

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

A.E.G. & E.E.

A-28.

5686

M

ΣΤΡ. Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΔΗΜ. ΕΜΠΟΡ. ΣΧΟΛΗΣ
ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ Τ. ΠΑΡΑ ΤΗ ΑΝΩΤΑΤΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ,
ΕΛΕΓΚΤΟΥ Α. Ε. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
A.S.O. & E.E.

Αριθμός:

5686

Αριθμός:

καθηγητής:

Π

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ

Α' ΤΟΜΟΣ
ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ - 1938

3. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΑΕΤΩΝ. 3

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφὴν
τοῦ συγγραφέως

(Οδὸς Μαυρομιχάλη 71)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΝΔΡΕΑΤΗΣ ΤΣΟΛΑΚΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ & ΔΙΕΥθΥΝΣΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΣΤΡ. Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΞΕΔΟΘΗ

Τεχνική τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐμπορικῶν συναλλαγῶν.
Τόμος Α'. Σελ. 330. Τιμᾶται Δρχ. 100.

Εἰσαγωγικαὶ γνώσεις περὶ ἐμπορίου, οἱ ἐνεργοῦντες τὸ ἐμπόριον, αἱ ἀγοραπωλησίαι, ἔμμεσοι ἀγοραπωλησίαι, ἔγγραφα ἀγοραπωλησιῶν, διακανονισμοὶ τῶν συναλλαγῶν τοῖς μετρητοῖς καὶ ἐπὶ πιστώσει, μεταφοραὶ διὰ ξηρᾶς, δὶ' ὅδας καὶ δὶ' ἀέρος, Τ.Τ.Τ. μεταφοραί, τελωνεῖα καὶ γενικαὶ ἀποθῆκαι.

ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ 1938 ΕΚΔΟΘΗΣΟΝΤΑΙ

Λογιστική. Τόμος Β'.

1) Ἀνάλυσις λ/σμῶν παραγγελιοδοχικῶν ἔργασιῶν, ἀντιπροσωπειῶν, προσωπικῶν ἐταιρειῶν, ἀνωνύμων ἐταιρειῶν, συμμετοχικῶν πράξεων. 2). Λογιστικὴ δργάνωσις ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως: συστήματα ἀναλυτικοῦ ἡμερολογίου, ταμείου - διαφόρων πράξεων μετὰ περιοδικῆς καταχωρίσεως, ἡμερολογιο - καθολικοῦ, συγκεντρωτικόν, ἄλλα νεώτερα συστήματα, κινητὰ φύλλα καὶ δελτία, λογιστικὰ ἔπιπλα καὶ μηχαναί. 3) "Ἐλεγχοι καὶ στατιστικαί: "Ἐλεγχοι οὐσιαστικοί καὶ λογιστικοί, στατιστικο - οικονομικαί μελέται ἰσολογισμῶν, γραφικαὶ παραστάσεις. 4) Ἡ γένεσις καὶ ἡ ἔξέλιξις τῆς Λογιστικῆς. 5) Λογιστικαὶ μονογραφίαι διαφόρων τύπων ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.

Τεχνική τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐμπορικῶν συναλλαγῶν.
Τόμος Β'.

Τραπεζιτικαὶ ἔργασίαι, χρηματιστηριακαὶ ἐπὶ ἐμπορευμάτων καὶ ἀξιῶν, ἀσφαλιστικαί, βιομηχανικαί, ἰδρύματα σχετικὰ μὲ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, σχέσεις καὶ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους εἰς τὸ ἐν γένει ἐμπόριον.

BIR A
AN
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἔξειν (1926).—Ἡ κοινωνικὴ σύνθεσις τῆς Ἑλλάδος («Θεσσαλία» 1920).—Τὸ Κράτος τῶν Ἰνκας («Θεσσαλικὰ Χρονικὰ» 1927).—Ἡ γένεσις τοῦ ἐμπορίου («Κοινωνιολογικὸν Λεξικόν» 1936).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ. Τὸ ὑπαλληλικὸν ζήτημα (1923).—Οἱ αὐτοδιοικούμενοι Ὀργανισμοὶ (1930).—Αἱ ἐπενεκτέαι μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν Νομοθεσίαν τῶν Κοινότητων («Ἐπιθεώρησις αὐτοδιοικήσεως» 1926).—Ἡ αὐτοδιοίκησις β' βαθμοῦ («Κοινότης» 1929).—Τὰ εἰδικὰ Ταμεῖα («Ἐργασία» 1930). Ἡ Νομοθεσία τοῦ Ταμείου ὁδοποιίας Πηλίου (1924).—Οἱ ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ ἔχωραίσμοι («Ταχυδρόμος» Βόλου 1925).—Τὰ Νομικὰ πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου («Ἐργασία» 1933).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ. Ἡ συναλλαγματικὴ κρίσις (1923).—Ἡ φορολογία τοῦ ἑλαίου καὶ τῶν ἑλαιῶν («Ἐλεύθερον Βῆμα», «Ἐλληνικὴ» καὶ «Λαϊκὴ» Βόλου 1925).

ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ. Ἡ προστασία τῆς ἑλαίας Πηλίου (1924).—Πηλιορειτικαὶ Μελέται (1925).—Τὰ δακοκτόνα ἐν Πηλίῳ (1925).—Ἡ ὅργανωσις τῶν Ταμείων Παραγωγῆς (1926).—Οἱ συντελεσταὶ τῆς ἑλαιοκομικῆς μας ἀναγεννήσεως (1931).—Ἡ πολιτικὴ τοῦ Α.Ο.Α.Π. Κερκύρας (1933). Ὁ νέος θεσμὸς τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας («Γεωργικὸν Δελτίον Τ.Π.Π.Π.» 1934).—Τὸ ἑλαιοκομικόν μας πρόβλημα («Ἐργασία» 1931).—

ΕΜΠΟΡΙΚΑ. Θεωρία Λογιστικῆς (1920).—Ἐμποριολογία (1925).—Ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία (1926).—Τεχνικὴ τῶν Ἐμπορικῶν Συναλλαγῶν ἐν Ἑλλάδι (1938).—Αἱ ἐμπορικαὶ μας σχολαὶ («Νέος Αἰών» 1917, «Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις» 1918, «Θεσσαλία» 1919, «Θεσσαλικὰ Χρονικὰ» 1927).—Θεωρία τῆς Ταξινομήσεως τῶν λογαριασμῶν («Νέος Αἰών» 1918) — Πανηγύρεις καὶ Ἐκθέσεις («Θεσσαλία» 1926).—Ο ἐμπορος καὶ ὁ πελάτης («Δελτίον Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου» Βόλου 1921).

ANTI ΠΡΟΛΟΓΟΥ

‘Η Ἐταιρεία τῶν Ἐμπορικῶν Μελετῶν ἀπεφάσισε παραλλήλως πρὸς τὰ ἔργα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν δργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Ἐμπορίου νὰ ἐκδώσῃ πλῆρες «Συστῆμα Λογιστικῆς τῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν Κοινωφελῶν Ὀργανισμῶν δημοσίου καὶ ἴδιωτικοῦ Δικαίου».

Τὸ πρῶτον μέρος ἐκ δύο τόμων ἀναφέρεται εἰς τὰς Γενικὰς Ἀρχὰς καὶ τὴν Λογιστικὴν τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων μετὰ στοιχείων τῆς Ἐλεγκτικῆς αὐτῶν. ‘Η συγγραφή του ἀνετέθη εἰς τὸν κ. Στρ. Παπαϊωάννου, δ ὁποῖος ἔχρησιμοποίησε πρὸς τοῦτο τὴν ὑπερεικοσαετή του διδασκαλίαν εἰς Μέσας καὶ Ἀνωτάτας Σχολάς καὶ τὴν διοικητικήν, ἐλεγκτικήν καὶ καὶ λογιστικήν του πεῖραν εἰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις καὶ δημοσίους Ὀργανισμούς.

‘Ο σκοπὸς τοῦ ὅλου «Συστήματος τῆς Λογιστικῆς» εἶνε ἡ εὔμεθοδος καὶ συστηματικὴ παροχὴ γνώσεων εἰς τὸν σπουδαστὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τελευταίων δεδομένων τῆς Ἐπιστήμης, χωρὶς νὰ καταπονηθῇ οὗτος μὲ εύρειαν ἀνάπτυξιν Θεωριῶν *. Πρόκειται περὶ ἔργου γραφέντος κυρίως διὰ σπουδαστάς, χωρὶς δῆμως ν' ἀποτελῇ «Μέθοδον ἄνευ Διδασκάλου», ὑπενθυμίζουσαν τοὺς «Πρακτικοὺς Ὁδηγούς» διὰ τὰς καλάς οἰκοκυράς.

Τὰ ὅρια τῆς Λογιστικῆς εἶνε σαφῶς πλέον καθωρισμένα· διὸ καὶ εἰς τὴν παροῦσαν συγγραφὴν ἀπεκλείσθη πᾶν θέμα κακῶς ἄλλοτε περιλαμβανόμενον εἰς τὰ περὶ Λογιστικῆς βιβλία καὶ ἀναγόμενον εἰς τὸν κύκλον τῶν Οἰκονομικῶν Μαθηματικῶν (π. χ. ἀληλόχρεοι λ./σμοὶ) ἢ τῆς Τεχνικῆς τῶν Συναλλαγῶν (π. χ. ἐμπορικὰ ἔγγραφα) ἢ τῆς

*. Ο κ. Παπαϊωάννου ἔξήτασε τὰ λογιστικὰ προβλήματα ἀπὸ θεωρητικῆς καθαρῶς ἀπόφεως εἰς τὸ σύγγραμμά του «Γενικαὶ ἀρχαὶ Λογιστικῆς» 1920, σελ. 262.

Ίδιωτικής Οίκονομικής (π. χ. ἀποσβέσεις) κτλ. "Έτερον βεβαίως ζήτημα εἶνε, ὅτι ἡ εύχερής καὶ πλήρης κατανόησις τῆς Λογιστικῆς προϋποθέτει γνῶσιν τῆς ἐν γένει Τεχνικῆς τοῦ Ἐμπορίου, δεδομένου ὅτι ἡ Λογιστικὴ καταγράφει οἰκονομικάς πράξεις.

Κατὰ τὴν ἔξετασιν τῶν λ/σμῶν περιελήφθη πᾶν θέμα σχετικὸν ἀπὸ τοῦ ἀνοίγματος μέχρι τοῦ κλεισμάτος—ὅριστικοῦ ἡ προσωρινοῦ—έκαστου λ/σμοῦ, οὗτως ὥστε ὁ σπουδαστὴς νὰ ἔχῃ δλοκληρωμένην τὴν εἰκόνα τῆς κινήσεως τοῦ λ/σμοῦ. Κατ' ἀνάγκην τὰ τῆς τακτοποιήσεως τῶν λ/σμῶν ἐπανελήφθησαν καταλλήλως εἰς τὸ Κεφάλαιον περὶ τῶν ἔργασιῶν πρὸς σύνταξιν τοῦ Γεν. Ἰσολογισμοῦ.

Μὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Συστήματος τῆς Λογιστικῆς» φρονοῦμεν ὅτι προσφέρομεν πραγματικὴν ύπηρεσίαν εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν καὶ τὸν ἐμπορικὸν μας κόσμον, διότι διὰ λόγους γνωστοὺς ἡ Λογιστικὴ βιβλιογραφία ὑπῆρξε πτωχὴ εἰς τὸν τόπον μας. Ἡ 'Εταιρεία Ἐμπορικῶν Μελετῶν λογίζεται εὐτυχῆς, διότι ἔξησφάλισε διὰ τὴν συγγραφὴν τῆς «Λογιστικῆς» συνεργάτας διακρινομένους καὶ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν τῶν κατάρτισιν καὶ διὰ τὴν μακρὰν καὶ εύδοκιμον πείραν τῶν.

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΦΗΧΙΑ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

§ 1. "Εννεια τῆς περιουσίας.

I. **Ορισμός.**—Πᾶν πρόσωπον, φυσικὸν ἢ νομικὸν (ἔταιρεία, σωματεῖον, ἔδρυμα, δημόσιος δργανισμὸς κτλ.), διαθέτει καὶ χρησιμοποιεῖ διὰ τὰς ἀνάγκας του μίαν περιουσίαν μικρὰν ἢ μεγάλην. Τὸ σύνολον τῶν εἰς νόμισμα ἀποτιμωμένων δικαιωμάτων μας καὶ ὑποχρεώσεών μας καλεῖται «περιουσιακὴ κατάστασις».

II. **Διατάξεις αὐτῆς.**—Η περιουσιακὴ κατάστασις διακρίνεται : α) εἰς Ἐνεργητικὸν συνιστάμενον 1) ἀπὸ τὰ δικαιώματά μας ἐπὶ διαφόρων πραγμάτων καὶ 2) ἀπὸ τὰς ἀπαιτήσεις μας ἐπὶ διαφόρων προσώπων

β) εἰς Παθητικόν, συνιστάμενον ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις μας μας πρὸς τρίτους.

III. **Περιπτώσεις.**—Κατὰ ταῦτα τρεῖς περιπτώσεις δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν :

α) τὰ Δικαιώματα νὰ είνε ἵσα πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις, ἥτοι $\Delta = Y$

β) τὰ Δικαιώματα νὰ είνε μεγαλύτερα τῶν ὑποχρεώσεων, ἥτοι $\Delta > Y$, δπότε ἡ μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ καλεῖται Κεφάλαιον καὶ ἐπομένως $\Delta = Y + K$ ἢ $\Delta - K = Y$

γ) τὰ Δικαιώματα νὰ είνε μικρότερα τῶν ὑποχρεώσεων, ἥτοι $\Delta < Y$, δπότε ἡ μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ καλεῖται Περιουσιακὸν Ἐλλειμμα ἢ Ἀνοιγμα καὶ ἐπομένως $\Delta + A = Y$ ἢ $\Delta = Y - A$

IV. *Καθαρὰ περιουσία*.—Διὰ τοῦ κοινοῦ τούτου ὅρου καλοῦνται τὸ Κεφάλαιον καὶ τὸ Περιουσιακὸν "Ἐλλειμμα.

α) Θετικὴ καθαρὰ περιουσία λέγεται, ὅταν ὑπάρχῃ κεφάλαιον.

β) Ἀρνητικὴ καθαρὰ περιουσία καλεῖται, ὅταν ὑπάρχῃ περιουσιακὸν ἔλλειμμα.

Ἄπο ἄλλης ἀπόψεως ἡ καθαρὰ περιουσία διακρίνεται :

α) εἰς Ἀρχικήν, τὴν ὑπάρχουσαν δηλαδὴ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν.

β) εἰς Νέαν, τὴν γεννωμένην μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν μιᾶς περιόδου.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄνω διακρίσεων ἔχομεν :

1) Θετικὴν ἀρχικὴν καθαρὰν περιουσίαν (ἀρχικὸν κεφάλαιον).

2) Θετικὴν νέαν καθαρὰν περιουσίαν (νέον κεφάλαιον).

3) Ἀρνητικὴν ἀρχικὴν καθαρὰν περιουσίαν (ἀρχικὸν περιουσιακὸν ἔλλειμμα).

4) Ἀρνητικὴν νέαν καθαρὰν περιουσίαν (νέον περιουσιακὸν ἔλλειμμα).

V. *Διαχειρίσις περιουσίας*.—Καλοῦνται οὕτω αἱ πράξεις αἱ ἀποτιμώμεναι εἰς νόμισμα καὶ ἀποβλέπουσαι εἰς ἔνα οἰκονομικὸν σκοπόν, διὰ τῶν δποίων ἐπέρχονται μεταβολαὶ εἰς τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα. Λί διαχειρίστικαι πράξεις ἄλλοτε μὲν μεταβάλλουν ἀπλῶς τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα (π. χ. ἀγορὰ ἐμπορευμάτων τοῖς μετρητοῖς), ἄλλοτε δὲ αὐξάνουν ἢ μειώνουν καὶ τὴν Καθαρὰν περιουσίαν (π. χ. πώλησις ἐμπ)των τοῖς μετρητοῖς μετὰ κέρδους).

VI. *Ἀποτέλεσμα*.—Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀρχικῆς καὶ τῆς Νέας Καθαρᾶς περιουσίας λέγεται ἀποτέλεσμα, τὸ δποῖον ἄλλοτε εἶνε εὔνοϊκὸν καὶ ἄλλοτε εἶνε δυσμενές.

Εὔνοϊκὸν εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα :

α) δταν αὐξάνῃ τὸ Κεφάλαιον καὶ

β) δταν μειώνεται τὸ Περιουσιακὸν "Ἐλλειμμα.

Δυσμενὲς εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα :

α) δταν μειώνεται τὸ Κεφάλαιον καὶ

β) δταν αὐξάνῃ τὸ Περιουσιακὸν "Ἐλλειμμα.

§ 2. Ὁρισμὸς καὶ σημασία τῆς Λογιστικῆς.

I. **Ορισμός.**—*Ἡ Λογιστικὴ ταξινομεῖ καὶ παρακολουθεῖ μεθοδικῶς τὰς διαχειριστικὰς πρᾶξεις πρὸς τὸν σκοπὸν ἀφ' ἐνὸς νὰ μᾶς πληροφορῇ ποίας μεταβολὰς ὑπέστησαν ἐξ αὐτῶν τὰ περιουσιακά μας στοιχεῖα καὶ ποία ἐπομένως εἶνε ἐν δεδομένῃ στιγμῇ ἡ περιουσιακή μας κατάστασις, καὶ ἀφ' ἐτέρου νὰ μᾶς παρέχῃ τὰ μέσα τοῦ ἐλέγχου τῶν διαχειριστῶν τῆς περιουσίας μας.*

Εἰδικώτερον ἡ Λογιστικὴ ἀποβλέπει νὰ μᾶς πληροφορῇ :

α) Ποίας συναλλαγὰς διενηργήσαμεν μετὰ τῶν τρίτων προσώπων, ἵνα γνωρίζωμεν ἀφ' ἐνὸς πυῖαι καὶ πόσαι εἶνε αἱ ἀπαιτήσεις μας εἰς βάρος τρίτων προσώπων καὶ ἀφ' ἐτέρου ποῖα καὶ πόσα εἶνε τὰ χρέη μας πρὸς τρίτου πρόσωπα.

β) Ποία εἶνε ἡ κίνησις τῶν διαφόρων πραγμάτων μας (ἐμπρεύματα, ἔπιπλα, μηχανήματα κτλ.) καὶ ἐπομένως ποῖα καὶ πόσα πράγματα διαθέτομεν εἰς δεδομένην στιγμήν.

γ) Ποῖα καὶ πόσα εἶνε τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν μας καὶ ἐπομένως ἐὰν εἰς ὕδρισμένην περίοδον προέκυψεν αὔξησις ἢ μείωσις τῆς Ἀρχικῆς Καθαρᾶς Περιουσίας.

Ἐκτὸς τούτου ἡ Λογιστικὴ παρέχει ἄφθονα τὰ μέσα, διὰ τῶν δποίων ἐλέγχομεν τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας μας ὑπὸ τρίτων, δπως ἐπίσης χάρις εἰς τὴν Λογιστικὴν δυνάμεθα νὰ διερμηνεύωμεν τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν μας καὶ νὰ προβλέψωμεν τὴν ἐξέλιξιν αὐτῶν ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς ἡ Λογιστικὴ εἶνε ἡ Στατιστικὴ ἐνὸς οἰκονομικοῦ ὅργανισμοῦ στιτικῶς καὶ δυναμικῶς ἔξεταζομένου.

II. Διάκρισις.—*Ἡ Λογιστικὴ δ ακρίνεται :*

α) εἰς Γενικὴν ἡ δποία εἶνε σύνολον ἀρχῶν, αἵτινες διέπουν τὴν καταχώρισιν τῶν οἰκονομικῶν πράξεων ἐν γένει

β) τὴν Εἰδικὴν Λογιστικήν, ἡ δποία εἶνε σύνολον κανόνων προσιδιαζόντων εἰς τὴν καταχώρισιν τῶν πράξεων ἐκάστου εἴδους οἰκονομικῶν ὅργανισμῶν.

Ἡ Εἰδικὴ Λογιστικὴ διακρίνεται :

α) εἰς Δημοσίαν Λογιστικὴν ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν καταχώ-

οισιν τῶν διαχειριστικῶν πράξεων τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Δημοσίων καὶ Κοινωφελῶν Ὁργανισμῶν, ἢ περιουσίᾳ τῶν δποίων διατίθεται πρὸς ἐπιτέλεσιν ὀρισμένου κοινωφελρῦς σκοποῦ.

β) εἰς Ἰδιωτικὴν Λογιστικὴν ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν καταχώρισιν τῶν πράξεων τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων, αἱ δόποιαι σκοπὸν ἔχουν τὴν πραγματοποίησιν κέρδους. Ἡ Ἰδιωτικὴ Λογιστικὴ διακρίνεται ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς Ἐμπορικὴν Λογιστικὴν, Βιομηχανικὴν, Τραπεζιτικὴν, Γεωργικὴν, Ναυτικὴν, Ἀσφαλιστικὴν κτλ.

III. Χρησιμότης.—Εἰς τὸν σύγχρονον οἰκονομικὸν ἀνταγωνισμὸν αἱ ἐπιχειρήσεις, διὰ νὰ ἐπιτύχουν, εἶνε ἀνάγκη νὰ διαφωτίζωνται εἰς πᾶσαν στιγμὴν λεπτομερῶς περὶ τῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν των. Εὐλόγως παρεβλήθη ἡ Λογιστικὴ πρὸς τὴν πυξίδα καὶ τὸν φάρον, καθ' ὅσον δπως ταῦτα δῦνησον τὸν ναυτιλιομένους, οὕτω καὶ ἡ Λογιστικὴ καθοδηγεῖ τοὺς ἐπιχειρηματίας.

Αἱ Κυβερνήσεις, οἱ διοικοῦντες τοὺς παντὸς εἴδους δημοσίους καὶ κοινωφελεῖς δργανισμούς, καὶ οἱ ἐπιχειρηματίαι οἱ ἄγνοοῦντες τὴν Λογιστικὴν ἢ παραμελοῦντες τὰς ἀρχάς της καὶ οἱ περιφρονοῦντες τὰ διδάγματά της ἀσφαλῶς βαίνονταν πρὸς τὴν οἰκονομικὴν καταστροφήν, διότι ἡ ἐπιτυχίᾳ ἔχει ὡς προσύποθεσιν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ φῶς, τὴν ἀκριβῆ, λεπτομερῆ καὶ ἐν πάσῃ στιγμῇ γνῶσιν τῆς περιουσιακῆς καταστάσεως.

Διὰ τῆς Λογιστικῆς ἐπίσης ἀποφεύγεται ἡ ἀταξία ἡ γεννῶσα τοὺς ἀπίστους ὑπαλλήλους καὶ ἡ ἔλλειψις ἐλέγχου ἡ δημιουργοῦσα τοὺς καταχραστάς, ἐνῷ τούναντίον ἡ ἀδιάλειπτος διὰ τῆς Λογιστικῆς ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπαγρύπνησις κρατεῖ αὐτοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ καθήκοντός των. Ἡ διαχείρισις εἶνε συνυφασμένη μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐλέγχου, σκοπὸς τοῦ δποίου εἶνε νὰ ἀποδώσῃ τὴν προσήκουσαν τιμὴν εἰς τοὺς καλῶς διαχειρισθέντας καὶ νὰ ζητήσῃ εὐθύνας ἀπὸ τοὺς κακῶς διαχειρισθέντας τὰ κοινὰ ἢ τὴν ἔνην περιουσίαν.

Ἡ Λογιστικὴ συντελοῦσα εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν ἐπιχειρήσεων, προλαμβάνουσα καταστροφὰς καὶ καταχρήσεις, δημιουργοῦσα τάξιν ἀποβαίνει πολύτιμος παράγων τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας καὶ προόδου. Ἐκτὸς τούτου ἡ Λογιστικὴ ἔνέχει καὶ δα-

γωγικήν ἀξίαν, διότι ἐιπεδώνει εἰς τὸν σπουδαστὴν τὴν ἔννοιαν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀκριβείας.

§ 3. Ἀπογραφὴ καὶ Ἰσολογισμός.

I. **Ἀπογραφή.**—Καλεῖται ἡ λεπτομερὴς κατὰ ποσότητα ἢ κατ' ἀξίαν ἥ καὶ κατ' ἀμφότερα καταγραφὴ μόνον τῶν πραγματικῶν περιουσιακῶν στοιχείων τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ Παθητικοῦ.

II. **Ἰσολογισμός.**—Καλεῖται ἡ μεθοδικὴ καὶ συνήθως συνοπτικὴ κατ' ἀξίαν κατάταξις τῶν περιουσιακῶν στοιχείων ὑπὸ μορφὴν Ἐνεργητικοῦ ἵσου πάντοτε ἐν τῷ συνόλῳ ἀριθμητικῶς πρὸς τὸ Παθητικόν.

Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἴσοτης αὗτη μεταξὺ τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ Παθητικοῦ προστίθεται πάντοτε εἰς τὸ ἀσθενέστερον σκέλος ἡ Καθαρὰ Περιουσία, ἦτοι :

- α) εἰς μὲν τὸ Ἐνεργητικὸν τὸ Περιουσιακὸν "Ελλειμμα.
- β) εἰς δὲ τὸ Παθητικὸν τὸ Κεφάλαιον.

"Ἐπομένως κατὰ τὴν Λογιστικὴν ἡ Περιουσία ἀποτελεῖται:

- α) ἀπὸ τὸ Ἐνεργητικόν, περιλαμβάνον

- 1) τὰ δικαιώματα (Πραγματικὸν Ἐνεργητικὸν) καὶ
  - 2) τὸ Περιουσιακὸν ἔλλειμμα (Λογιστικὸν Ἐνεργητικὸν)
- β) ἀπὸ τὸ Παθητικὸν περιλαμβάνον:
- 1) τὰς πρὸς τρίτους ὑποχρεώσεις (Πραγμ Παθητικὸν) καὶ
  - 2) τὸ Κεφάλαιον (Λογιστικὸν Παθητικόν).

III. **Δογιστικαὶ μορφαὶ τῆς Περιουσίας.**—Κατὰ ταῦτα ἡ περιουσία δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ὑπὸ τὰς κάτωθι 5 μορφάς:

1) Πραγματικὸν Ἐνεργητικὸν — Δογιστικὸν Παθητικόν.
Π. χ. 'Υποθέσωμεν ὅτι ἔχομεν 1.000.000 δρχ. καὶ ὅτι οὐδὲν πρὸς τρίτους ὀφείλομεν.

Ισολογισμὸς (Α)

Ἐνεργητικὸν

Μετρητὰ 1.000.000

Κεφάλαιον

Παθητικὸν

1.000.000

2) Πραγματικὸν Ἐνεργητικὸν = Πραγματικὸν Παθητικόν.
Ἅποθέσωμεν ὅτι ἔχομεν μετρητὰ 1.000.000 δρχ. καὶ χρέη πρὸς διαφόρους πιστωτὰς 1.000.000 δρχ.

Ισολογισμὸς (Β)

<u>Ἐνεργητικὸν</u>	<u>Παθητικὸν</u>
Μετρητὰ <u>1.000.000</u>	Πιστωταὶ <u>1.000.000</u>

3) Πραγματικὸν Ἐνεργητικὸν = Πραγματικὸν Παθητικὸν
+ Λογιστικὸν Παθητικόν.

Π. χ. Ὅποθέσωμεν ὅτι ἔχομεν 1.000.000 δρχ. εἰς μετρητὰ καὶ ὅτι ὀφείλομεν εἰς διαφόρους πιστωτὰς 400.000.

Ισολογισμὸς (Γ)

<u>Ἐνεργητικὸν</u>	<u>Παθητικὸν</u>
Μετρητὰ <u>1.000.000</u>	Πιστωταὶ <u>400.000</u>
	Κεφάλαιον <u>600.000</u>
<u>1.000.000</u>	<u>1.000.000</u>

4) Πραγματικὸν Ἐνεργητικὸν + Λογιστικὸν Ἐνεργητικὸν = Πραγματικὸν Παθητικόν.

Π. χ. Ὅποθέσωμεν ὅτι ἔχομεν 350.000 μετρητὰ καὶ ὅτι ὀφείλομεν 400.000 εἰς διαφόρους πιστωτὰς.

Ισολογισμὸς (Δ)

<u>Ἐνεργητικὸν</u>	<u>Παθητικὸν</u>
Μετρητὰ <u>350.000</u>	Πιστωταὶ <u>400.000</u>
Ἐλλ. Περιουσίας <u>50.000</u>	
<u>400.000</u>	<u>400.000</u>

5) Λογιστικὸν Ἐνεργητικὸν = Πραγματικὸν Παθητικόν.
Π. χ. ὑποθέσωμεν ὅτι οὐδὲν ἔχομεν καὶ ὅτι ὀφείλομεν 300.000 δρχ. εἰς διαφόρους πιστωτὰς.

Ισολογισμὸς (Ε)

<u>Ἐνεργητικὸν</u>	<u>Παθητικὸν</u>
Ἐλλειμμα Περιουσίας <u>300.000</u>	Πιστωταὶ <u>300.000</u>

*Ως εύνοητον ἡ εύνοικωτέρα περίπτωσις εἰνε ἡ ὑπ' ἀριθ. α' καὶ ἡ δυσμενεστέρα ἡ ὑπ' ἀριθ. ε' περίπτωσις.

IV. Διαφόροι Ἀπογραφῆς καὶ Ἰσολογισμοῦ.—Μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὑπάρχουν αἱ ἔξης διαφοραί :

α) ἡ ἀπογραφὴ εἶνε πάντοτε λεπτομερῆς κατάστασις τῆς περιουσίας, ἐνῷ δὲ Ἰσολογισμὸς εἶνε συνήθως συνοπτικὸς

β) ἡ ἀπογραφὴ περιλαμβάνει μόνον τὸ πραγματικὸν ἐνεργητικὸν καὶ τὸ πραγματικὸν παθητικόν, ἐνῷ δὲ Ἰσολογισμὸς περιλαμβάνει ἔκτὸς αὐτῶν καὶ τὴν καθαρὰν περιουσίαν

γ) ἡ ἀπογραφὴ δύναται νὰ ἀφορῇ τινὰ μόνον περιουσιακὰ στοιχεῖα (π. χ. ἀπογραφὴ τῶν ἀπωλήτων ἐμπορευμάτων τῆς ἀποθήκης), δύντε καὶ καλεῖται «μερικὴ ἀπογραφὴ», ἐνῷ δὲ Ἰσολογισμὸς ἀποτελεῖται πάντοτε ἐξ ὅλων τῶν περιουσιακῶν στοιχείων—πραγματικῶν ἢ λογιστικῶν—διὸ καὶ καλεῖται «Γενικὸς Ἰσολογισμὸς»

δ) ἡ ἀπογραφὴ δύναται νὰ γίνῃ κατὰ ποσότητας, ἐνῷ δὲ Ἰσολογισμὸς γίνεται μόνον καὶ πάντοτε κατ' ἀξίαν

ε) ἡ ἀπογραφὴ εἶνε ἐξωλογιστικὴ πρᾶξις διενεργουμένη καὶ παρὰ μὴ λογιστοῦ, ἐνῷ δὲ Ἰσολογισμὸς εἶνε λογιστικὴ πρᾶξις, πρὸς σύνταξιν τῆς ὁποίας εἶνε ἀπαραίτητος ἡ γνῶσις τῆς Λογιστικῆς.

5) Ἡ ἀπογραφὴ ἀποτελεῖ βοηθητικὸν στοιχεῖον τοῦ Ἰσολογισμοῦ ἀποτελοῦντος τὴν ἔναρξιν καὶ τὸ τέρμα τῶν λογιστικῶν πρᾶξεων.

V. Χρῆσις.—Καλεῖται τὸ χρονικὸν διάστημα μεταξὺ δύο Ἰσολογισμῶν. Κατὰ τὸν Ἐμπορικὸν Νόμον δὲ ἐμπορος ὑποχρεοῦται εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους νὰ συντάσσῃ κατάστασιν τῆς περιουσίας του. Τὸ αὐτὸν ἐπιβάλλει δὲ νόμος καὶ προκειμένου περὶ τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἴδιωτικοῦ δικαίου. Αὐτονόητον εἶνε, διὰ δύναται ἡ περιουσιακὴ κατάστασις νὰ συντάσσεται καὶ κατὰ μικρότερα χρονικὰ διαστήματα τοῦ ἔτους, π. χ. καθ' ἔξαμηνα.

Ἡ χρῆσις δύναται νὰ ἀρχίζῃ οἰανδήποτε ἡμέραν τοῦ ἔτους, ἔκτὸς τῶν ἀνωνύμων ἔταιρειῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἡ χρῆσις κατὰ κανόνα συμπίπτει μὲ τὸ πολιτικὸν ἔτος. Ὁσαντός ἡ χρῆσις εἰς τοὺς περισσοτέρους δημοσίους ὁργανισμοὺς ἀρχίζει τὴν 1 Ἀπριλίου καὶ λήγει τὴν 31 Μαρτίου τοῦ ἐπομένου ἔτους.

VI. *"Ασκησις.*—Ζητεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κάτωθι στοιχείων νὺν συνταχθῆ ἡ Ἀπογραφὴ καὶ ὁ Γενικὸς Ἰσολογισμὸς τῆς περιουσίας : Μετρητὰ 54.567. Ὁφείλομεν εἰς Α. Ἀνδρέου 25.194 καὶ εἰς Β. Βασιλείου 37.088. Ἐχομεν ἐν τῇ ἀποθήκῃ μάλλινα ὑφάσματα τόπια 20 πηχ. 460 πρὸς 270 δρχ. τὸν πηχ. βαμβακερὸν τόπια 30 πηχ. 1000 πρὸς 65 δρ. τὸν πηχ. Ἐχομεν ἔγκαταστάσεις, ἣτοι ἔπιπλα, σκεύη, σκελετὰ καὶ εἰδῆ γραφείου δρχ. 87.100. Ὁφείλομεν ὀσαύτως εἰς Δ. Γεωργίου δρχ. 44.000 καὶ εἰς Κ. Δημητρίου δρχ. 60.000. Ἐπίσης ἐν τῇ ἀποθήκῃ εὑρίσκονται μεταξωτὰ τόπια 70 πηχ. 1890 πρὸς 135 τὸν πῆχυν.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

ΔΗΜ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ ΤΗΝ 30.V.1937

Ἐνεργητικὸν

Μειονά		54.567
Εμπορεύματα		
Μάλλινα τόπια 20 πήχ. 460 πρὸς 270=124.000		
Βαμβακερὰ » 30 » 1000 » 65= 65.000		
Μεταξωτὰ » 70 » 1890 » 135= <u>255.150</u>	444.150	
Έγκαταστάσεις		
"Επιπλα, Σκεύη, Σκελετὰ καὶ Εἴδη Γραφείου	87.100	
Τὸ δλον	<u>585.817</u>	
Πιστωταὶ		
A. Ἀνδρέου	25.194	
B. Βασιλείου	37.088	
Δ. Γεωργίου	44.000	
K. Δημητρίου	60.000	166.282

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΔΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ Δ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΣΥΝΤΑΞΘΕΙΣ ΤΗΝ 30-5-1937
'Ενεργυητικόν Παθητικόν

Μετρητά	54.567	Πιστωταὶ	166.282
Έμπορευματα	444.150	Κεφάλαιον	419.535
Έγκαταστάσεις	87.100		
Τὸ ὅλον	585.817	Τὸ ὅλον	585.817

§ 4. Αἱ μεταβολαὶ τῆς περιουσίας.

I. *Αἱ αὐξομειώσεις*.—Αἱ διάφοραι οἰκονομικαὶ πράξεις (ἀγοραί, πωλήσεις, δάνειον, ἔξοδα κτλ.) ἐπιφέρουν διαφόροις μεταβολὰς ἐπὶ τῆς περιουσίας, δηλαδὴ ἄλλοτε μεταβάλλουν τὸ πραγματικὸν Ἐνεργητικόν, ἄλλοτε τὸ λογιστικὸν Ἐνεργητικόν, ἄλλοτε τὸ πραγματικὸν Παθητικὸν καὶ ἄλλοτε τὸ λογιστικὸν Παθητικόν. Αἱ μεταβολαὶ αὗται παρουσιάζονται πάντοτε ὡς αὔξησις ἢ μείωσις τῶν περιουσιακῶν στοιχείων· εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν δύναται ἢ μεταβολὴ νὰ λάβῃ ἄλλην μορφήν.

II. *Ισότης Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ*.—Θεμελιώδης ἀρχὴ εἰς τὴν Λογιστικὴν εἶνε ἡ ίσότης μεταξὺ τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ, καὶ ἐπομένως πρὸς διαιτήρησιν αὐτῆς πρέπει πᾶσα πρᾶξις νὰ μεταβάλῃ συγχρόνως δύο περιουσιακὰ—πραγματικὰ ἢ λογιστικὰ—στοιχεῖα· ἐπομένως αἱ ἔξης περιπτώσεις δύνανται νὰ παρουσιασθοῦν:

α) εἰς πᾶσαν αὔξησιν Ἐνεργητικοῦ ἀντιστοιχεῖ κατ' ἀνάγκην	1) αὔξησις Παθητικοῦ ἢ μείωσις Ἐνεργητικοῦ
β) εἰς πᾶσαν μείωσιν Ἐνεργητικοῦ ἀντιστοιχεῖ κατ' ἀνάγκην	2) μείωσις Παθητικοῦ ἢ αὔξησις Ἐνεργητικοῦ
γ) εἰς πᾶσαν αὔξησιν Παθητικοῦ ἀντιστοιχεῖ κατ' ἀνάγκην	3) μείωσις Παθητικοῦ ἢ αὔξησις Ἐνεργητικοῦ
δ) εἰς πᾶσαν μείωσιν Παθητικοῦ ἀντιστοιχεῖ κατ' ἀνάγκην	4) αὔξησις Παθητικοῦ ἢ μείωσις Παθητικοῦ
	5) αὔξησις Ἐνεργητικοῦ ἢ μείωσις Παθητικοῦ
	6) μείωσις Παθητικοῦ ἢ αὔξησις Ἐνεργητικοῦ
	7) αὔξησις Παθητικοῦ ἢ μείωσις Ἐνεργητικοῦ
	8) μείωσις Παθητικοῦ ἢ αὔξησις Ἐνεργητικοῦ

Κατ' οὖσίαν πρόκειται περὶ 4 περιπτώσεων, διότι αἱ ὅπερισθεντες 2 καὶ 4, 1 καὶ 5, 3 καὶ 8, ὡς καὶ 6 καὶ 7 εἰνε ὅμοιαι.

III. *Παραδείγματα*.—Πρὸς καλυτέραν κατανόησιν τῶν θεμελειωδῶν τούτων περιπτώσεων, εἰς τὰς δοπιάς ὑπάγονται ἄπασαι αἱ οἰκονομικαὶ πράξεις, ἃς ὑποθέσωμεν τὰ κάτωθι:

1. Ἐδανείσθην παρὰ τοῦ Ἀλφα πιστωτοῦ μου δρχ. 500.000. Λόγῳ τοῦ δανείου τούτου ἀφ' ἐνὸς ηὐξήθη τὸ εἰς μετρητὰ Ἐνεργητικόν μου, ἀφ' ἐτέρου δὲ ηὐξήθησαν τὰ πρὸς τρίτους χρέη μου.

2. Ὡγόδασα τοῖς μετρητοῖς ἐμπορεύματα ἀξίας 200.000 δρχ. Λόγῳ τῆς ἀγορᾶς ταύτης ἀφ' ἐνὸς ηὐξήθη τὸ εἰς ἐμπορεύματα Ἐνεργητικόν μου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐμειώθη τὸ εἰς μετρητὰ Ἐνεργητικόν μου.

3. Ἐμέτρησα εἰς τὸν "Αλφα πιστωτήν μου ἔναντι τοῦ χρέους μου δρχ. 100.000. Λόγῳ τῆς πληρωμῆς ταύτης ἐμειώθη τὸ εἰς μετρητὰ Ἐνεργητικόν μου ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐμειώθησαν τὰ πρὸς τρίτους χρέη μου.

4. Υπέγραψα ουν)κὴν ἐκδοθεῖσαν παρὰ τοῦ "Αλφα πιστωτοῦ μου εἰς διαταγὴν τοῦ Βῆτα ἐκ δρχ. 250.000. Λόγῳ τῆς ἀποδοχῆς ταύτης ἐμειώθη τὸ ἐπ' ἀνοικτῷ λισμῷ χρέος μοι πρὸς τὸν "Αλφα καὶ ηὐξήθη συγχρόνως τὸ ὑπὸ μօρφὴν συναλλαγματικῆ; χρέος μου πρὸς τὸν Βῆτα.

IV. **Ἡ διπλῆ καταχώρισις.**—Ἡ Λογιστικὴ κατὰ ταῦτα πρὸς διατήρησιν τῆς ἴσοτητος μεταξὺ τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ Παθητικοῦ καταχωρεῖ συγχρόνως τὴν αὐτὴν πρᾶξιν δὶς διὰ τοῦ αὐτοῦ πάντοτε ποσοῦ εἴτε ὡς οὐδεὶς οὐδεὶς τοῦ Ἐνεργητικοῦ, εἴτε ὡς αὐξομείωσιν τοῦ Παθητικοῦ. Λόγῳ τῆς διπλῆς ταύτης καταχωρίσεως ἐκάστης πράξεως, ἡ Λογιστικὴ καλεῖται Διπλογραφική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

§ 5. "Εννεια τοῦ λογαριασμοῦ.

I. **Ορισμός.**—"Η Λογιστική παρακολουθεῖ τὰς διαφόρους μεταβολὰς τῶν περιουσιακῶν στοιχείων ἀνὺ πᾶσαν στιγμὴν διὰ μέσου τῶν λογαριασμῶν· δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ λογιστικὴ ἐνὸς οἰκονομικοῦ ὁργανισμοῦ εἶνε σύνολον λογαριασμῶν καταλλήλως πρὸς ἀλλήλους συνδεδεμένων καὶ ἐπιβοηθουμένων ὑπὸ διαφόρων ἔξωλογιστικῶν στοιχείων.

"Ο λ)σμὸς εἶνε πίναξ μεθοδικῆς κατατάξεως τῶν οἰκονομικῶν πράξεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὶ περιουσιακὸν στοιχεῖον τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ Παθητικοῦ καὶ ἐμφαίνων τὰς ἐκ τούτων μεταβολὰς αὐτοῦ.

Δεδομένου ὅτι αἱ μεταβολαὶ τῆς περιουσίας εἶνε αὐξομειώσεις, ἔπειται ὅτι ὁ λογαριασμὸς ἀριθμητικῶς εἶνε μία ἀφαίρεσις, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ μειωτέος παριστάνει τὰς αὐξήσεις, ὁ ἀφαιρετέος τὰς μειώσεις καὶ τὸ ὑπόλοιπον τὴν εἰς δεδομένην στιγμὴν κατάστασιν τῆς περιουσίας μας.

"Υποθέσωμεν ὅτι εἰσέπραξα 100.000 δρ. ἐπλήρωσα 60.000, ἐπίσης 10.000, εἰσέπρωξα 17.000, ἐπλήρωσα 3.000, 7.000, 2.100, εἰσέπραξα 25.000, 5.600, ἐπλήρωσα 6.000. Ζητεῖται πολα εἰνε ἡ ταμειακὴ μου κίνησις καὶ τὰ ἑκάστοτε ἐν τῷ ταμείῳ μετρητά μου. Πρὸς τοῦτο θὰ καταρτίσωμεν τὸν ἔξης ἀριθμητικὸν λ)σμόν :

$$100.000 - 60.000 - 10.000 + 17.000 - 3.000 - 7.000 - \\ - 2.100 + 25.000 + 5.600 - 6.000 = 59.500$$

$$\begin{aligned} &\text{ἢ τὸν ἔξης λ)σμόν: } 100.000 - 60.000 = 40.000 - 10.000 \\ &= 30.000 + 17.000 = 47.000 - 3.000 = 44.000 - 7.000 = 37.000 - \\ &2.100 = 34.900 + 25.000 = 59.900 + 5.600 = 65.500 - 6.000 = \\ &= 59.500. \end{aligned}$$

Αἱ πράξεις αὗται δύνανται καὶ ὡς ἔξης νὰ διατυπωθοῦν :

100.000 + 17.000 + 25.000 + 5.600 =	+ 147.600
60.000 + 10.000 + 3.000 + 7.000 + 2.100 + 6.000 =	<u>88.100</u>

ἥτοι τελικὸν ὑπόλοιπον ὡς καὶ ἄνω 59.500

Εἰς τὴν Λογιστικὴν γράφονται τὸ ἐν κάτω τοῦ ἀλλού τὰ ποσὰ ἀφ' ἐνὸς τῶν αὐξήσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν μειώσεων καὶ τοιουτορόπως ὅχι μόνον εὐκόλως ἀθροίζονται, ἀλλὰ καὶ διακρίνονται αἱ πράξεις αἱ μὲν ἀπὸ τῶν δὲ π. χ.

M E T R H T A

Eἰσπράξεις	100.000	Πληρωμαὶ	60.000
»	17.000	»	10.000
»	25.000	»	3.000
»	5.600	»	7.000
	—————		2.100
Tὸ ὅλον	147.600	»	6.000
			—————
		Tὸ ὅλον	88.100

II. *Ἄριθμὸς λογ)σμῶν*. — Ο ἀριθμὸς τῶν χρησιμοποιουμένων λογ)σμῶν ἔξαρταται ἐκ τῶν περιουσιακῶν στοιχείων, ἐκ τοῦ εἶδους καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν διενεργουμένων πράξεων καὶ ἐκ τῶν πληροφοριῶν καὶ ἐλέγχων, τοὺς διποίους ζητοῦμεν παρὰ τῆς Λογιστικῆς, π. χ ὑποθέσωμεν δύο ἐπιχειρήσεις, ἐκ τῶν διποίων ἡ μία ἀγοράζει καὶ πωλεῖ μόνον τοῖς μετρητοῖς ἐμπορεύματα, ἐνῷ ἡ ἄλλη ἀγοράζει καὶ πωλεῖ καὶ ἐπὶ πιστώσει. Η πρώτη ἐπιχειρησις ἔχει ὡς περιουσιακὰ στοιχεῖα μετρητὰ καὶ ἐμπορεύματα, ἐνῷ ἡ δευτέρα ἔχει ἐκτὸς τούτων καὶ ἀπαιτήσεις εἰς βάρος τῶν πελατῶν τῆς καὶ γραμμάτια καὶ συν)κὰς εἰσπρακτέας παρὰ τῶν ὀφειλετῶν τῆς, ὡς καὶ χρέη πρὸς τοὺς προμηθευτάς της καὶ γραμμάτια καὶ συν)κὰς πληρωτέας.

Εἰς τὴν Λογιστικὴν ὑπάρχει μόνον κατώτατον δριον, διότι δεδομένου δτὶ τὸ Ἐνεργητικὸν εἶνε ἵσον πάντοτε πρὸς τὸ

Παθητικόν, οἱ λογαριασμοὶ τοῦλάχιστον θὰ εἶνε δύο, ἢτοι ὁ εἰς τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ ὁ ἄλλος τοῦ Παθητικοῦ.

III. Διάκρισις λογισμῶν.—Οἱ λογαριασμοὶ διακρίνονται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας :

- 1) εἰς λ)σμοὺς Ἐνεργητικοῦ (πραγματικοῦ ἢ λογιστικοῦ)
- 2) » » Παθητικοῦ (» » »)

Κατ' ἐπικρατήσασαν συνήθειαν :

1) εἰς τοὺς Ἐνεργητικοὺς λ)σμοὺς γράφομεν ἀριστερὰ πᾶσαν αὐξῆσιν καὶ δεξιὰ πᾶσαν μείωσιν τῶν ἀντιστοίχων περιουσιακῶν στοιχείων.

2) εἰς τοὺς Παθητικοὺς λ)σμοὺς γράφομεν ἀριστερὰ πᾶσαν μείωσιν καὶ δεξιὰ πᾶσαν αὐξῆσιν τῶν ἀντιστοίχων περιουσιακῶν στοιχείων.

Ἡ διαφορὰ αὕτη ἔξηγεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ Ἐνεργητικὸν εἶνε τὸ ἀντίθετον τοῦ Παθητικοῦ καὶ τάναπαλιν, διὸ καὶ δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τοὺς μὲν λ)σμοὺς τοῦ Ἐνεργητικοῦ ὡς θετικούς, τοὺς δὲ τοῦ Παθητικοῦ ὡς ἀρνητικούς.

Συνεπῶς εἰς τοὺς λογισμοὺς γράφομεν :

ἀριστερὰ |
  α) τὴν αὐξῆσιν τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ
  β) τὴν μείωσιν τοῦ Παθητικοῦ

δεξιὰ |
  α) τὴν μείωσιν τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ
  β) τὴν αὐξῆσιν τοῦ Παθητικοῦ.

IV. Χρέωσις—Πίστωσις.—Τὸ πρὸς τὸ ἀριστερὰ μέρος τοῦ λογαριασμοῦ ἐπεκράτησε νὰ λέγεται χρέωσις, τὸ δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ πίστωσις, κατ' ἐπέκτασιν νομικῶν ὅρων ἐφαρμοζομένων κυρίως εἰς τὰς συναλλαγὰς μετὰ τρίτων προσώπων. Τὸ πρὸς τὸ ἀριστερὰ μέρος δύναται νὰ σημειώνεται διὰ τοῦ σημείου +, τὸ δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ διὰ τοῦ σημείου —. Ἀπὸ ἀπόψεως μαθηματικῆς τὸ σύνολον τῶν λογαριασμῶν εἶνε κατ' οὐσίαν πολυώνυμον θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ἀριθμῶν. Παλαιότερον ἔχοντι μοποιοῦντο οἱ ὅροι (διεριζόμενοι) Δοῦναι διὰ τὴν χρέωσιν καὶ (ἔχει) Λαβεῖν διὰ τὴν πίστωσιν. Οἱ ὅροι οὗτοι ὡς λογικῶς ἐσφαλμένοι ἔγκατελείφθησαν.

· Η διαφορὰ μεταξὺ χρεώσεως καὶ πιστώσεως λέγεται · Υπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ.

Χρεωστικὸς λέγεται ὁ λ)σμὸς ὃ ἔχων χρέωσιν μεγαλυτέραν τῆς πιστώσεως. · Ο χρεωστικὸς λ)σμὸς ἔχει χρεωστικὸν ὑπόλοιπον.

Πιστωτικὸς λέγεται ὁ λ)σμὸς ὃ ἔχων πίστωσιν μεγαλυτέραν τῆς χρεώσεως. · Ο πιστωτικὸς λ)σμὸς ἔχει πιστωτικὸν ὑπόλοιπον.

· Εξισωθεὶς λ)σμὸς λέγεται ὃ ἔχων χρέωσιν ἵσην πρὸς τὴν πίστωσιν. · Ο ἔξισωθεὶς λ)σμὸς στεφεῖται ὑπολοίπου.

Χρεώνειν λ)σμὸν σημαίνει νὰ ἐγγράψωμεν μίαν πρᾶξιν εἰς τὴν χρέωσιν, καὶ πιστώνειν λ)σμὸν σημαίνει νὰ ἐγγράψωμεν μίαν πρᾶξιν εἰς τὴν πίστωσιν.

V. Αὐξομείωσις τοῦ ὑπολοίπου.—Τὸ ὑπόλοιπον αὐξομείονται ἀναλόγως τῶν ἐγγραφομένων χρεώσεων καὶ πιστώσεων :

α) ἡ χρέωσις χρεωστικοῦ λ)σμοῦ συνεπάγεται αὐξήσιν τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου

β) ἡ πίστωσις χρεωστικοῦ λ)σμοῦ ἰσοδυναμεῖ ἀντιθέτως πρὸς μείωσιν τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου

γ) ἡ χρέωσις πιστωτικοῦ λ)σμοῦ ἐπιφέρει μείωσιν τοῦ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου

δ) ἡ πίστωσις πιστωτικοῦ λ)σμοῦ δημιουργεῖ αὐξήσιν τοῦ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου.

· Εφαρμόζονται δηλονότι καὶ εἰς τὰς χρεωπιστώσεις τῶν λ)σμῶν οἱ ἀριθμητικοὶ κανόνες τῆς ἀφαιρέσεως, καθ' οὓς «Ἐὰν αὐξήσωμεν τὸν μειωτέον κατὰ ἓν ποσόν, αὐξάνει καὶ τὸ ὑπόλοιπον κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο, ἐὰν δὲ αὐξήσωμεν τὸν ἀφαιρετέον, μειοῦται καὶ τὸ ὑπόλοιπον κατὰ τὸ αὐτὸ ποσόν».

· Εάν εἰς χρεωστικὸν λ)σμὸν ἐγγράψωμεν πίστωσιν μεγαλυτέραν τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου, ὁ λ)σμὸς μεταβάλλεται εἰς πιστωτικόν.

· Εάν ἀντιθέτως εἰς τὸν πιστωτικὸν λ)σμὸν ἐνγράψωμεν χρέωσιν μεγαλυτέραν τοῦ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου, ὁ λ)σμὸς μεταβάλλεται εἰς χρεωστικόν.

§ 6. Διάγραμμα τοῦ λ)σμοῦ.

I. **Άριθμητική μορφή.**—Η ἀπλουστέρα μορφὴ τοῦ λογαριασμοῦ εἶναι πίναξ διῃρημένος εἰς χρέωσιν καὶ πίστωσιν καὶ περιλαμβάνων μόνον τὰ ποσὰ τῆς χρεώσεως καὶ τῆς πιστώσεως (μορφὴ Τ) ἢ καὶ τὰ ποσὰ τῶν ὑπολοίπων (μορφὴ Π). π. χ. ζητεῖται νὰ καταχωρηθῶσιν αἱ ἔξης πράξεις εἰς τὸν λογ)σμὸν τοῦ ΔΑ. λαμβανομένου ὡπ' ὅψιν ὅτι αἱ θετικαὶ ἀνήκουν εἰς τὴν χρέωσιν καὶ αἱ ἀρνητικαὶ εἰς τὴν πίστωσιν :

$$+12.560 - 3.720 - 2.850 + 10.000 - 13.660 + 6.000 + 4.200$$

Δ. Α.		Δ. Α.		
Χρέωσις	Πίστωσις	Χρέωσις	Πίστωσις	Υπόλοιπον
12.560	3.720	12.560		12.560
10.000	2.850		3.720	8.840
6.000	13.660		2.850	5.990
4.200		10.000		15.990
32.760	20.230		13.660	2.330
		6.000		8.330
		4.200		12.530
		32.760	20.230	12.530

II. **Συνήθης μορφή.**—Δεδομένου ὅτι ὁ λ)σμὸς περιλαμβάνει νομικὰς καὶ οἰκονομικὰς πράξεις, πρέπει νὰ παρέχῃ πάντας τὰς ἔξης πληροφορίας :

- α) πότε ἐγένετο ἡ πράξις (χρονολογία)
- β) ποῖον τὸ περιεχόμενον τῆς πράξεως (ἐκθεσις, ἐπεξήγησις, αἰτιολογία)
- γ) τὸ ποσὸν τῆς πράξεως.

Κατ' ἀνάγκην ὁ πλήρης λογαριασμὸς περιέχει καὶ εἰς τὴν χρέωσιν καὶ εἰς τὴν πίστωσιν τρεῖς στήλας—χωριζόμενας συνήθως πρὸς διευκόλυνσιν διὰ γραμμῶν καθέτων—ἵτοι χρονολογίας, ἐκθέσεως καὶ ποσοῦ, π. χ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Χρέωσις

Πίστωσις

Χρονολ.	"Εκθεσις	Ποσά	Χρονολ.	"Εκθεσις	Ποσά
Μαρτ. 3	Τιμολογιόν μας	12.500—	Μαρτ. 7	Μετοχητά του	3.720—
> 22	" "	10.000—	> 15	" "	2.850—
> 27	" "	6.000—	> 26	Γραμματών	13.660—
> 30	" "	4.200—	> 31	Τὸ δλον	20.230—
> 31	Τὸ δλον	32.760—			

III. *Έτερη μορφὴ τοῦ λογ(σ)μοῦ.*—'Αντὶ τοῦ πχήματος τούτου δυνάμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν ἔτερον, κατὰ τὸ ὅποιον αἱ στῆλαι τῆς χρονολογίας καὶ τῆς ἐκθέσεως εἶνε κοιναὶ διὰ τὴν χρέωσιν καὶ τὴν πίστωσιν. Τοιουτορόπως διατίθεται μεγαλύτερος χῶρος διὰ τὴν ἐκθεσιν ἢ δ λ(ο)γμὸς ἐν γένει καταλαμβάνει μικρότερον χῶρον.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Χρονολογ.	Έκθεσις	Ποσά	
		Χρεώσεις	Πιστώσεις
Μαρτίου 3	Τιμολόγιόν μου No 217	12.560—	
> 7	Μετοχητά του ἐναντί		3.720—
> 15	Όμοίως μέσω Κ. Βασιλείου		2.850—
> 22	Τγιόν μου ζαχαροφενώς No 299	10.000—	
> 26	Γραμμ. του ληξ. 1 Ιουνίου		13.660—
> 27	Τγιόν μου No 320 δρυζῆς	6.000—	
> 30	" " " 337 "	4.200—	
> 31	Τὸ δλον	32.760—	20.230—

'Η μορφὴ αὕτη τοῦ λ(ο)γμοῦ ἐξ ἄλλου μειονεκτεῖ α) διότι εἰς τὴν αὐτὴν στήλην τῆς ἐκθέσεως ἀναμιγνύονται χρεωστικαὶ καὶ πιστωτικαὶ οἰκονομικαὶ πράξεις καὶ β) διότι ὑπάρχει κίνδυνος

ποσὰ τῆς χρεώσεως νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὴν πίστωσιν καὶ ἀντιθέτως ποσὰ τῆς πιστώσεως νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὴν χρέωσιν.

IV. Πλήρης μορφὴ τοῦ λογ^oγασμοῦ.—Δεδομένου δι τὸ ὁμοιασμὸς κατ' οὐσίαν εἶναι μία ἀτάρεσις, ἡ πλήρης μορφὴ του περιέχει ἑκτὸς τῶν ἀνωτέρω καὶ στήλην χρεωστικοῦ καὶ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου, ἵνα γνωρίζωμεν τοιουτορόπτως ὅχι μόνον τὰς διενεργηθείσας πράξεις, ἀλλὰ καὶ τὴν μεθ' ἔκαστην τούτων κατάστασίν μας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Χρονολ.	Ἐκθεσια	Ποσὰ		Υπόλοιπ.
		Χρεώσεις	Πιστώσεις	
Μαρτ.	3 Τιμολόγιόν μου No 217	12.560	—	12.560
>	7 Μετρητά του		3.720	8.840
>	15 > μέσφ Κ.Βασιλείου		2.850	5.990
>	22 Τιμολόγιόν μου No 299	10.000	—	15.990
>	26 Γραμμ. του λήξ. 1 Ιουνίου		13.660	2.330
>	27 Τιμολόγιόν μου No 320	6.000	—	8.330
>	30 > » No 337	4.200	—	12.530
>	31 Τὸ δλον	32.760	20.230	12.530

Ἡ μορφὴ αὕτη παρὰ τὴν ἀρτιότητά της παρουσιάζει τὸ μειονέκτημα, δι τὸ γίνονται λάθη εἰς τὰς προσθαφαιρέσεις πρὸς ἔξαγωγὴν τοῦ ἔκαστοτε ὑπολοίπου.

Ἐάν δὲ λ)σμὸς ἔχῃ ἐναλλασσόμενον ὑπόλοιπον, δηλαδὴ ἄλλοτε χρεωστικὸν καὶ ἄλλοτε πιστωτικόν, προστίθεται καὶ δευτέρᾳ στήλῃ ὑπολοίπων ἥ τὰ μὲν χρεωστικὰ ὑπόλοιπα γράφονται μὲν μαύρην μελάνην, τὰ δὲ πιστωτικὰ μὲν ἐρυθρὰν ἥ ἀκόμη ἀπλούστερον ἔμπροσθεν μὲν τῶν χρεωστικῶν τίθεται τὸ σημεῖον X, ἔμπροσθεν δὲ τῶν πιστωτικῶν τὸ σημεῖον Π.

V. Μονόπλευροι Δ)σμοί.—Ὑπάρχουν λ)σμοὶ οἱ δποῖοι κατὰ κανόνα περιέχουν τῆς αὐτῆς κατηγορίας πράξεις, δηλ. ἥ κατὰ κανόνα χρεωστικὰς ἥ κατὰ κανόνα πιστωτικάς, αἱ δὲ ἀντίθετοι πράξεις μόνον κατ' ἔξαίρεσιν ἔμφανίζονται π. χ. δ

λ)σμὸς ὁ περιλαμβάνων τὰ ποσὰ τὰ καταβαλλόμενα εἰς «Διαφημίσεις» εἶνε πάντοτε χρεωστικός, κατ' ἔξαίρεσιν δὲ δύναται νὰ ἐμφανισθῇ πιστωτικὴ πρᾶξις. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπαρκῆς χῶρος, ὁ λ)σμὸς λειτουργεῖ μὲν μίαν στήλην ποσῶν καὶ δι' αὐτὸν καλεῖται μονόπλευρος. Εἰς τὴν στήλην ταύτην καταχωροῦνται τὰ χρεωστικὰ ποσά, ἐάν δὲ παρουσιασθῇ πιστωτικὸν τοιοῦτον γράφεται μὲν ἐρυθρὰν μελάνην καὶ ὅχι μόνον δὲν προστίθεται, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀφαιρεῖται.

Διαφήμισεις

Χρονολ.	Έκθεσις	Ποσὰ
Ιαν.	7 'Ως ὁ λ)σμὸς Γκρέκα	+ 7.580
	12 Τιμολόγιον Δίτς	+ 4.235
Φεβρ.	20 'Ως ὁ λ)σμὸς Γκρέκα	+ 6.400
	24 Λ)σμοὶ ἐφημερίδων Πρωτία, "Εθνος	+ 3.800
	» Τὸ δλον	22.015
	26 "Εκπτωσις λ)σμοῦ Γκρέκα	- 480
	» 'Υπόλοιπον	21.535
Μαρτ.	9 'Αξία πανώ ὡς ὁ λ)σμὸς 'Αγγελίδη	+ 8.000

VI. *Χαράκωμα στήλης ἐκθέσεως.*—Η στήλη τῆς ἐκθέσεως δύναται νὰ χαρακωθῇ καὶ νὰ ὑποδιαιρεθῇ εἰς περισσοτέρας στήλας, ἀναλόγως πρὸς τὴν φύσιν τῶν πρὸς καταχώρισιν πρᾶξεων καὶ τῶν ἐπιδιωκομένων πληροφοριῶν καὶ ἐλέγχων διὰ μέσου τῶν λ)σμῶν, π. χ. ἐάν πρόκειται νὰ παρακολουθήσω τὰς πρᾶξεις ἐπὶ τῶν ἐλαιολάδων Κερκύρας, δύναμαι νὰ ὑποδιαιρέσω τὴν στήλην τῆς ἐκθέσεως εἰς τόσας στήλας, ὥστε νὰ γνωρίζω ἀμέσως τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἔξαγωγὴν τῶν βαρελίων καὶ δκάδων κατὰ βαθμοὺς δεύτητος τοῦ ἐλαιολάδου· ἐπίσης προκειμένου περὶ τοῦ λ)σμοῦ τοῦ Α. Α. εἰς γαλλικὰ φράγκα δύναμαι νὰ ἔχω καὶ ἴδιαιτέρων στήλην, διὰ τῆς ὄποιας θὰ παρακολουθῶ τὰς πρᾶξεις εἰς γαλλικὰ φράγκα, ἀνεξαρτήτως τῆς στήλης τῶν εἰς δραχμὰς ποσῶν κτλ.

Ο λογαριασμὸς διαμορφώνεται καταλλήλως εἰς πᾶσαν περί-
πτωσιν, ὥστε ἐξ αὐτοῦ ταχέως εύκόλως καὶ ἀκόπως κατὰ τὸ
δυνατὸν νὰ ἔξαγωμεν τὰς ἀπαραιτήτους πληροφορίας καὶ νὰ
ἔπιτυγχάνωμεν τοὺς ἀναγκαίους ἐλέγχους. Δὲν δύναται ἐπομέ-
νως ἐκ τῶν προτέρων νὰ καθιστήθῃ διάγραμμα τῶν λογαρια-
σμῶν καὶ ἀπόκειται εἰς τὸν λογιστὴν μὲ βάσιν τὰς πρὸς κατα-
χώρισιν πράξεις καὶ τοὺς ἐπιδιωκομένους λογιστικοὺς σκο-
ποὺς νὰ καθορίσῃ εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὸ κατάλληλον χα-
ράκωμα δι’ ἔκαστον λογαριασμόν.

§ 7. "Ανοιγμα καὶ κλείσιμον λ)σμῶν.

I. **"Ανοιγμα τοῦ λ)σμοῦ.**—Καλεῖται ἡ ὄνομασία τοῦ λογα-
ριασμοῦ, τὸ χαράκωμά του καὶ ἡ ἐγγραφὴ τῆς πρώτης οἰκονο-
μικῆς πράξεως.

Ἡ ὄνομασία ἡ ὁ τίτλος τοῦ λ)σμοῦ λαμβάνεται ἐκ τῆς φύ-
σεως τοῦ περιουσιακοῦ στοιχείου καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς αὐτὸ-
οἰκονομικῶν πράξεων, π. χ. Ταμεῖον, Ἐμπορεύματα, Δημ. Παυ-
λίδης, Ἀδελφοὶ N. Εὑσταθίου, Διαφημίσεις, Ἐξοδα Ἀλληλο-
γραφίας, Ἀποτελέσματα ἀγοραπωλησίας Ἐμπορευμάτων, Νο-
μισματικὰ Διαφοροὶ κτλ

Ο τίτλος τοῦ λ)σμοῦ γράφεται ἀναλόγως εἰς τὸ ἐπάνω ἡ
εἰς τό κάτω μέρος, ἀριστερά, εἰς τὸ μέσον ἡ δεξιὰ μὲ μεγάλα
στρογγύλα γράμματα, π. χ.

Ἐμπορεύματα

η
·
Ἀδελφοὶ N Εὑσταθίου

η
Νομισματικὰ Διαφοραὶ

II. **Καταχώρισις.**—Καλεῖται ἡ ἐγγραφὴ τῶν πράξεων εἰς
τοὺς λογαριασμούς, δηλαδὴ αἱ διάφοροι χρεωπιστώσεις.

III. Ἐξισωσις λογ)σμοῦ.—Καλεῖται ἡ ἐγγραφὴ τοῦ ὑπολοίπου εἰς τὸ ἀσθενέστερον σκέλος τοῦ λ)σμοῦ· ἐπομένως:

1) ὁ χρεωστικὸς λ)σμὸς ἔξισοῦται, ἐὰν ἐγγραφῇ τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον εἰς τὴν πίστωσιν

2) ὁ πιστωτικὸς λ)σμὸς ἔξισοῦται, ἐὰν ἐγγραφῇ τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον εἰς τὴν χρέωσιν.

Ἡ ἔξισωσις τοῦ λ)σμοῦ στηρίζεται εἰς τὸ γνωστὸν ἀξιώμα, διτὶ «ἐὰν εἰς τὸν ἀφαιρετέον προσθέσωμεν τὸ ὑπόλοιπον, εὑρίσκομεν τὸν μειωτέον», δηλ. $(\alpha - \beta) = x$ καὶ ἐπομένως $\alpha = \beta + x$.

IV. Κλείσιμον τοῦ λογ)σμοῦ.—Τοῦτο διακρίνεται εἰς δριστικὸν καὶ προσωρινὸν κλείσιμον.

Καλεῖται τὸ κλείσιμον δριστικόν, δταν ὁ λ)σμὸς ἔξισωθῇ δυνάμει πραγματικῶν πρᾶξεων, π. χ. Ἐπωλήσαμεν εἰς τὸν Α. Α. ἐμπορεύματα ἀξίας 15.000 δρχ. καὶ οὗτος πρὸς ἔξόφλησιν ἐμέτρησε 3.000 καὶ ὑπέγραψε γρ)α 10.000 δρχ. καὶ ἔξέδωκεν εἰς διαταγὴν μας ἐπιταγὴν ἐπὶ Γυαπ. Ἀθηνῶν 2.00 δραχμ. Οὕτω πως μετὰ τὴν διακανόνισιν τῆς συναλλαγῆς κλείσιμεν τὸν λ)σμὸν τοῦ Α. Α., δεδομένου διτὶ δὲν συνεχίζομεν μετ' αὐτοῦ τὰς συναλλαγάς.

Διὰ νὰ κλείσωμεν ἔνα λογαριασμόν :

α) ἀθροίζομεν τὰ ποσὰ τῆς χρεώσεως καὶ πιστώσεως, τὰ δποῖα πρέπει νὰ εἶνε κατ' ἀνάγκην ἵσα

β) γράφομεν τὰ ἵσα ταῦτα ἀθροίσματα ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς δι' αἰσθητικοὺς καὶ πρακτικοὺς λόγους, διὰ νὰ εἶνε ἐμφανῆς ἡ ἴσοτης

γ) σύρομεν κάτωθεν τῶν ἀθροισμάτων τούτων διπλῆν γραμμήν, καλούμενην ἔξισωτικήν καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἥμισυ τῆς στήλης τῆς ἐκθέσεως μίαν ἀπλῆν γραμμήν

δ) ἐὰν τὸ ἐν σκέλος περιέχῃ διλιγωτέρας πρᾶξεις, καλύπτομεν τὸ κενὸν διάστημα διὰ τεθλασμένης γραμμῆς.

Τὸ προσωρινὸν κλείσιμον γίνεται εἰς τὸ τέλος ἐκάστης χρήσεως, ἵνα μὴ αὐξάνουν ἐπ' ἄπειρον τὰ ποσὰ καὶ δυσχεραίνωνται αἱ ἀθροίσεις. Πρὸς τοῦτο ἐγγράφομεν μὲ τὴν ἐπεξήγησιν «πρὸς ἔξισωσιν»:

α) τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ χρεωστικοῦ λ)σμοῦ εἰς τὴν πίστωσιν

β) τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τοῦ πιστωτικοῦ λ)σμοῦ εἰς τὴν χρέωσιν

καὶ μετὰ ταῦτα ἐνεργοῦμεν ὅπως καὶ κατὰ τὸ δριστικὸν κλείσιμον.

A. A.

Χρέωσις	Πίστωσις
15.000	5.000
6.224	16.000
3.858	3.500
2.000	24.500
7.176	13.758 ἔξισωσις
4.000	
Tὸ δλον 38.258	38.258
	23.758

B. B.

Χρέωσις	Πίστωσις
10.000	17.190
3.000	33.222
1.000	
6.000	
8.000	
42.000	
Ἐξισωσις 8.412	
50.412	50.412
	8.412

V. *"Ἀνοιγμα ἐκ νέου τοῦ λ)σμοῦ.*—Μετὰ τὸ προσωρινὸν κλείσιμον ἐπακολουθεῖ τὸ ἐκ νέου ἀνοιγμα τοῦ λ)σμοῦ. Πρὸς τοῦτο ἐγγράφομεν :

α) τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον (τὸ προσωρινῶς καταχωρηθὲν εἰς τὴν πίστωσιν πρὸς ἔξισωσιν) εἰς τὴν χρέωσιν καὶ

β) τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον (τὸ προσωρινῶς εἰς τὴν χρέωσιν χάριν ἔξισώσεως καταχωρηθὲν) εἰς τὴν πίστωσιν.

Ἐπαναφέρομεν δηλονότι τὸν λ)σμὸν εἰς τὴν φυσικήν του θέσιν μὲ τὴν ἐπεξήγησιν «ὑπόλοιπον εἰς νέον» ἢ «ὑπόλοιπον προηγούμενον» ἢ «ὑπόλοιπον προηγούμενου μηνός, χρήσεως» κτλ.

Τοιουτορόπως δλα τὰ ἐγγεγραμμένα εἰς τὴν χρέωσιν καὶ τὴν πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ ποσὰ (καὶ ἄτινα δύναται νὰ είνε καὶ ἔκατοντάδες) ἀντικαθίσταται δι' ἐνὸς μόνον ποσοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀξιώματος διτὶ «δυνάμεθα ν' ἀντικαταστήσωμεν τὸν μειωτέον καὶ τὸν ἀφαιρετέον διὰ τοῦ ὑπολοίπου αὐτῶν».

Αἱ πράξεις αἱ ὁποῖαι ἐπακολουθοῦν τοῦ ἀνοίγματος ἐκ νέου

τοῦ λ)σμοῦ δὲν ἀθροίζονται μετὰ τῶν πράξεων, αἵτινες εἶνε
ἄνω τῶν ἔξισωτικῶν γραμμῶν.

§. 8. Διάφοροι πράξεις ἐπὶ τῶν λ)σμῶν.

I. Συγκέντρωσις.—Πολλοὶ λ)σμοὶ δύνανται νὰ συγκεντρώθονται εἰς ἕνα λογαριασμόν, καλούμενον γενικόν, περιληπτικόν, συγκεντρωτικόν, συνθετικὸν λ)σμόν· ἐφαρμόζεται δηλονότι τὸ ἀριθμητικὸν ἀξίωμα, διὰ τοῦ ἀθροίσματος αὐτῶν». Π. χ. οἱ ἀτομικοὶ λ)σμοὶ τῶν Χρεωστῶν μας δύνανται νὰ συγκεντρώθονται εἰς τὸν περιληπτικὸν λ)σμὸν «Χρεῶσται», ὅπως καὶ οἱ ἀναλυτικοὶ λογαριασμοὶ τῶν διαφόρων ἐμπορευμάτων δύνανται νὰ συγκεντρώθονται εἰς τὸν περιληπτικὸν λ)σμὸν «Ἐμπορεύματα» κτλ.

Οἱ ἀναλυτικοὶ λ)σμοὶ μᾶς παρέχουν ἀναλυτικὰς πληροφορίας περὶ τῶν διενεργηθεισῶν πράξεων, π. χ. ποίας συναλλαγῆς διενήργησα μετὰ τοῦ Α.Α ἢ τοῦ Β.Β μετὰ τῶν σχετικῶν λεπτομερειῶν, καὶ τὶ οὗτος ἀτομικῶς μοὶ ὀφείλει, ἐνῷ οἱ περιληπτικοὶ λ)σμοὶ παρέχουν γενικὰς πληροφορίας, δηλονότι πόσας συναλλαγὰς ἐν γένει μετὰ τῶν ἐν γένει Χρεωστῶν μου διενήργησα καὶ πόσα οὗτοι συνολικῶς μοὶ ὀφείλουν.

‘Υποθέσωμεν δὴ τοὺς ἀτομικοὺς λογαριασμοὺς χρεωστῶν Α.Α, Β. Β, Γ.Γ καὶ Δ.Δ καὶ ζητεῖται νὰ συγκεντρώσωμεν τὰς μετ’ αὐτῶν συναλλαγὰς εἰς τὸν περιληπτικὸν λ)σμὸν «Χρεῶσται».

Τὴν 2-1-1937 ἐγένοντο χρεώσεις τοῦ Α. Α 2653 τοῦ Β. Β 1000 καὶ τοῦ Δ Δ 7158, ἥτοι ἐν ὄλῳ 10.811 δρχ.

Τὴν 6)1 ἐπιστώσαμεν τὸν Δ.Δ μὲ 3000 δρχ.

Τὴν 8)1 ἐχρεώσαμεν τὸν Γ.Γ μὲ 12.412, τὸν Α.Α μὲ 2.504, τὸν Δ. Δ μὲ 4.000 καὶ τὸν Β Β μὲ 8.422, ἥτοι ἐν ὄλῳ μὲ δρ. 27.338.

Τὴν 13)1 ἐχρεώσαμεν τὸν Α.Α μὲ 7905 καὶ τὸν Δ.Δ μὲ 2000 ἥτοι ἐν ὄλῳ μὲ δρ. 9905 καὶ ἀφ’ ἑτέρου ἐπιστώσαμεν τὸν Α.Α μὲ 5000, τὸν Β.Β μὲ 2000, τὸν Γ.Γ μὲ 10.000 καὶ τὸν Δ.Δ μὲ 3500, ἥτοι ἐν ὄλῳ μὲ δρχ. 20.500.

Τὴν 17)1 ἐπιστώσαμεν τὸν Α. Α μὲ 3000 καὶ ἔχρεώσαμεν τὸν Α. Α μὲ 6812, τὸν Β. Β μὲ 11.120 καὶ τὸν Δ. Δ μὲ 15.618, ἦτοι ἐν δλφ μὲ δρχ. 33.550.

Τὴν 22)1 ἐχρεώσαμεν τὸν Γ. Γ μὲ 1700 καὶ ἐπιστώσαμεν τὸν Α. Α μὲ 5000, τὸν Β. Β μὲ 10.000, τὸν Γ. Γ μὲ 1000 καὶ τὸν Δ. Δ μὲ 5.618, ἦτοι ἐν δλφ μὲ δρχ. 21.618.

Τὴν 25)1 ἐπιστώσαμεν τὸν Δ. Δ μὲ 5000.

Τὴν 31)1 ἐχρεώσαμεν τὸν Α.Α μὲ 22.062, τὸν Δ.Δ μὲ 16.888, τὸν Β. Β μὲ 9.604 καὶ τὸν Γ.Γ μὲ 13.022, ἦτοι ἐν δλφ μὲ δρχ. 61.776 καὶ ἀφ' ἐτέρου ἐπιστώσαμεν τὸν Α.Α μὲ 10.000, τὸν Β. Β μὲ 6000 καὶ τὸν Γ. Γ μὲ 3022, ἦτοι ἐν δλφ 19.022 δρχ.

Α Α			Β Β			Γ Γ			Δ Δ		
+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
2.653	5.000	1.000	2.000	12.412	10.000	7.158	3.000				
2.504	3.000	8.422	10.000	1.700	1.000	4.000	3.500				
7.905	5.000	11.120	6.000	13.022	3.022	2.000	5.618				
6.812	10.000	9.604				15.618	5 000				
22.262						16.888					
42.136	23.000	30.146	18.000	27.134	14.022	45.664	17.118				

X P E Ω Σ T A I

+	Χρέωσις			Πίστωσις —
2	Ιαν}ρίου	10.811	6	Ιαν}ρίου 3.000
8	>	27.338	13	> 20.500
13	>	9.905	17	> 3.000
17	>	33.550	22	> 21.618
22	>	1.700	25	> 5.000
31	>	61.776	31	> 19.022
Τὸ δλον		145.080	Τὸ δλον	

Δεδομένου δτι ἄπαντα τὰ ἀναλυτικῶς ἐγγραφέντα ποσὰ εἰς τοὺς ἀτομικοὺς λ)σμοὺς τῶν Α Α, Β Β, Γ Γ καὶ Δ Δ κατε-

χωρήθησαν και περιληπτικῶς εἰς τὸν λ)σμὸν «Χρεῶσται», ἔτει ται ὅτι :

α) τὸ ἄθροισμα τῶν χρεώσεων τῶν ἀναλυτικῶν λ)σμῶν ἵσοῦται μὲ τὴν χρέωσιν τοῦ περιληπτικοῦ λ)σμοῦ

β) τὸ ἄθροισμα τῶν πιστώσεων μὲ τὴν πίστωσιν και

γ) τὸ ἄθροισμα τῶν ὑπολοίπων μὲ τὸ ὑπόλοιπον αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν ἴσοτήτων τούτων πηγάζει κατ' ἀνάγκην ἀμοιβαῖος ἔλεγχος ἀφ' ἐνὸς μεταξὺ τοῦ τηροῦντος τοὺς ἀναλυτικοὺς λ)σμοὺς και ἀφ' ἐτέρου μεταξὺ τοῦ τηροῦντος τοὺς ἀντιστοίχους περιληπτικοὺς λ)σμούς.

Πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἀνωτέρω καταστρώνομεν τὴν κάτωθι κατάστασιν τῶν ἀναλυτικῶν λογαριασμῶν.

Τίτλοι λογ)σμῶν	Χρέωσις	Πίστωσις	Υπόλοιπα
A. A	42.136	—	23.000
B. B	30.146	—	18.000
Γ. Γ	27.134	—	14.022
Δ. Δ	45.664	—	17.118
Τὸ ὅλον	145.080	—	72.140
			72.940

II. **Ανάλυσις λ)σμοῦ.**— Ἀντιθέτως εἰς λ)σμὸς δύναται νὰ ἀναλυθῇ εἰς περισσοτέρους ἄλλους συμφώνως πρὸς τὸν κανόνα ὅτι «εἰς ἀριθμὸς δύναται νὰ ἀναλυθῇ εἰς πολλοὺς ἄλλους ἔχοντας αὐτὸν ὡς ἄθροισμα». Π. χ. τὸν λ)σμὸν «Γενικὰ Ἐξοδα» δυνάμεθα ν' ἀντικαταστήσωμεν διὰ τῶν λ)σμῶν «Ἐξοδα γραφείον, Φωτισμός, Θέρμανσις, Ἐξοδα ἀλληλογραφίας, Διαφημίσεις, Μικροέξοδα» κτλ.

Ωσαύτως ὑποθέσωμεν ὅτι αἱ Πληρωμαὶ μιᾶς ἐπιχειρήσεως ἀφοροῦν ἀγορὰς και ἔξοδα ἐμπ)των, καταθέσεις εἰς τὴν τράπεζαν, διακανονισμὸν γρ)ων πληρωτέων και πιστωτῶν και γενικὰ ἔξοδα· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δ λ)σμὸς «Πληρωμαὶ» δύναται νὰ ἀναλυθῇ εἰς στήλας ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐμπ)τα—Τράπεζα—Πιστωταὶ—Γρ)α Πληρωτέα—Γενικὰ ἔξοδα», τὸ ἄθροι-

σμα τῶν ὁποίων θὰ εἶνε ἵσον μὲ τὸ σύνολον τῶν πληρωμῶν.

ΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΕΦΙΔΙΟΣ

Ποσὰ	Έμπτα	Τράπεζα	Πιστωταὶ	Γραμματέα	Γ. Ἐξοδα
32.154	32.164				
2.612					2.612
7.020		7.000			
1.054					1.054
18.189	18.189				
20.000				20.000	
15.330			15.330		
96.349	$= 50.353 + 7.000 + 15.330 + 20.000 + 3.666$				

‘Ως εὐνόητον, αἱ στῆλαι κατανομῆς ἐκάστης κατηγορίας δυνατὸν νὰ εἶναι διπλαῖ δι’ ἔκαστον λ)σμὸν ἔχουσαι χρέωσιν καὶ πίστωσιν ἢ δυνατὸν νὰ προηγοῦνται αἱ χρεωστικαὶ στῆλαι καὶ νὰ ἔπωνται αἱ πιστωτικαὶ π. χ.

Α. Α.

Ποσὰ		Χρεώσεις			Πιστώσεις		
+x	-π	+α	+β	+γ	-α'	-β'	-γ'

ἢτοι $X = \alpha + \beta + \gamma$ καὶ $\Pi = \alpha' + \beta' + \gamma'$
καὶ $(x - \pi) = (\alpha + \beta + \gamma) - (\alpha' + \beta' + \gamma')$.

III. *Μεταφορά*.—‘Υπὸ τὸν ὁρον τοῦτον ἐννοοῦμεν τὰς ἔξῆς περιπτώσεις :

α) Μεταφορὰ τοῦ λ)σμοῦ εἰς ἄλλην σελίδα, ὅταν ὁ χῶρος τῆς μιᾶς σελίδος ἐκαλύφθῃ διὰ τῶν πράξεων ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀθροίζομεν εἰς τὴν τελευταίαν σειρὰν τὴν χρέωσιν καὶ τὴν πίστωσιν, γράφοντες ἐν τῇ στήλῃ τῆς ἐκθέσεως

μεταφορὰν σελ. . . . », τὰ δὲ ἀθροίσματα ταῦτα ἐγγράφομεν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς νέας σελίδος μὲ τὴν ἐπεξήγησιν «ἐκ μεταφορᾶς σελ. . . .».

β) Μεταφορὰν πράξεων ἐνὸς λ)σμοῦ εἰς ἄλλον, π. χ. ζητεῖται νὰ μεταφερθῇ ἐκ τοῦ λ)σμοῦ A ποσὸν 2.815 εἰς τὸν λ)σμὸν B., δόποτε :

1) ἐὰν τὸ ποσὸν εἶνε ἐγγεγραμμένον εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ A, θὰ πιστωθῇ οὕτος καὶ θὰ χρεωθῇ δ. B.

2) ἐὰν τὸ ποσὸν εἶνε ἐγγεγραμμένον εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ B, θὰ χρεωθῇ οὕτος καὶ θὰ πιστωθῇ δ. A.

γ) Μεταφορὰ ἐνὸς ὀλοκλήρου λ)σμοῦ εἰς ἄλλον, π. χ. τοῦ λ)σμοῦ «Διαφημίσεις» εἰς τὸν λ)σμὸν «Γενικὰ Ἐξοδα», δόποτε ιὰ ἔξισώσωμεν τὸν μεταφερόμενον λ)σμὸν καὶ θὰ χρεώσωμεν ἢ θὰ πιστώσωμεν τὸν ἔτερον λ)σμὸν ἀναλόγως διὰ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ.

IV. Ἀντιλογισμός.—Καλεῖται ἡ πρᾶξις διὰ τῆς δόποιας διορθώνομεν μίαν ἐσφαλμένην λογιστικὴν ἐγγραφήν.

α) Ἐχρεώσαμεν τὸν Ἀλφα τὴν 5 Ἀπριλίου 1937 μὲ δρχ. 5000, ἐνῷ ἔπειτε νὰ γίνῃ χρέωσις μὲ δρχ. 8.000. Ἀνακαλύπτομεν τὸ λάθος τὴν 11 Ἀπριλίου καὶ πρὸς διόρθωσιν χρεοῦμεν τὸν Ἀλφα μὲ τὴν διαφορὰν (8000—5000) δρχ. 3000, σημειούντες εἰς τὴν ἔκθεσιν «Συμπληρωματικὴ χρέωσις λόγῳ λάθους τῆς 5-4-1937».

β) Ἡ αὐτὴ περίπτωσις εἶνε, ἐὰν πιστώσωμεν τὸν Βῆτα μὲ 10.000 ἀντὶ 16.000 δρχ., δόποτε συμπληρωματικῶς θὰ τὸν πιστώσωμεν μὲ 6000 δρχ.

γ) Ἐχρεώσαμεν τὸν Δέλτα μὲ 3656 δρχ., ἀντὶ νὰ χρεώσωμεν τὸν Ζῆτα. Πρὸς διόρθωσιν πρέτει 1) ν' ἀπαλείψωμεν τὸ ποσὸν ἀπὸ τὸν Δέλτα καὶ πρὸς τοῦτο συμφώνως, πρὸς τὸν κανόνα δ'.ι «ἀφαίρεσις ἀριθμοῦ ἀπὸ ἄλλου σημαίνει πρόσθεσιν τοῦ ἀντιθέτου του», πιστοῦμεν τὸν Δέλτα μὲ τὴν ἐπεξήγησιν «ἀντιλογισμὸς λόγῳ ἐσφαλμένης χρέωσεως τὴν 7-6-37 δρχ. 3586 καὶ 2) νὰ πιστώσωμεν τὸν Ζῆτα μὲ τὴν ἐπεξήγησιν «παραλειφθεῖσα πρᾶξις τῆς 7-6-37 δρχ. 3586.

δ) Ἐπιστώσαμεν τὸν Θῆτα μὲ 5000 δρχ. ἀντὶ νὰ πιστώσωμεν τὸν Κάπα. Πρὸς διόρθωσιν βάσει τοῦ αὐτοῦ κανόνος

καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἐπεξηγήσεις πρέπει νὰ χρεώσωμεν τὸν Θῆτα μὲ 5.000 δοχ. καὶ νὰ πιστώσωμεν τὸν Κάπα μὲ τὸ αὐτὸ ποσόν.

ε) Ἐχρεώσαμεν τὸν Χ μὲ 10.000 δρχ. ἀντὶ νὰ πιστώσωμεν αὐτόν. Πρὸς διόρθωσιν θὰ πιστώσωμεν τὸν Χ μὲ 20.000 δρχ., ἦτοι μὲ 10.000 δρχ. πρὸς ἔξουδετέρωσιν τῆς ἐσφαλμένης χρεώσεως καὶ μὲ ἑτέρας 10.000 διὰ τὴν κανονικὴν ἐγγραφὴν τῆς πράξεως

στ) Ἀνάλογος περίπτωσις εἶνε, ἐὰν πιστώσωμεν ἔνα λ)σμὸν ἀντὶ νὰ τὸν χρεώσωμεν, διόπτε θὰ καταχωρηθῇ μία χρέωσις ἵση πρὸς τὴν ἐσφαλμένην πίστωσιν καὶ ἐτέρᾳ χρέωσις διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῆς πράξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

§ 9. Διαίρεσις τῶν λ)σμῶν.

I. *Εἰς τὰ συνίσταται.*—^οΗ ταξινόμησις τῶν λ)σμῶν εἰς τὴν Λογιστικὴν συνίσταται εἰς τὴν μεθοδικὴν καὶ ἀναλόγως τῆς φύσεως αὐτῶν κατάταξιν, ὡστε νὺν ὑπαχθοῦν ὑπὸ κοινὸν τίτλον δοι οἱ λ)σμοὶ οἱ παρουσιάζοντες διμοιότητας. ^οΑνευ τῆς ταξινομήσεως ταύτης οἱ λ)σμοὶ ὑπενθυμίζουν τὸ «ἄμμος, πλίνθοι κέραμοι ἀτάκτως ἐρριμένα».

II. *Βάσις τῆς ταξινομήσεως.*—^οΗ Λογιστική, εἴπομεν, δτι ἔργον ἔχει τὴν καταχώρισιν τῶν οἰκονομικῶν πράξεων, τὰς δοποίας διενεργοῦν τὰ πρόσωπα τὰ δρῶντα οἰκονομικῶς καὶ ἐπομένως πᾶσα ταξινόμησις τῶν λ)σμῶν—οἵτινες παριστοῦν τὰ πρόσωπα ταῦτα—δέον νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς φύσεως καὶ ἵειτουργίας αὐτῶν. Δεδομένου ἐπίσης δτι ἐκ τῶν οἰκονομικῶν πράξεων γεννῶνται καὶ ἔννομοι σχέσεις καὶ ἀποτελέσματα, εἶνε φυσικὸν ἡ ταξινόμησις τῶν λ)σμῶν νὰ στηρίζεται καὶ ἐπὶ τῆς νομικῆς φύσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων.

III. *Διάγραμμα τῆς ταξινομήσεως.*—Οἱ λ)σμοὶ κατὰ ταῦτα διαιροῦνται εἰς τὰς ἔξης κατηγορίας :

α) εἰς προσωπικοὺς λ)σμοὺς ἐμφαίνοντας ἀφ' ἐνὸς τὰς εἰς βάρος τρίτων ἀπαιτήσεις καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ πρὸς τρίτους χρέον

β) εἰς λ)σμοὺς πραγμάτων ἡ ἀξιῶν παριστάνοντας τὰ διάφορα πράγματα, τὰ δοποῖα διαθέτει μία ἐπιχείρησις

γ) εἰς λ)σμοὺς καθαρᾶς περιουσίας ἐκπροσωποῦντας τὸ Κεφάλαιον, τὸ Περιουσιακὸν "Ελλειμμα, τὰ Κέρδη, τὰ "Εξοδα διαχειρίσεως καὶ τὰς Ζημίας τῆς ἐπιχειρήσεως.

IV. *Σημασία τῆς ταξινομήσεως.*—Διὰ τῆς κατατάξεως ταύτης τῶν λογαριασμῶν διευκολύνεται ἡ μελέτη :

- α) τῆς λειτουργίας τῶν ὁμοίων λογισμῶν διεπομένης ὑπὸ τῶν αὐτῶν γειτῶν ἢ χῶν
β) τῆς κινήσεως τῶν ὁμοίων περίπον ἐργασιῶν καὶ
γ) τῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως, ἡ ὅποια ἀπεικονίζεται εἰς τὸν Γενικὸν Ἰσολογισμόν.

§ 10. Οἱ Προσωπικοὶ λ)σμοί.

I. Ξρεῶσται.—[‘]Η πρώτη κατηγορία τῶν προσωπικῶν λ)σμῶν είνε οἱ Ξρεῶσται. Διὰ τούτων παρακολουθοῦμεν τὰς συναλλαγάς, ἔξ δν δημιουργεῖται μία ἀπαίτησις εἰς βάρος τοίτου προσώπου καὶ τὰς συναλλαγάς, διὰ τῶν ὅποιων διακανονίζεται ἡ ἀπαίτησις αὐτῇ. ‘Υποθέσωμεν ὅτι ἐπώλησα εἰς τὸν Δ. Ἀνδρέου ἐμπορεύματα ἀξίας 15.656 δρχ. Δια τῆς πωλήσεως ταύτης ἐδημιούργηθη μία ἀπαίτησις 15.656 δρχ. εἰς βάρος τοῦ Δ. Ἀνδρέου, ὅστις νομικῶς είνε χρεώστης μου τοῦ ποσοῦ τούτου. Κατ’ ἀκολουθίαν ἡ Λογιστικὴ δέον νὰ παρακολουθήσῃ τὴν γενομένην συναλλαγὴν—τὴν πώλησιν ἐμπορευμάτων—καὶ συνάμα νὰ παραστήσῃ τὴν ἐκ δρχ. 15.656 ἀπαίτησίν μου εἰς βάρος τοῦ Δ. Ἀνδρέου. ‘Υποθέσωμεν ἐπίση; ὅτι πρὸς διακανόνισιν τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ δ. Δ. Ἀνδρέου ἐμέτρησε 5.600, ὑπέγραψε γρ)ον εἰς διαταγὴν δρ. 10.000 λήξ. Μ)3 καὶ ἀπέκοψε 56 δρχ. Ἐγένοντο τοιιούτορόπως νέαι συναλλαγὴ σκοποῦσαι τὴν διακανόνισιν μιᾶς ἀπαιτήσεως δι’ ἡμᾶς καὶ ἐνὸς χρέους διὰ τὸν Δ. Ἀνδρέου, αἱ ὅποιαι δέον νὰ παρακολουθηθοῦν λογιστικῶς, ὥστε ὁ οἰκεῖος λ)σμὸς τοῦ Δ. Ἀνδρέου νὰ ἔξισωθῇ, δεδομένου ὅτι ἐπαυσε πλέον οὕτος νὰ ὀφείλῃ.

Οἱ «Ξρεῶσται» είνε λ)σμοὶ τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ ἐπομένως ἐπ’ αὐτῶν θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ λογιστικὸν ἄξιωμα: «Πᾶσα πρᾶξις αὐξάνουσα τὰς ἀπαιτήσεις μας ἐγγράφεται ἀριστερὰ (εἰς τὴν χρέωσιν), πᾶσα δὲ πρᾶξις μειώνουσα τὰς ἀπαιτήσεις μας ἐγγράφεται δεξιά (εἰς τὴν πίστωσιν), οὕτως ὥστε τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ νὰ δεικνύῃ τὸ ὑπόλοιπον τῆς εἰς βάρος τρίτου ἀπαιτήσεώς μας».

II. Πιστωταὶ.—Οὗτοι ἀποτελοῦν τὴν δευτέραν κατηγορίαν τῶν προσωπικῶν λ)σμῶν καὶ ἀνήκουν εἰς τὸ Πραγματικὸν Πα-

θητικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως. Δι’ αὐτῶν παρακολουθοῦμεν τὰς συναλλαγάς, διὰ τῶν δύοιων δημιουργεῖται χρέος πρὸς τρίτον πρόσωπον. Ὅποιοι διανείσθημεν ἀπὸ τὸν Κ. Παυλίδην δρχ. 100.000. Ἡ Λογιστικὴ διὰ τοῦ οἰκείου πιστωτικοῦ λ)σμοῦ πρέπει νὰ παρακολουθήσῃ τὴν συναλλαγὴν ταύτην, διὰ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ, ὅτι τὸ χρέος μας ἀπέναντι τοῦ Κ. Παυλίδου ἀνέρχεται εἰς 100.000 δρχ. Ἡ Λογιστικὴ ὀφείλει ἐπίσης νὰ παρακολουθήσῃ καὶ τὰς μετέπειτα συναλλαγάς, τὰς διενεργηθείσας μετὰ τοῦ Κ. Παυλίδου πρὸς διακανόνισν ἐν δλῷ ἢ ἐν μέρει τοῦ χρέους, ὥστε νὰ εἴνε εἰς θέσιν νὰ μᾶς πληροφορῇ πόσον εἴνε ἐκάστοτε τὸ χρέος μας πρὸς αὐτόν.

Οἱ «Πιστωταὶ» κατὰ ταῦτα εἴνε λ)σμοὶ τοῦ Παθητικοῦ καὶ ἐπομένως ἐπ’ αὐτῶν θὺ ἐφαρμοσθῇ τὸ λογιστικὸν ἀξίωμα «Πᾶσα πρᾶξις αὐξάνουσα τὰ χρέη μας ἐγγράφεται δεξιά (εἰς τὴν πίστωσιν), πᾶσα δὲ πρᾶξις μειώνουσα τὰ χρέη μας ἐγγράφεται ἀριστερά (εἰς τὴν χρέωσιν), οὕτως ὥστε τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ νὰ δεικνύῃ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρέους μας πρὸς τρίτον πρόσωπον».

III. **Ο παλαιὸς λογιστικὸς κανὼν.**—Παλαιότερον ἐδιδάσκετο ὡς θεμελειῶδες διπλογραφικὸν ἀξίωμα, ὅτι «ὁ λ)σμὸς τοῦ λαμβάνοντος χρεοῦται καὶ ὁ λ)σμὸς τοῦ δίδοντος πιστοῦται». Ὁ λογιστικὸς οὗτος κανὼν ἰσχύει μόνον, ἐφόσον αἱ συναλλαγαὶ ἀφεοῦν δοσοληψίας μεταξὺ τῶν συναλλασσομένων, ἀλλ’ ἄγει εἰς ἄτοπα ἀπιτελέσματα διὰ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις. π. χ. Εἰσεπράξαμεν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου μας Α. Α δρ. 5.000 καὶ ἔξωφλήσαμεν ἀπαίτησίν μας ἐκ δρχ. 5.068. Τοιουτορόπειρας παραχωροῦμεν εἰς τὸν Α. Α ἔκπτωσιν δρ. 68. Κατὰ τὸν ἄνω λοιπὸν πρακτικὸν κανόνα θὰ ἔπειτε νὰ χρεώσωμεν τὸν Α ὡς λαμβάνοντα (τὴν ἔκπτωσιν), ἐνῷ πρέπει νὰ τὸν πιστώσωμεν, δεδομένου ὅτι ἡ ἀπαίτησίς μας ἔμειώθη κατὰ (5000+68) δρ. 5068.

IV. **Δ)σμοὶ ἐναλλάσσοντες υπόλοιπον.**—Οἱ προσωπικοὶ λ)σμοὶ δὲν εἴνε πά. τοτε ἡ χρεωστικὸι ἡ πιστωτικοὶ δὲν ἀποκλείεται εἰς λ)σμὸς χρεωστικὸς νὰ μεταβληθῇ εἰς πιστωτικὸν καὶ τάναπαλιν. Π. χ. δ. Β, δ ὁπιζος συνήθως είναι χρεώστης μου, νὰ μεταβληθῇ προσωρινῶς εἰς πιστωτὴν λόγῳ προκαταβολῆς του ἐναντι κατὰ τὴν ἐπίδοσιν μᾶς παραγγελίας, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν της

όποίας και πάλιν θὰ γίνη χρεώστης μου. Εἰς τοὺς λ)σμοὺς τούτους ἀναλόγως τοῦ ὑπολοίπου—δὲν εἶνε χρεωστικὸν ἢ πι-
στωτικὸν—ἰσχύουν τὰ ἀνωτέρω δύο λογιστικὰ ἀξιώματα.

V. ‘Ο κοινὸς λ)σμὸς Χρεωπιστωταῖ.—“Ολας ἐσφιλμένας συγχωνεύουν ἐνίστε εἰς ἓνα λ)σμὸν τοὺς χρεωστικοὺς καὶ πι-
στωτικοὺς προσωπικοὺς λ)σμοὺς ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρεωπιστω-
ταῖ». Υποθέσωμεν διτὶ ὁ κοινὸς οὗτος λ)σμὸς ἔχει χρέωσιν 492.564 καὶ πίστωσιν 477.820. Ἡτοι χρεωστικὸν ὑπόλοιπον 14. 744, τὸ διποῖον παριστᾶ τὴν διαφορὰν τῶν μικροτέρων χρεῶν μας ἀπὸ τῶν περισσοτέρων ἀπαιτήσεων μας· τοιουτο-
τρόπως δμως δ λ)σμὸς δὲν μᾶς πληροφορεῖ πόσα εἶνε τὰ χρέη μας καὶ πόσαι αἱ ἀπαιτήσεις μας κεχωρισμένως, εἶνε δὲ ἐμφα-
νῶς διάφορος ἢ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ ἔχοντος νὰ λάβῃ 14.744 δρ. καὶ οὐδὲν δφείλοντος, ἀπὸ τοῦ ἔχοντος νὰ λάβῃ π. χ. 178.611 καὶ δφείλοντος 163.867.

VI. “Επεραι διακρίσεις.—Οἱ προσωπικοὶ λ)σμοὶ—δεδομέ-
νου διτὶ οὕτω διακρίνονται καὶ αἱ ἀπαιτήσεις καὶ τὰ χρέη—
διαιροῦνται :

α) ἀναλόγως τῆς προθεσμίας τῆς πληρωμῆς εἰς βραχυ-
προθέσμους, μεσοπροθέσμους καὶ μακροπροθέσμους. Εἰς τὸ ἐμπόριον ἀπαιτήσεις καὶ χρέη πληρωτέα ἐντὸς 3 μηνῶν θεω-
ριῶνται βραχυπρόθεσμα, μέχρις τέλους τοῦ ἔτους μεσοπρόθεσμα καὶ πέριν τοῦ ἔτους μακροπρόθεσμα. Ως εύνόητον ἄλλαι προ-
θεσμίαι ἰσχύουν εἰς τὰς ἀγοροτικὰς συναλλαγάς, ναυτικὰς κτλ.

β) ἀναλόγως τῆς μορφῆς των εἰς ἀνοικτοὺς λ)σμεὺς—
ἀπλοῦς ἢ τοκοφόρους—καὶ εἰς λ)σμοὺς γραμματίων εἰσπρα-
κτέων ἢ γραμματίων πληρωτέων

γ) ἀναλόγως τῆς ἀσφαλείας εἰς ἀπλοῦς (μὲ τὴν προσωπι-
κὴν πίστιν τοῦ δφειλέτου), ἡγγυημένους ὑπὸ τρίτου προσώπου,
ἡσφαλισμένους δι’ ἐνεχύρου καὶ ἡσφαλισμένους δι’ ὑποθήκης.

VII. ‘Ἄριθμὸς καὶ δνουασία τῶν λ)σμῶν.—Ο ἀριθμὸς τῶν προσωπικῶν λ)σμῶν ἔξαρταται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσώ-
πων, μετὰ τῶν διποίων συναλλασσόμεθα, διότι ὁ κανὼν εἶνε
διτὶ διὰ πᾶν πρόσωπον μετὰ τοῦ διποίου διενηργήσαμεν μίαν συ-
ναλλαγὴν πρέπει νὰ ἀνοίγωμεν καὶ ἴδιαίτερον λ)σμόν, δπως

ἐπίσης ὁ ἀριθμὸς τῶν λ)σμῶν ἔξαρταται καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῶν συναλλαγῶν. Οὕτω δὲν ἀποκλείεται δι’ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον νὰ ἔχωμεν πολλοὺς λ)σμούς, λόγῳ τῆς διαφόρου φύσεως τῶν συναλλαγῶν τῶν διενεργουμένων μετὰ τοῦ προσώπου τούτου, π. χ. ὁ Α εἶνε συνεταῖρος καὶ συγχρόνως λαμβάνει μισθόν, εἶνε πελάτης τοῦ καταστήματος καὶ δανειστὴς τῆς ἐπιχειρήσεως κ.τ.λ.

§ 11. Οἱ λ)σμοὶ ἄξιῶν.

I. *Ἐννοια αὐτῶν*.—Δεύτερος σκοπὸς τῆς Λογιστικῆς εἶνε, ὡς ἔλεχθη, ἡ παρακολούθησις τῆς κινήσεως τῷν διαφόρων πραγμάτων, ἵνα εἰς δεδομένην στιγμήν, γνωρίζωμεν τὸ ὑπόλοιπον αὐτῶν. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν λ)σμῶν πραγμάτων —συνήθως λεγομένων ἄξιῶν— τῶν ὅποιών σκοπὸς εἶνε ἡ παρακολούθησις τῶν οἰκονομικῶν πρᾶξεων, αἵ ὅποιαι ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὐξομείωσιν τῆς ἀξίας τῶν διαφόρων πραγμάτων τῇ; ἐπιχειρήσεως (μετρητῶν, ἐπίπλων, ἐμπ.)τῶν κτλ.).

II. *Δογιστικὸν ἀξιωμα*.—Ἐπομένως διὰ τοὺς λ)σμοὺς τούτους ἀνίκοντας εἰς τὸ Ἐνεργητικὸν ἐφαρμόζεται τὸ ἔξις λογιστικὸν ἀξιωμα : «Πᾶσα πρᾶξις αὐξάνουσα τὴν ἀξίαν πράγματός τινος ἐγγράφεται ἀριστερὰ (εἰς τὴν χρέωσιν), πᾶσα δὲ πρᾶξις μειώνουσα τὴν ἀξίαν πράγματός τινος ἐγγράφεται δεξιά (εἰς τὴν πίστωσιν), οὕτως ὅστε τὸ χρεωστικόν πάντοτε ὑπόλοιπον νὰ δεικνύῃ τὴν ἐκάστοτε ἀξίαν τῶν ὑπαρχόντων».

III. *Ἄριθμὸς καὶ δνομασία λ)σμῶν*.—Ο ἀριθμὸς καὶ ἡ δνομασία τῶν λ)σμῶν ἄξιῶν ἔξαρταται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, τὰ δποῖα χρησιμοποιεῖ εἰς οἰκονομικὸς δργανισμὸς καὶ τοῦ εἴδους τῶν ἐκτελουμένων ἐπ’ αὐτῶν πρᾶξεων, π. χ. μία ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις συνήθως χρησιμοποιεῖ Ἐπιπλα, σκεύη καὶ σκελετά, Ἐμπορεύματα καὶ Χρεώγραφα, μία βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις ἐκτὸς τούτων, χρησιμοποιεῖ Πρώτας καὶ Βοηθητικὰς "Υλας, Μηχανήματα, Ἐργαλεῖα κτλ. καὶ συνεπῶς θ’ ἀνοίξῃ ἀντιστοίχους λογαριασμοὺς ἄξιῶν· ἐπίσης, ἐὰν ἔχωμεν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν 5 εἴδη ἐμπορευμάτων, θα ἀνοί-

ξωμεν 5 λ)σμούς, έαν δ' ἔχωμεν 100 εζδη θὰ ἀνοίξωμεν 100 λ)σμούς, ὅπως ὁσαύτως δυνάμεθα ν' ἀνοίξωμεν ἰδιαιτέρους λ)σμούς δι' ἑκάστην ποιότητα τοῦ ἰδίου ἐμπορεύματος π. χ. Ἐλαιόλαδα Κερκύρας ή Ἐλαιόλαδα Κερκύρας ὅξυτητος 1^ο ή 2^ο κτλ.

IV. Διάκρισις τῶν λ)σμῶν ἀξιῶν.—Οἱ λ)σμοὶ τῶν ἀξιῶν διπλόνονται εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἀναλόγως τῆς κατατάξεως τῶν πραγμάτων ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως:

α) Εἰς λ)σμοὺς παγίων ἡ ἀκινητοποιηθεισῶν ἀξιῶν, οἱ δοποῖοι παριστάνουν 1) τὰς ἀξίας, τὰς ἀποκτωμένας μὲ τὸν σκοπὸν μονίμως νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν π. χ. "Ἐπιπλα, Σκεύη, Σκελετά, Μηχανήματα, Ἐργαλεῖα, "Αμαξαι, Ζῆνα ζῶντα, Ἀκίνητα, Πλοῖα, Τροχαῖον Υλικὸν κτλ. Χαρακτηριστικὸν τῶν ἀξιῶν τούτων εἶνε, ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ μειοῦνται ἡ ἀξία των, εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις λόγῳ φθορᾶς ὡς ἐκ τῆς χρησιμοποιήσεώς των, καὶ ὅτι διὰ τὴν καλὴν διατήρησίν των ἀπαιτοῦνται ἔξοδα καλούμενα «συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῶν» 2) τὰς δαπάνας τὰς γενομένας διὰ νὰ ὠφεληθῇ ἡ ἐπιχείρησις ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν (π. χ. ποσὰ διατεθέντα διὰ τὴν ἀγορὰν προνομίων εὑρεσιτεχνίας, σημάτων, πελατείας η διὰ μελέτας π.χ. δργανώσεως καὶ ἐν γένει δι' ἴδρυτικὰ ἔξοδα κτλ.)

β) Λ)σμοὶ διαθεσίμων ἀξιῶν.—Οὗτοι παριστάνουν τὰ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείφ καὶ παρὰ Τραπέζαις ἐν δψει, τὰ δοποῖα δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν πρὸς οἰονδήποτε σκοπὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἰδίως πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν βραχυπροθέσμων ὑποχρεώσεων καὶ τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως.

γ) Λ)σμοὶ ἐμπορευσίμων ἀξιῶν.—Οὗτοι παριστάνουν τὰ ἐμπορεύματα, τίτλους κτλ., ἦτοι πράγματα τὰ δοποῖα ἀγοράζομεν μὲ τὸν σκοπὸν τῆς μεταπωλήσεως ἐπὶ κέρδει. Εἰς τὴν χρέωσιν τῶν λ)σμῶν τούτων καταχωρεῖται πᾶσα ἀπαίτησις ἔξ ἀγορᾶς η ἄλλου λόγου, τὰ εἰδικὰ ἔξοδα παραλαβῆς αὐτῶν, τὰ τυχὸν πλεονάσματα, η ἀνατίμησις τῆς ἀξίας των κτλ., ὅπως ἐπίσης εἰς τὴν πίστωσιν αὐτῶν καταχωρεῖται η δι' οἰονδήποτε

λόγον ἐξαγωγὴ αὐτῶν, τὰ τυχὸν ἐλλείμματα, ή ὑποτίμησις τῆς ἀξίας των κτλ.

§ 12. Λ)σμοὶ Καθαρᾶς Περιουσίας.

I. *"Εννοια αὐτῶν.*—Δι' αὐτῶν παρακολουθεῖται τὸ ἀρχικὸν Κεφάλαιον ή "Ελλειμμα καὶ πᾶσα αὐξομείωσις αὐτῶν λόγῳ καταθέσεως ή ἀναλήψεως κεφαλαίων, ὡς καὶ λόγῳ ἐξόδων, ζημιῶν καὶ κερδῶν.

II. *Διαίρεσις αὐτῶν.*—Οἱ λ)σμοὶ τῆς Καθαρᾶς Περιουσίας περιλαμβάνουν τὰς ἔξης κατηγορίας :

α) Λ)σμοὶ Κεφαλαίου, οἱ ὅποιοι ἀνήκουν εἰς τὸ Λογιστικὸν Παθητικὸν καὶ περιλαμβάνουν τὴν ἀρχικὴν κατάθεσιν τοῦ κεφαλαίου καὶ πᾶσαν αὐξησιν αὐτοῦ λόγῳ νέας καταθέσεως ή λόγῳ μεταφορᾶς κέρδους καὶ πᾶσαν μείωσιν λόγῳ ἀναλήψεως κεφαλαίου ή λόγῳ μεταφορᾶς ζημίας.

β) Λ)σμοὶ Περιουσιακοῦ 'Ελλείμματος οἱ ὅποιοι ἀνήκουν εἰς τὸ Λογιστικὸν 'Ενεργητικὸν καὶ περιλαμβάνουν τὸ ἀρχικὸν περιουσιακὸν ἐλλειμμα καὶ πᾶσαν αὐξησιν αὐτοῦ λόγῳ ἀναλήψεων ή λόγῳ μεταφορᾶς ζημίας καὶ πᾶσαν μείωσιν αὐτοῦ λόγῳ καταθέσεως κεφαλαίου ή λόγῳ μεταφορᾶς κέρδους κλπ.

γ) Λ)σμοὶ 'Εξόδων Διαχειρίσεως, οἱ ὅποιοι ἀνήκουν εἰς τὸ Λογιστικὸν 'Ενεργητικὸν καὶ παρακολουθοῦν τὰς πραγματικὰς δαπάνας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἦτοι τὰ 'Ενοίκια, Μισθούς, "Εξόδα ἀλλοφίας, Φωτισμὸν καὶ Θέρμανσιν, "Εξόδα Γραφείου κτλ.

δ) Λ)σμοὶ Ζημιῶν καὶ Κερδῶν, οἱ ὅποιοι, ἐφ' ὅσον παριστάνουν ζημίας, ἀνήκουν εἰς τὸ Λογιστικὸν 'Ενεργητικόν, ἐφ' ὅσον δὲ παριστάνουν κέρδη ἀνήκουν εἰς τὸ Λογιστικὸν Παθητικόν.

Λογιστικῶς κέρδος είνε :

1) ή αὐξησις τοῦ πραγματικοῦ 'Ενεργητικοῦ, ἀνευ ἀντιστοίχου αὐξήσεως τοῦ πραγματικοῦ Παθητικοῦ, π.χ. δωρεὰ 10.000 δρ., ὅπότε αὐξάνει τὸ εἰς μετρητὰ 'Ενεργητικὸν ἀνευ αὐξήσεως τοῦ Παθητικοῦ.

2) ή μείωσις τοῦ πραγματικοῦ Παθητικοῦ, ἀνευ ἀντιστοίχου αὐξήσεως τοῦ πραγματικοῦ 'Ενεργητικοῦ.

χου μειώσεως τοῦ πραγματικοῦ Ἐνεργητικοῦ πχ. ὁ "Αλφα πι-
στωτής μας 85.000 δρ. παρεχώρησεν ἔκπτωσιν 3.000, διότε τὰ
χρέη μας ἐμειώθησαν εἰς 82.000, χωρὶς νὰ μειωθῇ οἶνοδήποτε
ἐνεργητικὸν περιουσιακὸν στοιχεῖον.

Ἐξ ἀλλού λογιστικῶς ζημία εἶνε :

1) ἡ μείωσις τοῦ πραγματικοῦ Ἐνεργητικοῦ ἀνευ ἀντιστοί-
χου μειώσεως τοῦ Πραγματικοῦ Παθητικοῦ πχ. παρεχωρήσα-
μεν εἰς τὸν πελάτην μας Β ὅφείλοντα 17.620 δρ. ἔκπτωσιν 620
δρ., διότε τὸ εἰς ἀπαιτήσεις ἐνεργητικόν μας ἐμειώθη εἰς δρ. 17.000, ἀνευ ἀντιστοίχου μειώσεως οἶνοδήποτε παθητικοῦ πραγ-
ματικοῦ περιουσιακοῦ στοιχείον.

2) ἡ αὐξήσις τοῦ πραγματικοῦ Παθητικοῦ, ἀνευ ἀντιστοίχου
αὐξήσεως τοῦ πραγματικοῦ Ἐνεργητικοῦ πχ. τὸ χρέος μας
πρὸς τὸν Δέλτα ἐκ 12.000 δρ. ηὐξήθη λόγῳ τόκων εἰς 12.154 δρ.

Ἐκ τῶν λ)σμῶν τούτων ἰδιαιτέρων σημασίαν ἔχει ὁ λ)σμὸς «Γενικά Ἀποτελέσματα» ἢ «Ἀποτελέσματα Διαχειρίσεως ἡ Χρήσεως», εἰς τὸν δόπον διὰ μεταφορᾶς συγκεντροῦνται τελικῶς τὰ Ἐξόδα Διαχειρίσεως καὶ αἱ Ζημίαι καὶ τὰ Κέρδη. Χρεούνται μὲ τὸ σύνολον τῶν Ἐξόδων καὶ Ζημιῶν καὶ πιστοῦνται μὲ τὸ σύνολον τῶν Κερδῶν, οὕτως ὥστε τὸ μὲν χρεωστικόν του ὑπόλοιπον νὰ δεικνύῃ τὴν τελικὴν ζημίαν, τὸ δὲ πι-
στωτικόν του ὑπόλοιπον τὸ τελικὸν κέρδος ἐκ τῶν ἐργασιῶν ιῆς ἐπιχειρήσεως.

Οἱ λ)σμοὶ τῶν Ζημιῶν καὶ Κερδῶν περιλαμβάνουν θετικοὺς καὶ ἀρνητικοὺς ἀριθμοὺς καὶ ἐπομένως κατὰ τὸν γνωστὸν μα-
θηματικὸν κανόνα ἡ πρόσθεσις αὐτῶν γίνεται δι' ἀφαιρέσεως τοῦ μικροτέρου ἀπὸ τοῦ μεγαλυτέρου, τὸ δὲ ἀθροισμα εἶνε θε-
τικόν, ἂν δὲ θετικὸς εἴνε μεγαλύτερος, ἀρνητικὸν δέ, ἂν μεγα-
λύτερος εἴνε ὁ ἀρνητικὸς ἀριθμός.

III. Δογιστικὰ ἀξιώματα.—Δεδομένου ὃι οἱ λ)σμοὶ τῆς Καθαρᾶς Περιουσίας ἄλλοτε μὲν ἀνήκουν εἰς τὸ Λογιστικὸν Ἐνεργητικόν, ἄλλοτε δὲ εἰς τὸ Λογιστικὸν Παθητικόν, ίσχύουν δι' αὐτοὺς τὰ κατωθι λογιστικὰ ἀξιώματα.

α) Πᾶσα πρᾶξις αὐξάνουσα τὸ Κεφάλαιον ἢ τὰ Κέρδη ἔγγραφεται δεξιά (εἰς τὴν πίστωσιν), πᾶσα δὲ πρᾶξις με-

ώνουσα τὸ Κεφάλαιον ἢ τὰ Κέρδη ἐγγράφεται ἀριστερὰ (εἰς τὴν χρέωσιν), οὕτως ὅστε τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον νὰ δεικνύῃ ἐκάστοτε τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Κεφαλαίου ἢ τῶν Κερδῶν.

β) Πᾶσα πρᾶξις αὐξάνουσα τὸ Περιουσιακὸν "Ελλειμμα, τὰ "Εξοδα Διαχειρίσεως καὶ τὰς Ζημίας ἐγγράφεται ἀριστερὰ (εἰς τὴν χρέωσιν), πᾶσα δὲ πρᾶξις μειώνουσα ταῦτα ἐγγράφεται δεξιά (εἰς τὴν πίστωσιν), οὕτως ὅστε τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον νὰ δεικνύῃ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Περιουσιακοῦ 'Ελλειμματος, τῶν 'Εξόδων Διαχειρίσεως καὶ τῶν Ζημιῶν.

IV. **Άριθμὸς 4)** συῶν.—Οἱ λ)σμοὶ ἵδια τῶν 'Εξόδων, Ζημιῶν καὶ Κερδῶν σκοποῖν νὰ ἐμφαίνουν τὰ δυσμενῆ ἢ εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ συνεπῶς ὅσος μεγαγαλύτερος εἶνε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, τόσον καλύτερον ἐκπληροῦντοι λ)σμοὶ οὗτοι τὸν προορισμόν των· κατ' ἀκολουθίαν δι' ἔκαστον εἶδος ἐργασιῶν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἴδιαίτερος λ)σμὸς δεικνύων τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποτελέσματα. "Εκαστος λ)σμὸς ὑποτελεῖ καὶ ἐν φῶς, ὅπερ θὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἐπιχειρηματίαν εἰς τὴν τακτικωτέραν, κανονικωτέραν καὶ ἐπικερδεστέραν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεών του.

§ 13. Οἱ λ)σμοὶ τάξεως.

I. **Αντίστοιχοι λ)σμοὶ τακτοποιήσεως.**—Οἱ λ)σμοὶ τοὺς δποίους ἔξητάσαμεν ἐκφράζονταν τὰ πραγματικὰ καὶ λογιστικὰ στοιχεῖα τῆς περιουσίας ἐνὸς προσώπου, π. χ. ὁ λ)σμὸς «Χρεῶσται» ἐκ δρχ. 100.000 ἐκφράζει τὸ πιστὸν τῶν εἰς βάρος τρίτων ἀπαιτήσεών μας. Εἶνε δυνατὸν δμως καὶ νὰ μὴ εἰσπράξωμεν δλόκληρον τὸ π.ι.σὸν τῶν ἀπαιτήσεών μας καὶ ἐκ τούτου νὰ ζημιωθῶμεν. 'Υποθέσαμεν ὅτι φοβούμεθα, ὅτι χρεῶσται μας τινὲς δὲν θὰ πληρώσουν δλόκληρον ἢ μέρος τοῦ χρέους των, ἔστω δρχ. 10.000· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διὰ νὰ ἐκφράζῃ ὁ λ)σμὸς «Χρεῶσται» τὴν πραγματικήν μας κατάστασιν, πρέπει νὰ μειωθῇ κατὰ 10 000 δρχ. καὶ νὰ γίνῃ τὸ ὑπόλοιπον του 90.000 δρχ. Ἡ μείωσις αὐτῇ τοῦ περιληπτικοῦ λ)σμοῦ

σται» κατ' ἀνάγκην θὰ δημιουργήσῃ ἀσυμφωνίαν μὲ τοὺς ἀναλυτικὸν λ)σμοὺς τῶν Χρεωστῶν, ἐκτὸς ἐὰν γνωρίζωμεν ἐκ ποίων ὁφειλετῶν μας θὰ ζημιωθῶμεν, δπότε δυνάμεθα νὰ μειώσωμεν κατ' ἀναλογίαν καὶ τὰ ὑπόλοιπά των, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἀπαιτήσῃ καὶ κόπον καὶ χρόνον, ἐὰν πρόκειται περὶ πολλῶν λ)σμῶν· οὕτε ἄλλως τε ὁρθὸν εἶνε νὰ μειώσωμεν ἀνευ λόγου τὴν ἀπαίτησίν μας, πρᾶγμα ὅπερ δύναται νὰ γεννήσῃ ζητήματα, ἐὰν ἐπιδιώξωμεν δικαστικῶς νὰ εἰσπράξωμεν τὴν ἀπαίτησίν μας, ἡ δόποια πρέπει εἰς τοὺς λ)σμούς μας νὰ ἐμφανισθῇ δλόκηρος καὶ δχι μειωμένη.

Γεννᾶται ἐπομένως τὸ ἔργωμα τὸ θὰ πράξωμεν λογιστικῶς, ἐὰν τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ «Χρεῶσται» εἶνε 100.000 δρ., τὸ δὲ κατὰ τὴν κρίσιν μας εἰσπρακτέον πιθανὸν ποσὸν εἶνε μόνον 90.000, χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν ἐκ ποίων εἰδικῶς ὁφειλετῶν μας θὰ ζημιωθῶμεν. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δυνάμεθα ν' ἀφίσωμεν εἰς τὸ «Ἐνεργητικὸν τὸν λ)σμὸν «Χρεῶσται» μὲ ὑπόλοιπον δρ. 100.000 καὶ νὰ δημιουργήσωμεν ἀντίστοιχον λ)σμὸν εἰς τὸ Παθητικὸν μὲ δρ. 10.000, δπότε κατ' οὓσιαν ἐλαττοῦμεν τὸ «Ἐνεργητικόν μας εἰς 90.000. Πράγματι εἴτε ἔχομεν τὴν α' περιουσιακὴν κατάστασιν, εἴτε τὴν β', τὸ Κεφάλαιόν μας εἶνε τὸ αὐτό.

α'

<u>90.000</u> Χρεῶσται		<u>Κεφάλαιον</u>	<u>90.000</u>
	β'		
100.000 Χρεῶσται		Πιθανὴ ζημία ἐκ Χρεωστῶν	10.000
		Κεφάλαιον	90.000
<u>100.000</u>			<u>100.000</u>

«Ο λ)σμὸς οὗτος, δ ὁποῖος δημιουργεῖται ὡς ἀντίστοιχος ἔνος λ)σμοῦ τοῦ «Ἐνεργητικοῦ» ἢ τοῦ Παθητικοῦ, πρὸς οὖσια

στικήν τακτοποίησιν τοῦ ὑπολοίπου του ἄνευ μεταβολῆς του, καλεῖται «λ)σμὸς τακτοποιήσεως». ἐπομένως ἐὰν ὁ πρὸς τακτοποίησιν λ)σμὸς εἴνε ἐνεργητικός, ὁ ἀντίστοιχος λ)σμὸς τακτοποιήσεως θὰ εἴνε παθητικός καὶ ἀντιθέτως, ἐὰν ὁ πρὸς τακτοποίησιν λ)σμὸς εἴνε παθητικός, ὁ ἀντίστοιχος «λ)σμὸς τακτοποιήσεως» θὰ εἴνε ἐνεργητικός.

II. **Συμπληρωματικοὶ λ)σμοὶ τακτοποιήσεως.** — «Υποθέσωμεν ἀντιθέτως ὅτι τὰ Ἐμπορεύματά μου εἴνε ἀρχικῆς ἀξίας 1.700.000 δρχ. καὶ ὅτι ἡ τρέχουσά των ἀξία εἴνε 1.850.000 δρχ. Δύναμαι βεβαίως νὰ παρουσιάσω εἰς τὸν Ἰσολογισμόν μου τὸν λ)σμὸν «Ἐμπορεύματα» μὲ 1.850.000 δρχ., δύναμαι δμως, ἐὰν δι’ οἵονδήποτε λόγον, θέλω νὰ ἐμφανίσω καὶ τὸ κόστος καὶ τὴν τρέχουσαν ἀξίαν τῶν Ἐμπορευμάτων μου, νὰ δημιουργήσω «συμπληρωματικὸν λ)σμὸν τακτοποιήσεως» ὑπὲ τὸν τίτλον π. χ. «Ὑπερτίμησις ἐμπορευμάτων» μὲ δρχ. 150.000 καὶ τοιουτρόπως ὁ Γεν. Ἰσολογισμός μου νὰ ἐμφανισθῇ μὲ Κεφάλαιον 1.850.000, δπως καὶ εἰς τὴν προηγουμένην περίπτωσιν.

α'.

<u>1.850.000</u> Ἐμπορεύματα	Κεφάλαιον	<u>1.850.000</u>
β'.		
1.700.000 Ἐμπορεύματα	Κεφάλαιον	1.850.000
150.000 Ὑπερτίμησις ἐμ)των		
<u>1.850.000</u>	Tὸ δλον	<u>1.850.000</u>

Τοιουτορόπως δημιουργοῦνται «συμπληρωματικοὶ λ)σμοὶ τακτοποιήσεως», οἱ δποιοι εἴνε μὲν ἐνεργητικοὶ, ἐφόσον καὶ ὁ κύριος λ)σμὸς εἴνε ἐνεργητικός. παθητικοὶ δὲ ἐφόσον καὶ ὁ κύριος λ)σμὸς εἴνε παθητικός.

Ἡ διαφορὰ κατὰ ταῦτα μεταξὺ τῶν «ἀντίστοιχων λ)σμῶν τακτοποιήσεως» καὶ τῶν «συμπληρωματικῶν λ)σμῶν τακτοποιήσεως» εἴνε, ὅτι οἱ μὲν πρῶτοι ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὸν κύριον λ)σμόν, ἐνῷ οἱ δεύτεροι προστίθενται.

III. Λ)σμοὶ ἐνδεχομένων ύποχρεώσεων.— ‘Υπάρχει τρίτη κατηγορία λ)σμῶν, οἱ δποῖοι ἐμφανίζουν τὰς ἀναλαμβανομένας ὑποχρεώσεις καὶ τοὺς κινδύνους, δυνάμει συμβάσεων, ἐκ τῆς τυχὸν πραγματοποιήσεως τῶν δποίων θὰ γίνουν ἐν τῷ μέλλοντι μεταβολαὶ τῶν περιουσιακῶν μας στοιχείων π.χ. ὑπέργραφα γρ)ον ἐκδόσεως Α Α ὡς τριτεγγυητής. Ἡ τριτεγγύησις ἀποτελεῖ μίαν πρᾶξιν ἐκ τῆς δποίας ἀναλαμβάνω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσω εἰς τὸν κομιστὴν τοῦ γρ)τίου τὸ ποσὸν αὐτοῦ, ἐν ᾧ περιπτώσει ὁ δφειλέτης Α Α δὲν πληρώσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ γρ)τίου. Τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην δυνάμεθα λογιστικῶς νὰ ἐμφανίσωμεν, παρ’ὅτι δὲν μεταβάλλονται ἐπὶ τοῦ παρόντος περιουσιακά μας στοιχεῖα. Οὕτω δὲν Α Α εἶνε ἐκ τριτεγγυήσεως χρεώστης μας, ήμεῖς δὲ εὑμεθα πρὸς τὸν τυχὸν κομιστὴν τοῦ γρ)τίου ὑπόχρεοι λόγῳ τῆς τριτεγγυήσεως. Ἐὰν δὲ Α Α πληρώσῃ τὸ ποσὸν τοῦ γρ)τίου, θὰ ἀκυρώσωμεν ἀπλῶς τὴν πρώτην ἐγγραφήν, ἐὰν δὲ πληρώσωμεν ήμεῖς, ἐκτὸς τῆς ἀκυρώσεως, θὰ καταχωρίσωμεν καὶ τὴν ἐγγραφὴν τῆς μεταβολῆς τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τὴν ἐπελθοῦσαν λόγῳ τῆς παρ’ ήμῶν πληρωμῆς τοῦ γρ)τίου διὰ λ)σμὸν τοῦ Α Α.

Χαρακτηριστικὸν τῶν λ)σμῶν τούτων εἶνε ὅτι δὲν μεταβάλλονταν τὴν περιουσιακὴν μας κατάστασιν, ἐφόσον δὲν πραγματοποιεῖται ἡ ἐνδεχομένη ὑποχρέωσις, παρερχομένου δὲ τοῦ κινδύνου ἐκ ταύτης οἱ λ)σμοὶ ἀλληλοεξισοῦνται δεδομένου ὅτι διὰ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ ἐγγράφονται καὶ εἰς τὴν χρέωσιν καὶ εἰς τὴν πίστωσιν.

IV. Δ)σμοὶ ἀλλοτρίων πραγμάτων.— ‘Ἡ ἐπιχείρησις διαχειρίζεται ἐπίσης καὶ πράγματα τῶν δποίων ἡ κυριότης ἀνήκει εἰς τρίτον, π.χ. δ Α. Α, ταμίας μας παρέδωκεν ἡμῖν ὡς ἐγγύησιν χρεώγραφα ἀξίας 20.000 δρχ. Ἡ κατάθεσις αὗτη τῶν χρεωγράφων, ὡς εὐνόητον, οὐδόλως ἐπηρρεάζει τὰ περιουσιακά μας στοιχεῖα, πάντως ὅμως ἀποτελεῖ μίαν πρᾶξιν μὲ καθωρισμένας οἰκονομικὰς καὶ νομικὰς συνεπείας, ηγιας δέον νὰ παρασταθῇ λογιστικῶς διὰ μιᾶς χρεώσεως καὶ πιστώσεως «λ)σμῶν ἀλλοτρίων πραγμάτων», τῶν δποίων χαρακτηριστικὸν εἶνε ὅτι δὲν μεταβάλλονταν τὴν περιουσιακὴν μας κατάστασιν καὶ μηδε-

μίαν σχέσιν ἔχουν πρὸς τοὺς λ)σμοὺς τοὺς ἐκπροσωποῦντας τὰ περιουσιακά μας στοιχεῖα. Οἱ λ)σμοὶ ἀλλοτρίων πραγμάτων ἀλληλοεξισοῦνται καθόσον δμοίως ἐγγράφονται διὰ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ εἰς τὴν χρέωσιν καὶ εἰς τὴν πίστωσιν.

V. *Ἐνδιάμεσοι λ)σμοί*. Χάριν τῆς καλυτέρας λογιστικῆς ὁργανώσεως ἢ διὰ λόγους στατιστικοὺς παρεμβάλλομεν μεταξὺ τῶν κυρίων λ)σμῶν ἀλλούς οἱ ὅποιοι καλοῦνται «ἐνδιάμεσοι» καὶ λειτουργοῦν προσωρινῶς, πχ. Θέλων νὰ γνωρίζω πόσαι ἐκ τῶν ἀγορῶν μου διενεργοῦνται τοῖς μετρητοῖς ἀνοίγω ἐνδιάμεσον λ)σμὸν καλούμενον «Ἀγοραὶ ἐμπορευμάτων τοῖς μετρητοῖς» ὃ ὅποιος χρεοῦται μὲ τὸ ποσὸν τῶν πράξεων τοῖς μετρητοῖς καὶ πιστοῦται ὅταν μεταφέρεται εἰς τὸν κύριον λογαριασμὸν «Ἐμπορεύματα». Ή παρεμβολὴ ἐνὸς τοιούτου προσωρινοῦ λ)σμοῦ δὲν μεταβάλλει τὰ πράγματα, διότι εἰς δύο ἵσα ἀθροίσματα, ἐὰν προσθέσωμεν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν εἰς ἀμφότερα τὰ ἀθροίσματα, ἡ ἴσοτης δὲν μεταβάλλεται· ἀπλῶς εἰς τὴν λογιστικὴν αὖξάνει τὸ ἀθροίσμα τῶν χρεώσεων ἀφ' ἐνὸς καὶ τῶν πιστώσεων ἀφ' ἐτέρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ (*)

§ 14. Ἡ Διπλογραφία.

I. Βάσις τῆς διπλογραφίας. — Ἡ Λογιστική, ώς εἴπομεν, βάσιν ἔχει τὴν ἴσοτητα μεταξὺ τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ. Πρὸς διατήρησιν τῆς ἴσοτητος ταύτης πᾶσα πρᾶξις λογιστικῶς καταχωρουμένη ἐγγράφεται διὰ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν χρέωσιν καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν πίστωσιν. Ἡ Λογιστικὴ ἐπομένως μορφὴ μᾶς πράξεως διπλογραφικῶς καταχωρηθείσης παρίσταται διὰ τῆς ἴσοτητος :

Χρέωσις = Πίστωσις

τύπος εἰς τὸν ὅποιον καταλήγομεν μετὰ οἰωνδήποτε σειρὰν οἰκονομικῶν πρᾶξεων παρισταμένων δι' οἰωνδήποτε καὶ δσωνδήποτε λογαριασμῶν. Πράγματι κατὰ τὸ γνωστὸν μαθηματικὸν ἀξίωμα «ἐὰν προσθέσωμεν εἰς ἀμφότερα τὰ σκέλη μᾶς ἴσοτητος ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, ή ἴσοτης δὲν μεταβάλλεται» καὶ κατ' ἀκολουθίαν «τὸ ἄθροισμα τῶν χρεώσεων οἰωνδήποτε καὶ δσωνδήποτε διπλογραφικῶν λ)σμῶν εἶνε ἵσον πάντοτε μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν πιστώσεων τῶν ἐν λόγῳ λ)σμῶν».

II. Απλαῖ πράξεις. — Εἰς μίαν οἰκονομικὴν πρᾶξιν, δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθοῦν δύο λογαριασμοί, δ εἰς πρὸς χρέωσιν καὶ δ ἔτερος πρὸς πίστωσιν π.χ. ή ἀγορὰ ἐπὶ πιστώσει ἐμπορευμάτων δρχ. 15.604 παρὰ τοῦ Δ. Κώνστα τὰ καταχωρηθῆ ώς ἔξης :

Χρέωσις

Πίστωσις

15.604	Ἐμπορεύματα = Δ. Κώνστας	15.604
'Αγορὰ ἐπὶ πιστώσει ώς τὸ τιμολόγιόν του No 257		

(*) Τὸ ἴστορικὸν αὐτῶν ἰδὲ Β' τόμον Κεφ. Ε'.

Αἱ διπλογραφικαὶ πράξεις εἰς τὰς ὅποιας χρησιμοποιοῦνται δύο μόνον λῆσμοὶ καλοῦνται ἀπλαῖ πράξεις ἢ ἄλλως «ἀπλᾶ διπλογραφικὰ ἀδρά».

III. Σύνθετος πρᾶξις.— Καλεῖται οὗτω ἡ πρᾶξις εἰς τὴν δροίαν λόγῳ τῆς φύσεώς της χρησιμοποιοῦνται εἰς χρεωστικὸν λ)σμὸς καὶ περισσότεροι πιστωτικοὶ ἢ ἀντιδέτως περισσότεροι χρεωστικοὶ καὶ εἰς πιστωτικὸς πχ. ὁ ὄφειλέτης μου 5000 δρ. Γ. Δημητρίου διεκανόνισε τὸν λ)σμόν του ὑπογράψας γρ)ον 3 Μηνῶν, εἰς ὃ προσέθεσε καὶ τὸν τόκον πρὸς 6 ο)ο, ἦτοι δρχ. 75. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πρᾶξις θὰ καταχωρηθῇ διπλογραφικῶς, ὥστε νὰ διατυπωθῇ α) ἡ αὐξησις τοῦ πραγματικοῦ ἐνεργητικοῦ (εἰς γρ)α εἰσπρακτέα) κατὰ 5075 δρχ. β) ἡ μείωσις τοῦ πραγματικοῦ ἐνεργητικοῦ (εἰς ἀπαίτησεις ἐπ' ἀνοικτῷ λογαριασμῷ) κατὰ 5000 δρχ. καὶ γ) ἡ αὐξησις κατὰ τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τοῦ λογιστικοῦ παθητικοῦ (κέρδος), ἐκ δρχ. 75 ἦτοι :

Χρέωσις		Ηίστωσις
5075 Γρ)τια Εισπρακτέα=Γ. Δημητρίου =Τόκοι		5000 75
5075	Tò ñkov	5075

• Υπογραφή γρόσου του ΜΩΣ πρὸς 6 οὐ πρὸς διακανύντισιν ειπολογίου μας ἀπὸ 6 τοέων.

Αἱ διπλογραφικαὶ αὗται πρᾶξεις, εἰς τὰς δροίας χρησιμοποιοῦνται εἰς ἥ περισσότεροι λ)σμοὶ εἰς τὴν χρέωσιν καὶ συγχρόνως περισσότεροι ἥ εἰς λ)σμὸς εἰς τὴν πίστωσιν καλοῦνται «σύνθετοι». Ἡ πρᾶξις ἥ ἀποτελουμένη ἐκ πολλῶν χρεωστικῶν καὶ πολλῶν πιστωτικῶν λ)σμῶν καλεῖται «πολυσύνθετος».

IV. Περιληπτικὰ ἔρθρα.—Καλοῦνται οὕτω πράξεις εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουν :

- α) εἰς χρεωστικὸς καὶ πολλοὶ πιστωτικοὶ λ)σμοὶ
β) εἰς πιστωτικὸς καὶ πολλοὶ χρεωστικοὶ λ)σμοὶ
γ) πολλοὶ χρεωστικοὶ καὶ πολλοὶ πιστωτικοὶ λ)σμοὶ.

Τὰ περιληπτικὰ ταῦτα ἄρθροι προέρχονται ἐξ τῆς ἐνώσεως

δύο ἡ περισσοτέρων πράξεων εἰς ἐν κοινὸν ἀρθρον. Ὅπουθέσω μεν διτὶ τὴν 7 τρέχ. ἐπληρώσαμεν δι' ἀγορὰν ἐμπτωτῶν τοῖς μετρητοῖς δρχ. 6.120, εἰς ἔξοφλησιν γρ)ον τοῦ Φ. Παυλίδου δρχ. 14.000 καὶ ἔναντι τῶν ὀφειλομένων εἰς τὸν πιστωτὴν X. Ἀθανασίου δρ. 5.000, ἥτοι ἐν ὅλῳ δρ. 25.120. Διὰ τὰς πράξεις ταύτας θὺ πιστωθῇ τὸ Ταμεῖον μὲ δρχ. 25.120 καὶ θὰ χρεωθοῦν οἱ λ)σμοὶ τῶν Ἐμπτωτῶν, Γρ)ων Πληρωτέων καὶ Πιστωτῶν.

Χρέωσις	Πίστωσις
6.120 Ἐμπορεύματα	
14.000 Γρ)α Πληρωτέα	
5.000 Πιστωταὶ	
25.120 Τὸ δλον	25.120
	Τὸ δλον 25.120

Τὰ περιληπτικὰ τιμῆται ἀρθρα συντελοῦν εἰς τὴν καταχώρισιν τῶν πράξεων ταχέως καὶ συντόμως, εἰς τὴν ἀποφυγὴν ἐπομένως περιττοῦ κύπον, διότι ἄνευ αὐτῶν θὰ ἔπειρε τὸ Ταμεῖον π.χ. εἰς τὴν ἀνωτέρω περίπτωσιν νὰ πιστωθῇ τρὶς ἀντὶ ἅπαξ.

Τὰ περιληπτικὰ ἀρθρα καλοῦνται ἡμερήσια, ἐὰν περιλαμβάνουν πράξεις μιᾶς μόνον ἡμέρας, περιοδικὰ δέ, ἐὰν περιλαμβάνουν πράξεις μιᾶς περιόδου, π. χ. μιᾶς ἑβδομάδος, ἐνὸς δεκαπενθήμερου, δεκαπενθήμερου ἢ συνηθέστερον ἐν τῇ λογιστικῇ πράξει ἐνὸς μηνός, ἐξ οὗ καὶ καλοῦνται «μηνιαῖα λογιστικὰ ἀρθρα».

V. **Χρησιμοποιούμενοι Λ)σμοι.**— Συμφώνως πρὸς τὰ ἄνω λεχθέντα ἡ διπλογραφικὴ μέθοδος χρησιμοποιεῖ δλους τοὺς λ)σμοὺς τοῦ πραγματικοῦ καὶ λογιστικοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ.

Τοιουτορόπως εἰς τὴν Διπλογραφίαν :

- εἰς τὴν χρέωσιν ἐνὸς λ)σμοῦ ἀξιῶν ἀντιστοιχεῖ:
- μία πίστωσις λ)σμοῦ ἀξιῶν, π. χ. ἀγορὰ ἐμπτωτῶν τοῖς μετρητοῖς, δπότε χρεοῦται δ λ)σμὸς «Ἐμπτωτα» καὶ πιστοῦται δ λ)σμὸς «Ταμεῖον»

- μία πίστωσις λ)σμοῦ προσωπικοῦ π. χ. ἀγορὰ ἐμπορευμάτων ἐπὶ πιστώσει ἀπὸ τὸν B. Ἀθανασίου, δπότε χρεοῦται Λογιστική

δ λ)σμὸς «Ἐμπτα» καὶ πιστοῦται δ λ)σμὸς Β. Ἀθανασίου.

γ) μία πίστωσις λ)σμοῦ καθαρᾶς περιουσίας, π. χ. κατετέθη ώς κεφάλαιον δρχ. 100.000, δπότε χρεοῦται δ λ)σμὸς «Ταμεῖον» καὶ πιστοῦται δ λ)σμὸς «Κεφάλαιον».

2) Εἰς τὴν χρέωσιν ἐνὸς προσωπικοῦ λ)σμοῦ ἀντιστοιχεῖ:

α) μία πίστωσις προσωπικοῦ λ)σμοῦ π. χ. δ Δ. Γεωργιάδης ἐμέτρησε διὰ λ)σμόν μου 4.000 δρχ. εἰς τὸν Σ. Σωτηρίου, δπότε θὰ χρεωθῇ δ λ)σμὸς «Σ. Σωτηρίου» καὶ θὰ πιστωθῇ δ λ)σμὸς «Δ. Γεωργιάδης»

β) μία πίστωσις λ)σμοῦ ἀξίας π. χ. ἐδάνεισα εἰς τὸν Π. Πετρόπολον δρ 6.000, δπότε θὰ χρεωθῇ δ προσωπικὸς λ)σμὸς «Π. Πετρόπολος» καὶ θὰ πιστωθῇ δ λ)σμὸς ἀξίας «Ταμεῖον»

γ) μία πίστωσις λ)σμοῦ καθαρᾶς περιουσίας, π. χ. δ ὁφειλέτης μου Δ. Μακρῆς ἐπεβαρύνθη μὲ τόκον 184 δρχ., δπότε θὰ χρεωθῇ δ προσωπικὸς λ)σμὸς «Δ. Μακρῆς» καὶ θὰ πιστωθῇ δ λ)σμὸς καθαρᾶς περιουσίας «Τόκοι».

3) Εἰς τὴν χρέωσιν ἐνὸς λ)σμοῦ καθαρᾶς περιουσίας ἀντιστοιχεῖ :

α) μία πίστωσις λ)σμοῦ καθαρᾶς περιουσίας, π. χ. μεταφορὰ κέρδους δρ 54.000 εἰς τὸ Κεφάλαιον, δπότε θὰ χρεωθῇ δ λ)σμὸς καθαρᾶς περιουσίας «Ἀποτελέσματα» καὶ θὰ πιστωθῇ δ λ)σμὸς καθαρᾶς περιουσίας «Κεφάλαιον»

β) μία πίστωσις προσωπικοῦ λ)σμοῦ π.χ. τόκος δρ. 412 εἰς ὁφελος τοῦ πιστωτοῦ μου Κ. Δημητρίου, δπότε θὰ χρεωθῇ δ λ)σμὸς καθαρᾶς περιουσίας «Τόκοι» καὶ θὰ πιστωθῇ δ προσωπικὸς λ)σμὸς «Κ. Δημητρίου»

γ) μία πίστωσις λ)σμοῦ ἀξίας π. χ. εἰς τὰ μετρητὰ παρουσιάσθη ἔλλειμμα δρ. 1.000, δπότε θὰ χρεωθῇ δ λ)σμὸς καθαρᾶς περιουσίας «Ἐλλείμματα» καὶ θὰ πιστωθῇ δ λ)σμὸς ἀξίας «Ταμεῖον».

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω διπλογραφιῶν συνδυασμῶν τῶν ἀπλῶν πρᾶξεων δύνανται νὰ γίνουν ἀνάλογοι συνδυασμοὶ εἰς τὰς συνθέτους πρᾶξεις.

VI. Ορισμός.—Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα «Ἡ Διπλογραφία εἶνε μέθοδος, ἢτις χρησιμοποιεῖ ἀπάντας τοὺς

λ)σμούς τοῦ πραγματικοῦ καὶ λογιστικοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ καὶ ἀντιπαραθέτει εἰς ἑκάστην μεταβολὴν τῆς περιουσίας, δυνάμει μιᾶς οἰκονομικῆς πράξεως, ἵνα ἡ πλείονας χρεωστικούς λ)σμούς εἰς ἔνα ἡ πλείονας πιστωτικούς, πραγματοποιουμένης τοιουτοτρόπως διαρκῶς τῆς Ισότητος μεταξὺ χρεώσεως καὶ πιστώσεως».

§ 14. Ἡ Ἀπλογραφία.

I. *Ορισμός*.—Κατὰ τὴν ἀπλογραφίαν καταχωροῦνται μόνον αἱ μετὰ τῶν τρίτων συναλλαγαὶ δι' ἀπλῆς χρεώσεως ἢ πιστώσεως τῶν οἰκείων προσωπικῶν λ)σμῶν, π. χ. ἐπωλήσαμεν εἰς τὸν X. Εὐσταθίου ἐμπ)τα δρ. 17.150 καὶ ἐλάβυμεν ἔναντι μετρητὰ 2.150 καὶ γρ)ον λῆξ. Μ)3 δρ. 10.000. Διὰ τὰς πράξεις ταύτας θὰ χρεωθῇ ὁ X. Εὐσταθίου μὲ 17.150 καὶ θὰ πιστωθῇ μὲ 12.150, ἀνευ ἀντιστοίχου χρεωπιστώσεως τῶν λ)σμῶν τῶν ἐκπροσωπούντων τὰ λοιπὰ μεταβαλλόμενα περιουσιακὰ στοιχεῖα, ἥτοι μετρητά, ἐμπορεύματα, γριψματία εἰσπρακτέα.

II. *Μειονεκτήματα*.—Ἐμφανῶς ἡ ἀπλογραφία εἶνε ἀτελῆς τρόπος καταχωρίσεως τῶν ἐγγραφῶν, καθόσον 1) στερεῖται παντελῶς ἐλέγχων, οἱ δοιοὶ στηριζονται ἐπὶ τῆς Ισότητος μεταξὺ Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ καὶ 2) δὲν παρέχει πληροφορίας περὶ τῶν κινήσεων τῶν διαφόρων ἀξιῶν καὶ περὶ τῶν μεταβολῶν τῆς καθαρᾶς περιουσίας λόγῳ ἐξόδων, ζημιῶν καὶ κερδῶν. Ἐπομένως ἡ ἀπλογραφία δὲν δύναται νὰ δομασθῇ «λογιστικὴ μέθοδος».

III. *Τροποποιήσεις*.—Ἐπεχειρήθη παρὰ πολλῶν, ὅπως τροποποιήθῃ ἡ ἀπλογραφία, ὥστε νὰ παρέχῃ τὰς ἀπαίτουμένας πληροφορίας. Οὕτως ἐπροτάθη ὅπως, ἐκτὸς τῶν προσωπικῶν λ)σμῶν, χρησιμοποιοῦνται χρεούμενοι ἢ πιστούμενοι ἀνευ ἀντιστοίχων πιστώσεων ἢ χρεώσεων καὶ οἱ σημαντικώτεροι λ)σμοὶ ἀξιῶν π. χ. Ταμείον, Ἐμπορεύματα, Γραμμάτια Εἰσπρακτέα· ἐν τοιαύτῃ δημοσίᾳ περιπτώσει πρόκειται περὶ «μικτῆς καταχωρίσεως», ἥ ἐπίνοια τῆς δοπίας ἀποδίδεται εἰς τὸν H. Vannier, (Comptabilité Mixte 1840).

§ 15. "Αλλαι λογιστικαὶ μέθοδοι.

Πολλοὶ λογιστικοὶ συγγραφεῖς ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ παρελθ. αἰῶνος διετύπωσαν διαφόρους λογιστικὰς μεθόδους, αἵτινες δμως ἔσχον ἐντελῶς περιωρισμένην ἐφαρμογὴν. Ἡ διπλογραφικὴ μέθοδος ἐκυριάρχησεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, διότι συνδυάζει τὴν παροχὴν ἐλέγχων καὶ πληροφοριῶν μετὰ τῆς ἀπλότητος καὶ εὐχεροῦς μαθήσεως καὶ δικαίως ἐκίνησεν ὁ εὐφυέστατος μηχανισμός της τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν θαυμασμὸν ὃχι μόνον τοῦ λογιστικοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ ἐξαιρετικῶν πνευμάτων, ὅπως ὁ Goethe, ὁ Leon Say, ὁ Proud'hon κτλ. Ἐπὶ τῆς διπλογραφίας σήμερον καταβάλλονται προσπάθειαι παρὰ τῶν θεωρητικῶν καὶ τῶν τεχνικῶν πρόδης βελτίωσιν τῶν λογιστικῶν μέσων, ἵνα καταστῶσι ταῦτα ἀξέια τῶν σημερινῶν ἀπαιτήσεων τῆς οἰκονομικῆς ἐξελίξεως, ἀπαιτήσεων ταχύτητος, εὐκολίας, ἀκριβείας καὶ ἀπλότητος, ὡστε ἡ Λογιστικὴ νὰ είνε πράγματι δργανον τάξεως, ἐλέγχου, δργανον ἀνεκτιμήτου ἀπὸ κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως σημασίας, ἔργον ἔχουσα νὰ καθοδηγῇ, νὰ ἐλέγχῃ, νὰ διαφωτίζῃ.

"Αλλαι μέθοδοι μὲ πραγματικὰ προσόνται είνε ἡ ὑπὸ J. Cerboni τῷ 1878 ἐπινοηθεῖσα Λογισμογραφία. (Logismographia), ἡ ὅποια ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν Ἰταλίᾳ εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἡ Σταθμογραφία (Stathmographia) τοῦ E. Pizani (1887), ἡ Καμεραλικὴ μέθοδος ἡ ὑπὸ τοῦ Mathia Ruecheberg (Kameral-Rechnungs 1762) ἐφαρμοσθεῖσα εἰς τὰ κτήματα τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους, ἡ Ἐνήμερος Λογιστικὴ (Comptabilité constante), ἐπινοηθεῖσα ὑπὸ τοῦ F. Ugli τῷ 1894 καὶ ἐφαρμοσθεῖσα εἰς τὴν Λογιστικὴν τοῦ Καντονίου τῆς Βέρνης καὶ εἰς τὴν Ἐταιρείαν τῶν Σιδηροδρόμων Simplon, ἡ Τεχνικὴ Λογιστικὴ (Contabilidad Técnica) τοῦ Ἰσπανοῦ Gonzales Landron de Quevara (1891) κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

§ 16. Νομικαὶ διατάξεις περὶ βιβλίων.

I. *Υποχρεωτικὰ βιβλία*.—⁽¹⁾ ο νόμος ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ἐμπόρους ἐν γένει τὴν ὑποχρεωτικὴν τήρησιν τῶν κάτωθι βιβλίων:

α) τοῦ Ἡμερολογίου, εἰς τὸ δποῖον ὑποχρεοῦνται οἱ ἐμποροὶ νὰ ἔγγράφουν καθημερινῶς καὶ ἀναλυτικῶς πάσας τὰς ἐμπορικάς των ἐργασίας

β) τοῦ Βιβλίου Ἀπογραφῆς, εἰς τὸ δποῖον ὑποχρεοῦνται οἱ ἐμποροὶ τὸ πολὺ κατ’ ἔτος νὰ καταγράφουν τὴν περιουσίαν των καὶ

γ) τοῦ Βιβλίου Ἀντιγραφῆς Ἐπιστολῶν, εἰς τὸ δποῖον ὑποχρεοῦνται νὰ ἀντιγράφουν τὰς ἀποστελλομένας Ἐπιστολάς, ὅπως ἐπίσης ὑποχρεοῦνται νὰ φυλάσσουν εἰς εἰδικοὺς φακέλλους τὰς λαμβανομένας ἐπιστολάς.

Εἰς ώρισμένιας κατηγορίας ἐμπόρων διάφοροι νόμοι ἐπιβάλλουν τὴν τήρησιν καὶ εἰδικῶν βιβλίων (π. χ. εἰς τοὺς χρηματιστάς, εἰς τοὺς πλοιάρχους, εἰς τὰς ἀνωνύμους ἔταιρείας κτλ.).

Τὰ ὑπὸ τοῦ νόμοι ἐπιβαλλόμενα βιβλία καλοῦνται «ὑποχρεωτικὰ» ή «νόμιμα βιβλία». Ο ἐμπορος δύναται νὰ τηρήσῃ καὶ ἄλλα βιβλία, τὰ δποῖα δ νόμος καλεῖ «προαιρετικὰ» ή «βοητικὰ βιβλία».

II. *Δόγοι εῆς ὑποχρεωτικῆς τηρήσεως*.—⁽²⁾ Ο νομοθέτης ἐπέβαλε τὴν ὑποχρεωτικὴν τήρησιν τῶν βιβλίων εἰς τοὺς ἐμπόρους διὰ τοὺς ἔξῆς λόγους :

α) διότι ἀνεγνώρισε τὴν σημασίαν τῆς λογιστικῆς τάξεως τόσον διὰ τὸν ἐμπορὸν, ὃσον καὶ διὰ τὴν ἔθνικὴν οἰκονομίαν, η εὐημερία τῆς δποίας στηρίζεται ἐπὶ τῶν καλῶς ὠργανωμένων καὶ διοικουμένων ἐπιχειρήσεων

β) διότι κατενόησεν ὅτι δὲν είνε δυνατὸν νὰ συντάσσωνται κανονικαὶ πράξεις (συμβόλαια κτλ.) διὰ τὰς ἐμπορικὰς συναλ-

λαγάς, αἴτινες δέον νὰ διενεργῶνται μετὰ ταχύτητος καὶ εὐκολίας, ἐξ οὗ καὶ προσέδωκεν εἰς τὰ βιβλία ἀποδεικτικὴν ἴσχὺν

γ) διότι ἀντελήθη φθῇ ὅτι ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ἐνὸς ἐμπόρου διὰ μέσου τῶν βιβλίων θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἔξακριψθοῦν τὰ αἴτια αὐτῆς καὶ νὰ κανονισθῇ ἐπομένως ἀναλόγως ἡ στάσις ἀπέναντί του τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ Κράτους

δ) διότι διὰ τῶν βιβλίων ἐλέγχονται τὰ κέρδη τῶν ἐμπόρων καὶ βεβαιοῦνται οἱ σχετικοὶ φόροι τοῦ ἐπιτηδεύματος καὶ τῆς καθαρᾶς ἀναλυτικῆς καὶ συνολικῆς προσόδου.

III. Διατυπώσεις τηρήσεως.—Τὰ ὑποχρεωτικὰ βιβλία ὑποβάλλονται εἰς τὰς κάτωθι διατυπώσεις, ἵνα παρέχουν τὰς δυνατὰς ἐγγυήσεις τῆς ταχτικῆς τηρήσεως. Αἱ διατυπώσεις αὗται δοιάζονται ὑπὸ τῶν ἀριθμῶν 10 καὶ 11 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀριθμὸν 416 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας

α) τὰ ἐμπορικὰ βιβλία πρέπει νὰ εἶνε πρὸ τῆς χρήσεώς των δεδεμένα, μονογεγραμμένα ἀνὰ πᾶν φύλλον παρὰ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, νὰ εἶνε θεωρημένι παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα μὲ τὸ ἀνάλογον χαρτόσημον καὶ ἐσφραγισμένα, π. χ. «Τὸ παρὸν βιβλίον, δπερ θέλει χρησιμεύσῃ ὡς Ἡμερολόγιον τοῦ κ. Κυριάκου Γρηγοριάδου, μονογραφηθὲν ἀνὰ πᾶν φύλλον εὑρέθη περιέχον φύλλα ἑκατὸν ἥτη καὶ σελίδας διακοσίας».

β) νὰ ἐγγράφωνται εἰς αὐτὰ αἱ πράξεις ἀνευ προσθήκης ἡ ἀφαιρέσεως φύλλων, ἀνευ κενῶν διαστημάτων, ἀνευ παρεγγραφῶν, ἀνευ διορθώσεων, ἀπαλείψεων κτλ.

γ) νὰ γράφωνται εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν

δ) νὰ διατηρῶνται ἐπὶ δεκαετίαν ἀπὸ τῆς τελευταίας των ἐγγραφῆς. Σκόπιμος εἶνε ἡ διατήρησις τῶν βιβλίων ἐπὶ μίαν τριακονταετίαν, δεδομένου ὅτι ἡ μακροτέρα παραγραφὴ εἶνε τριακονταετής.

Τὸ Βιβλίον Ἀντιγραφῆς Ἐπιστολῶν ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως νὰ γράφεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ τῆς παρὰ τοῦ Ἐφόρου μονογραφήσεως καὶ θεωρήσεως.

IV. Ἀποδεικτικὴ ἴσχυς.—Τὰ ὑποχρεωτικὰ βιβλία ἀποτελοῦσι πλήρη ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἀπαιτήσεων εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἐμπόρων διαφοράς, κατὰ δὲ

τῶν μὴ ἐμπόρων ἀπότελοῦν ἀπόδειξιν τότε μόνον. ὅταν ή ὑπαρ-
ξις τῆς ἀπαιτήσεως ἀποδεικνύεται καὶ ἄλλως. Τὸν βιοηθητικὰ
βιβλία δύνανται νὺν χρησιμεύσουν ὡς τεκμήρια.

Οἱ ἐμπορικὸς νόμος στεγεῖ πάσης ἀποδεικτικῆς δυνάμεως
τὰ βιβλία, εἰς τὰ δύοια δὲν ἔτηροήθησαν αἱ ἁνω διανυπώσεις,
δυναμένου τοῦ ἐμπόρου νὺν καταδιωχθῆ ὡς ἀπλοῦς χρεωκόπος
εἰς περίπτωσιν πτωχεύσεως. Αἱ γενόμεναι δολίως ἀταξίαι περὶ
τὴν τήρησιν τῶν βιβλίων συνεπάγονται τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐμπό-
ρου ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ.

V. **Δογματικὰ ἔγγραφα.** Ως βάσις τῶν λογιστικῶν ἔγγρα-
φῶν χρησιμεύσουν τὰ διάφορα ἐμπορικὰ καὶ λογιστικὰ ἔγγραφα,
τὰ δύοια ὡς δικαιολογοῦνται καὶ ἀποδεικνύονται τὰς λογιστικὰς
ἔγγραφὰς καλοῦνται καὶ «δικαιοιογητικὰ καὶ ἀποδεικτικὰ ἔγ-
γραφα», ὡς εἶνε τὰ τιμολόγια, αἱ ἐπιστολαί, τὰ γραμμάτια καὶ
αἱ συναλλαγματικαί, αἱ ἀποδείξεις πληρωμῆς, αἱ ἐντολαὶ εἰσ-
πράξεως, τὰ ἐντάλματα πληρωμῆς, τὰ δελτία παραγγελίας, αἱ
σημειώσεις ἐξόδων ἀποστολῆς κτλ. Οὐδεμία λογιστικὴ ἔγγραφὴ
πρέπει νὰ γίνεται, ἐάν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ λογι-
στικοῦ ἔγγραφου, διὰ τοῦ δυοῖς οὐ γίνη καὶ δ σχετικὸς ἔλεγ-
χος. Δεδομένης τῆς ἐμπορικῆς καὶ λογιστικῆς σημασίας τῶν
ἔγγραφων αὐτῶν, τὰ δικαστήρια στηρίζονται ἐπ' αὐτῶν ἐν συν-
διασμῷ πρὸς τὰς λογιστικὰς ἔγγραφάς, αἱ δυοῖς πολλάκις εἶνε
περιληπτικαὶ καὶ ἀσαφεῖς.

§ 17. Πρόχειρον Ἡμερολόγιον.

I. **Ορισμός.**—Καλεῖται «Πρόχειρον Ἡμερολόγιον» ἢ ἀπλῶς
«Πρόχειρον» (κοινῶς *prima nota*) τὸ βιβλίον, εἰς τὸ δύοιον
ὑπὸ τύπον ἀπλῶν σημειώσεων ἔγγραφονται καθημερινῶς καὶ
λεπτομερῶς δλαι αἱ οἰκονομικαὶ πράξεις, αἵτινες μεταφέρονται
μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς οἰκείους λογαριασμούς.

II. **Διάγραμμα Προσχείρου.**—Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς με-
λέτης τῶν ἔγγραφων εἰς τὸ Πρόχειρον πράξεων καὶ τῆς
μεταφράσεως αὐτῶν εἰς τοὺς λ)σμοὺς σημειοῦμεν Ἰδιαιτέρως τὴν
ἡμερομηνίαν τῶν πράξεων, ἀριθμοῦμεν κατ' αὐτό. ἀριθμὸν αὐ-
τὰς καὶ ἔγγραφομεν εἰς εἰδικὴν στήλην τὰ ποσά. Π. χ. ὑποθέ-
ωμεν ὅτι διενηργήσαμεν τὰς κάτωθι πράξεις :

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ

1937		
Μήν Μάιος		
	7	
1	Κατέθεσα ώς Κεφάλαιον εἰς μετρητά	1.000.000 —
	9	
2	Έξωφλησα λ)σμὸν Ἐπίπλων καὶ Σκελετῶν I. Τριανταφύλλου.	100.000 —
3	Κατέθεσα εἰς Τράπεζαν Ἀθηνῶν ἐν ὅψει	200.000 —
	10	
4	Ηγόρασα ἐπὶ πιστώσει διάφορα ἐμπορεύμα- τα παρὰ Σ. Ἀντωνιάδου, ώς τὸ ὑπ' ἀ- ριθ. 214 τιμολόγιον του	457.642 —
	15	
5	Ἐπλήρωσα διὰ διάφορα ἔξοδα	8.718 —
	16	
6	Ηγόρασα ἐπὶ πιστώσει ἐμπ)τα παρὰ Δ. Ἀθα- νασίου, ώς τὸ ὑπ' ἀρ. 122 τ)γιόν του.	263.833 —
7	διμοίως παρὰ Π. Κουλούρη ώς τὸ ὑπ' ἀριθ. 309 τ)γιόν του	309.120 —
	18	
8	Διεκανόνισα ἐν μέρει τὸ λ)σμὸν τοῦ Σ. Ἀν- τωνιάδου ώς ἔξῆς: ἐμέτρησα εἰς αὐτὸν	57.642 —
9	Ἐξέδωκα εἰς δ)γήν μου ἐπιταγὴν ἐπὶ Τρα- πέζης Ἀθηνῶν No 218.720	100.000 —
10	Ὑπέγραψα εἰς δ)γήν του γρ)ον λήξ. Μ) 2 ἀπὸ 12 τρέχ.	40.000 —
11	διμοίως γρ)ον λήξ. Μ) 3 ἀπὸ 12 τρέχ.	60.000 —
12	Ομοίως ἐμέτρησα διὰ λ)σμούν του εἰς Α. Σωτηρίου	35.000 —
	Εἰς μεταφορὰν	2.631.955 —

	20	Έκ μεταφορᾶς	2.631.95	—
13	Έπωλησα ἐμπορεύματα τοῖς μετρητοῖς		32.658	—
14	Όμοιώς ἐπὶ πισιώσει εἰς Κ. Νικολάου		26.426	—
	22			
15	Κατέθεσα εἰς Τραπ. Ἀθηνῶν ἐν ὅψει		50.000	—
	25			
16	Έπωλησα εἰς Σ. Γρηγορίου ἐμπορεύματα		17.150	—
	εἰς ἀνοικτὸν λ)σμὸν			
17	Όμοιώς εἰς Χ. Παυλίδην ἐπὶ πιστώσει		22.112	—
	27			
18	Ἐλαβον παρὰ τοῦ Κ. Νικολάου πρὸς δια-		6.426	—
	κανόνισιν τοῦ λ)σμοῦ του μετρητὰ			
19	Όμοιώς γρ)ον του λῆξ 20 Ἰουνίου δρ. 10.000		20.000	—
	» » » 20 Ἰουλίου 10.000			
	29			
20	Ο Σ. Γρηγορίου μοὶ μετεβίβασε δι' ὅπιθο-			
	γραφήσεως ἐπιταγὴν ἐπὶ Τρ. Ἀθηνῶν			
21	ἥν καὶ μετέφερα εἰς λ)σμόν μου		10.000	—
	31			
22	Αἱ λιανικαὶ πωλήσεις ἀνῆλθον εἰς		187.614	—
23	Ἐπλήρωσα γενικὰ ἔξοδα μηνὸς			
	ἥτοι ἐνοίκια 7.000			
	μισθοὺς 12.200			
	διάφορα 3.567			
			22.767	—
24	Κατέθεσα εἰς Τράπεζαν Ἀθηνῶν		200.000	—
	Tὸ δλον		3.227.108	—

III. Πρόχειρον-Ταμείον. Δεδομένου ότι αἱ περισσότεραι πράξεις είνε ταμειακαὶ, διαρροῦμεν τὴν στήλην τῶν ποσῶν εἰς τρεῖς, τῆς πρώτης διατιθεμένης διὰ τὰ ποσὰ τῶν εἰσπράξεων, τῆς δευτέρας διὰ τὰ ποσὰ τῶν πληρωμῶν καὶ τῆς τρίτης διὰ τὰ ποσὰ τῶν μὴ τιμειακῶν πράξεων.

‘Υπόδειγμα Ταμείου Προχείρου

Χρονο-λογία	No	”Εκθεσις	Εισπράξεις	Πληρωμαὶ	Διάφοροι πράξεις
Μαΐου	18	•Έκ μεταφορᾶς εἰς Σ. Ἀντωνιάδην ἔναντι λ)σμοῦ του	1.000000	308.718	1.030.595
	» 9	•Έξέδωκα ἐπὶ γῆν No 218720 ἐπὶ Τρ. Ἀθηνῶν		57.642	
	» 10	•Υπέγραψα εἰς δ)γὴν Σ. Ἀντωνιάδου ἀπὸ 12 τρέχ. γρ)ον M)2 40.000 γρ)ον M)3 60.000			100.000
	» 11	•Έμετρησα εἰς Α. Σωτηρίου διὰ λ)σμὸν Σ. Ἀντωνιάδου			100.000
20	12	•Ἐπώλησα ἐμπορεύματα μετρητοῖς	32.658		
	» 13	•Ομοίως ἐπὶ πιστώσει εἰς Κ. Νικολάου			26.426

§ 18. Λογιστικὸν Ἡμερολόγιον.

I. Όρισμάς.—Αἱ πράξεις αἱ ὑπὸ τύπον σημειώσεων ἐγγραφεῖσαι εἰς τὸ Πρόχειρον (‘Ἡμερολόγιον) λαμβάνουν λογιστικὴν μορφὴν καταχωρούμεναι εἰς τὸ (Λογιστικὸν) Ἡμερολόγιον διπλογραφικῶς. Τοιουτορρόπτως τὸ «(Λογιστικὸν) Ἡμερολόγιον είνε τὸ βιβλίον τῆς χρονολογικῆς ὑπὸ μορφὴν διπλογραφικῶν ἔξισώσεων καταχωρήσεως τῶν πράξεων».

II. Σχεδιάγραμμα.—Ἡ συνήθης μορφὴ τοῦ ‘Ἡμερολογίου περιέχει τὰς ἔξης στήλας :

α) αὐξοντος ἀριθμοῦ καταχωρουμένης πράξεως
β) αὐξ. ἀριθμοῦ σελίδος λ)σμοῦ, εἰς ὃν κατεχωρήθη ἡ
πρᾶξις

γ) ἐκθέσεως περιλαμβανούσης τὸν πρὸς χρέωσιν καὶ πίστω-
σιν λ)σμὸν καὶ τὰς λεπτομερείας τῶν πράξεων.

- δ) ποσῶν χρεώσεως
ε) ποσῶν πιστώσεως.

‘Η χρονολογία σημειώνεται πρὸ τῆς ἐγγραφῆς τῆς πράξεως
εἰς τὸ μέσον τοῦ διαστήματος μεταξὺ τῆς α' καὶ τῆς δ' στήλης.
Δύναται νὰ προστεθῇ καὶ τοίτη στήλη ποσῶν μερικῶν, ἡ ὅποια
φυσικὰ θὰ προηγηθῇ τῆς στήλης τῶν ποσῶν χρεώσεως καὶ πι-
στώσεως.

III. *Καταχώρισις*.—Πρὸς ἐγγραφὴν τῶν πράξεων εἰς τὸ
‘Ημερολόγιον ἐνεργοῦμεν ὡς ἔξης :

α) σύρομεν ἀπὸ τῆς α' στήλης μέχρι τῆς στήλης τῶν ποσῶν
χρεώσεως δριζοντίαν γραμμήν, ἀφίνοντες μόνον μικρὸν κενὸν
διάστημα πρὸς σημείωσιν τῆς ἡμερομηνίας.

β) ενρίσκομεν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διπλογραφικῶν ἀξιωμάτων
τὸν πρὸς χρέωσιν καὶ τὸν πρὸς πίστωσιν λ)σμόν.

γ) γράφομεν τοὺς τίτλους τῶν πρὸς χρέωσιν καὶ πίστωσιν
λ)σμῶν διὰ στρογγύλων μεγαλυτέρων τοῦ συνήθους γραμμά-
των, ἵνα εὐκόλως διακρίνωνται.

δ) προτάσσομεν τὸν χρεούμενον λ)σμὸν καὶ ἐπιτάσσομεν
τὸν πρὸς πίστωσιν λ)σμόν.

ε) ἐὰν ὁ πρὸς χρέωσιν ἡ πίστωσιν λ)σμὸς εἶνε περιληπτι-
κός, γράφομεν κάτωθεν αὐτοῦ τὸν ἀναλυτικὸν λ)σμὸν μὲ μι-
κρότερα γράμματα.

στ) κάτωθεν τοῦ τίτλου τῶν λ)σμῶν γράφομεν τὴν ἐπεξή-
γησιν τῆς πράξεως διὰ μικρῶν συνήθων γραμμάτων κατὰ τρό-
πον σύντομον καὶ σαφῆ καὶ μὲ γραφὴν δρυῆν, διότι καὶ πλέον
εὐανάγνωστος εἶνε καὶ διλιγότερον χῶρον καταλαμβάνει.

ζ) γράφομεν εἰς τὴν στήλην τῆς χρεώσεως τὰ ποσὰ τὰ ἀν-
τιστοιχοῦντα εἰς τοὺς πρὸς χρέωσιν λ)σμούς.

η) ὅμοιώς εἰς τὴν στήλην τῆς πιστώσεως τὰ ποσὰ τὰ ἀντι-
στοιχοῦντα εἰς τοὺς πρὸς πίστωσιν λ)σμούς. Κατὰ τὴν καταχώρι-

σιν τῶν ποσῶν φροντίζομεν, ὥστε αἱ μονάδες νὰ εἰνε κάτωθεν τῶν μονάδων κτλ. διὰ νὰ διευκολύνωνται αἱ ἀθροίσεις. Οἱ ἀριθμοὶ πρέπει νὰ γράφωνται μὲ δρόθην γραφὴν καὶ ἐντὸς τῶν εἰδικῶν στηλῶν τῶν προοριζομένων δι’ ἔκαστον ψηφίον.

θ) εἰς τὴν στήλην τῶν μερικῶν ποσῶν γράφομεν τὰ ποσὰ τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀναλυτικοὺς λ)σμούς.

ι) κλείομεν τέλος τὴν πρᾶξιν δι’ ὅριζοντίου γραμμῆς, ώς ἐπράξαμεν καὶ κατὰ τὸ ἄνοιγμα, ἀφίνοντες μικρὸν κενὸν διάστημα πρὸς σημείωσιν τῆς χρονολογίας τῆς ἐπομένης πρᾶξεως.

ια) εἰς τὸ τέλος ἑκάστης σελίδου ἀθροίζονται τὰ ποσά. Ἐὰν τὸ ἀριθμὸν τοῦ ἡμερολογίου ἔχῃ περατωθῆ, τὸ ἀθροισμα τῆς χρεώσεως θὰ εἴνε ἵσον μὲ τὸ ἀθροισμα τῆς πιστώσεως. Ἐὰν δὲν ἐπαρκῇ ὁ χῶρος πρὸς περάτωσιν τοῦ ἀριθμού, τὸ ὑπόλοιπον γράφεται εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα. Ἐὰν ὑπολείπεται μία σειρὰ κενή, καλύπτομεν αὐτὴν διὰ τῆς φράσεως «εἰς μεταφορὰν» καὶ ἀπέναντι γράφομεν τὰ ἀθροίσματα. Ἐὰν ὑπολείπωνται δύο σειραὶ κεναί, καλύπτομεν τὴν πρώτην διὰ μιᾶς ἀθροιστικῆς γραμμῆς καὶ κάτωθεν γράφομεν τὸ «εἰς μεταφορὰν» καὶ τὰ ἀθροίσματα.

ιβ) εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπομένης σελίδος γράφομεν τὴν χρονολογίαν τῆς πρᾶξεως καὶ παραπλεύρως τὴν φράσιν «ἐκ μεταφορᾶς», εἰς δὲ τὰς οἰκείας στήλας τῶν ποσῶν τὰ ἀθροίσματα τῆς χρεώσεως καὶ πιστώσεως τῆς προηγουμένης σελίδος.

ιγ) εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς ἀθροίζομεν τὰ ποσὰ τῆς χρεώσεως καὶ τῆς πιστώσεως, τὰ ὅποια κατ’ ἀνάγκην πρέπει νὰ εἴνε ἵσυ καὶ κάτωθι κλείομεν τὰς πρᾶξεις τοῦ μηνὸς διὰ μιᾶς διπλῆς γραμμῆς.

Ἐν τῇ πρᾶξι πρὸ τοῦ πιστούμενου λ)σμοῦ τίθεται ἡ πρόθεσις «εἰς». Ἡ λέξις αὗτη ἐτέθη κατὰ τὸ παρελθόν, διότι οἱ λογισταὶ ἥθελον νὰ ὑποδηλώσουν ὅτι «ὁ χρεούμενος λ)σμὸς δῆθείλει δοῦναι εἰς τὸν πιστούμενον λ)σμόν». Ἡ ἐξήγησις αὕτη στερεῖται, ὃς ἀνεπτύχθη ἥδη, λογικῆς βάσεως· ἐν τούτοις ἡ διὰ τοῦ «εἰς» διάκρισις τοῦ πρὸς πίστωσιν ἀπὸ τοῦ πρὸς χρέωσιν λ)σμοῦ ἔχει πρακτικὴν πράγματι ἀξίαν, διότι τὸ συνηθέστερον λογιστικὸν λάθος είνε ἡ σύγχυσις μεταξὺ χρεώσεως καὶ πιστώσεως, ἐκ τῆς ὅποιας γεννῶνται λάθη μετὰ κόπου ἀνευρισκόμενα. «Ἡ πρόθεσις «εἰς» γράφεται εἰς εἰδικὴν στήλην μετὰ τὴν στή-

λην τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ τῆς σελίδος τοῦ λ)σμοῦ, εἰς τὴν δποίαν ἐπίσης σημειοῦνται αἱ σελίδες τῶν τυχὸν ἀναλυτικῶν λ)σμῶν.

IV. Ἡμερολογιακὰ ἀρθρα. — Αἱ πράξεις τοῦ ἡμερολογίου καλοῦνται «ἀρθρα» καὶ διακρίνονται:

α) εἰς ἀρθρα ἀπλᾶ, εἰς τὰ δποῖα ὑπάρχει εἰς πρὸς χρέωσιν λ)σμὸς καὶ εἰς πρὸς πίστωσιν, διότι λόγῳ τῆς φύσεως τῆς πράξεως μεταβάλλονται μόνον δύο περιουσιακὰ στοιχεῖα π.χ.

Ταμεῖον	10.000
----------------	--------

Μετρητά του ἔναντι

Δ. Ἀνδρέου	10.000
-------------------	--------

β) εἰς ἀρθρα σύνθετα περιλαμβάνοντα μίαν χρέωσιν καὶ πολλὰς πιστώσεις ἢ μίαν πίστωσιν καὶ πολλὰς χρεώσεις ἢ πολλὰς πιστώσεις, διότι λόγῳ τῆς φύσεως τῆς πράξεως μεταβάλλονται συγχρόνως πολλὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα.

Ταμεῖον	5.330
----------------	-------

Μετρητά

Γερα Εἰσπρακτέα	10.000
------------------------	--------

Γερον του Μ)3 ἀπὸ 10 τρέχ.

Ἐθνικὴ Τράπεζα	12.000
-----------------------	--------

Ἐπιταγή του No 212529

Κ. Νικολάου	27.180
--------------------	--------

Διακενονισμὸς ὡς ἄνω
τιμολογίου μας ἀπὸ 10 τρέχ.

Τόκοι	150
--------------	-----

Τόκος πρὸς 6 ο)ο Μ)3

γ) εἰς περιληπτικὰ ἀρθρα, τὰ δποῖα περιλαμβάνοντα πολλὰς δμοίας πράξεις εἰς μίαν ἡμερολογιακὴν ἐγγραφήν. Τὰ περιληπτικὰ ἀρθρα καὶ ἀνάγκην είνε σύνθετα ἀρθρα. Ἡ χρῆσις περιληπτικῶν ἀρθρῶν παρέχει τὸ πλεονέκτημα τῆς μὴ ἐπαναλήψεως τῶν αὐτῶν ἀρθρῶν καὶ ἐπομένως ἔχομεν ἐλάττωσιν· ἐγγραφῶν καὶ οἰκονομίαν χρόνου, ἵδιως ὅταν αἱ δμοίαι πράξεις είνε πολλαί.

V. "Ασκησις. Ζητεῖται νὰ καταχωρηθῶσιν εἰς τὸ 'Ημερολόγιον αἱ ἐν τῷ Προχείρῳ (σελ. 55—56) περιλαμβανόμεναι πρᾶξεις :

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

1937			
Μήν Μάϊος			
1		7	
2	Ταμεῖον		1.000.000
»	Αρχική μου κατάθεσις		
1	Κεφάλαιον		1.000.000
2		9	
3	"Επιπλα καὶ Σκελετά		100.000
»	Έξοφλησις λ)σμοῦ I. Τριανταφύλλου		
6	Τράπεζα Αθηνῶν		200.000
2	κατάθεσις ἐν ὅψει		
	Ταμεῖον		300.000
3		12	
4	"Εμπορεύματα		457.642
»	Αγορὰ διαφόρων ώς τιμῆγιον		
	No 1]214		
5	Πιστωτάς		457.642
1	Σ. Αντωνιάδην		
4		15	
7	Γενικὰ "Εξοδα		8.718
»	Πληρωμὴ γραφ. ὕλης 3.218		
1	» διαφημίσεων 5.500		
2	Ταμεῖον		8.718
	Εἰς μεταφορὰν	1.766.360	1.766.360

5		16 Έκ μεταφορᾶς	1.766.360	1.766.360
4		·Εμπορεύματα	572.953	
>		Διάφορα ἐπὶ πιστώσει		
5	Eίς	Πιστωτὰς		
>	2	Δ. Ἀθανασίου		
>	>	Τ)γιόν του Νο 2]122 263.833		
>	3	Π. Κουλούρης		
>	>	Τ)γιόν του Νο 3]419 309.120		572.953
6		18		
5		Πιστωταί	292.642	
>	1	Σ. Ἀντωνιάδης		
>	>	Μετρητά μας 92.642		
>	>	·Ἐπ)γή ἐπὶ Γρ. Ἀθην.Νο 216720 100 000		
>	>	Γρ)ον μου M)2 ἀπὸ 12 τρ. 40.000		
>	>	· · · M)3 > 12 > 60.000		
2	Eίς	Ταμεῖον		92.642
6		Τράπεζαν Ἀθηνῶν	100.000	
8		Γρ)α πληρωτέα	100.000	
7		20		
2		Ταμεῖον	32.658	
9		Χρεῶσται	26.426	
>	1	K. Νικολάου		
>	>	Τιμολόγιον μας Νο 1		59.084
4	Eίς	·Εμπορεύματα		
8		22		
6		Τράπεζα Ἀθηνῶν	50.000	
>		Κατάθεσις εν ὅψει		
2	Eίς	Ταμεῖον		50.000
9		25		
9		Χρεῶσται	39.262	
>	2	Σ. Γρηγορίου		
>	>	Τιμολόγιον μας Νο 2 17.150		
>	3	X. Παυλίδης		
>	>	Τιμολόγιον μας Νο 3 22 112		
4	Eίς	·Εμπορεύματα		39.262
		Είς μεταφορᾶν	2.780.301	2.780.301

10		27 Έκ μεταφορᾶς	2.780.301	2.780.301
2	Ταμεῖον		6.426	
10	Γρ)α Εἰσπρακτέα		20.000	
>	Γε)ον λήξ. 20 Ιουνίου 10000			
>	» » 20 Ιουλίου 10000			
9	Eἰς Χρεώστας			26.426
>	1 Κ. Νικολάου			
>	» Διὰ τὸν ἄνω διακανονισμὸν			
>	τοῦ ὑπ' ἀρ. 1 τιμολογίου μας			
11		29		
6	Τράπεζα Ἀθηνῶν		10.000	
> 2	Ἐγγραφὴ εἰς λ)σμόν μου ἐπ)			
> >	γῆς Σ. Γεηγορίου			
9	Eἰς Χρεώστας			10.000
12		31		
2	Ταμεῖον		187.614	
7	Γενικὰ Ἐξοδα		22.767	
> 3	Ἐνοίκια 7.000			
> 4	Μισθοὶ ὑπαλλήλων 12.200			
> 5	Διάφορα 3.567			
6	Τράπ. Ἀθηνῶν		200.000	
>	Κατάθεσις ἐν ὅψει			
4	Eἰς Ἐμπορεύματα			187.614
>	Λιανικαὶ πωλήσεις μηνὸς			
2	Eἰς Ταμεῖον			222.767
		Tὸ ὅλον	3.227.108	3.227.108

VI. Παρατηρήσεις. — Σχετικῶς μὲ τὴν ἐγγραφὴν τῶν πράξεων εἰς τὸ Ἡμερολόγιον παρατηροῦμεν τὰ ἔξῆς :

α) Ἡ ἔκθεσις γράφεται ἐν ἑκατοστὸν δεξιώτερα καὶ οἱ τίτλοι τῶν ἀναλυτικῶν λ)σμῶν δύο ἑκατοστά, διὰ νὰ διακρίνωνται καλύτερον καὶ διευκολύνεται τοιουτορρόπως ὁ λογιστὴς εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν πράξεων εἰς τοὺς οἰκείους λ)σμούς.

β) Τὰ ποσὰ τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς πιστουμένους λ)σμούς, ἀντὶ νὰ γράφωνται ἔναντι αὐτῶν, δύνανται νὰ γράφωνται εἰς τὴν τελευταίαν σειρὰν τῆς ἔκθεσεως. Ὁ τρόπος οὗτος ἔχει τὸ πλεονέκτημα, ὅτι ἀπομικρύνει τὰ χρεωστικὰ ποσὰ ἀπὸ τὰ πιστωτικά, ἀποφεύγοντας δὲ τὰ λάθη τῆς ἐγγραφῆς ἐνὸς χρεωστικοῦ ποσοῦ εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ οἰκείου λ)σμοῦ καὶ τάναπαλιν ἔχει ὅμως ὁ τρόπος οὗτος τὸ μειονέκτημα ὅτι ὁ λογιστὴς πρέπει νὰ ἀναζητήσῃ τὸ ποσὸν (ἴδε π.χ. τὸ ἀριθμὸν 5 τοῦ Ἡμερολογίου).

γ) Εἰς τὰ ἀπλὰ ἀριθμοὺς πολλοὶ λογισταὶ γράφουν εἰς τὴν αὐτὴν σειρὰν τοὺς τίτλους τοῦ χρεουμένου καὶ πιστουμένου λογισμοῦ π. χ.

7

2	1	Ταμεῖον	Κεφάλαιον	1.000.000
		· Αρχική μου κατάθεσις		1.000.000

Ο τρόπος οὗτος καθιστᾷ πιθανὰ τὰ λάθη τῶν ἐγγραφῶν εἰς τοὺς λ)σμούς. Θὰ ἥτο λογικώτερον, ἐὰν καὶ τὸ ποσὸν τῆς χρεώσεως ἐγράφετο ἀριστερά. Τὸ κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν χαράκωμα τοῦ Ἡμερολογίου εἶναι ἀδύνατον, ἐφόσον ὑπάρχοιν καὶ σύνθετα ἀριθμοί.

δ) Ἐν τῇ πράξει συνειθίζεται ἐπίσης νὰ γράφωνται εἰς τὴν πρώτην στήλην τὰ ποσὰ τῆς χρεώσεως, ἀτινα καὶ ἀθροίζονται. Κάτωθεν τοῦ ἀθροίσματος τίθεται διπλῆ γραμμὴ καὶ κάτωθεν αὐτῆς γράφονται τὰ ποσὰ τῆς πιστώσεως, τῶν ὅποιων τὸ ἀθροίσμα γράφεται εἰς τὴν τελευταίαν στήλην, δεικνύονταν οὕτω μόνον τὰ ἀθροίσματα τῶν πράξεων π. χ. τὸ ἀριθμὸν 12 τοῦ Ἡμερολογίου (σελ. 64) δύναται νὰ διατυπωθῇ ὡς ἔξῆς :

Λογιστικὴ

22	Ταμείον	187.614
»	Λιανικαὶ πωλήσεις	
6	Τράπεζα Ἀθηνῶν	200 000
»	Κατάθεσις ἐν ὄψει	
7	Γενικὰ ἔξοδα	22.767
»	·Ἐνοίκια	<u>410.381</u>
»	Μισθοὶ	
»	Διάφορα	
4	Εἰς Ἐμπορεύματα	187.614
2	Ταμείον	<u>222.767</u> 410.381

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου τῆς καταχωρίσεως βεβαιούμεθα εἰς ἔκαστον ἀρθρον, ὅτι ἡ χρέωσις καὶ ἡ πίστωσις εἶναι ἵση, ίδια δὲ ὅταν πρόκειται περὶ περιληπτικῶν ἀρθρῶν μὲ πολλοὺς χρεούμενους καὶ πολλοὺς πιστούμενους λ)σμούς. Πάντως ὁ τρόπος οὗτος ἀπαιτεῖ περισσότερον κόπον καὶ χαρακώματα ἐπιβραδύνοντα τὴν ἐργασίαν.

ε) "Άλλοι λογισταὶ πρὸς διάκρισιν τοῦ χρεούμενου ἀπὸ τοῦ πιστούμενου λ)σμοῦ ἐγγράφουσι τὸν τελευταῖον εἰς τὸ δεξιὸν τμῆμα τῆς οἰκείας στήλης π. χ.

Ταμείον	12.580
Εἴσπραξις γρ)ου Χ. Βασιλείου	
Γρ)α Εἰσπρακτέα	12.580

"Ο τρόπος οὗτος ἔχει λογικὴν ἑξήγησιν δεδομένου, ὅτι ἡ χρέωσις γράφεται ἀριστερὰ καὶ ἡ πίστωσις δεξιά, ἀλλ ἔχει τὸ μειονέκτημα α) ὅτι ἀφίνεται κενὸν διάστημα, ὅπερ δύναται νὰ συμπληρωθῇ ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ β) ὅτι ἐὰν ὁ τίτλος τοῦ λ)σμοῦ εἶναι μακροσκελῆς θὰ καταλάβῃ κατ' ἀνάγκην δύο σειράς, ἐνῶ ἀποτελεῖ πραγματικὴν εὐκολίαν νὰ καταλαμβάνουν μίαν σειρὰν τόσον οἱ τίτλοι τῶν λ)σμῶν, ὅσον καὶ αἱ ἐκθέσεις.

§ 19. Τὸ Καθολικόν.

I. *Ορισμός.* Καθολικὸν εἶνε τὸ βιβλίον τὸ περιέχον ὅλους τοὺς λ)σμούς, εἰς τοὺς δποίους διπλογραφιῶς ἐνεγράφησαν αἱ οἰκονομικαὶ πράξεις τῆς ἐπιχειρήσεως.

Αἱ πράξεις εἰς τὸ Καθολικὸν μεταφέρονται ἐν Ἑλλάδι ὑποχρεωτικῶς ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου, τὸ δποῖον χάρις εἰς τὴν λογιστικὴν του μορφὴν δεικνύει σαφῶς τοὺς πρὸς χρέωσιν καὶ τοὺς πρὸς πίστωσιν λ)σμούς, διευκολυνομένου τοιουτορόπως τοῦ λογιστοῦ εἰς τὴν καταχώρισιν τῶν πράξεων εἰς τοὺς λ)σμούς.

II. *Σημασία του.*—Ο Ἐμπορικὸς Νόμος δὲν ἐπιβάλλει τὴν τήρησίν του ὑποχρεωτικῶς εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ ἐπομένως τὸ Καθολικὸν περιλαμβάνεται ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως εἰς τὰ προαιρετικὰ βοηθητικὰ βιβλία.

Ἄπὸ λογιστικῆς ἀπόψεως τὸ βιβλίον τοῦτο ὅχι μόνον εἶναι ἀπαραίτητον, ἀλλ ἐις αὐτὸ ἐμπεριέχεται ὀλόκληρος ἡ λογιστικὴ μιᾶς ἐπιχειρήσεως. Ἀνευ τοῦ Ἡμερολογίου δύναται νὰ ὑπάρξῃ λογιστικὴ (ἴδε Β' τόμον Κεφάλ. «περὶ λογιστικῆς ὁργανώσεως»), δὲν δύναται ὅμως νὰ νοηθῇ λογιστικὴ ἀνευ Καθολικοῦ. Διὰ τῶν χρεωπιστώσεων τῶν λ)σμῶν τοῦ Καθολικοῦ παρακολουθεῖ ὁ λογιστὴς τὰς πράξεις καὶ διὰ τῶν ὑπολοίπων γνωρίζει τὴν εἰς δεδομένην στιγμὴν κατάστασιν τῆς ἐπιχειρήσεως.

III. *Χαράκωμα.*—Τὸ χαράκωμα τοῦ Καθολικοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς μορφῆς, τὴν δποίαν θέλομεν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς λογαριασμούς. ἐπομένως εἰς τὸ αὐτὸ Καθολικὸν δύνανται οἱ λ)σμοὶ νὰ λάβουν οἰονδήποτε σχῆμα ἐξυπηρετοῦν καλύτερον τοὺς λονιστικοὺς σκοπούς.

IV. *Μεταφορὰ τῶν πράξεων.*—Αφοῦ ἀνοίξουμεν τοὺς λ)σμοὺς εἰς τὸ Καθολικόν, μεταφέρομεν τὰς πράξεις εἰς αὐτὸ ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου. Ἡ μεταφορὰ αὕτη δέον νὰ γίνεται μετὰ προσοχῆς, διότι εἶνε συνήθη τὰ λάθη εἰς τὸν λογιστὴν, ἥτοι ἄλλοτε παραλείπει ὄντος νὰ μεταφέρῃ μίαν ὀλόκληρον πρᾶξιν ἢ μίαν χρέωσιν ἢ μίαν πίστωσιν, ἄλλοτε μεταφέρει ἐσφαλμέ-

νως τὸ ποσόν, ἄλλοτε ἐγγράφει ποσὺ τῆς χρεώσεως εἰς τὴν πίστωσιν καὶ τάναπαλιν καὶ τέλος ἄλλοτε χρεωπιστώνει ἄλλον λ)σμὸν ἀντὶ ἄλλου.

Αποφεύγομεν κατὰ τὸ δυνατὸν τὰ λάθη τῆς παραλείψεως πρᾶξεως ὀλοκλήρου ή χρεώσεων ή πιστώσεων σημειοῦντες εἰς τὸ «Ημερολόγιον» καὶ εἰς τὴν εἰδικὴν στήλην τὴν ἀντίστοιχον σελίδα τοῦ Καθολικοῦ. Τοιουτούρπως εἰμεθα—κατὰ τὸ δυνατὸν—βέβαιοι ὅτι αἱ χρεωπιστώσεις αἱ φέρουσαι ἔμπροσθεν τὴν σελίδα τοῦ Καθολικοῦ μετεφέρονται εἰς τοὺς οἰκείους λ)σμούς.

Ἡ μεταφορὰ πολλῶν πρᾶξεων ἐκ τοῦ «Ημερολογίου» εἰς τὸ Καθολικὸν γίνεται κατὰ δύο τρόπους α) διὰ μεταφορᾶς ὅλων τῶν ποσῶν τῶν διαφόρων ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ λ)σμοῦ π. χ. τὸ «Ταμεῖον» χρεοῦται εἰς 4 πρὸς μεταφορὰν ἀριθμα τρίς, δ λ)σμὸς «Έμπτα» δἰς κτλ. Κατὰ τὸ τρόπον τοῦτον πρῶτον θὰ μεταφέρωμεν τὰ τρία ποσὰ εἰς τὸν λ)σμὸν «Ταμεῖον», μετά, τὰ δύο ποσὰ εἰς τὸν λ)σμὸν «Έμπορεύματα» κτλ. Τοιουτούρπως ἀποφεύγονται τὰ λάθη τῆς ἐγγραφῆς ποσῶν εἰς ἄλλον λ)σμὸν καὶ οὐχὶ τὸν ἀριθμόδιον καὶ συνάμα δύο κόπος καὶ η ἀπώλεια χρόνου διὰ τὸ γύρισμα τῶν φύλλων καὶ β) διὰ μεταφορᾶς κατὰ σειρὰν τῶν ποσῶν ἑκάστης πρᾶξεως, Ό τρόπος οὗτος εἶνε ἀσφαλέστερος, ἀλλὰ περισσότερον ἐπίπονος. Πάντως δὲ καλύτερος τρόπος εἶνε διά...μεγάλης προσοχῆς ἐκτελούμενος.

V. **Άσκησις.**—Ζητεῖται νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τοὺς λ)σμοὺς τοῦ Καθολικοῦ* αἱ ἡμερολογιακαὶ πρᾶξεις τῶν σελ. 62—64.

1. Κεφάλαιον

			7)5	1	Ταμεῖον, ἀρχ. καταθ.	1.000.000
--	--	--	-----	---	----------------------	-----------

* Οἱ λ)σμοὶ ἔχασακώθησαν κατὰ διαφόρους τρόπους. Ο λ)σμὸς «Γενικὰ Εξοδα» συνετάχθη ὡς μονόπλευρος.

2. Ταμείον

Ματίου	7	1 Κεφάλαιον, ἀρχικὴ κατάθεσ.	1.000.000	1.000.000
	9	2 "Επιπλα, ὡς ὁ λ)σμὸς Τριαν-		
		ταφύλλου	100.000	900.000
	»	Τράπ. Ἀθηνῶν, καταθέσεις		
		ἐν ὅψει	200.000	700.000
	15	Γεν. "Εξοδα, γραφ. ὑλη καὶ		
		διαφημίσεις	8.718	691.282
	18	Πιστωταὶ, Σ. Ἀντωνιάδης		
	20	Ἐμπ)ματα, πώλησις τοῖς με-	92.642	598.640
		τρητοῖς	32.658	631.298
	22	Τράπεζα Ἀθηνῶν, καταθέ-		
		σεις ἐν ὅψει	50.000	581.298
	27	Χρεῶσται, Κ. Νικολάου	6.426	587.724
	31	Ἐμπ)τα, λιανικαὶ πωλήσεις		
	12	Γενικὰ "Εξοδα, Ἐνοίκια,	187.614	775.338
	»	Μισθοί, Διάφορα.		
	»	Τράπεζα Ἀθηνῶν, κατάθε-	22.767	752.571
		σις ἐν ὅψει.	200.000	552.571
		Tὸ ὅλον	1.226.698	674.127
				552.571

3. "Επιπλα καὶ Σκελετὰ

Ματίου	9	2 Ταμείον, ὡς ὁ λ)σμὸς Τρι-		
		ανταφύλλου		100.000

4. Ἐμπορεύματα

Ματου	12	3	Σ. Ἀντωνιάδης, ὡς τιμ)γιον ἀγο-		
	16	5	Δ. Ἀθανασίου, ὡς τιμ)γιον ἀγο-	457 642	
			ρᾶς Νο 1)214		
			» Δ. Ἀθανασίου, ὡς τιμ)γιον ἀγο-	263.833	
			ρᾶς Νο 2)122		
	»	»	Π. Κουλούρης, ὡς τιμ)γιον ἀγο-	309.120	
			ρᾶς Νο 3)419		
	20	7	Ταμεῖον, πωλήσεις μετρητοῖς		32.658
	»	»	Κ. Νικολάου, ὡς τ)γιον πωλή-		26.426
			σεως Νο 1		
	25	9	Σ. Γρηγορίου, ὡς τ)γιον πωλή-		17.150
			σεως Νο 2		
	»	»	Χ. Παυλίδης, ὡς τ)γιον πωλή-		22.112
			σεως Νο 3		
	31	12	Ταμεῖον, λιανικαὶ πωλήσεις		187.614
			Τὸ δλον	1.030.595	285.960

5. Πιστωταὶ

Ματου	12	3	Σ. Ἀντωνιάδης ἐμπ)τά του		457.642	457.642
	16	5	Δ. Ἀθανασίου	>	263.833	721.475
	»	»	Π. Κουλούρης	>	309.120	1 030.595
	18	6	Σ. Ἀντωνιάδης μερικὴ δια-		292.642	737.953
			κανόνισις			
			Τὸ δλον	292.642	1.030.595	737.953

6. Τράπεζα Αθηνῶν

Μαΐου	9	2	Κατάθεσις	200.000		X.	200.000
	18	6	Έπιταγὴ No 216, 720		100.000	»	100.000
	20	8	Κατάθεσις	50.000		»	150.000
	29	11	Έπιταγὴ Σ Γεηγορίου	10.000		»	160.000
	31	12	Κατάθεσις	200.000		»	360.000
			Tὸ ὅλον	460.000	100.000	X.	360.000

7. Γενικὰ Εξόδα

			Διά- φορα	Δια- φήμισ.	Γραφ. ῦλη	Ἐνοι- κια	Μισθοὶ	Φωτι- σμὸς	Tὸ ὅλον
Μαΐου	15	4	Ταμεῖον	5.500	3.218				8.718
	31	12	»	3.567		7.000	12.200		22.767
			Tὸ ὅλον	3.567	5.500	3.218	7.000	12.200	31.485

8. Γραμμάτια πληρωτέα.

Χρονολογ.	Αρ. πρόσεξες	Λ) σμὸς πρὸς πίστωσιν	Ποσὸν	Χρονολ.	Αρ. πρόσεξες	Πιστωτής	Λῆξις	Ποσὸν	
				Μαΐου	18	6	Σ. Ἀντωνιάδης	12 Ιουλίου	40.000
				»	»	»	»	12 Αὐγ.)ου	60.000
							Tὸ ὅλον		100.000

9. Χρεώσται.

Μαΐου	20	7	K. Νικολάου	τγιόν μας	1	26.426		26.426
	25	9	Σ. Γρηγορίου	»	2	17.150		43.576
	»	»	X. Παυλίδης	»	3	22.112		65.688
	27	10	K. Νικολάου	διακανονισμός του			26.426	39.262
	29	11	Σ. Γρηγορίου	ἐπ)γή του			10.000	29.262
Τὸ ὅλον						65.688	36.426	29.262

10. Γρατια εἰσπρακτέα

Χρονολ.	Αρ. πρόβεσ	Χρεώστης	Ληξις	Ποσόν	Χρονολ.	Αρ. πρόβεσ	Ληξις πρός χρέωσ	Ποσόν
Μαΐου	27	10	K. Νικολάου	20	Ιουν.	10.000		
	»			20	Ιουλ.	10.000		
			Τὸ ὅλον			20.000		

§ 20. Ειδικὰ Βιβλία (*)

I. *Ειδικὰ Ήμερολόγια*.—Εἰς τὰς μικρὰς ἐπιχειρήσεις ὅλαι αἱ διενεργούμεναι πράξεις εἶναι δυνατόν, καθόσον παράγονται, νὰ καταγράφωνται εἰς τὸ Πρόχειρον (*‘Ημερολόγιον*) παρ’ ἑνὸς λογιστοῦ ἢ καὶ ἑνὸς βιοηθοῦ του καὶ κατόπιν νὰ μεταφέρωνται ἐξ αὐτοῦ μὲ διπλογραφικὴν διατύπωσιν εἰς τὸ *‘Ημερολόγιον* καὶ Καθολικόν.

Εἰς τὰς μεγαλυτέρας ἐπιχειρήσεις καθίσταται ἀναγκαῖος ὁ καταμερισμὸς τῆς ἔργασίας εἰς πολλοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐπομένως ἀποβάλλει ἀδύνατος ἢ τήρησις ἑνὸς καὶ μόνον βιβλίον διὰ

(*) "Ιδε Β' τόμον Κεφάλαιον «περὶ λογιστικῆς ὄργανώσεως»

τὴν λεπτομερῆ καὶ χρονολογικὴν ἔξιστόρησιν τῶν πράξεων τῆς ἐπιχειρήσεως.

Οὕτω πῶς τὸ μοναδικὸν Πρόχειρον ('Ημερολόγιον) διαιρεῖται εἰς πολλὰ Πρόχειρα βιβλία, εἰς τὰ δύοια οὐχὶ πλέον φύρδην μίγδην κατατάσσονται αἱ πράξεις, ἀλλὰ μεθοδικῶς καὶ ἀναλόγως τῆς φύσεώς των. Ἐφαρμόζεται δηλονότι καὶ ἀνάγκην καὶ εἰς τὴν Λογιστικὴν ὃ μέγας αὐτὸς κοινωνικὸς καὶ οἰκονομικὸς νόμος τοῦ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας.

Τὰ Εἰδικὰ ταῦτα Πρόχειρα βιβλία καλοῦνται ὡσαύτως 'Αναλυτικὰ 'Ημερολόγια, διότι ἡ καταχώρισις τῶν πράξεων εἰς αὐτὰ γίνεται ἀναλυτικῶς καὶ χρονολογικῶς. Νομίζομεν δτὶ δρθότερος ὅρος είνε «Εἰδικὰ 'Ημερολόγια», δεδομένου ὅτι καταχωροῦνται εἰς αὐτὰ οἱ πράξεις κατὰ κύριον λόγον ἀναλόγως τοῦ εἰδούς των. 'Ο ἀριθμὸς καὶ τὸ σχῆμα τῶν Εἰδικῶν 'Ημερολογίων ποικίλλει ἀναλόγως τῆς φύσεως, τοῦ μεγέθους καὶ τῆς συχνοτητος τῶν πράξεων. Είνε ζήτημα πραγματικὸν καὶ δὲν ὑπάρχοιν κανόνες γενικοί. "Ο, τι είνε ἀναγκαῖον εἰς τὴν μίαν ἐπιχείρησιν, πιθανὸν νὰ είνε περιττὸν εἰς τὴν ἄλλην.

Εἰς μίαν μεγάλην ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν ἀγοράζουσαν καὶ πωλοῦσαν τοῖς μετρητοῖς καὶ ἐπὶ πιστώσει ἐμπορεύματα, ἀπαραίτητα Εἰδικὰ 'Ημερολόγια είνε τῶν Ἀγορῶν, Πωλήσεων, Ταμείου, Γραμματίων Κίσπρακτέων καὶ Πληρωτέων.

II. Εἰδικὰ 'Αναλυτικὰ Καθολικά.— 'Η ἐπέκτασις τῶν ἐργασιῶν μιᾶς ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ κατ' ἀνάγκην δημιουργία πολλῶν λογαριασμῶν, καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἀναλυτικῶν καὶ περιληπτικῶν λ)σμῶν. Τοιουτορόπως παραπλεύρως εἰς τὸ Γενικὸν Καθολικὸν περιλαμβάνον τοὺς περιληπτικοὺς λ)σμούς, δημιουργοῦνται Εἰδικὰ Βιβλία περιλαμβάνοντα τοὺς ἀντιστοίχους ἀναλυτικοὺς λ)σμούς.

'Η χρησιμότης καὶ ἡ σπουδαιότης τῶν περιληπτικῶν λ)σμῶν είνε καταφανῆς, διότι καθιστοῦν δυνατὸν νὰ περιλαμβάνωνται εἰς τὸ Καθολικὸν ἀπαντες οἱ λ)σμοί, καὶ ἐπομένως νὰ ἔξαγεται ἐξ αὐτοῦ ἡ οἰκονομικὴ τῆς ἐπιχειρήσεως κατάστασις, εὐκόλως καὶ ταχέως. Παραλλήλως ἡ ὑπαρξίας περιληπτικῶν καὶ ἀναλυτικῶν λ)σμῶν καθιστᾷ δυνατοὺς τοὺς μεταξύ των ἐλέγχους.

Εἰς μίαν ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν συναλλασσομένην μετὰ διαφόρων προμηθευτῶν καὶ πελατῶν καὶ ἐπὶ ποικίλων ἐμπορευμάτων, ἀπαραίτητα εἶνε τὰ Εἰδικὰ Βιβλία τὰ περιλαμβάνοντα τοὺς ἀναλυτικοὺς λ)σμοὺς τῶν Προμηθευτῶν, Πελατῶν καὶ Ἐμπορευμάτων. Οὕτω εἰς τὴν ἀσκησιν τῶν σελ. 62—64 θὰ χρησιμοποιηθοῦν τὰ Εἰδικὰ Βιβλία : Πιστωτῶν (Σ. Ἀνιωνιάδης, Δ. Ἀθανασίου καὶ ΙΙ. Κυνλούρης), Χρεωστῶν (Κ. Νικολάου, Σ. Γεηγορίου καὶ Χ. Παυλίδης) καὶ Γενικῶν Ἐξόδων (Γραφ. Ὑλη, Διαφημίσεις, Ἔνοικια, Μισθοὶ καὶ Διάφορα).

Τὰ Εἰδικὰ ταῦτα Βιβλία τῶν ἀναλυτικῶν λ)σμῶν καλοῦνται συνήθως Ἀναλυτικὰ Καθολικά, δεδομένου ὅτι εἰς αὐτὰ καταχωροῦνται αἱ πράξεις ἀναλυτικῶς καὶ κατὰ λ)σμούς. Νομίζομεν ὅτι ἡ ἀκριβεστέρα ὁνομασία εἶνε «Εἰδικὰ Βιβλία ἀναλυτικῶν λ)σμῶν», δεδομένου ὅτι ἡ λέξις «Καθολικὸν» ἀρμόζει εἰς Βιβλίον περιέχον τοὺς καθόλου λ)σμοὺς τῆς ἐπιχειρήσεως.

III. Βοηθητικὰ Βιβλία.—Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω βιβλίων—**Ἡμερολογίων** καὶ **Καθολικῶν**—χρησιμοποιοῦνται καὶ ἔτερα βιβλία, τὰ δποῖα ὑποβοηθοῦν εἰς τὴν καλύτεραν καὶ μεθοδικότεραν παρακολούθησιν τῶν πράξεων καὶ συντελοῦν εἰς τὴν ὑπαρξίαν μεγαλυτέρας διαχειριστικῆς τάξεως· π. χ. ἐκτὸς τοῦ βιβλίου, διὰ τοῦ δποίου παρακολουθοῦμεν τὴν κίνησιν τῶν Γρ)τίων Εἰσπρακτέων—τὴν αὐξῆσιν ἢ τὴν μείωσιν αὐτῶν—δημιουργοῦμεν καὶ ἴδιαίτερον Βιβλίον, διὰ τοῦ δποίου παρακολουθοῦμεν τὰ γραμμάτια ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς λήξεώς των, διὰ τὴν ἔγκαιρον εἰσπραξίν των. Τὸ Βιβλίον τοῦτο τῶν Λήξεων Γρ)ων Εἰσπρακτέων δὲν εἶνε λογιστικόν, ἀλλ’ ἀποτελεῖ ἀπλῶς παραρτημα τοῦ λ)σμοῦ τῶν Γρ)τίων Εἰσπρακτέων καὶ συντελεῖ εἰς τὴν ὑπαρξίαν περισσοτέρας τάξεως.

Τὰ βιβλία ταῦτα, διὰ τῶν δποίων δὲν παρακολουθοῦνται αἱ πράξεις ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς αὐξομειώσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων, καλοῦνται «Βιβλία Τάξεως ἢ Βοηθητικά» καὶ διάριθμός των καὶ τὸ σχῆμα, ὡς καὶ τὸ περιεχόμενον, ἔξαρτάται ἐκ τῆς φύσεως τῶν πρὸς παρακολούθησιν πράξεων.

§ 21. Τεχνικοί κανόνες τηρήσεως τῶν βιβλίων.

I. *Καλλιγραφικὴ καταχώρισις.*—Ἐκτὸς τῶν νομίμων διατυπώσεων, ὁ λογιστὴς πρέπει νὰ καταβάλῃ πᾶσαν φροντίδα διὰ τὴν καλλιγραφικὴν καταχώρισιν τῶν πράξεων εἰς τὰ βιβλία. Ἡ καλλιγραφικὴ τήρησις τῶν βιβλίων συντελεῖ εἰς τὴν ἀποφυγὴν λαθῶν καὶ προδιαθέτει εὐαρέστως πάντα, πρᾶγμα τὸ δποῖον ἔχει σημασίαν ἵδια προκειμένου περὶ ἐλέγχου. Ἰδίως πρέπει νὰ καταβάλλωμεν ἵδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὴν καταχώρισιν τῶν ἀριθμῶν, ἵνα τοιουτορόπως ἀποφεύγωνται κατὰ τὰς προσθέσεις τὰ λάθη. Συντελεῖ πολὺ εἰς τοῦτο καὶ ἡ χρησιμοποίησις τῆς δοθῆς λεγομένης γραφῆς, ἡ δποία καὶ περισσότερον εὐανάγνωστος εἶνε καὶ διλγάτερον χῶρον καταλαμβάνει, ὡς καὶ ἡ καταχώρισις ἑκάστου ψηφίου ἐντὸς τῆς οἰκείας στίγλης.

II. *Σχῆμα τῶν Βιβλίων.*—Τὰ λογιστικὰ βιβλία ἅλλοτε διεκρίνοντο διὰ τῆς μεγαλοπρεπείας, τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ὑπερβολικῆς των πολυτελείας. Τὰ βιβλία ταῦτα ἀπετέλουν τὴν δόξαν τῶν παλαιῶν λογιστῶν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῶν χαρτοπωλῶν. Τὰ βιβλία πρέπει νὰ εἶνε εὐμετακόμιστα καὶ ἐκ καλοῦ χάρτου, ἵνα γράφωμεν εὐκόλως. Ἐκαστον βιβλίον πρέπει νὰ περιέχῃ τὰς πράξεις ἐνδὸς ἔτους.

III. *Διατήρησις τῶν βιβλίων.*—Συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τὰ βιβλία πρέπει νὰ φυλλάσσωνται ἐπὶ δεκαετίαν, νὰ ταξινομοῦνται μεθοδικῶς εἰς κατάλληλα ἔπιπλα, ὥστε καὶ νὰ διατηροῦνται καὶ ἀναζητούμενα νὰ ενδίσκωνται εὐκόλως καὶ ἀκόπως, νὰ προφυλλάσσωνται δὲ συγχρόνως ἀπὸ ἀδιάκριτα βλέμματα. Τὰ βιβλία εἶνε πολύτιμος πηγὴ πληροφοριῶν, ἀποτελοῦν τὸ ίστορικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ περιέχουν τα μυστικά τῆς ἐπομένως ἐπιβάλλεται, ἡ ἀσφαλὴς διατήρησις των καὶ ἡ σκόπιμος τοποθέτησίς των, ὥστε δὲ λογιστὴς εὐκόλως καὶ ταχέως νὰ ἀνατρέξῃ εἰς αὐτὰ διὰ πληροφορίας καὶ ἐλέγχους.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν ΣΤ'

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ Λ)ΣΜΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

§ 22. Ὁ λ)σμὸς Ταμεῖον.

I. *Ταμειακαὶ πράξεις*. — Διὰ τοῦ λ)σμοῦ «Ταμεῖον» παρακολουθοῦμεν τὰς εἰσπράξεις καὶ τὰς πληρωμάς. Διὰ τῶν πρώτων αὐξάνει τὸ χρηματικὸν ὑπόλοιπον καὶ διὰ τῶν δευτέρων ἔλαττοῦται.

II. *Ταμειακὰ δικαιολογητικά*. — Πᾶσα εἰσπράξις δέον νὰ δικαιολογήται διὰ τῶν «ἐντολῶν εἰσπράξεως» καὶ πᾶσα πληρωμὴ διὰ τῶν «ἐνταλμάτων πληρωμῆς», συνοδευομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων κανονικῶν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ περιεχομένου καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ χαρτοσήμου ἀποδείξεων. Διὰ τῶν «ταμειακῶν δικαιολογητικῶν» τακτοποιεῖται ἡ διαχείρισις τοῦ ταμίου καὶ ἐλέγχεται ἡ ἀκρίβεια τοῦ χρηματικοῦ ὑπολοίπου.

III. *Καταχώρισις*. — Ὁ λογ)σμὸς Ταμεῖον ἀνήκει εἰς τὸ «Ἐνεργητικὸν καὶ ἐπομένως αἱ εἰσπράξεις καταχωροῦνται εἰς τὴν χρέωσιν, ὡς αὐξάνουσαι τὸ ὑπόλοιπον, αἱ δὲ πληρωμαὶ ἐγγράφονται εἰς τὴν πίστωσιν, ὡς μειοῦσαι τὸ ὑπόλοιπον». Ὁ λ)σμὸς «Ταμεῖον» ἡ ἔχει χρεωστικὸν ὑπόλοιπον, τὸ δοποῖον παριστῇ τὰ ἐν τῷ ταμείῳ μετρητά ἡ εἶνε ἔξισωμένος. Ἐὰν παρουσιασθῇ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον, ἀσφαλῶς πρόκειται περὶ λάθοις ἡ περὶ παραλείψεως εἰσπράξεως, συνήθως προφρογομένης ἐκ τῆς ἀτομικῆς περιουσίας τοῦ ἐπιχειρηματίου.

IV. *Μορφαὶ τοῦ λ)σμοῦ*. — Ὁ λ)σμὸς «Ταμεῖον» τηρεῖται εἴτε εἰς σχῆμα ἀνοικτὸν (ἀριστερὰ αἱ εἰσπράξεις καὶ δεξιὰ αἱ πληρωμαὶ), εἴτε εἰς σχῆμα μετὰ ὑπολοίπου. Ἡ στήλη τῆς ἐκθέσεως ἀναφέρει τὸν ἀντίστοιχον λ)σμὸν ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἐτέρου τὸ εἶδος τῆς εἰσπράξεως ἡ τῆς πληρωμῆς.

V. *Βιβλίον Ταμείου*. — Παραλλήλως πρὸς τὸν λ)σμὸν «Ταμεῖον» ὁ ταμίας τηρεῖ λεπτομερὲς ἡμερολόγιον τῶν εἰσπράξεων

καὶ πληρωμῶν, εἰς τὸ ὄποιον ἡ μὲν στήλη τῆς ἐκθέσεως ἀφ' ἑνὸς ἀναφέρει τὸν ἀντίστοιχον λ)σμὸν καὶ ἀφ' ἔτερου τὸ εἶδος τῆς γενομένης εἰσπράξεως ἢ πληρωμῆς, ἡ δὲ στήλη τῶν ποσῶν διαιρεῖται εἰς στήλην μερικῶν ποσῶν, ποσῶν κατὰ λ)σμοὺς καὶ ἡμερησίων ποσῶν.

1937 Ταμεῖον

Χρέωσις

Χρονολ.	Λ)σμὸς Γεν. Καθολ.	Σεβ.	Ἐκθέσις	Ποσὰ		
				Μερικὰ	Κατὰ λ)σμὸν	Ἡμερήσια
Φερίου	7 Πελάται	4	Ἐκ μεταφορᾶς			374.858
	» "	12	Π. Σωτηρίου	3.000		
	» "	9	Κ. Λαμπρίδης	2.000		
	» Γρ. Εισπρ.		Π. Ράγκας	10.000	15.000	
	» Εμπ.)τα		Γ. Σιδέρηκαὶ Σια No 38		20.000	
			Λιανικαὶ πωλήσεις		28.367	63.367

VI. Ταμείον μετὰ στηλῶν κατανομῆς. — Εἰς τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις τὸ Βιβλίον Ταμείου διχοτομεῖται εἰς δύο, ἦτοι εἰς Ἡμερολόγιον Εἰσπράξεων καὶ εἰς Ἡμερολόγιον Πληρωμῶν. Τὸ ἀριστερὸν μέρος διατίθεται διὰ τὴν καταχώρισιν τῆς πράξεως, τὸ δὲ δεξιὸν περιέχει στήλας, εἰς τὰς ὅποιας κατ' εἶδος κατανέμονται αἱ εἰσπράξεις ἢ αἱ πληρωμαί. Τοιουτοτρόπως ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ταχέως καὶ εὐκόλως ἔχομεν τὴν εἰκόνα πόθεν ἐπραγματοποιήσαμεν τὰς εἰσπράξεις καὶ ποῦ διετέθησαν αἱ πληρωμαί. Τὸ σχῆμα τοῦτο ἐνέχει τὸν κίνδυνον νὰ γίνῃ λάθος κατὰ τὴν καταχώρισιν εἰς τὰς στήλας κατανομῆς, δύποτε ἐσφαλμένη θὰ εἴνε ἡ κατάστασις ἢ πηγάζουσα ἐκ τῶν στηλῶν τούτων.

Ημερολόγιον Εισπράξεων

Χρονολογ.	Έκθεσις	Πισσή	Πωλήσεις	Χρεώσται	Γραμματία Εισ]τέα	Λαϊκή Τράπεζα	Διάφορα
Φ)ρίου							
1	Υπόλοιπον εἰς νέον	35.605					35.605
»	Πωλήσεις μ]τοῖς εἰς Κ. Παύλου	12.180	12.180				
»	Απὸ Γ. Ἀντωνίου, ἔναντι	10.000		10.000			
»	Ανάληψις ἀπὸ Ἐθνικῆν	15.000					
»	Εξόφλησις γρατίου Κ. Ζάρα	6.250			6.250	15.000	
»	Απὸ Δ. Σπυρόπουλον	6.000		6.000			
»	Λιανικαὶ πωλήσεις	23.780	23.780				
	Tὸ οὐλον						
		108.815	=35.960	+16.000	+ 6.250	+15.000	+35.605

Τὸ Ἡμερολόγιον Πληρωμῶν θὰ ἔχῃ στήλας κατανομῆς τῶν ποσῶν, μὲ τὰ δόποια πρέπει ἀντιστοίχως νὰ χρεωθοῦν τὰ Ἐμπλακά, οἵ Πιστωταί, τὰ Γραμμάτια Πληρωτέα, ἡ Τράπεζα, τὰ Ἔξοδα Διαχειρίσεως καὶ οἱ Διάφοροι λ)σμοί.

Ως εὐνόητον, αἱ στήλαι κατανομῆς δύνανται νὰ αὐξηθοῦν ἢ νὰ ἐλαττωθοῦν ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν. Δυνάμεθα νὰ τηρήσωμεν ἑνιαῖον Ταμεῖον Εἰσπράξεων καὶ Πληρωμῶν, ὅπότε ἀριστερὰ ἐγγράφονται αἱ στήλαι κατανομῆς τῶν εἰσπράξεων, μεθ' ὃ ἀκολουθεῖ ἡ στήλη τῆς ἡμερομηνίας καὶ τέλος ἡ ἔκθεσις καὶ δεξιὰ αἱ στήλαι κατανομῆς τῶν πληρωμῶν. Δύνανται καὶ ἄλλως νὰ χαρακωθῇ τὸ Ταμεῖον, ὥστε μετὰ τὴν χρονολογίαν καὶ τὴν ἔκθεσιν νὰ ἀκολουθῇ ἡ κατανομὴ τῶν ποσῶν, ὅπότε δι' ἔκαστον ἀντίστοιχον λ)σμὸν πρέπει νὰ ὑπάρχουν δύο στήλαι, ἵτοι μία διὰ τὴν χρέωσιν καὶ μία διὰ τὴν πίστωσιν.

Τὸ σχῆμα τοῦτο τοῦ Ταμείου ἀπαιτεῖ χῶρον καὶ αἱ πολλαὶ στήλαι ἐγκυμονοῦν τὸν κίνδυνον λαθῶν.

VII. *Μικρὸν Ταμεῖον*.—Διὰ νὰ μὴ πιστοῦται μὲ τὰ μικροέξοδα δὲ λ)σμὸς «Ταμεῖον», δίδεται εἰς ἓντας ὑπάλληλον ἐν ποσὸν ἀνάλογον καὶ ἔξ αὐτοῦ οὗτος πληρώνει τὰς δαπάνας π. χ. τῆς ἀγορᾶς γραμματοσήμων, τὰ τηλεγραφικὰ τέλη, τὸν φωτισμόν, τὰ ὑλικὰ γραφείου, τὰς ἐλεγμοσύνας, τὰ ἔξοδα κινήσεως, τὰς ἐψημερίδας καὶ περιοδικὰ κτλ. Μὲ τὸ ποσὸν τῆς προκαταβολῆς αὐτῆς χρεοῦται δὲ λ)σμὸς «Μικρὸν Ταμεῖον» καὶ πιστοῦται τὸ «Ταμεῖον».

Ο διαχειριστὴς τοῦ «Μικροῦ Ταμείου» τηρεῖ βιβλίον, τοῦ δποίου τὸ σχῆμα δύνανται νὰ εἶνε ὡς τὸ κάτωθι:

Μικρὸν Ταμεῖον

Χρονολογ.	Ληφθέντα	'Αριθ. δικαιολ.	Ταχχά	Τηλ.)χά	Κίνησις	Γραφή	'Ελεγκ.	'Εφημ.	Τόδον	Υπόλοιπο
Ιαν)ρ.	2 1000	1 2	100	33	10					
"		3								
"		4								
"		5								
"		6		12						
"						150				
							11	4		
									325	675
	1000		100	45	15	150	11	4		

ΙΙΧ. Διαφοραὶ Ταμείου.—Καθ' ἑκάστην ἐσπέραν πρέπει νὰ γίνεται ἔλεγχος τοῦ Ταμείου, νὰ καθορίζεται τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λόγου καὶ νὰ παραβάλλεται πρὸς τὰ ὑπάρχοντα μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ. Χάρις εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ἀποφεύγονται αἱ καταχρήσεις καὶ ἀνακαλύπτονται εὐκόλως τὰ τυχὸν λάθη.

Πᾶσα προκύπτουσα διαφορὰ δέον νὰ διακανονίζεται ἀμέσως. Ἐὰν μὲν τὸ ἔλλειμμα εἴνε δριστικόν :

Χρεοῦται δὲ λασμὸς καὶ πιστοῦται δὲ λασμὰς
Διαφοραῖ Ταμείου Ταμείον

έαν δὲ τὸ πλεύνασμα εἶναι δριστικόν, καταχωρεῖται ἡ ἀντίθετος ἐγγραφή,

**Χρεοῦται ὁ λ)σμὸς
Ταμείου** καὶ πιστοῦται ὁ λ)σμὸς
Διαφορὰς Ταμείου

• Έαν ή διαφορὰ εἶνε προσωρινὴ χρησιμοποιεῖται ὁ λόγος
«Διακανονίσεις Ταμείου».

Τὸ ἔλλειμμα ἄλλοτε μὲν βαρύνει τὸν ὑπάλληλον ταμίαν, δέ
ὅποιος καὶ χρεοῦται εἰς τὸν ἀτομικόν του λ)σμὸν ἢ βαρύνει τὴν

ἐπιχείρησιν, ὅπότε ὁ λ)σμὸς «Διαφορὰὶ Ταμείου» μεταφέρεται εἰς τὰς Ζημίας.

§ 23. Ὁ λ)σμὸς «Τράπεζα».

I. *Τὶ παριστᾶ*.—‘Ο ἔμπορος διενεργεῖ ποικίλας συναλλαγὰς μετὰ τῶν Τραπέζῶν, καταθέτει ἐν ὅψει τὰ διαθέσιμα κεφάλαιά του, πληρώνει εἰς αὐτὰς τιμολόγια, τραβηγκτικὰς ἢ συναλλαγματικὰς προμηθευτῶν του, ἀναθέτει τὴν εἰσπραξῆν διαφόρων ἀξιῶν του, δανείζεται κτλ. Ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων θὰ ἔξετάσωμεν συντόμως ἐνταῦθα τὰς πράξεις τὰς σχετιζομένας μὲ τὴν κατάθεσιν ἐν ὅψει τῶν διαθεσύμων κεφαλαίων τοῦ ἔμπορου καὶ μὲ τὸ ἄνοιγμα τρέχοντος λ)σμοῦ παρὰ τῆς Τραπέζης, ὑπὲρ τοῦ ἔμπορου, δεδομένου διτὶ ἢ λεπτομερῆς ἀνάλυσις αὐτῶν ἀνήκει εἰς τὴν Τραπέζιτικὴν Λογιστικήν.

II. *Καταθέσεις ἐν δψει*.—‘Ο ἔμπορος τὰ διαθέσιμά του κεφάλαια καταθέτει εἰς μίαν Τράπεζαν ἐν ὅψει, δυνάμενος νὰ τὰ ἀποσύρῃ εἰς πρώτην ζήτησιν ἢ νὰ ἐκδίδῃ ἐπ’ ὀνόματί του ἢ ἐπ’ ὀνόματι τρίτων, ἐπιταγὰς πληρωμῆς ἢ ἐπιταγὰς εἰς λ)σμόν. ‘Ο λ)σμὸς ἐπομένως παρακολουθεῖ :

α) διὰ τῆς χρεώσεώς του

1) τὰς καταθέσεις ἐν δψει τὰς ἐνεργούμενας παρὰ τοῦ ἔμπορου

2) τὰς καταθέσεις ἐν δψει ὑπὸ τρίτων διὰ λ)σμόν του ἐνεργούμενας

3) τὰς εἰς πίστωσιν τοῦ καταθέτον ἐκδιδομένας ἐπιταγὰς ὑπὸ τρίτων εἰς λ)σμὸν

4) τὰς ἐπιταγὰς πληρωμῆς τρίτων τὰς ὀπισθογραφουμένας εἰς δ)γὴν τῆς Τραπέζης ὑπὸ τοῦ καταθέτον

5) τοὺς εἰς ὄφελος τοῦ καταθέτον τόκους

β) διὰ τῆς πιστώσεώς του

1) τὰς ἀναλήψεις

2) τὰς ἐπιταγὰς τὰς ἐκδιδομένας εἰς βάρος τῆς Τραπέζης

3) τὰς πληρωμὰς τὰς ἐνεργούμενας παρὰ τῆς Τραπέζης διὰ λ)σμὸν τοῦ καταθέτου

4) τὰ διάφορα ἔξοδα, ταχυδρομικὰ κτλ.

III. Τρέχων λ)σμός.—'Η Τράπεζα δανείζει τὸν ἔμπορον, ἀνοίγουσα εἰς αὐτὸν πίστωσιν μέχρις ὡρισμένου ποσοῦ εἴτε ἀκάλυπτον—δηλονότι στηριζομένην μόνον ἐπὶ τῆς φερεγγυότητος τοῦ πιστούχου—εἴτε ἡσφαλισμένην δι' ἐγγυήσεως, ἐνεχύ-
δου, ὑποθήκης. 'Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲ λ)σμὸς τῆς Τραπέζης εἶναι πιστωτικὸς καὶ κατ' ἔξαίρεσιν μεταβάλλεται εἰς χρεωστικόν.

'Ο τρέχων λ)σμὸς τῆς Τραπέζης ~~μετοῖται~~ μὲ τὰ ἀποσυρό-
μενα ποσὰ ἢ τὰ καταβαλλόμενα παρὰ τῆς Τραπέζης εἰς τρί-
τους διὰ λ)σμόν μας, μὲ τοὺς τόκους καὶ μὲ τὰ ἔξοδα, ~~καὶ~~ τοῦ-
ται δὲ μὲ τὰς ἔναντι καταθέσεις μας καὶ τὰ καταβαλλόμενα
παρὰ τρίτων διὰ λ)σμόν μας εἰς τὴν Τράπεζαν.

IV. Βιβλιάριον Τραπέζης.—'Η Τράπεζα εἰς τὸν καταθέ-
την ἐν ὅψει παραδίδει βιβλιάριον, εἰς τὸ δποῖον ἐγγράφονται
ὅλαι αἱ σχετικαὶ πράξεις. 'Επιβάλλεται ἡ τακτικὴ παραβολὴ καὶ
συμφωνία τοῦ βιβλιαρίου μετὰ τοῦ ἀντιστοίχου λ)σμοῦ μας.

'Ωσαύτως ἡ Τράπεζα ἀποστέλλει κατὰ τριμηνίαν ἢ ἔξαμη-
νίαν ἀντίγραφον τοῦ παρ' αὐτῇ τρέχοντος λ)σμοῦ μας, δὲ δποῖος
πρέπει νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸν παρ' ἡμῖν λ)σμόν της. Μετὰ τὴν
συμφωνίαν γνωρίζομεν εἰς τὴν Τράπεζαν τὸ «καλῶς ἔχειν» τό-
σον διὰ τὰς ἐγγεγραμμένας συναλλαγάς, δσον καὶ διὰ τοὺς τό-
κους, δὲ ἐλεγχος τῶν δποίων ἐπιβάλλεται. Μεταξὺ τοῦ παρ'
ἡμῖν λ)σμοῦ της καὶ τοῦ παρὰ τῇ Τραπέζῃ λ)σμοῦ μας δυ-
νατὸν νὰ ὑπάρχουν διαφοραὶ δεδικαιολογημέναι λόγῳ μὴ ἐγ-
γραφῆς εἰσέτι ποσῶν, τὰ δποῖα διὰ τοῦ ἀντιγράφου τοῦ λ)σμοῦ
λαμβάνομεν γνῶσιν (π. χ. ἔξδων, πληρωμῆς διὰ λ)σμόν μας
κτλ.) ἢ ποσῶν τῶν δποίων δὲν ἔλαβεν εἰσέτι γνῶσιν ἡ Τράπεζα
(π. χ. ἔκδοσις ἐπιταγῆς μὴ ἐμφανισθείσης εἰς τὴν Τράπεζαν
πρὸς πληρωμὴν κτλ.).

V. Παράδειγμα.—Ζητεῖται νὰ καταχωρηθῶσιν αἱ κάτωθι
πράξεις διενεργηθεῖσαι μετὰ τῆς Τραπέζης 'Ελλ. 'Εμπ. Πίστεως.

1.	Κατεύθεσαμεν ἐν ὅψει παρ' αὐτῇ 65.000 65.000 Καταθέσεις ἐν ὅψει Ταμείον	65.000
2.	Ἄπεσύραμεν δρ. 10.000 παρὰ τῆς Τραπ. Ἐμπ. Πίστεως 10.000 Ταμείον Καταθέσεις ἐν ὅψει 10.000	
3.	Ἐξεδώκαμεν εἰς βάρος τῆς Τραπ. Ἐμπ. Πίστεως ἐπιτα- γὴν ἐκ δραχ. 15.000 εἰς διαταγὴν Ν. Ἀνδρέου (πιστωτοῦ μας) 15.000 Πιστωταὶ Καταθέσεις ἐν ὅψει 15.000	
4.	Ο χρεώστης μας Δ. Βασιλείου ἔξεδωκεν εἰς δ)γήν μας ἐπιταγὴν πληρωμῆς δρ. 22.654 ἐπὶ Τραπ. Ἐμπ. Πίστεως, ἣν καὶ δπισθογραφήσαμεν εἰς διαταγὴν τῆς. 22.654 Καταθέσεις ἐν ὅψει Χρεῶσται	22.654
5.	Ἐξεδώκαμεν εἰς διαταγὴν τοῦ πιστωτοῦ μας Π. Κυριά- κη ἐπιταγὴν εἰς λ)σμὸν δρ. 5.000 εἰς βάρος τῆς Τραπέζης Ἐλ- λην. Ἐμπ. Πίστεως 5.000 Πιστωταὶ Καταθέσεις ἐν ὅψει 5.000	
6.	Η Τράπεζα Ἐμπ. Πίστεως ἐμέτρησε διὰ λ)σμόν μας εἰς τὸν πιστωτήν μας Φ. Φωτίου δρ. 13.800 13.800 Πιστωταὶ Καταθέσεις ἐν ὅψει 13.800	
7.	Τὸ καθαρὸν προϊὸν πινακίου μας εἰσπραχθέντων διὰ λ)σμόν μας γραμματίων ἐκ δρ. 22.603 μετεφέρθη εἰς λ)σμὸν καταθέσεων 22.603 Καταθέσεις ἐν ὅψει Γρ)α παρὰ τρίτοις 22.603	
8.	Ἐξεδώκαμεν εἰς διαταγὴν μας ἐπιταγὴν εἰς βάρος τῆς Τραπέζης Ἐμπ. Πίστεως ἐκ δρ. 10.000, ἣν καὶ εἰσεπράξαμεν 10.000 Ταμείον Καταθέσεις ἐν ὅψει 10.000	
9.	Η Τράπεζα ὑπελόγισεν εἰς ὄφελός μας δρχ. 365 ὡς τόκους 365 Καταθέσεις ἐν ὅψει Τόκοι	365
10.	Η Τράπεζα μᾶς ἐπεβάρυνε μὲ 23 δρχ. δι ^o ἔξοδα. 23 Γεν. Ἔξοδα Καταθέσεις ἐν ὅψει	

§ 24. Χρεῶστας.

I. **Τὶ παριστὰς δὲ λόγος.**—Εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις χρεῶσται κυρίως εἰνεὶς οἱ πελάται, δηλαδὴ οἱ ἀγορασταὶ ἐμπ.)τῶν ἐπὶ πιστώσει ἢ εἰς τρέχοντα λόγον, κατ' ἔξαίρεσιν δὲ ὑπάρχουν χρεῶσται μετρητῶν. Δι' ἔκαστον πελάτην ἢ ἐν γένει χρεώστην πρέπει ν' ἀνοιχθῆ προσωπικὸς λόγος εἰς τὸ Εἴδικὸν Καθολικὸν τῶν Πελατῶν ἢ Χρεωστῶν. Τὸ σύνολον τῶν ἀτομικῶν λόγων θ' ἀποτελῇ τὸν περιληπτικὸν λογοσμὸν «Πελάται» ἢ «Χρεῶσται» εἰς τὸ Καθολικόν.

II. **Δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.**—Ἡ καταχώρισις εἰς τοὺς λόγομοὺς Χρεωστῶν γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει δικαιολογητικῶν ἔγγραφων, ὡς εἰνεὶς τὰ τιμολόγια, αἱ σημειώσεις ἔξοδων, τὰ γραμμάτια καὶ αἱ συναλλαγματικαί, αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιστολαὶ κτλ., ἔγγραφα τῶν ὅποιων πρέπει νὰ γίνεται μνεῖα εἰς τοὺς σχετικοὺς λόγομούς. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἔγγραφων τούτων διενεργεῖται ὁ ἔλεγχος τῶν ἔγγραφῶν καὶ ἀποδεικνύονται αἱ γενόμεναι μετὰ τῶν τρίτων συναλλαγαί.

III. **Χρέωστις τοῦ λόγου.**—Οἱ «Χρεῶσται» εἰνεὶς λόγος τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ αἱ συνήθεις περιπτώσεις χρεωπιστώσεώς του, εἰναι αἱ ἔξης. Χρεοῦνται :

- 1) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν εἰς αὐτοὺς πωλουμένων ἐμπ.)τῶν
- 2) μὲ πᾶσαν αὔξησιν τῆς τιμῆς τοῦ ἐμπορεύματος λόγῳ καλυτέρας ποιότητος, ταχυτέρας παραδόσεως κτλ.
- 3) μὲ πᾶν ἔξοδον τοῦ ἐμπορεύματος ἐπιβαρῦνον αὐτοὺς κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς ἀγοραπωλησίας, π. χ. ἔξοδα συσκευασίας, ἀποστολῆς κτλ.
- 4) μὲ τὰς εἰς βάρος των μεσιτείας καὶ προμηθείας
- 5) μὲ πᾶσαν ἄλλην ἀξίαν τὴν ὅποιαν λαμβάνουν παρ' ἡμῶν ἢ παρὰ τρίτων διὰ λόγον μας
- 6) μὲ τοὺς εἰς βάρος των τόκους, ἐφ' ὅσον εἰνεὶς τοκοφόροι
- 7) μὲ πᾶσαν ἔξι οἰουδήποτε ἄλλου λόγου αὔξησιν τῆς ἀπαιτήσεώς μας (π. χ. νομισμ. διαφοραὶ)

IV. Πιστωσις.—Οι λ)σμοὶ τῶν Χρεωστῶν πιστοῦνται :

1) μὲ πᾶσαν ἀξίαν διδομένην παρ' αὐτῶν, ἢτοι μετρητά, γραμμάτια, συναλλαγματικάς, ἐπιταγὰς κτλ. ἔναντι ἢ πρὸς ἑξόφλησιν τοῦ λ)σμοῦ των.

2) μὲ τὰς ἐπιστροφὰς ἐμπορευμάτων

3) μὲ τὰς ἀποκοπὰς καὶ τὰς ἐκπτώσεις τὰς παρεχομένας εἴτε πρὸς προσέλκυσιν πελάτου, εἴτε λόγῳ διαφορᾶς πυιότητος, μὴ ἐγκαίρου φορτώσεως κτλ.

4) μὲ τὰ δῶρα τὰ παρεχόμενα εἰς πελάτας, ἐφόσον συνεπλήρωσαν ὕρισμένον ποσὸν ἀγορῶν

5) μὲ πᾶσαν ἀξίαν διδομένην διὰ λ)σμόν των παρὰ τρίτων

6) μὲ τοὺς τόκους ἐν περιπτώσει προπληθωμῆς χρέους κτλ.

7) μὲ πᾶσαν ἔξι οίουδήποτε ἄλλου λόγου μείωσιν τῆς ἀπαιτήσεώς μας (π. χ. νομ. διαφοραί).

V. Προκαταβολαι πελατῶν.—Πολλάκις πελάται προκαταβάλλουν τὸ ὅλον ἢ μέρος τῆς παραγγελίας των, δύποτε δ λ)σμός των γίνεται πιστωτικός· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀνοίγομεν νέον περιληπτικὸν λ)σμὸν ὅπο τὸν τίτλον «Προκαταβολαι πελατῶν», δύποτος εἶνε πιστωτικὸς καὶ ἔξισοῦται μεταφερόμενος εἰς τὸν λ)σμὸν τῶν Χρεωστῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας.

VI. Φρεγγυότης Χρεωστῶν.—Οἱ διφειλέται μας διακρίνονται εἰς τρεῖς κατηγορίας ἀπὸ τῆς ἀπόψιν τοῦ ἀξιοχρέου των α) χρεωσται ἀσφαλεῖς, οἵ δυοίοι εἶνε οἵ ἀξιόχρεοι, οἵ φερέγγυοι, διὰ τοὺς δύοίους εἴμεθα βέβαιοι δτι θὰ πληρώσουν

β) χρεωσται ἐπισφαλεῖς, διὰ τοὺς δύοίους ἀμφιβάλλομεν ἐὰν θὰ πληρώσουν, πότε καὶ τὸ ποσὸν θὰ πληρώσουν

γ) χρῶσται ἀναξιόχρεοι, ἢ ἀφερέγγυοι εἴνε ἐκεῖνοι διὰ τοὺς δύοίους εἴμεθα βέβαιοι, δτι δὲν θὰ πληρώσουν, εἴνε δηλονότι ἀπαιτήσεις ἀνεπίδεκτοι εἰσπράξεως.

VII. Μείωσις ἐπισφαλῶν καὶ ἀναξιοχρέων.—Υπάρχουν δύο τρόποι τακτοποιήσεως τῶν ἐπισφαλῶν καὶ ἀναξιοχρέων διφειλετῶν μας. α) Ἀμεσος τρόπος. Ἐὰν φρονοῦμεν δτι εἴς διφειλέτης μας δὲν θὰ πληρώσῃ μέρος τοῦ διφειλομένου ποσοῦ, πρέπει νὰ μειώσωμεν κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο τὸ χρεωστικόν του

νηπόλοιπον, διὰ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν Ἰσολογισμὸν καὶ ἡ ἀπαίτησίς μας μειωμένη καὶ εἰς τὴν πραγματικήν της ἀξίαν, διότι ἄλλως ὁ Ἰσολογισμός μας εἶνε ἀνακριβῆς.

°Επίσης ἐὰν ζχωμεν ἀναξιοχρέους ὀφειλέτας, δέον νὰ τοὺς ἔξισώσωμεν, καθόδον πρόκειται περὶ ἀνευ ἀξίας °Ἐνεργητικοῦ μας. Πρέπει δηλονότι νὰ πιστώσωμεν τοὺς μὲν °Ἐπισφαλεῖς μὲ τὸ ποσόν, τὸ δόποιον προβλέπομεν, ὅτι δὲν θὰ πληρώσουν—μὲ τὴν πιθανὴν ζημίαν ἐξ αὐτῶν—τοὺς δὲ °Αναξιοχρέους μὲ τὸ ποσόν, διὰ τὸ δόποιον εὔμεθα βέβαιοι, ὅτι δὲν θὰ πληρώσουν—ητοι μὲ τὴν βέβαιαν ζημίαν ἐξ αὐτῶν.

°Εστω ὅτι οἱ Πελάται μας ἀνέρχονται εἰς 365.820 δραχμ. καὶ ἐπομένως ἡ περιουσιακή μας κατάστασις εἶνε ἡ ἔξῆς :

°Ἐνεργητικὸν

Παθητικὸν

Πελάται	365.820	Κεφάλαιον	365.820
---------	---------	-----------	---------

καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀσφαλεῖς εἶναι 260.790, ἐπισφαλεῖς 82.800 μὲ πιθανὴν ζημίαν ἐξ αὐτῶν 26.800 δραχμ. καὶ ἀναξιόχρεοι 22.230 μὲ βεβαιότητα ζημίας ἐξ αὐτῶν δρχ. 22.229. Ἐπομένως πρέπει νὰ πιστώσωμεν τὸν λ)σμὸν «Πελάται» μὲ δρχ. 105.030 καὶ νὰ χρεώσωμεν τοὺς «°Ἐπισφαλεῖς» καὶ «°Αναξιοχρέους».

Πελάται	° Ἐπισφαλεῖς	° Αναξιόχρεοι
36.5820 82.800 — 22.230	82.800	22.230

Μετὰ τὰς χρεωπιστώσεις αὐτὰς ἡ περιουσιακὴ κατάστασις μεταβάλλεται ως ἔξῆς :

°Ἐνεργητικὸν

Παθητικὸν

Πελάται ἀσφαλεῖς	260.790	Κεφάλαιον	365.820
° Ἐπισφαλεῖς	82.800		
° Αναξιόχρεοι	22.230		
Τὸ δλον	365.820	Τὸ δλον	365.820

Κατ' ούσιαν ουδεμία περιουσιακή μεταβολή ἐπῆλθεν—άφοῦ τὸ Κεφάλαιον εἶνε τὸ αὐτὸ—ἐνῷ ἐν τῇ πραγματικότητι ἡ μὲν ἀξία τῶν ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων εἶνε 56.000 δρχ., τῶν δὲ ἀναξιοχρέων δρ. μία καὶ ἐπομένως τὸ πραγματικὸν Κεφάλαιον εἶνε $260.790 + 56.000 + 1 = 316.791$ δρχ.

Διὰ νὰ παραστήσωμεν τὴν ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν ὅχι μόνον εἰς τὰς ἀπαιτήσεις μας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Κεφάλαιόν μας, πρέπει νὰ μειώσωμεν τὸν λ.)σμὸν «Ἐπισφαλεῖς» εἰς δρχ. 56.000 καὶ τὸν λ.)σμὸν «Ἀναξιόχρεοι» εἰς δρχ. 1, τῆς διαφορᾶς καταχωρουμένης εἰς τὰς Ζημίας.

‘Η Ἡμερολογιακὴ ἐγγραφὴ θὰ εἶνε ἡ ἔξῆς:

Χρέωσις

Πίστωσις

49.029	Zημίαι Χρεωστῶν	Ἐπισφαλεῖς	26.800
		Ἀναξιόχρεοι	22.229
49.029	Τὸ ὄλον		49.029

Ἐπομένως οἱ λ.)σμοὶ θὰ εἶνε οἱ κάτωθι:

Ζημίαι Χρεωστῶν

Ἐπισφαλεῖς

Ἀναξιόχρεοι

49.029	82.800	22.230	22.229
	26.800		

Μετὰ τὴν ἐγγραφὴν ταύτην δὲ Ἰσολογισμὸς θὰ ἔχῃ ὡς ἔξῆς, μεταφερομένης καὶ τῆς Ζημίας εἰς τὸ Κεφάλαιον.

Ἐνεργητικὸν

Παθητικὸν

Πελάται ἀσφαλεῖς	260.790	Κεφάλαιον	316.791
» ἐπισφαλεῖς	56.000		
» ἀναξιόχρεοι	1		
Τὸ ὄλον	316.791	Τὸ ὄλον	316.791

‘Ο τρόπος οὗτος ἔχει τὸ μειονέκτημα α) ὅτι πρέπει νὰ πι-
στώσωμεν ἔνα ἔκαστον ἀτομικὸν λ)σμὸν μὲ τὸ ποσὸν τῆς προ-
βλεπομένης ζημίας, πρᾶγμα πολλάκις ἐπίπονον καὶ β) ὅτι μειοῦ-
μεν προκειμένου περὶ ἐπισφαλῶν ἡ ἔξισοῦμεν προκειμένου περὶ
ἀναξιοχρέων τὴν ἀπαίτησίν μας εἰς βάρος τοίτου, ἐνῷ τὸ δι-
καίωμά μας μέχρι τῆς παραγραφῆς του ἴσχυε εἰς δλόκληρον
καὶ ἐνῷ δὲν ἀποκλείεται ἡ πρόβλεψίς μας νὰ εἴνε ἐσφαλμένη,
ἢ δὲν ἀποκλείεται ὁ ἀφερέγγυος ὀφειλέτης νὰ μεταβληθῇ μελ-
λοντικῶς εἰς ἀσφαλῆ· ἀλλως τε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν δυνάμεθα
νὰ προβλέψωμεν ἀκριβῶς τὸ ποσὸν τῆς πιθανῆς ζημίας καὶ ἀρ-
κούμεθα εἰς ἔνα χονδρικὸν ὑπολογισμὸν τόσον τοῖς ἔκατὸν ἐπὶ
τοῦ συνόλου τῶν ἀπαιτήσεων.

IIX. Ἐμεσος τρόπος.—’Αντὶ τῆς ἀμέσου ταύτης μειώ-
σεως τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου τοῦ λ)σμοῦ «Ἐπισφαλεῖς» καὶ
τῆς κατ’ οὐσίαν ἔξιώσεως τοῦ λ)σμοῦ «Ἀναξιόχρεοι» δυνάμεθα
νὰ δημιουργήσωμεν «ἀντίστοιχον λ)σμὸν τακτοποιήσεως» ἐν τῷ
Παθητικῷ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀποθεματικὸν Χρεωστῶν» ἡ ὁρ-
θότερον «Πρόβλεψις διὰ ζημίας ἐκ Χρεωστῶν», δ ὀποῖος, μὲ
χρέωσιν τῶν ζημιῶν, πιστοῦται μὲ τὸ ποσὸν τῶν πιθανῶν ζημι-
ῶν ἐξ Ἐπισφαλῶν καὶ τῶν βεβαίων ζημιῶν ἐξ Ἀναξιοχρέων.
Δυνάμεθα ἐπίσης—καὶ τοῦτο εἴνε τὸ ὁρθότερον—νὰ διχοτομή-
σωμεν τὸν λ)σμὸν εἰς «Προβλέψεις Ἐπισφαλῶν» καὶ εἰς «Ἀπό-
σβεσιν Ἀναξιοχρέων». Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἡ ἡμερολογι-
ακὴ ἐγγραφὴ θὰ εἴνε ἡ ἔξῆς:

Χρέωσις

Πίστωσις

49.029	Ζημίαι Χρεωστῶν	Προβλ. Ἐπισφαλῶν	26.800
		• Αποσβ. ἀναξιοχρέων	22.229
49.029	Τὸ δλον	Τὸ δλον	49.029

‘Επομένως οἱ λ)σμοὶ θὰ ἔχουν ώς κάτωθι :

Πελάται

Ἐπισφαλεῖς

Ἀναξιόχρεοι

365.820	105.030	82.800	22.230
---------	---------	--------	--------

Ζημίαι Χρεωστ. Κεφάλαιον Προβλ. Επισφ. Ἀπόσβ. ἀναξ.

49.029		365.820		
49.029	— 49.029		26.800	22.229

Κατόπιν τουτού ὁ Ἰσολογισμὸς θὰ ἐμφανισθῇ ὡς ἔξῆς :

Ἐνεργητικὸν

Παθητικὸν

Πελάται ἀσφαλεῖς	260.790	Κεφάλαιον	316.791
Ἐπισφαλεῖς	82.800	Προβλ. Ἐπισφαλ. 26.800	
Ἀναξιόχρεοι	22.230	Ἀπόσβ. Ἀναξιοχ. 22.229	49 029
Τὸ ὅλον	365.820	Τὸ ὅλον	365.820

Ο ἔμμεσος οὗτος τῷ πόσος τῆς μειώσεως τοῦ εἰς ἀπαιτήσεις κεφαλαίου μας ἔχει τὸ πλεονέκτημα : α) ὅτι ἀφίνει ἄνευ μεταβολῆς τοὺς ἀτομικοὺς λόγους, ἐξ οὗ ἀποφεύγομεν τὸν κόπον κτλ. τῆς πιστώσεως τῶν ἐπισφαλῶν καὶ ἀναξιοχρέων ὀφειλετῶν μας, πρᾶγμα ἄλλως τε σόλοικον καὶ ἐπικίνδυνον, ἐν περιπτώσει δικαστικῆς ἐπιδιώξεως τῆς ἀπαιτήσεώς μας, ἢ ὅποια θὰ ἐμφανισθῇ ἐν τοῖς βιβλίοις μας μειωμένη β) ὅτι δεικνύει τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτήσεών μας γ) ὅτι ἐμφανίζει τὴν ζημίαν ἐξ ἐπισφαλῶν καὶ ἀναξιοχρέων καὶ δ) ὅτι δηλώνει τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον, πληροφορίαν τὴν ὅποιαν δίδει καὶ ὃ ἔτερος ἀμεσος τρόπος. Διὰ νὰ εἴνεις ἀμέσως ευνοητότερος ὁ Ἰσολογισμὸς μας δύναται νὰ γραφῇ καὶ ὡς ἔξῆς :

Ἐνεργητικὸν

Παθητικὸν

Πελάται	260.790	Κεφάλαιον	316.791
Ἐπισφαλεῖς	82.800		
Μείον πρόβλεψις	26.800	56.000	
Ἀναξιόχρεοι	22.230		
Μείον ἀπόσβεσις	22.229	1	
Τὸ ὅλον	316.791	Τὸ ὅλον	316.791

IX. Παράδειγμα λ)σμοῦ Χρεώστου. — 'Υποθέσωμεν ὅτι μετὰ τοῦ Δημ. Ἀθανασιάδου (Βόλοι) ἔχοντος τὴν 1 Ἱανουαρίου χρεωστικής ποσοστού πόλοις πόσης δρ. 56.112 διενήργησεν δι. Κ. Ζησίου τὰς ἑξῆς πράξεις καὶ ζητεῖται ἡ καταχώρισις αὐτῶν εἰς τὸν προσωπικὸν λ)σμοὺν τοῦ χρεώστου Δ. Ἀθανασιάδου καὶ ἡ χρονολογικὴ διατύπωσις ἐκάστης πράξεως:

3]1 Ἀπέστειλεν δι. Κ. Ζησίου εἰς Δ. Ἀθανασιάδην σακχάρεις, ὡς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 7 τιμολόγιον του δρ. 38.264.

38.264   Δ. Ἀθανασιάδης | Ἐμπορεύματα   38.264

6]1 Ἐμέτρησε δι' ἔξοδα ἀποστολῆς εἰς βάρος Δ. Ἀθανασιάδου, ὡς ἡ σχετικὴ σημείωσις.

4760   Δ. Ἀθανασιάδης | Ταμεῖον   4.760

10]1 Ἐλαβε παρ' αὐτοῦ ἐπιταγὴν ἐπὶ Ἐθν. Τραπέζης No 17.612 δρχ. 50.000, ἥν καὶ εἰσέπραξεν.

50.000   Ταμεῖον | Δ. Ἀθανασιάδης   50.000

15]1 Ὁ Δ. Ἀθανασιάδης ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Κ. Ζησίου ἐμπορεύματα ὡς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 7 τιμολόγιον δρχ. 7.100 καὶ ζητεῖ ἐκπτωσιν ἐπὶ τῆς ὑπολοίπου ἀξίας 3 οἵος, ἥν καὶ παραχωρεῖ οὗτος.

7.100   Ἐμπορεύματα | Δ. Ἀθανασιάδης   8.035
935   Ἐκπτώσεις |

20]1 Ὁ Δ. Ἀθανασιάδης ὑπέγραψεν εἰς διγὴν Κ. Ζησίου γραμμάτιον δρ. 10.000 λήσ. 1 Μαρτίου καὶ δρχ. 15.000 λήσ. 1 Ἀπριλίου.

25.000   Γρ)α Εἰσπρακτέα | Δ. Ἀθανασιάδης   25.000

22]1 Ἐφόρτωσεν δι. Κ. Ζησίου εἰς παραλαβὴν Δ. Ἀθανασιάδου ἐμπορεύματα ἀξίας 84.138 δρχ., ὡς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 65 τιμολόγιον του.

84.138   Δ. Ἀθανασιάδης | Ἐμπορεύματα   84.138

27]1 Ὁ Δ. Ἀθανασιάδης δι' ἐπιστολῆς του γνωρίζει, ὅτι εὐρέθη ἐπὶ πλέον διαφορὰ βάρους ἐπὶ τοῦ τιμολογίου No 65 ἀξίας δρ. 4.066.

4.066   Δ. Ἀθανασιάδης | Ἐμπορεύματα   4.066

2]2 Εισέπραξεν ὁ Κ. Ζησίου παρ' Ἀδελφῶν Νικολάου διὰ
λ.) σμὸν Δ. Ἀθανασιάδου δρ. 50.000.

50.000 Ταμεῖον | Ἐπιφέρειστα 50.000

512 Ὁ Δ. Ἀθανασιάδης πρὸς διακανόνισιν τοῦ ὑπὸ ἀριθ.
65 τιμολογίου μετεβίβασεν εἰς διαταγὴν Κ. Ζησίου γρ)ον ὑπὸ⁶
γραφῆς Κ. Κώνστα λήξ. 20 τρέχ. δραχ. 34.000 καὶ ἀπέκοψεν
ἐκ τοῦ λ)σμοῦ 138 δρ.

34.000 Γρ)α Εισπρακτέα | Δ. Αθανασιάδης 34.138
138 'Εκπτώσεις 'Εμπ)των |

12]2 Ὁ Σ. Σωτηρίου ἀνταποκριτῆς Κ. Ζησίου γνωρίζει εἰς αὐτὸν δτι ἐφόρτωσεν εἰς παραλαβὴν τοῦ Δ. Ἀθανασιάδου ἐμπορεύματα ἀξίας δρχ. 62.224 καὶ δτι ἐπειθάρυνεν αὐτὸν καὶ μὲ ἔξοδα συσκευασίας 7.180 καὶ ἀποστολῆς 8.243 δρχ.

77.647 Δ. Αθανασιάδης | Σ. Σωτηρίου 77.647

15]2 Ἐπεβαρύνθη δὲ Δ. Ἀθανασιάδης λόγῳ ταχυτέρας πα-
ραδόσεως τοῦ ἐμπορεύματος ὡς ἄνω μὲ 5 ο) κατὰ τὴν συμφω-
νίαν ἀπὸ 30]1, ἥτοι μὲ δοχ. 3.110.

3.110 Δ. Αθανασιάδης | Έμπορεύματα 3.110

18]2 Ἐξέδωκεν δὲ Κ. Ζησίου εἰς βάρος Δ. Ἀθανασιάδου τραβηγκτικήν του εἰς δ) γὴν Ἐθνικῆς Τραπέζης δρχ. 30.000 εἰς λ) σμὸν μεταφερθεῖσαν καὶ συν)κήν του δραχμ. 20.000 λήξ. 12 Μαΐου.

30.000 Έθνική Τράπεζα | Δ. Αθανασιάδης 50.000
20.000 Γρ)α Εισπρακτέα

Δ. Αθανασιάδου εἰς Τοάπεξαν Ἀθηνῶν δρ. 10.000.

10.000 Δ. Αθανασιάδης | Ταμείον 10.000

25]2 Ο Δ. Αθανασιάδης ἔμβασεν εἰς Κ. Ζησίου μέσω
Ἐθνικῆς δρ. 50.000.

50.000 Ταμείον | Δ. Αθανασιάδης 50.000

28]2 Ὅπελόγισεν ὑπὲρ Δ. Ἀθανασιάδου δῶρον δρ. 837 ἐπὶ τῶν πωλήσεων ἀνω τῶν 100.000.

837   Ἐκπτώσεις ἐμπ)των | Δ. Ἀθανασιάδης 837

Δ. Αθανασιάδης (ἐν Βόλῳ)

Ιαν.	1	•Υπόλοιπον εἰς νέον	56.112	56.112
	3	Τιμολόγιον μας № 7 σακχάρεων	38.264	94.376
	6	Συμπλήρ. σημείωσις ἔξιδων σακχάρεων	4.760	99.136
	10	•Επιταγή του № 17612 ἐπὶ Ἐθνικῆς	50.000	49.136
	15	•Επιστροφή του	7.100	42.036
	15	•Εκπτώσις ἐπὶ τιμ. № 7	935	41.101
	20	•Υπογραφὴ γρ)τίου του λήξεως 1 Μαρτίου	10.000	31.101
	»	•Υπογραφὴ γρ)τίου τοῦ λήξεως 1 Απριλίου	15.000	16.101
	22	Τιμολόγιον μας № 65	84.138	100.239
	27	Διαφορὰ βάρους ἐπὶ τιμολογίου № 65	4.066	104.305
	31	Τὸ δλον	187.340	83.035
Φεβρ.	2	Μετρητὰ διὰ λογ)σμὸν του παρ ^ο Ἀφ.νν Νικολάου	50.000	54.305
	5	•Οπισθογράφησις γραμ. K. Κώνστα ληξ. 20)2	34.000	20.305
	5	•Αποκοπή του	138	20.167
	12	•Αποστολή μας μέσω Σ. Σωτηρίου	62.224	82.391
	12	•Εξοδα συσκευασίας ὑπὸ Σ. Σωτηρίου	7.180	89.571
	12	•Ομοίως ἔξοδα ἀπστολῆς	8.243	97.814
	15	•Επιβάρυνσις τιμῆς ὡς ἢ ἀπὸ 30)1 συμφωνία	3.110	100.924
	18	Τροφήτηκή μας διαταγῇ Ἐθνικῆς	30.000	70.924
	18	Συν)κή μας λήξ. 12 Μαΐου	20.000	50.924
	20	Μετρητὰ μας διὰ λ)σμόν του εἰς Τρ. Ἀθηνῶν	10.000	60.924
	25	•Εμβασμά του μέσφ •Εθνικῆς	50.000	10.924
	28	Δῶρον μας 1 o)o ἐπὶ 83.767	837	10.087
	»	Τὸ δλον	278.097	268.010
	»	Πρὸς ἔξισωσιν		10.087
		•Υπόλοιπον εἰς νέον	278.097	278.097
Μαρ.			10.087	10.087

IX. Βιβλίον Χρεωστιῶν.—Οἱ ἀναλυτικοὶ λ)σμοὶ τῶν Χρεωστῶν μας ἔγγράφονται εἰς τὸ Εἰδικὸν Καθολικὸν τῶν Χρεωστῶν, τοῦ δποίου τὸ ἄθροισμα ἵσοῦται πρὸς τὸν περιληπτικὸν λ)σμὸν τοῦ Γενικοῦ Καθολικοῦ «Χρεῶσται». Εὰν οὖ χρεῶσται εἰνε πολλοί, κατατάσσονται εἰς περισσότερα βιβλία ἀλφαριθμῆς ἢ ἀναλόγως τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς των (γεωγραφικὴ ταξινόμησις), πρὸς διευκόλυνσιν τῆς λογιστικῆς ἐργασίας. Ή καταχώρισις εἰς τὸν περιληπτικὸν λ)σμὸν γίνεται ἢ συγκεντρωτικῶς χωρὶς νὰ ἀναφέρωνται οἱ ἀτομικοὶ λ)σμοὶ ἢ γίνεται ἀναλυτικῶς, δπότε τὰ ποσὰ τῶν ἀτομικῶν λ)σμῶν ἔγγράφονται εἰς εἰδικὴν βοηθητικὴν στήλην τῶν μερικῶν ποσῶν. Υποθέσωμεν δτι τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ «Χρεῶσται» τὴν 1 Ἰανουαρίου ἥτο 128.512 δρ. καὶ δτι τὴν 2 Ἰανουαρίου ἐπωλήσαμεν ἐμπτα εἰς τὸν Φ. Βασιλείου (ῶς τιμολ. No 4) δρ. 5337, εἰς τὸν Δ. Χαρίλαου (ῶς τιμολ. No 5) δρ. 6.100 καὶ εἰς τοὺς Ἀδελφοὺς Δελῆ (ῶς τιμολ. No 9) δρ. 1.214, ἥτοι ἐν δλφ ἐμπτα ἀξίας δρ. 12.651 καὶ δτι ἐπληρώσαμεν δι' ἔξοδα ἀποστολῆς ἐμπτα τὸν Δ. Χαρίλαου εἰς βάρος του δρ. 354.

Διάφοροι Χρεῶσται

Χρον.	*Αντίστοιχος λογ)σμὸς	*Έκθεσις	Χρέωσις	Πίστωσις	*Υπόλ.
Ιαν.1					
» 2	*Εμπτα	Ὑπόλοιπον εἰς νέον Τιμολ. No 4,5,9	128.512		128.512
» »	Ταμεῖον	*Έξοδα ἀποστολῆς	12.651		141.163
			354		141.517

Χρέωσις

Χρεῶσται

Ποσὰ	Μερικὰ ποσὰ	*Ατομικοὶ λ)σμοὶ	*Έκθεσις	Χρονολ. *
128.512	5.337	Φ. Βασιλείου	Ὑπόλοιπον εἰς νέον Τιμολόγιόν μας No 4	1]1
	6.100	Δ. Χαρίλαος	» » » 5	2]1
12.651	1.214	Ἀδελφοὶ Δελῆ	» » » 9	»
	354	Δ. Χαρίλαος	*Έξοδα ἀποστολῆς	»

* ΣΗΜ. Η στήλη τῆς χρονολογίας εἶνε κοινὴ καὶ διὰ τὴν πίστωσιν. Δένεται νὰ προστεθῇ καὶ στήλη διὰ τὸν ἀντίστοιχον λ)σμόν.

§ 25. Ὁ λ)σμὸς «Πιστωταὶ».

I. **Τὶ παριστᾶ.**—‘Ο λ)σμὸς οὗτος παριστᾶ τὰ πρὸς τρίτους εἰς ἀνοικτὸν λ)σμὸν χρέη τὰ δποῖα εἰς μίαν ἐμπορικὴν ἐπιχειρησιν γεννῶνται κυρίως ἐξ ἀγορῶν ἐμπορευμάτων ἐπὶ πιστώσει, διὸ καὶ ἀντὶ τοῦ γενικοῦ τίτλου «Πιστωταὶ» χρησιμοποιεῖται πολλάκις ὁ τίτλος «Προμηθευταὶ», ὑποδιαιρούμενος συνήθως εἰς Προμηθευτὰς Ἐσωτερικοῦ καὶ Προμηθευτὰς Ἐξωτερικοῦ.

Ἐὰν ἔκτὸς τῶν Προμηθευτῶν ἐμπ)των ὑπάρχουν καὶ δανεισταὶ μετρητῶν, ἀνοίγομεν ἰδιαίτερον λ)σμὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Δανεισταὶ» ἢ «Πιστωταὶ μετρητῶν».

Δι’ ἕκαστον προμηθευτὴν ἢ γενικῶς πιστωτὴν ἀνοίγεται ἀτομικὸς λ)σμός. Εἰς τὸν λ)σμὸν τῶν συνήθων προμηθευτῶν μας πρέπει νὰ καταχωρῶμεν ἀκόμη καὶ τὰς πράξεις μετ’ αὐτῶν τοῖς μετρητοῖς, οὕτως ὥστε οἱ λ)σμοὶ των νὰ δίδουν πλήρη τὴν εἰκόνα τῶν ἐν γένει συναλλαγῶν μας μετ’ αὐτῶν.

II. **Δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.**—‘Ως καὶ διὰ τοὺς Χρεώστας ἐλέχθη, ἡ καταχώρισις εἰς τὸν λ)σμὸν τῶν Πιστωτῶν γίνεται βάσει δικαιολογητικῶν ἔγγραφων χρησιμευόντων καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῶν συναλλαγῶν καὶ διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν ἔγγραφῶν. Τοιαῦτα ἔγγραφα εἰνε τὰ τιμολόγια τῶν προμηθευτῶν μας, αἱ σημειώσεις ἐξόδων, οἱ λ)σμοὶ τῶν ἐκτελωνιστῶν, αἱ ἀποδείξεις παραλιβῆς, τὰ ζυγολόγια, τὰ γραμμάτια, αἱ συν)καί, αἱ ἐπιστολαί, τὰ συμφωνητικὰ ἀγοραπωλησίας κτλ.

III. **Προκαταβολαὶ παραγγελιῶν.**—‘Ο λ)σμὸς «Πιστωταὶ» κατ’ ἀρχὰς ἐμφανίζεται μὲ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον. Ἐὰν προκαβάλωμεν μέρος ἢ τὸ δὲ τῆς ἀξίας τοῦ παραγγελθέντος εἰς τὸν προμηθευτὴν μας ἐμπορεύματος, δρόθὸν εἰνε νὰ χρεώσωμεν αὐτὸν εἰς εἰδικὸν λ)σμὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Προκαταβολαὶ παραγγελιῶν μας», διότι ἄλλως δὲ προμηθευτής μας θὰ ἐνεφανίζετο χρεώστης, ἐνῷ κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς ἀγοραπωλησίας λαμβάνει προκαταβολὴν μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραδώῃ τὸ συμφωνηθὲν ἐμπόρευμα, βαρυνόμενος ἄλλως ὅχι μόνον μὲ τὴν

έπιστροφὴν τῆς προκαταβολῆς, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀποζημίωσιν τοῦ αγοραστοῦ διὰ διαψυγὸν κέρδος κτλ.

IV. Πίστωσις τοῦ λ)σμοῦ.—Ο λ)σμὸς «Πιστωταὶ» πιστοῦται :

- 1) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν τιμολογίων των
- 2) μὲ τὰ εἰς βάρος μας ἔξοδα συσκευασίας, ἀποστολῆς κτλ.
- 3) μὲ τὰς εἰς βάρος μας μεσιτείας καὶ προμηθείας
- 4) μὲ πᾶσαν αὐξησιν τῆς τιμῆς τοῦ ἐμπορεύματος λόγῳ καλυτέρας ποιότητος, ταχυτέρας παραδόσεως κτλ.
- 5) μὲ πᾶσαν ἄλλην ἀξίαν δοθεῖσαν παρ' αὐτῶν ἢ παρὰ τρίτου διὰ λ)σμόν των.
- 6) μὲ τοὺς εἰς βάρος μας τόκους
- 7) μὲ πᾶσαν ἔξ οίουδήποτε ἄλλου λόγου (π. χ. νομισματικὰὶ διαφοραὶ) αὐξησιν τοῦ πρὸς αὐτοὺς χρέους

V. Χρέωσις τοῦ λ)σμοῦ.—Ο λ)σμὸς «Πιστωταὶ» χρεοῦται εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις :

- 1) μὲ τὰς ἐπιστροφάς μας ἐμπορευμάτων
- 2) μὲ πᾶσαν ἀξίαν, (μετρητά, ἐπιταγάς, γραμμάτια κτλ.) διδομένην παρ' ἡμιῶν εἰς αὐτοὺς ἔναντι ἢ πρὸς ἔξοφλησιν τοῦ λ)σμοῦ
- 3) μὲ πᾶσαν ἀξίαν διδομένην ὅμοίως παρὰ τρίτων διὰ λογαριασμόν μας
- 4) μὲ τὰς ἀποκοπάς, τὰς ἐκπτώσεις των ἢ τὰ δῶρα των
- 5) μὲ τοὺς τόκους προπληρωμῆς τοῦ χρέους μας
- 6) μὲ πᾶσαν ἔξ οίουδήποτε ἄλλου λόγου (π. χ. νομισματικὰὶ διαφοραὶ) μείωσιν τοῦ πρὸς αὐτοὺς χρέους μας.

VI. Βιβλίον Πιστωτῶν.—Οἱ ἀναλυτικοὶ λ)σμοὶ τῶν Πιστωτῶν καταχωροῦνται εἰς τὸ Εἴδικὸν Καθολικὸν τῶν Πιστωτῶν, τοῦ ὅποιουν ἢ μορφὴ εἶνε ὅμοία πρὸς τὸ Βιβλίον τῶν Χρεωστῶν.

‘Η χρέωσις τοῦ Βιβλίου Πιστωτῶν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν χρέωσιν τοῦ περιληπτικοῦ λ)σμοῦ «Πιστωταὶ», ἢ δὲ πίστωσις τοῦ Βιβλίου πρὸς τὴν πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ καὶ ἐπομένως καὶ

τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ εἶνε ἵσον πρὸς τὸ ἄθροι.
σμα τῶν πιστωτικῶν ὑπολοίπων τοῦ Βιβλίου Πιστωτῶν.

VII. Παράδειγμα.—Ζητεῖται νὰ καταχωρηθοῦν αἱ πράξεις
τοῦ παραδείγματος τῶν σελ. 90—91εἰς τὸν λ)σμὸν τοῦ πιστω-
τοῦ Κ. Ζησίου καὶ νὰ γίνουν αἱ χρονολογικαὶ διπλογραφικαὶ
ἔγγραφαὶ εἰς τὸ ‘Ημερολόγιον τοῦ Δ. Ἀθανασιάδου.

Χρέωσις			Πίστωσις	
38.264	Ἐμπορεύματα	3/1	Κ. Ζησίου	38.264
4.760	Ἐμπορεύματα	6/1	»	4.760
50.000	Κ. Ζησίου	10/1	Ταμεῖον	50.000
7.100	»	15/1	Ἐμπορεύματα	7.100
935	»	»	Ἐκπτώσεις	935
25.000	»	20/1	Γρ)α πληρωτέα	25.000
84.138	Ἐμπορεύματα	22/1	Κ. Ζησίου	84.138
4.066	Ἐμπορεύματα	27/1	»	4.066
50.000	Κ. Ζησίου	2/2	Δελ. Νικολάου	50.000
34.000	»	5/2	Γρ. Εισπρακτέα	34.000
138	»	»	Ἐκπτώσεις	138
62.224	Ἐμπορεύματα	12/2	Κ. Ζησίου	62.224
7.180	»	»	»	7.180
8.243	»	»	»	8.243
3.110	Ἐμπορεύματα	15/2	»	3.110
30.000	Κ. Ζησίου	18/2	Ταμεῖον	30.000
20.000	»	»	Γρ. Πληρωτέα	20.000
10.000	Τραπ. Ἀθηνῶν	20/2	Κ. Ζησίου	10.000
50.000	Κ. Ζησίου	25/2	Ἐθν. Τράπεζα	50.000
837	»	28/2	Ἐκπτώσεις	837
489.995	Τὸ ὅλον		Τὸ ὅλον	489.995

ΒΙΒΛΙΟΦΗΚΗ

ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

§ 26 Τρέχοντες τοκοφόροι λόγοι.

I. **Τι παριστάνουν.**—Καλοῦνται τρέχοντες λόγοι οι προσωπικοί λόγοι, ίδιως όταν αἱ συναλλαγαὶ δὲν διακανονίζονται ἐπὶ ὀρισμένῃ πιστώσει, ἀλλ' εἰς λόγον, ὁ ὅποῖς ἄλλοτε εἶνε ἀτοκος καὶ ἄλλοτε ἔντοχος, ὅπότε καὶ καλοῦνται «ἄλληλόχρεοι τοκοφόροι λόγοι». Χρησιμοποιεῖται ὁ ὅρος οὗτος, ίδιως όταν τὸ ὑπόλοιπον εἶνε ἐναλλασσόμενον, δηλαδὴ ἀπὸ χρεωστικὸν γίνεται πιστωτικὸν καὶ τάναπαλιν. Εἰς τὰς κυρίως ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις οἱ λόγοι οὗτοι δὲν εἶνε συνήθεις, ἐνῷ ἀντιθέτως εἰς τὰς τραπεζιτικὰς εἶνε συνηθέστατοι.

II. **Καταχώρισις τόκων.**—Οἵαιδήποτε καὶ ἐὰν εἶνε αἱ ἐγγραφεῖσαι πράξεις εἰς τοὺς τοκοφόρους λόγοις δύο περιπτώσεις παρουσιάζονται α) τόκοι εἰς βάρος μας καὶ ἐπ' ὀφελείᾳ τοῦ τρίτου προσώπου π. χ. τοῦ 'Α. Ἀνδρέου, ὅπότε :

Χρεοῦται ὁ λόγος καὶ πιστοῦται ὁ λόγος

Τόκοι 'Α. Ἀνδρέου

β) τόκοι εἰς βάρος τοῦ τρίτου προσώπου π. χ. τοῦ B. Βασιλείου καὶ εἰς δφελός μας, ὅπότε :

Χρεοῦται ὁ λόγος καὶ πιστοῦται ὁ λόγος

B. Βασιλείου Τόκοι

III. **Χρεωπιστωταὶ τόκων.**—Οἱ τόκοι κατ' ἐπικρατήσασαν ἐμπορικὴν συνήθειαν ὑπολογίζονται καθ' ἔξαμηνίαν, ἥτοι τὴν 30 Ἰουνίου καὶ τὴν 31 Δεκεμβρίου. Ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις κλείη τοὺς λόγοις τῆς εἰς διάφορον ἡμερομηνίαν, π. χ. τὴν 31 Μαρτίου, πρέπει νὰ ὑπολογίσῃ τοὺς τόκους μέχρι τῆς ἡμέρας αὐτῆς, διὰ νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸν Ἰσολογισμὸν ἡ ἀκριβῆς ἀξία τῶν χρεῶν καὶ ἀπαιτήσεων κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δύο τρόπους δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν α) νὰ ἐγγράψωμεν τὸν τόκον εἰς ἔκαστον ἀτομικὸν λόγον δι' ἀναλόγου χρεώσεως ἢ πιστώσεώς του. Ὁ τρόπος οὗτος παρουσιάζει τὸ μειονέκτημα 1) ὅτι θὰ γίνουν πολλὰ ἐγγραφαὶ ἀπαιτοῦσαι κόπον καὶ 2) ὅτι τὰ ὑπόλοιπα τῶν λόγων μας δὲν θὰ συμφωνοῦν πρὸς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λόγου μας εἰς τὰς ἀντιστοίχους ἐπιχει-

ρήσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐνεργήσουν τὴν ἐγγραφὴν τῶν τόκων ὅχι τὴν 31 Μαρτίου, ἀλλὰ τὴν 30 Ἰουνίου.

β) νὰ χρησιμοποιήσωμεν λ)σμὸν τάξεως ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρεωπιστωταὶ τόκων» ἢ «Καταλογιστέοι τόκοι» ἢ «Τόκοι πρὸς διακανόνισιν», ὃ ὁποῖος θὰ χρεωθῇ ἢ θὰ πιστωθῇ συνοιλεκῶς μὲ τὸ ποσὸν τῶν ὑπὲρ ἡμῶν (χρέωσις) ἢ τῶν εἰς βάρος μας (πίστωσις) τόκων, ἀντὶ τῆς χρεώσεως ἢ τῆς πιστώσεως τῶν ἀτομικῶν λ)σμῶν, καὶ μὲ ἀντίστοιχον πίστωσιν ἢ χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Τόκοι».

‘Υποθέσωμεν ὅτι οἱ εἰς ὄφελος τῶν πιστωτῶν μας ἀνερχομένων εἰς 465.520 δρχ. τόκοι εἶνε δρχ. 13.565 καὶ οἱ εἰς βάρος των εἶναι δρχ. 1.272 καὶ ὅτι οἱ τόκοι εἰς βάρος τῶν χρεωστῶν μας ἀνερχομένων εἰς 222.880 δρχ. εἶναι 7.012 καὶ οἱ εἰς ὄφελός των δρ. 2.745· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ καταχωρηθῇ ἢ ἔχῃς ἐγγραφή :

Χρέωσις

Πίστωσις

8.026 Τόκοι	Χρεωπιστωταὶ Τόκων	8.026
Διὰ τοὺς εἰς ὄφελος τῶν Πιστωτῶν	13.565	
» » » Χρεωστῶν	2.745	16.310
» » βάρος	»	7.012
» » » Πιστωτῶν	1.272	8.284

Τοιουτορόπως ὃ Ἰσολογισμὸς ἀντὶ νὰ ἐμφανίζῃ τοὺς Χρεώστας μὲ (222.880 + 7012 — 2745) δρχ. 227.147 καὶ τοὺς Πιστωτὰς μὲ (465.520 + 13.565 — 1272) δρχ. 477.813, θὰ ἔχῃ τὴν κάτωθι μορφήν, λαμβανομένου ὑπ’ ὅψιν ὅτι ἐκτὸς τῶν ἄνω περιουσιακῶν στοιχείων ἔχομεν καὶ μετρητὰ 57.120 καὶ ἐμπορεύματα δρχ. 2.080.000.

Ἐνεργητικὸν

Παθητικὸν

Ταμεῖον	57.120	Πιστωταὶ	465.520
Ἐμπορεύματα	2.080.000	Χρεωπιστ. τόκων	8.026
Χρεῶσται	222.880	Κεφάλαιον	1.886.454
Τὸ δλον	2.360.000	Τὸ δλον	2.360.000

IV. Μορφὴ τοῦ λ)σμοῦ.—Εἰς τὸν τοκοφόρον λ)σμὸν ἀπαρίτητος εἶνε ἡ προσθήκη στῆλης διὰ «τὴν λῆξιν» (valeur), διὰ τὴν ἡμέραν δηλαδή, ἀφ' ἣς ἄρχεται ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ τόκου, δεδομένου ὅτι αὐτὴ δύναται νὰ εἶνε διάφορος τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐγγραφῆς τῆς πράξεως π. χ. τὴν 1 Ἀπριλίου ἐπωλήσαμεν ἐμπορεύματα εἰς τὸν Δ. Γρηγορίου ἐπὶ πιστώσει Μ]3· συνεπῶς ἡ τοκοφόρος ἡμερομηνία εἶνε 1 Ιουλίου. Εἰς τοὺς τοκοφόρους λ)σμοὺς προστίθενται ἐπίσης στῆλαι ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς μέχρι τῆς τοκοφόρου ἡμερομηνίας καὶ τοκαρίθμων.

§ 27. ‘Ο λ)σμὸς «Γρ)α Εἰσπρακτέα».

I. Τὶ παριστᾶ.—‘Ο λ)σμὸς οὗτος παριστάνει τὰς ὑπὸ μορφὴν γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν ἀπαιτήσεις εἰς βάρος τρίτων καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν πράξεις. Τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ δεικνύει τὰ ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ μας εἰς διαταγὴν μας γραμμάτια καὶ συναλλαγματικάς, τὰς δποίας θὰ εἰσπράξωμεν κατὰ τὴν λῆξιν των παρὰ τῶν διφειλετῶν μας.

II. Δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.—‘Ως τοιαῦτα χρησιμεύουν τὰ γραμμάτια καὶ αἱ συναλλαγματικαί, τὰ πινάκια προεξοφλήσεως, τὰ πινάκια τῶν τραπεζῶν διὰ τὰ παραδιδόμενα πρὸς εἰσπράξιν, αἱ ἐκκαθαρίσεις τῶν εἰσπραχθέντων γραμματίων, οἱ λ)σμοὶ ἐπιστροφῆς, αἱ ἀγωγαί, οἱ λ)σμοὶ τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τοῦ δικηγόρου, αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιστολαὶ κτλ.

III. Χρέωσις τοῦ λ)σμοῦ.—‘Ο λ)σμὸς «Γραμμάτια Εἰσπρακτέα» ἀνήκει εἰς τὸ Ἐνεργητικὸν καὶ ἐπομένως χρεοῦται μὲ πᾶσαν αὐξησιν τῶν ἀπαιτήσεών μας, ἥτοι

α) κατὰ τὴν λῆψιν γραμματίου εἰς διαταγὴν μας ἐκδοθέντος παρὰ πελάτου ἔναντι ἢ πρὸς ἐξόφλησιν λ)σμοῦ

β) κατὰ τὴν ἐκδοσιν ἐκ μέρους μας συναλλαγματικῆς εἰς βάρος πελάτου ἔναντι ἢ πρὸς ἐξόφλησιν λ)σμοῦ

γ) κατὰ τὴν περίπτωσιν προεξοφλήσεως ἐκ μέρους μας γραμματίου ἢ συν)κῆς τοῖς μετρητοῖς ἢ εἰς λ)σμὸν

δ) κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς πρὸς ἐκδοσιν νέου λόγῳ ἀνανεώσεως μερικῆς ἢ διλικῆς

ε) κατά τὴν ἐξ οἰουδήποτε ἄλλου λόγου (δωρεά, κληρονομία) ἀπόκτησιν γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς

στ) κατά τὴν ὁπισθογράφησιν εἰς διαταγήν μας παρὰ πελάτου μας γραμματίου ἐκδοθέντος παρὰ χρεώστου του ἢ συναλλαγματικῆς ἀποδοχῆς ὀφειλέτου του, ἔναντι ἢ εἰς ἑξόφλησιν λ)σμοῦ.

IV. Πιστωσις τοῦ λ)σμοῦ.—*Ο λ)σμὸς «Γραμμάτια Εἰσπρακτέα» πιστοῦται μὲ πᾶσαν μείωσιν τῶν ὑπὸ μορφὴν γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν ἀπαιτήσεών μας, ἦτοι εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις :*

α) κατά τὴν εἰσπραξιν εἰς τὴν λῆξιν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου τοῦ γραμματίου ἢ τῆς συναλλαγματικῆς

β) κατά τὴν ἀποστολὴν τοῦ γραμματίου ἢ τῆς συναλλαγματικῆς πρὸς εἰσπραξιν μέσω Τραπέζης ἢ ἀνταποκριτοῦ μας

γ) κατά τὴν ὁπισθογράφησιν γραμματίουν ὑπογραφῆς ὀφειλέτου μας ἢ συναλλαγματικῆς ἀποδοχῆς ὀφειλέτου μας εἰς διαταγὴν πιστωτοῦ μας ἔναντι ἢ εἰς ἑξόφλησιν λ)σμοῦ

δ) κατά τὴν διαπραγμάτευσιν γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς εἰς τινα Τράπεζαν μετρητοῖς ἢ εἰς λ)σμὸν

ε) κατά τὴν ἐπιστροφὴν γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς εἰς τὸν ὀφειλέτην μας πρὸς ἀνανέωσιν μερικὴν ἢ ὀλικὴν

στ) κατά τὴν μεταφορὰν γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς εἰς τὸν οἰκεῖον λ)σμόν, ἐὰν δὲν ἐπληρώθη (εἴτε διεμαρτυρήθη εἴτε μὴ)

ζ) κατά τὴν ἀκύρωσιν γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς ἐξ οἰουδήποτε λόγου (γραμμάτιον εἰκονικὸν κτλ.)

η) κατά τὴν ἑξαγωγὴν δι' οἰουδήποτε ἄλλου λόγου γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς (δωρεὰ κτλ.).

V. Χαράκωμα τοῦ λ)σμοῦ.—*Ο λ)σμὸς «Γραμμάτια Εἰσπρακτέα» πρέπει νὰ μᾶς δίδῃ πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς κινήσεως τῶν γρ)τίων μας καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ περιέχῃ τὰς κάτωθι στήλας :*

α) εἰς τὴν χρέωσιν

1) αὐξόντος ἀριθμοῦ εἰσαγωγῆς γραμματίου

2) ἡμερομηνίας εἰσαγωγῆς

3) αὐξόντος ἀριθμοῦ τοῦ γραμματίου ἐὰν πρόκειται περὶ

συναλλαγματικής, δο αὐτός. ἀριθμὸς αὐτῆς θὰ εἶνε ὁ ἴδιος μὲ τὸν αὐτό. ἀριθμὸν εἰσαγωγῆς

4) χρονολογίας ἐκδόσεως γραμματίου· ἐὰν πρόκειται περὶ συναλλαγματικῆς, ἢ χρονολογία τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς εἰσαγωγῆς εἶνε ἡ αὐτὴ

5) ὀνοματεπωνύμου ὀφειλέτου

6) τόπου πληρωμῆς

7) τελευταίου ὀπισθογράφου

8) λήξεως

9) ποσῶν εἰς ξένον νόμισμα καὶ εἰς δραχμὰς

10) παρατηρήσεων (ἀν ὑπάρχῃ τριτεγγυητής, ἐὰν ἀναφέρεται δορίς «ἄνευ ἔξοδων», ἐὰν ἡ εἰσαγωγὴ ἐγένετο λόγῳ προεξοφλήσεως κτλ.

β) εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ

1) αὐξοντος ἀριθμοῦ ἔξαγωγῆς

2) χρονολογίας ἔξαγωγῆς

3) ἀντιστοίχου αὐτός. ἀριθμοῦ εἰσαγωγῆς

4) ἐκθέσεως, εἰς ἣν σημειοῦται ἡ τύχη τοῦ ἔξαχθέντος γραμματίου, ἐὰν δηλούνοτι εἰσεπράχθη, διεπραγματεύθη, διεμαρτυρήθη

5) ποσῶν εἰς ξένον νόμισμα καὶ εἰς δραχμάς.

VI. Βιβλίον Γε)ων Εἰσπρακτέων.—Ἐὰν δο λ)σμὸς τηρηθῇ ἄνευ λεπτομερεῖῶν, δυναμέθα παραλλήλως πρὸς αὐτὸν νὰ τηρηθῇσω^νεν Εἰδικὸν Ἡμερολόγιον Εἰσαγωγῆς καὶ Ἡξαγωγῆς Γραμματίων Εἰσπρακτέων, τὸ δοῖον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ περιέχῃ^{τὰς} ἄνω λεπτομερείας.

Τὸ Ἡμερολόγιον τοῦτο δύναται νὰ τηρηθῇ καὶ ἀλλως, ἵτοι σημειοῦντες τὰ στοιχεῖα τῆς ἔξαγωγῆς παραπλεύρως καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς τῆς εἰσαγωγῆς τοιουτοτρόπως ἀμέσως γνωρίζομεν τὴν τύχην τοῦ γραμματίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ Ἡμερολόγιον λαμβάνει μορφὴν Πρωτοκόλλου Γραμματίων Εἰσπρακτέων.

VII. Βιβλίον λήξεων Γρ)ων Εισπρακτέων.—Δεδομένου δι τὰ γραμμάτια λήγουν εἰς διαφόρους ήμερομηνίας, ὁ δὲ λ)σμὸς ἡ τὸ βιβλίον Γραμματίων Εἰσπρακτέων παρακολουθοῦν αὐτὰ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τῆς ἔξαγωγῆς των, ἀπαραίτητον εἶνε νὰ ἔχωμεν βοηθητικὸν ὅργανον, διὰ τοῦ ὅποιου νὰ γνωρίζωμεν τὰς λήξεις τῶν γραμματίων μας, ὥστε ἔγκαιρως νὰ φροντίζωμεν διὰ τὴν εἰσπραξίν των.

Τὸ Βιβλίον λήξεων Γραμματίων Εἰσπρακτέων τηρεῖται κατὰ τοὺς ἔχης τρόπους :

α) Διαιρεῖται εἰς 365 φύλλα, εἰς ἔκαστον τῶν ὅποιων γράφονται τὰ γραμμάτια τὰ λήγοντα εἰς μίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους.

β) Διαιρεῖται εἰς 31 φύλλα, εἰς ἔκαστον τῶν ὅποιων γράφονται τὰ γραμμάτια τὰ λήγοντα εἰς ὡρισμένην ἡμέραν καὶ εἰς εἰδικὰς στήλας κατανέμονται τὰ ποσὰ ἀναλόγως τοῦ μηνός.

γ) Διαιρεῖται εἰς δώδεκα φύλλα, εἰς ἔκαστον τῶν ὅποιων γράφονται τὰ ποσὰ τὰ λήγοντα εἰς ὡρισμένον μῆνα.

3 Φεβρουαρίου 1938

αρ. άρ.	Όφειλέτης	Τόπος πληρωμῆς	Ποσά	Παρατηρήσεις
53	Δ. Παναγιώτου	Ἐνταῦθα	δρ. 16.612	Εἰσεπράχθη
67	Κ. Καράπανος	Πειραιές	ff. 2.000	Ανενεώθη
81	Ν. Μανώλης	Βόλος	δρ. 10.000	Πρὸς εἰσπραξίαν

1938 Μήνιν Μάρτιος

Ημέρα	Όφειλέτης	Τόπος εἰσπράξεως	No	Ποσά	Παρατηρήσεις
1	Φ. Ζήσιμος	Λάρισα	24	δρ. 5.000	Εἰσεπράχθη
2	Δ. Ρώτας	Καρδίτσα	17	δρ. 2.850	Διεμαρτυρήθη

Βιβλίον Αηδεων Γρ) Εἰσπρακτέων

15—1938

No	Όφειλέτης	Τόπος Εἰσπράξεως	Ιαν)ριος	Φ)ριος	Μάρτιος	Απρίλ.	Μάϊος	Ιούνιος	Παρατηρήσεις
4	Σ. Γεωργιάδης	Αθῆναι		17.522					Εἰσεπράχθη
5	N. Νικολαΐδης	Βόλος	30.000						Πρὸς εἴσπραξιν
6	Z. Φιλίππου	Θ)νίκη		10.000					Διεπρ. Ἐθνικὴν

Ἐὰν ἡ κίνησις είνε μεγάλη, δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν δύο ἢ περισσότερα φύλλα δι' ἐκάστην ἡμερομηνίαν ἢ δι' ἔκαστον μῆνα. Τὸ ἀνωτέρῳ σχῆμα είνε ἐπιτυχές, διότι ἔχομεν πρὸ διφθαλμῶν τὴν κίνησιν μιᾶς ἥμέρας ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον, ἀπαιτεῖται δμως προσοχὴ κατὰ τὴν καταχώρισιν τῶν ποσῶν εἰς τὰς στήλας.

ΙΙΧ. Γραμμάτια μὴ εἰσπραχθέντα.—Εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ τούτου, δστις καλεῖται καὶ «Καθυστερήσεις γραμματίων», μεταφέρονται τὰ γραμμάτια τὰ μὴ πληρωθέντα ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν μας κατὰ τὴν λῆξιν των, τὰ διαμαρτυρηθέντα καὶ τὰ δοθέντα εἰς τὸν δικηγόρον πρὸς ἔγερσιν τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς. Ο λ)σμὸς χρεοῦται μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ μὴ πληρωθέντος γραμματίου καὶ μὲ πᾶν ποσὸν προκυπτον ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς μὴ πληρωμῆς, πχ. μὲ τὰ διαμαρτυρικά, δικαστικά, τόκους, ἔξοδα κτλ.

Ο λ)σμὸς πιστοῦται ἐν περιπτώσει διακανονισμοῦ καθ' οἵονδήποτε τρόπον τοῦ γραμματίου πχ. δι' ἔξοφλήσεως ὀλικῆς ἢ μερικῆς ἐκ μέρους τοῦ ὀφειλέτου ἢ ἄλλου ὑποχρέουν ἐκ τοῦ γραμματίου ἢ τῆς συναλλαγματικῆς· (πχ. ἐκ δύτου, δπισθογράφου κτλ.).

ΙΧ. Γραμμάτια παρὰ τρίτοις (πρὸς εἰσπραξιν).—Εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ τούτου καταχωροῦνται τὰ παραδοθέντα εἰς τρίτους—συνήθως εἰς Τραπέζας—γραμμάτια μας πρὸς εἰσπραδιὰ λ)σμόν μας, κυρίως διότι λήγουν εἰς ἄλλον τόπον.

Ο λ)σμὸς πιστοῦται κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν ἐκ μέρους τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας μὲ χρέωσιν τοῦ Ταμείου ἢ τοῦ λ)σμοῦ τῆς Τραπέζης ἢ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας διὰ τὰ εἰσπραχθέντα γραμμάτια, μὲ χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Γραμμάτια μὴ εἰσπραχθέντα» διὰ τὰ μὴ πληρωθέντα ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν μας καὶ μὲ χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Ἐξοδα Γραμματίων» διὰ τὴν προμήθειαν τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας, τὰ ἔξοδα διαμαρτυρήσεως κτλ.

Χ. Κίνδυνοι διαπραγματεύσεως—Ἐκ τῆς διαπραγματεύσεως γραμματίων μας εἰς τὴν Τραπέζαν δημιουργεῖται ὁ κίνδυνος μὴ τυχὸν δ πρωτοφειλέτης δὲν πληρώσῃ κατὰ τὴν λῆξιν του τὸ γραμμάτιον καὶ συνεπῶς ἡ Τραπέζα στραφῇ καθ' ήμῶν ὡς δπισθογράφων, πράγματι δὲ ἡ Τραπέζα προεξοφλοῦσα ἀποβλέπει περισσύτερον εἰς τὴν πίστιν τοῦ διαπραγματευομένου τὰ γραμμάτια καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἐμφανιζομένου εἰς τὸ γραμμάτιον ὡς ὀφειλέτου. Κατ' ἀκολουθίαν δέον λογιστικῶς νὰ διατυπωθῇ ὁ κίνδυνος ἔξ αὐτῶν καὶ ἡ ἐνδεχομένη δημιουργία ὑποχρέωσεώς μας πρὸς τὴν Τραπέζαν, ἐν περιπτώσει μὴ πληρωμῆς

τοῦ γραμματίου. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς κάτωθι διπλο-
γραφικῆς ἐγγραφῆς εἰς λ)σμοὺς τάξεως:

**Χρεῶσται ἐκ διαπραγματεύσεων
Εἰς Ὑποχρεώσεις μας ἐκ διαπραγματεύσεων.**

Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ γραμματίου ἡ ὡς ἄνω ἐγγραφὴ ἀκυ-
ροῦται δι' ἀντιθέτου καταχωρίσεως, ἐὰν δὲ πράγματι ὁ ὀφει-
λέτης δὲν πληρώσῃ χρεοῦται οὗτος εἰς τὸν λ)σμὸν «Γρ)α
μὴ εἰσπραχθέντα ἡ εἰς τὸν λ)σμὸν «Χρεῶσται» καὶ πιστοῦται
ἡ Τράπεζα, πρὸς ἣν ἔχομεν ὑποχρέωσιν ὡς ὀπισθογράφοι.

XI. Ἀναγωγὴ Γραμματίων.— Τὰ Γραμμάτια εἰσπρακτέα
καταχωροῦνται μὲ τὴν δνομαστικήν των ἀξίαν καὶ συνεπῶς τὸ
χρεωστικόν των ὑπόλοιπον δεικνύει τὴν δνομαστικήν ἀξίαν
τῶν ὑπαγόντων εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον γραμματίων, ἡ ὅποια
εἶναι διάφορος τῆς τρεχούσης καὶ πραγματικῆς ἀξίας. Πρὸς
τακτοποίησιν τοῦ λογαριασμοῦ καὶ ἐμφάνισιν ἐν τῷ Ἰσολογι-
σμῷ τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῶν γραμματίων εἰσπρακτέων προ-
βαίνομεν εἰς εἰκονικήν προεξόφλησιν μὲ τὸ τρέχον ἐν τῇ ἀγο-
ρᾷ ἐπιτόκιον καὶ καταχωροῦμεν τὴν ἑξῆς πρᾶξιν.

12.514 Προεξοφλήματα | Ἀναγωγὴ γρ)τίων 12.514
Οὕτω πως ὁ λ)σμὸς «Γραμμάτια εἰσπρακτέα» ἐν τῷ ἐνεργητικῷ
ἐμφανίζεται μὲ τὴν δνομαστικήν ἀξίαν τῶν γραμματίων, δη-
μιουργεῖται δὲ ἐν τῷ παθητικῷ ἀντίστοιχος λ)σμὸς τακτοποιή-
σεως ὑπὸ τὸν πλήρη τίτλον «Ἀναγωγὴ γραμματίων εἰς τὴν πραγ-
ματικήν των ἀξίαν» ἢ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀναγωγὴ Χαρτοφυλα-
κίου».

Παρομοία ἀναγωγὴ θὰ ἔπειπε νὰ γίνεται καὶ διὰ τοὺς
χρεώστας τοὺς ὀφείλοντας νὰ πληρώσουν μετὰ ὀρισμένην προ-
θεσμίαν, ἀλλὰ τοιοῦτόν τι δὲν συνηθίζεται ἐν τῇ πράξει.

IX. Πράξεις ἐπὶ γραμματίων.— Πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν ἀνω-
τέρω ὑποθέσωμεν τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὴν 1 Ἀπριλίου ἡ περιου-
σιακὴ κατάστασις τοῦ Θ. Θεοδοσίου ἦτο ἡ ἑξῆς:

³ Ενεργητικὸν		Παθητικὸν	
Μετρητὰ	300.000	Πιστωταὶ	2.844.000
³ Εμπορεύματα	4.350.000	Κεφάλαιον	2.220.000
Γρα) Εἰσ)κτέα	260.000		
Χρεῶσται	154.000		
Τὸ ὅλον	<u>5.064.000</u>	Τὸ ὅλον	<u>5.064.000</u>

Κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον διενηγήσαμεν τὰς ἑξῆς ποάξεις :

3. Ελάβομεν παρὰ διαφόρων χρεωστῶν μας γραμμάτια ὑπογραφῆς των δρ. 27.512.

27.512 Γρ)τια Είσ)τέα | Χρεώσται 27.512

5. Ἐξεδώκαμεν εἰς βάρος; Χρεωστῶν μας συναλλαγματικάς

άξιας 32.080 δρχ. 32.080 Επίπεδη Εγκατάσταση Χωροφυλακή

8. Χρεώσται μας πρὸς διακανόνισιν λ)σμοῦ των ὀπισθογράφησαν εἰς διαταγήν μας ἀξίας 15.000 δρχ. γρ)τια καὶ συνχάκας πελατῶν των.

15.000 Γρ)τια Είσ)τέα | Χρεώσται 15.000

9. Είσεπρόξαμεν λήξαντα γρ)τια και συν)κάς δοχ. 40.000.

40.000 Ταμεῖον | Γρ)τια Είσ)τέα 40.000

10. Προεξωφλήσαμεν πινάκιον Δ. Μάρκου δρχ. 37.665 και ἐπληρώσαμεν δρ. 37.204.

12. Διεπραγματεύθημεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν διάφορα γραμμάτια καὶ συναλλαγματικὰς πελατῶν μας ἀξίας δρχ. 25.000 καὶ εἰσεπράξαμεν δρχ. 24.820.

24.820 Ταμείον | **Γρ)α Εισπρακτέα** 25.000
180 Προεξοφλήματα

25.000 Χρεώσται Διαπρ. | Υποχρεώσ. Διαπρ. 25.000

15. Γρ)ον δρ. 10.000 δφειλέτου μας Α Α ληξαν ἀνενεώθη προεισποραγ θέντος τόκου δρ. 200.

10.000 Γρ)α Εισπρακτέα | Γρ)α Εισπρακτέα 10.000
200 Ταμείου Τόκοι 200

18.	Συναλλαγματική χρεώστου μας Β. Β	ἐκ δρχ. 15.000 λήξασα ἀνανεώθη διὰ νέου γρ)τίου εἰς διαταγήν μας ἐκ δρ. 15.450
15.450	Γρ)α Εἰσπρακτέα	Γρ)α Εἰσπρακτέα 15.000 Τόκοι 450
19.	Γραμμάτιον δραχ. 25.000 μερικῶς ἀνανεώθη διὰ νέου ἐκ δραχ. 15000, εἰσεπράχθησαν δὲ δρ. 10000 ἔναντι τῆς ἀξίας καὶ δρ. 780 διὰ τόκους.	10.780 Ταμεῖον Τόκοι 780 15.000 Γρ)α εἰσπρακτέα Γρ)α Εἰσπρακτέα 25.000
22.	Όπισθογραφήσαμεν εἰς διαταγὴν πιστωτῶν μας πρὸς διακανόνισιν τοῦ λ)σμοῦ μας γρ)τια καὶ συν)κάς δρ. 30.000.	30.000 Πιστωταὶ Γρ)α Εἰσπρακτέα 30.000
24.	Ἄπεστείλαμεν πρὸς εἰσπραξὶν εἰς τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν γραμμάτιά μας ἐπὶ πελατῶν μας ἐν Θεσ)νίκῃ δρ. 8.000.	18.000 Γρ)τια παρὰ τρίτοις Γρ)α Εἰσπρακτέα 18.000
26.	Διεμαρτυρήσαμεν γρ)ον χρεώστου μας Δ. Δ 4000 δρχ. καὶ ἐπληρώσαμεν διαμαρτυρικὰ δρ. 135.	4.135 Γρ)α μὴ εἰσπραχθ. Γρ)α Εἰσπρακτέα 4135
27.	Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἀπέστειλεν ἡμῖν μερικὴν ἐκκαθάρισιν γρ)ων μας, ἵξεις ἦμφαινεται δτι εἰσεπράχθησαν 10000 καὶ δτι ἐπεστράφησαν γρ)α 8.000 δρχ. Προμήθειά της 70 δρχ.	9.930 Τράπεζα Ἀθηνῶν 70 "Εξοδα Γρ)ων Γρ)α παρὰ τρίτοις 18.000 8.000 Γρ)α μὴ εἰσπραχθ.
26.	Ἐπληρώσαμεν δρχ. 1000 δι' ἔξοδα ἀγωγῆς μὴ πληρωθέντος γρ)τίου μας.	1.000 Γρ)α μὴ εἰσπραχθ. Ταμεῖον 1.000
27.	Μὴ πληρωθέντος τοῦ γραμματίου μας εἰς βάρος Ζ. Κ. ἐκ δρχ. 8000 ἐξεδώκαμεν ἐπισυναλλαγματικὴν εἰς βάρος τοῦ ἐκδότου Λ. ΙΙ. μὲ λογαριασμὸν ἐπιστροφῆς ἔχοντα οὕτω : Κεφαλαιον 8000, διαμαρτυρικὰ δρ. 135, νέα μας ἔξοδα 15, τόκοι 84, ἥτοι ἐν δλῳ 8.234	AUTHEN'S UNIVERSITY OF ECONOMICS & BUSINESS • ΑΘΗΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΒΙΟΥΝΤΣ

		Γρ)α Είσπρακτέα	8.000
8.234	Γρ)α μὴ είσπραχθ.	Ταμείον	150
		Τόκοι	84

28. Γραμμάτιον μας δρ. 25.000, ἐπληρώθη μετὰ ἔνα μῆνα είσπραχθέντος τόκου ὑπερημερίας 166 δρχ.

25.166	Ταμείον	Γρ)α Είσπρακτέα	25.000
		Τόκοι	166

29. Σινεβιβάσθημεν μετὰ τοῦ ἀποδέκτου συναλλαγματικῆς μας ἐκ δραχ. 5000 καὶ εἰσεπράξιμεν 4000.

4.000	Ταμείον	Γρ)α Είσπρακτέα	5.000
1.000	Zημίαι		

30. Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν μας γνωρίζει, ὅτι γραμμάτιον μας ἐκ δρχ. 10.000 δὲν εἰσεπράχθη καὶ ὅτι ἐπλήρωσε διὰ διαμαρτυρικὰ δρ. 137 καὶ ὑπελόγισε προμήθειάν της 25 δρχ.

10.162	Γρ)α μὴ είσπραχθ.	Γρ)α παρὰ τρίτοις	10000
		Τράπεζα Ἀθηνῶν	162

30. Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἐγνώρισεν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τῶν προεξοφληθέντων γραμματίων μας τὰ μὲν λοιπά ἀξίας 25.000 δρχ. εἰσεπράχθησαν, γραμμάτιον δὲ 4000 δρχ. ἐπὶ K.Z. δὲν εἰσεπράχθη καὶ ἔχρεωσεν ἡμᾶς μὲ τὴν ἀξίαν του καὶ μὲ ἔξοδα δρ. 145.

4.137	Γρ)α μὴ είσπραχθ.	Ἐθνικὴ Τράπεζα	4.145
25.000	Ὑποχρ. Διαπραγμ.	ΧρεῶσταιΔιαπραγμ.	25.000

§ 28. Ὁ λ)σμὸς «Γρ)τια Πληρωτέα».

I. *Τι παριστᾶ.*—Ο λ)σμὸς οὗτος παριστάνει τὰς ὑπὸ μορφὴν γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν ὑποχρέωσεις μας πρὸς τρίτους καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν πράξεις. Ὑπεστηρίχθη παρὰ λογιστῶν, ὅτι εἶνε περιττὸς δ λ)σμὸς οὗτος, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἴνε ὀρθὸν, διότι ἡ ὑπὸ μορφὴν ἀνοικτοῦ λ)σμοῦ πρὸς ὀρισμένον πρόσωπον ὑποχρέωσίς μας μας μεταβάλλεται διὰ τῆς ὑπογραφῆς μας εἰς χρέος τακτῆς λήξεως πρὸς τὸν οἰονδήποτε κομιστὴν γραμματίου ἐκδόσεώς μας ἢ συναλλαγματικῆς ἀποδοχῆς μας.

II. Δικαιολογητικά.—Τῶν σχετικῶν ἐγγραφῶν μὲ τὰ γραμμάτια πληρωτέα λογιστικὰ δικαιολογητικὰ ἐγγραφα είνει αἱ ἐμπορικαὶ μας ἐπιστολαί, οἱ λ)σμοὶ ἐπιστροφῆς, οἱ λ)σμοὶ τῶν δικηγόρων συμβολαιογράφων, τὰ πινάκια τῶν τραπεζῶν κτλ.

III. Χρεωπίστωσις.—Ο λ)σμὸς «Γρ)α Πληρωτέα» ἀνήκει εἰς τὸ Παθητικὸν καὶ συνεπῶς κατὰ πρῶτον πιστοῦται καὶ μετὰ ταῦτα χρεοῦται, εἰνει δὲ ἢ πιστωτικὸς ἢ ἐξισωμένος.

Πιστοῦται εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις :

- 1) Λόγῳ ὑπογραφῆ : μας γραμματίου εἰς διαταγὴν τρίτου.
- 2) Λόγῳ ἀποδοχῆς συναλλαγματικῆς εἰς διαταγὴν τρίτου.

Ο λ)σμὸς χρεοῦται :

- 1) Λόγῳ πληρωμῆς γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς.

- 2) Λόγῳ ἀνανεώσεως.

3) Λόγῳ εἰσαγωγῆς ἢ οἰουδήποτε ἄλλου λόγου (π. χ. λόγῳ ἀκυρώσεως, δωρεᾶς, κτλ.).

IV. Πράξεις ἐπὶ γρ)ίων πληρωτέων.—Υποθέσαμεν ὅτι ἡ περιουσιακή μας κατάστασις τὴν 1 Ιουνίου 1936 ἦτο ἡ κάτωθι :

Ἐνεργητικὸν

Παθητικὸν

Ἐμπορεύματα	1.520.000	Πιστωταὶ	684 000
Ταμεῖον	376.000	Γρ)α Πληρωτέα	260.000
Τὸ δλον	<u>1.896.000</u>	Κεφάλαιον	<u>952.000</u>
		Τὸ δλον	<u>1.896.000</u>

Διενηργήσαμεν ὕσαύτως τὰς κάτωθι σχετικὰς μὲ τὰ γραμμάτια πληρωτέα πράξεις :

1. Υπεργάψαμεν εἰς διαταγὴν διαφόρων πιστωτῶν μας γραμμάτια ἀξίας 40.000 δρχ.

40.000   Πιστωταὶ | Γρ)τια Πληρωτέα 40.000

2. Απεδέχθημεν συναλλαγματικὰς ἐκδοθείσας εἰς βάρος μας παρὰ διαφόρων πιστωτῶν δρ. 36.590.

36.590   Πιστωταὶ | Γρ)α Πληρωτέα 36.590

3. Ἐπληρώσαμεν γραμμάτια καὶ συν)κὰς δραχ. 60.000 εἰς βάρος μας.

60.000 Γρ)τια Πληρωτέα | Ταμεῖον 60.000

4. Ἀνενεώσαμεν λήξαντα γραμμάτια καὶ συν)κὰς εἰς βάρος μας ἐκ δραχ. 50.000 καὶ ἐπληρώσαμεν διὰ τόκους δρ. 250.

**50.000 Γρ)τια Πληρωτέα | Γρ)τια Πληρωτέα 50.000
250 Τόκοι | Ταμεῖον 250**

5. Ὑπεγράψαμεν νέα γραμμάτια καὶ συν)κὰς λόγῳ ἀνανεώσεως ἐκ δραχ. 30.315 συμπεριλαβόντες τόκους 315 δρχ.

**30.000 Γρ)τια Πληρωτέα | Γρ)α Πληρωτέα 30.315
315 Τόκοι |**

6) Ο κομιστὴς γραμματίου εἰς βάρος μας παρεχώρησεν ἡμῖν ἀναβολὴν ἐνὸς μηνός, μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ὅποίου ἐπληρώσαμεν τὸ γρ)ον ἐκ δρ. 15.000 καὶ τὸν τόκον ὑπερημερίας δρ. 100.

**15.000 Γρ)τια Πληρωτέα | Ταμεῖον 15.100
100 Τόκοι |**

7) Γραμμάτιον εἰς βάρος μας 7.000 συνεψηφίσθη μὲν ἵσοποσον χρέος τοῦ κομιστοῦ του πρὸς ἡμᾶς.

7.000 Γρ)τια Πληρωτέα | Χρεῶσται 7.000

8) Ἐπληρώσαμεν διαμαρτυρηθὲν εἰς βάρος μας γραμμάτιον, ἦτοι δρ. 12.000 διὰ κεφάλαιον, 135 διὰ διαμαρτυρικὰ καὶ 50 δρ. διὰ τόκους.

12.000 Γρ)α Πληρωτέα

**135 "Εξοδα γραμματίων | Ταμεῖον 12.215
60 Τόκοι |**

9) Συνεβιβάσθημεν μετὰ πιστωτοῦ μας καὶ ἐπληρώσαμεν πρὸς ἔξοφλησιν γραμματίου ἐκ δρχ. 13.000 μόνον δρχ. 8.000

**13.000 Γρ)τια Πληρωτέα | Ταμεῖον 8.000
Κέρδη Διάφορα 5.000**

10) Συνεννοηθέντες μετὰ τοῦ κομιστοῦ γρ)τίου μας ἀξίας δρ. 20.000 ἐπληρώσαμεν δρ. 8.300, καὶ ὑπεγράψαμεν νέον γρ)ον λήξεως Μ)3 δρ. 12.000.

20.000	Γρ)τια Πληρωτέα Ταμείον	8.300
300	Τόκοι Γρ)τια Πληρωτέα	12.000

V. *Βιβλίον Γρ)ων πληρωτέων.* Παραλλήλως πρὸς τὸν λ]σμὸν «Γρ)τια Πληρωτέα», εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ἔχούσας σημαντικὴν κίνησιν γραμματίων πληρωτέων δύναται νὰ λειτουργήσῃ εἰδικὸν ἀναλυτικὸν ἡμερολόγιον περιέχον τὰς ἔξῆς στήλας :

α) Εἰς τὴν πίστωσιν

- 1) αὐξοντος ἀριθμοῦ ἔξαγωγῆς
- 2) χρονολογίας ἔξαγωγῆς
- 3) ὀνοματεπωνύμου πιστωτοῦ
- 4) τόπου πληρωμῆς
- 5) λήξεως
- 6) ποσῶν εἰς ἔνον νόμισμα καὶ εἰς δραχμὰς
- 7) παρατηρήσεων

β) εἰς τὴν χρέωσιν

- 1) αὐξοντος ἀριθμοῦ εἰσαγωγῆς
- 2) χρονολογίας εἰσαγωγῆς
- 3) ἀντιστοίχου αὐξ. ἀριθμοῦ εἰσαγωγῆς
- 4) ἐκθέσεως
- 5) ποσῶν εἰς ἔνον νόμισμα καὶ εἰς δραχμὰς

Τὸ βιβλίον τοῦτο δύναται νὰ τηρηθῇ καὶ ὡς Πρωτόκολ-λον, δόποτε ἀπέναντι τοῦ ἔξαχθέντος γραμματίου θὰ σημειωθῇ ἡ χρονολογία τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἡ σχετικὴ ἔκθεσις.

VI. *Βιβλίον λήξεων Γρ)ων Πληρωτέων.*—Τὸ βιβλίον τοῦτο τηρεῖται καθ' ὅμοιον τρόπον πρὸς τὸ Βιβλίον λήξεων γραμμα-τίων εἰσπρακτέων, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τὰ στοιχεῖα τὰ ἐγγρα-φόμενα εἰνε α) ὁ αὐξ. ἀριθμὸς τοῦ γρ)τίου β) ἡ λῆξις γ) τὸ πο-σὸν δ) τὸ ὄνομα τοῦ πιστωτοῦ ε) ὁ τόπος πληρωμῆς καὶ Σ) αἱ παρατηρήσεις.

VII. *Αναγωγὴ Γρ)ων Πληρωτέων.*—Οπως γίνεται διὰ τὰ Γραμμάτια Εἰσπρακτέου ἀναγωγὴ εἰς τὴν τρέχουσαν ἀξίαν, οὕτω γίνεται καὶ διὰ τὰ Γραμμάτια Πληρωτέα, διὰ νὰ ἐμφανι-

σθῆ εἰς τὸν Ἰσολογισμὸν ἢ πραγματικὴ τῶν ὑποχρεώσεών μας ἀξία. Πρὸς τοῦτο καταχωρεῖται ἢ ἔξῆς ἐγγραφή.

2.760 Ἀναγωγὴ Γρ)τίων | Τόκοι

2760

Μετὰ τὸ ἄνοιγμα ἐκ νέου τῶν λ)σμῶν ἔξισοῦται ὁ λ)σμὸς μὲ χρέωσιν τῶν «Τόκων». Ὁ λ)σμὸς «Ἀναγωγὴ Γραμματίων» (Πληρωτέων εἰς τὴν πραγματικὴν των ἀξίαν) εἶνε ἀντίστοιχος λ)σμὸς τακτοποιήσεως, συντελῶν ὥστε καὶ τὰ γραμμάτια νὰ παραμείνουν ἐν τῷ Παθητικῷ εἰς τὴν δνομαστικὴν των ἀξίαν καὶ ὁ Ἰσολογισμὸς νὰ ἐμφανίσῃ τὸ ποσόν, δπερ θὰ ἀπητεῖτο διὰ τὴν ἔξόφλησιν τῶν κομιστῶν τῶν γραμματίων ὑπογραφῆς μας ἢ τῶν συναλλαγματικῶν ἀποδοχῆς μας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συντάξεως τοῦ Ἰσολογισμοῦ. Ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως ἢ προπληρωμὴ αὕτη δὲν ἐπιτρέπεται, διὸ καὶ ὑποστηρίζεται τὸ ἀντικανονικὸν τῇ, ἀνωτέρῳ λογιστικῆς ἐγγραφῆς ἢ τούλαχιστον τὸ ἀσκοπον.

ΙΧ. Τριτεγγύησις γραμματίων.—Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τριτεγγυηθῶμεν γραμμάτια καὶ συναλλαγματικὰς ὑπὲρ τρίτων, ἀναλαμβάνομεν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσωμεν αὐτά, ἀν δὲ φειλέτης δὲν ἐπιτηδηση τὴν ὑποχρέωσίν του. Τὴν πρᾶξιν ταύτην λογιστικῶς διατυποῦμεν διὰ χρησιμοποιήσεως τῶν λ)σμῶν τάξεως : Χρεῶσται Τριτεγγυήσεων καὶ Τριτεγγυήσεις μας ὑπὲρ τρίτων.

1. Ὑποθέσωμεν ὅτι τριτεγγυήθημεν γραμμάτιον 10.000 δρχ. ὑπὲρ Β. Βασιλείου καὶ 7.000 ὑπὲρ Δ. Δημητρίου.

17.000 Χρεῶσται Τριτ]ων | Τριτεγγυήσεις μας 17.000

2. Τὸ γραμμάτιον Β. Βασιλείου λῆξαν ἐπληρώθη ὑπ' αὐτοῦ 10.000 Τριτεγγυήσεις μας | Χρεῶσται Τριτεγγ. 10.000

3. Ἐπληρώσαμεν τὸ λῆξαν καὶ μὴ πληρωθὲν ὑπὸ τοῦ Δ. Δημητρίου γραμμάτιον τριτεγγυήσεως μας.

7.000 Χρεῶσται | Ταμεῖον 7.000

10.000 Τριτεγγυήσεις μας | Χρεῶστ. Τριτεγγων 10.000

Τὸ αὐτὸς ζήτημα γεννᾶται καὶ διὰ τὴν ὑπογραφήν μας ἐπὶ γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν ὡς διπισθογράφων πρὸς φιλικὴν ἔξυπηρέτησιν, δπότε καθιστάμεθα ὑπόχρεοι εἰς πληρω-

μὴν ἀπέναντι τοῦ τελευταίου κομιστοῦ, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης δὲν πληρώσῃ· ἐν τῇ περιπτώσει τοιούτων πράξεων οἱ ὅντες ἄνω λ)σμοὶ τάξεως δύνανται νὰ δονομασθῶσι ἀφ' ἐνὸς «Χρεῶσται ὑπογραφῶν μας» καὶ ἀφ' ἐτέρου «Ὑπογραφαί μας ὑπὲρ Τρίτων».

§ 29. Ὁ λ)σμὸς "Ἐπιπλα, Σκεύη καὶ Σκελετά.

I. *Τὶ παριστᾶ*.—^οἘκ τῶν ἀκινητοποιηθέντων στοιχείων εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις χρησιμοποιοῦνται κυρίως τὰ "Ἐπιπλα τοῦ γραφείου καὶ τοῦ καταστήματος (γραφεῖα, καθίσματα, χρηματοκιβώτια, βιβλιοθῆκαι, ἀρχειοθῆκαι κτλ.), αἱ ἔγκαταστάσεις πωλήσεως (πάγκοι), αἱ προθῆκαι, διάφορα σκεύη, ὡς ζυγαριαί, ἀναβατῆρες ἢ μηχανικοὶ μεταφορεῖς ἐμπ.)των, κλίμακες κτλ., τὰ σκελετὰ τοῦ καταστήματος (ράφια) καὶ τὰ μέσα μεταφορᾶς (ποδήλατα, αὐτοκίνητα) τῶν ἐμπορευμάτων κυρίως εἰς τὴν κατοικίαν τῶν πελατῶν. Τὰ ἀνωτέρω περιουσιακὰ στοιχεῖα καταχωροῦνται εἰς τὸν ἐπικεφαλίδι λ)σμὸν ἢ εἰς τοὺς λ)σμοὺς Ἐγκαταστάσεις Γραφείου, Καταστήματος, Ἀποθήκης, Πρατηρίων, πλὴν τῶν αὐτοκινήτων, διὰ τὰ δποῖα λόγῳ τῆς ἀξίας των ἀνοίγεται εἰδικὸς λ)σμός.

II. *Χρεωπίστωσις*.—^οΛ)σμὸς οὗτος χρεοῦται:

- α) μὲ τὴν ἀξίαν ἀγορᾶς ἢ τῆς κατασκευῆς
- β) μὲ τὴν ἀξίαν πάσης προσθήκης καὶ βελτιώσεως
- γ) μὲ τὴν ἀξίαν τῆς ἀνατιμήσεως ἐν περιπτώσει ἀπομήσεως.

"Ο λ)σμὸς ἀφ' ἐτέρου πιστοῦται :

- α) λόγῳ πωλήσεως
- β) λόγῳ ἔξαγωγῆς δι' οἰανδήποτε ἄλλην αἰτίαν (πχ δωρεὰ)
- γ) λόγῳ βλάβης, καταστροφῆς, ἀπωλείας
- δ) λόγῳ ὑποτιμήσεως ἐξ οἰασδήποτε αἰτίας

III. *Ἔξοδα συντηρησεως*.—Τὰ "Ἐπιπλα, Σκεύη καὶ Σκελετὰ ἀπαιτοῦν ἔξοδα διὰ τὴν καλὴν συντήρησιν ἢ καὶ λειτουργίαν των, ὡς καὶ δαπάνας διὰ τὴν ἐπισκευήν των ἐν περιπτώσει βλάβης. Τὰ ἔξοδα ταῦτα δὲν αὐξάνουν, ὡς εύνόητον τὴν ἀξίαν τῶν Ἐπιπλων, Σκευῶν καὶ Σκελετῶν, ἀλλ' ἀπλῶς ἀπολογιστική

βλέπουν νὰ διατηρήσουν κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἀρχικὴν ἀξίαν των ἢ νὰ ἐπαναφέρουν τὸ βλαβὲν πρᾶγμα εἰς τὴν προτέραν του κατάστασιν (π. χ. τὸ λουσιράρισμα τῶν Ἐπίπλων, ἢ ἀντικατάστασις τοῦ θραυσθέντος ὑελοπίνακος κτλ.).

Ἐπομένως τὰ ἔξοδα συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῶν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κατικωροῦνται εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Ἐπιπλα, Σκεύη καὶ Σκελετά», δεδομένου ὅτι χρέωσις σημαίνει αὐξῆσιν τῆς ἀξίας, ἀλλ' εἰς τὴν χρέωσιν εἰδικοῦ λ)σμοῦ καλούμενου «Συντήρησις καὶ ἐπισκευαὶ Ἐπίπλων».

IV. **Ἀπόσβεσις ἀμεσος.**—Τὰ Ἐπιπλα, σκεύη, σκελετά, τὰ μεταφορικὰ μέσα, γενικῶς πάντα τὰ ὑλικὰ πάγια περιουσιακὰ στοιχεῖα λόγῳ τῆς διαρκοῦς χρησιμοποιήσεώς των εἰς τὴν ἐπιχείρησιν φθείρονται καὶ συνεπῶς χάνουν μέρος τῆς ἀξίας των κατ' ἔτος, καὶ μετὰ πάροδον ὠρισμένων ἐτῶν ἀχρηστεύονται. Ἔστω ὅτι Ἐπιπλα ἀρχικῆς ἀξίας 100.000 δρχ. μετὰ ἐν ἔτος στοιχίζουν 90.000. Λογιστικῶς ἡ μείωσις τῆς ἀρχικῆς ἀξίας κατὰ 10.000 πρέπει νὰ καταχωρηθῇ, πρὸς τοῦτο δέ:

Χρεοῦται δὲ λ)σμὸς καὶ πιστοῦται δὲ λ)σμὸς
10.000 Φθορὰ Ἐπίπλων | Ἐπιπλα καὶ Σκεύη 10.000

Ο τρόπος οὗτος τῆς ἀπ' εὐθείας μειώσεως τοῦ ὑπολοίπου τοῦ λογαριασμοῦ καλεῖται ἀμεσος. Ἀντὶ τοῦ τίτλου «Φθορὰ Ἐπίπλων» χρησιμοποιεῖται ὡσαύτως δὲ τίτλος «Ἐκπτωσις Ἐπίπλων καὶ Σκευῶν».

Ἐπομένως δὲ Ἰσολογισμὸς μετὰ τὴν ἐγγραφὴν τῆς ἀποσβέσεως ὑὰ ἐμφανισθῇ ὡς ἔξῆς :

Ἐνεργητικὸν	Παθητικὸν
Ἐπιπλα καὶ Σκεύη 90.000 Κεφάλαιον	90.000

V. **Ἀπόσβεσις ἔμμεσος.**—Ἀντὶ τοῦ ἀμέσου τούτου τρόπου δυνάμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν ἔμμεσως ἀντίστοιχον λ)σμὸν τακτοποιήσεως καλούμενον «Ἀποσβέσεις Ἐπίπλων», δὲ διοῖς πιστοῦται μὲ χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Φθορὰ Ἐπίπλων». Τοιουτορόπως παραμένει ἀμετάβλητος δὲ λ)σμὸς «Ἐπιπλα κτλ.» καὶ δὲ Ἰσολογισμὸς ἐμφανίζεται ὡς ἔξῆς :

*Ενεργητικὸν

Παθητικὸν

"Επιπλα Σκεύη καὶ Σκελετά	100.000	'Απόσβεσις ἐπίπλων Κεφάλαιον	10.000 90.000
Tὸ δλον	100.000	Tὸ δλον	100.000

Διὰ τοῦ ἔμμέσου τούτου τρόπου ἐπιτυγχάνομεν νὰ γνωρίζωμεν α) ποία εἶνε ἡ ἀρχικὴ ἀξία τῶν ἐπίπλων β) ποία ἡ γενομένη ἀπόσβεσις λόγῳ φθορᾶς καὶ γ) ποία εἶνε ἡ σημερινὴ ἀξία, ἐνῷ κατὰ τὸν ἄμεσον τρόπον ἔχομεν ὑπ' ὅψιν μόνον ἐν ποσὸν 90.000 δρ., χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν, ἐὰν τοῦτο εἶνε ἡ ἀρχικὴ ἀξία ἢ ἐὰν εἶνε ἡ μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν ἐναπομείνασσα ἀξία.

Ἡ «'Απόσβεσις Ἐπίπλων» ὡς λ)σμὸς τακτοποιήσεως δύναται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸ *Ενεργητικὸν τοῦ *Ισολογισμοῦ εἰς μείωσιν τοῦ λ)σμοῦ "Επιπλα δηλαδὴ ὡς ἔξῆς :

*Ενεργητικὸν

"Επιπλα, Σκεύη καὶ Σκελετά	100.000		
Μεῖον ἀπόσβεσις	10.000		90.000

Ἐὰν εὐρισκώμεθα π. χ. εἰς τὸ 4ον ἔτος τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα 3 ἔτη ἐνεγράφησαν ἀπόσβεσεις 25.000 δρ., καὶ κατὰ τὸ 4ον κατεχωρήθη ἀπόσβεσις 5.000 δρ., δυνάμεθα ὡς ἔξῆς νὰ ἐμφανίσωμεν τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα εἰς τὸν *Ισολογισμόν :

*Ενεργητικὸν

Παθητικὸν

"Επιπλα καὶ Σκεύη	100.000	'Αποσβέσεις	
		Προηγ. ἔτῶν 25.000	
		4ου ἔτους 5.000	30.000
		Κεφάλαιον	70.000
Tὸ δλον	100.000	Tὸ δλον	100.000

VI. Ποσὸν ἀποσβέσεως.—Τοῦτο καθορίζεται εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ διαφόρους τρόπους :

α) κατ' ἔκτιμησιν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων

β) διὰ συντελεστοῦ ὑπολογιζομένου ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας, ἐκ τῶν προτέρων ὡρισμένου καὶ τοῦ αὐτοῦ πάντοτε, π. χ. 10 ο) κατ' ἔτος, δύποτε μετὰ παρέλευσιν ὡρισμένων ἐτῶν ἥ ἀξία ἔξισοῦται ὀλοκληρωτικῶς.

γ) διὰ συντελεστοῦ ὑπολογιζομένου ἐπὶ τοῦ ἕκαστοτε ὑπολοίπου τῆς ἀξίας π. χ. 10 ο) ἐπὶ τῶν 100.000 δρχ. διὰ τὸ α' ἔτος, ἥτοι 10.000 δρχ., 10 ο) ἐπὶ τῶν 90.000 δρχ. διὰ τὸ δεύτερον ἔτος, ἥτοι 9.000 δρχ., 10 ο) ἐπὶ τῶν 81.000 διὰ τὸ τρίτον ἔτος, ἥτοι δρ. 8.100 κτλ. Τοιουτορόπως εἰς τὸ τέλος μιᾶς δεκαετίας θὰ μείνῃ ὑπόλοιπον ἀξίας δρχ. 34.868.

δ) διὰ συντελεστοῦ μειουμένου κατ' ἔτος καὶ ὑπολογιζομένου ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας τῶν 100.000 δρχ., ἥτοι 10 ο) διὰ τὸ α' ἔτος, 9 ο) διὰ τὸ β' ἔτος, 8 ο) διὰ τὸ γ' ἔτος κτλ., οὕτως ὥστε εἰς τὸ τέλος τοῦ δεκάτου ἔτους νὰ μείνῃ ὑπόλοιπον δρχ. 45.000

ε) διὰ συντελεστοῦ ὑπολογιζομένου ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας καὶ αὐξανομένου κατ' ἔτος, π. χ. 10 ο), διὰ τὸ α' ἔτος, 11 ο) διὰ τὸ β', 12 ο) διὰ τὸ γ' ἔτος κτλ., οὕτως ὥστε εἰς τὸ τέλος τῆς Τετίας, νὰ ἔχῃ ὁ λ)σμὸς ὑπόλοιπον 9.000 δρχ.

‘Υπάρχουν καὶ ἄλλοι τρόποι ἀποσβέσεως, ἄλλὰ δὲν συνειθίζεται νὰ ἐφαρμόζωνται εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἥ λεπτομερὴς ἔξέτασίς των εἶνε θέμα ἀνήκον εἰς τὴν Ἱδιωτικὴν Οἰκονομικήν.

§ 30 ‘Ο λ)σμὸς «Ἐμπορικὴ Πελατεία».

I. Τὰ παριστά.—‘Ο λ)σμὸς οὗτος παριστᾶ πᾶν ὅ, τι συνήθως ἐννοοῦμεν μὲ τὸν κοινὸν δρον «ἀέρας τοῦ καταστήματος». Ἐν ἐμπορικὸν κατάστημα λόγῳ τῆς καλῆς του φήμης, τῆς κεντρικῆς του θέσεως, τῆς καλῆς του ὁργανώσεως κτλ. δυνατὸν νὰ ἔχῃ μόνιμον σχεδὸν πελατείαν. Ἡ τοιαύτη κατάστασις εἶνε πηγὴ κερδῶν καὶ συνεπῶς δικαίως ὁ ἐπιχειρηματίας μεταβιβάζων τὸ κατάστημά του εἰς τρίτον θὰ ἀξιώσῃ ὅχι μόνον τὴν ἀξίαν τῶν μεταβιβαζομένων περιουσιακῶν στοιχείων,

άλλα καὶ ἐν ποσόν, τὸ διποῖον θ' ἀντιπροσωπεύῃ μίαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἀποκτηθεῖσαν φήμην καὶ θὰ ἀποτελῇ μίαν προαπόληψιν μέρους τῶν κερδῶν, ἅτινα θὰ πραγματοποιήσῃ διάδοχος εἰς τὸ μέλλον, ἐκμεταλλευόμενος τὴν ἐργασίαν ἢ τὴν τύχην τοῦ προκατόχου του ἢ τοὺς πλεονεκτικοὺς δρους τοῦ καταστήματος (π. χ. μικρὸν ἐνοίκιον).

II. Χρέωσις.—Ο λ)σμὸς χρεούται μὲ πᾶν ποσόν, ὅπερ κατεβλήθη διὰ τὴν ἔξαγορὰν τοῦ «ἀέρα» τῆς ἐπιχειρήσεως, δηλ. μὲ πᾶν ποσὸν ἀναγνωρισθὲν ὑπὲρ τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τῶν λοιπῶν πραγματικῶν περιουσιακῶν στοιχείων. Ἐπομένως δὲν ἐπιτρέπεται ἡ δημιουργία τοῦ λ)σμοῦ τούτου κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ Κεφαλαίου, διότι ἡ ἐμπορικὴ πελατεία εἶνε κατ' ἔξοχὴν δευτὸν στοιχεῖον.

III. Πίστωσις.—Ο λ)σμὸς πιστοῦται ἐν περιπτώσει πωλήσεως τῆς πελατείας. Ἐὰν ἐκ τῆς πωλήσεως τῆς πελατείας προκύψῃ κέρδος, τὸ ποσὸν αὐτοῦ θὰ καταχωρηθῇ εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Πελατεία» καὶ εἰς τὴν πίστωσιν τῶν Κερδῶν, ἐὰν δὲ ἐκ τῆς πωλήσεως πραγματοποιηθῇ ζημία θὰ καταχωρηθῇ πρὸς ἔξιστων εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Πελατεία» καὶ εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ Ζημιῶν.

Ο λ)σμὸς πιστοῦται ὥστα τῶς κατ' ἔτος μὲ τὴν ἀπόσβεσιν, ή δοπία σκόπιμον εἶνε νὰ γίνη τὸ ταχύτερον, διότι ἡ πελατεία εἶνε στοιχεῖον πολὺ ρευστόν. Ἡ μεγάλη σημερινὴ ἀξία τῆς πελατείας δύναται εὐκόλως αὔριον νὰ ἐκμηδενισθῇ ἐκ παραγόντων ἀνεξαρτήτων τοῦ ἐπιχειρηματίου. Ἡ ἀπόσβεσις συνήθως καταχωρεῖται κατὰ τὸν ἄμεσον τρόπον.

VI. Παράδειγμα.—Κατὰ τὴν μεταβίβασιν τοῦ καταστήματος Δ. Παρίση εἰς τὸν Α. Ἀρβανιτίδην συνεφωνήθη «ἀέρας» δρχ. 200.000, αἵτινες καὶ κατεβλήθησαν τοῖς μετρητοῖς Ποῖαι πράξεις θὰ καταχωρηθοῦν εἰς τοὺς λ)σμούς :

	α) Λ)σμοὶ Δ. Παρίση	
200.000	Πελατεία Κεφάλαιον	200.000
200.000	Ταμεῖον Πελατεία	200.000

β) Λόγοι Α. Ἀρβανιτίδη

200.000 Πελατεία | Ταμείον 200.000

Μετὰ ἐν ἕτοι ὁ Α. Ἀρβανιτίδης κατεχώρησεν ἀπόσθεσιν
25 ω), ἦτοι δοχ. 50.000.

50.000 "Εκπτ. Πελατείας | Πελατεία 50.000

Μετὰ ταῦτα ἐπωλήθη τὸ κατάστημα εἰς τὸν Β. Καρᾶν καὶ ἀπετιμήθη ἡ πελατεία ἀντὶ 120.000 δρα.

120.000 Ταμείον | Πελαστεία 150.000
30.000 Ζημίαι

‘Ο λ)σμὸς «Ἐμπορικὴ Πελατεία» θὰ ἔχῃ ως ἔξης εἰς τὰ βιβλία τοῦ Α. Ἀρβανιτίδη :

Ἐμπορικὴ Πελατεία

200.000 Αγορά από Δ. Παρίσην	Απόσβεσις	50.000
	Πώλησις εις Β.Καράν	120.000
	Ζημία πωλήσεως	30.000
<u>200.000</u>	Τὸ δλον	<u>200.000</u>

§ 31 Α)σμοὶ εἰς ξένων νόμισμα. (*)

I. Τι παριστάνουν.—Πολλαὶ πράξεις διενεργοῦνται εἰς ἔ-
νον νόμισμα, π.χ. συναλλαγὴ μετὰ τρίτων προσώπων καὶ ἵδιᾳ
εὑρισκομένων εἰς τὸ ἔξωτερικόν, ἀγορὰ καὶ πώλησις ἔνων
νομισμάτων κ.τ.λ. Κατ’ οὐσίαν οἱ σχετικοὶ λογαριασμοὶ
πρέπει νὰ τηρηθοῦν εἰς ἔνον νόμισμα, διότι ἐάν ἡγόρασσα
ἔμπτα 10.000 γαλλ. φράγκων, πρέπει νὰ πληρώσω πρὸς ἔξ-
φλησιν 10.000 γαλλ. φράγκα. Παραλλήλως δικαὶ πρὸς τὸν

(*) Ή λεπτομερεστέρα των ἀνάπτυξις ἀνήκει εἰς τὴν «Τραπεζικήν Δογματικήν».

λ)σμὸν εἰς ἔνον νόμισμα πρέπει νὰ τηρηθῇ καὶ ὁ λ)σμὸς εἰς δραχμάς, δεδομένου ὅτι οἱ λ)σμοί μας τηροῦνται εἰς δραχμάς καὶ κατὰ τὸν γνωστὸν κανόνα τῆς ἀριθμητικῆς δὲν δύνανται νὰ προστεθῶσι ἀνόμοια στοιχεῖα, ὡς εἶνε τὰ διάφορα νομίσματα· καὶ ἀνάγκην ἄπασαι αἱ πρᾶξεις θ' ἀποτιμηθοῦν εἰς δραχμάς. Γεννᾶται λοιπὸν τὸ ἐρώτημα κατὰ ποῖων τρόπον τηροῦνται οἱ «μικτοὶ» οὗτοι λογαριασμοὶ συγχρόνως εἰς ἔνον νόμισμα καὶ εἰς δραχμάς, δεδομένου ὅτι ἡ σχέσις τῶν ἔνων νομίσματων πρὸς τὴν δραχμὴν δὲν εἶνε πάντοτε ἡ αὐτή, ἀλλὰ κυμαίνεται ἐκ διαφόρων λόγων.

II. Α' Τρόπος: Βάσει τρεχ. τιμῆς. — Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν χρεοῦμεν καὶ πιστοῦμεν τὸν λ)σμὸν μὲ τὴν ἐκάστοτε τρέχουσαν τιμὴν τοῦ ἔνον νομίσματος, κατὰ δὲ τὸ κλείσιμον—προσωρινὸν ἢ δριστικὸν—τοῦ λ)σμοῦ προβαίνομεν εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς νομίσματικῆς διαφορᾶς τῆς προκυπτούσης ἐκ τῶν διακυμάνσεων τοῦ νομίσματος καὶ εἰς τὴν ταχτοποίησιν τοῦ λ)σμοῦ, ὥστε τὸ τυχὸν ὑπόλοιπον εἰς δραχμάς νὰ ἴσοῦται πρὸς τὸ γινόμενον τοῦ εἰς ἔνον νόμισμα ὑπολοίπον ἐπὶ τὴν τρέχουσαν τιμὴν τοῦ ἔνον νομίσματος εἰς δραχμάς. Πρὸς τοῦτο χρησιμοποιεῖται ὁ λ]σμὸς «Νομίσματικαὶ Διαφοραί», χρεούμενος ἐὰν αὗται εἶναι εἰς βάρος μας καὶ πιστούμενος, εἶναι εἰς ὅφελός μας.

III. Περιπτώσεις Α' τρόπου. — Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς τελικῆς ἐκκαθάρισεως τῶν λ]σμῶν αἱ ἔξις περιπτώσεις δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν :

α) ὁ λ]σμὸς εἰς ἔνον νόμισμα εἶναι ἔξισωμένος, καθὼς καὶ ὁ λογαριασμὸς εἰς δραχμάς, δπότε οὐδεμία ἀνωμαλία ὑφίσταται καὶ συνεπῶς δὲν γίνεται λογιστικὴ ἐγγραφὴ ταχτοποιήσεως.

β) ὁ λ]σμὸς εἰς ἔνον νόμισμα εἶναι ἔξισωμένος, ὁ δὲ λογαριασμὸς εἰς δραχμάς παρουσιάζει χρεωστικὸν ὑπόλοιπον. Π. χ. ὑποθέσωμεν ὅτι 1) ἡγοράσαμεν ἀπὸ τὸν Α. Ἀνδρέου ἐμπ[τ]α ἀξίας 10.000 γαλλ. φράγκων. Τιμὴ φρ. δρ. 3.50.

35.000   'Εμπορεύματα | Α. Ἀνδρέου φρ. 10000 35.000

2) Ἐπληρώσαμεν 37.000 δρ. εἰς τὸν Α. Ἀνδρέου πρὸς ἔξι-
φλησιν τοῦ ὡς ἄνω τιμολογίου του

37.000 φρ. 10000 Α. Ἀνδρέου | Ταμεῖον

37.000

Τοιουτορόπως ὁ λ)σμὸς τοῦ Α. Ἀνδρέου εἰς φράγκα μὲν εἶναι ἔξισωμένος, εἰς δραχμὰς δὲ πιρουσιάζει χρεωστικὸν ὑπόλοιπον 2000 δρχ., ἐνῷ ἐν τῇ πραγματικότητι οὐδὲν ὀφείλει ὁ Α. Ἀνδρέου. Πρὸς τακτοποίησιν τῆς διαφορᾶς ταύτης, ἡτις προέκυψεν ἐκ τῆς διακυμάνσεως τοῦ γαλλ. φράγκου, πρέπει νὰ καταχωρίσωμεν τὴν ἔξῆς πρᾶξιν :

2.000 Νομισματ. διαφοραὶ | Α. Ἀνδρέου

2.000

γ) ὁ λ)σμὸς εἰς ἔξινον νόμισμα εἶνε ἔξισωμένος, ὁ δὲ λ)σμὸς εἰς δραχμὰς παρουσιάζει πιστωτικὸν ὑπόλοιπον π. χ. ὑποθέσωμεν ὅτι πρὸς ἔξόφλησιν τοῦ Α. Ἀνδρέου ἐμετρήσαμεν 34.000 δρχ., ὅποτε θὰ ἔχωμεν χρεωστικὸν ὑπόλοιπον 1000 δρ. ἵσον πρὸς τὴν πραγματοποιηθεῖσαν νομισματικὴν διαφοράν.

1000 Α. Ἀνδρέου | Νομισματ. Διαφοραὶ 1000

δ) ὁ λ)σμὸς εἰς ἔξινον νόμισμα παρουσιάζει χρεωστικὸν ἢ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον, τὸ ὅποιον μετατρεπόμενον εἰς δραχμὰς βάσει τῆς τρεχούσης τιμῆς δίδει τὸ χρεωστικὸν ἢ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ εἰς δραχμὰς· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ λ)σμὸς εἶνε ἐν τάξει καὶ οὐδεμίᾳ ἔγγραφὴ θὰ γίνῃ

ε) ὁ λ)σμὸς εἰς ἔξινον νόμισμα εἶνε χρεωστικός, ὁ δὲ λογαριασμὸς εἰς δραχμὰς εἶνε καὶ αὐτὸς χρεωστικός· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πολλαπλασιάζομεν τὸ εἰς ἔξινον νόμισμα χρεωστικὸν ὑπόλοιπον ἐπὶ τὴν τρέχουσαν τιμὴν τοῦ νομίσματος εἰς δραχμὰς καὶ τὸ γινόμενον παραβάλλομεν πρὸς τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ εἰς δρχ. λ)σμοῦ. ΙΙ. χ. ἐπωλήσαμεν εἰς τὸν Β. Βασιλείου ἐμπτ)τα ἀξία; 5.000 φρ. γαλλ. μὲ τρέχ. τιμὴν φρ. 3,50, ἥτοι δρ. 17.500 καὶ εἰσεπράξαμεν ἔναντι 3.000 φρ., ἥτοι δραχ. 10.800. Ζητεῖται νὰ τακτοποιηθῇ ὁ λ)σμός, ὁ ὅποιος παρουσιάζει χρ. ὑπόλοιπον φρ. 2.000 καὶ δρχ. 6.700 μὲ σημερινὴν τιμὴν τοῦ φρ. 3.65. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς ταύτης ὁ Β. Βασιλείου ὀφείλει 7.300 δρχ., ἥτοι ἐπὶ πλέον τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου (7.300—6.700) δρχ. 600. Πρὸς τακτοποίησιν ἐπομένως θὰ καταχωριθῇ χρέωσις τοῦ Β. Βασιλείου καὶ πίστωσις τῶν Νομισματικῶν Διαφορῶν.

• Εάν ή τιμή τοῦ φρ. ἡτο δρχ. 3,20, δ. Β. Βασιλείου θὰ ὥφειλε μόνον δρχ. 6.400 καὶ συνεπῶς ή Νομισματ. Διαφορὰ τῶν (6.700—6.400) 300 δρχ. θὰ κατεχωρεῖτο ἀντιστρόφως.

στ) δ λ)σμὸς εἰς ξένον νόμισμα εἶνε χρεωστικός, δ δὲ λ)σμὸς εἰς δρχ. εἶνε ἔξισωμένος, δπότε ή ἀξία τοῦ εἰς ξένον νόμισμα χρεωστικοῦ ὑπολοίπου μετατρεπομένη εἰς δρχ. ἀποτελεῖ τὴν νομισματικὴν διαφοράν. • Υποθέσωμεν δτι ἐπωλήσαμεν εἰς τὸν Δ. Δημητρίου ἐμπτα δξίας 1.000 φρ. ἡτοι 3.700 δρχ. καὶ δτι εἰσεπράξαμεν ξναντι 900 φρ. ἡτοι δρ. 3.700, δπότε δ. Δημητρίου δφείλει μὲν φρ. 100 εἶνε ἔξισωμένος δὲ εἰς δρχ. Πρὸς τακτοποίησιν θὰ χρεώσωμεν τὸν Δ. Δημητρίου μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ὑπολοίπων 100 φρ., ξστω πρὸς 3,90 ἡτοι μὲ δρχ. 390 καὶ θὰ πιστώσωμεν τὰς «Νομισματικὰς Διαφοράς».

ζ) δ λ)σμὸς εἰς ξένον νόμισμα εἶνε χρεωστικός, δ δὲ εἰς δρ. εἶνε πιστωτικός, δπότε ή διαφορά—ή δποία πρὸς τακτοποίησιν θὰ καταχωρηθῇ εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ τοῦ Δ. Δημητρίου καὶ εἰς τὴν πίστωσιν τῶν «Νομισματ. Διαφορῶν»—θ' ἀποτελῆται 1) ἀπὸ τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τῶν δραχμῶν καὶ 2) ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν ὑπολοίπων φρ. • Εστω δτι εἰσεπράξαμεν ἀπὸ τὸν ἄνω Δ. Δημητρίου 900 φρ., ἡτοι δρχ. 3.750· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ή Νομισματικὴ Διαφορὰ εἶνε 390+50 δρ. 440

η) δ λ)σμὸς εἰς ξένον νόμισμα εἶνε πιστωτικός, δ δὲ εἰς δρχ. ἔξισωμένος, δπότε ή ἀξία τοῦ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου μετατρεπομένη εἰς δρχ. βάσει τῆς τρεχ. τιμῆς τοῦ νομίσματος ἀποτελεῖ τὴν διαφοράν, ή δποία θὰ καταχωρηθῇ εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ) «Νομισματικὴ Διαφορὰ» καὶ εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ εἰς ξένον νόμισμα (ἀντίθετος περίπτωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. στ.)

θ) δ λ)σμὸς εἰς ξένον νόμισμα εἶνε πιστωτικός, καθὼς καὶ δ λ)σμὸς εἰς δραχμάς· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πολλαπλασιάζομεν τὸ εἰς ξένον νόμισμα πιστωτικὸν ὑπόλοιπον ἐπὶ τὴν τρέχουσαν τιμὴν τοῦ νομίσματος εἰς δραχμὰς καὶ τὸ γινόμενον παραβάλλομεν πρὸς τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τοῦ εἰς δρχ. λ)σμοῦ. • Εστω δτι τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τοῦ Σ. Ζήση εἶνε φρ. 1000, ἡτοι δρχ. 3.600· καὶ δτι ή τρεχ. ἀξία τῶν 1000 φρ. εἶνε 3760 δρχ. ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρὸς τακτοποίησιν θὰ χρεωθοῦν αἱ «Νο-

μισματικαὶ Διαφοραὶ» καὶ θὰ πιστωθῇ ὁ Σ. Ζήσης μὲ 160 δρ., οὕτως ὥστε τὸ πιστωτικόν του ὑπόλοιπον εἰς δρ. νὰ ἴσοῦται πρὸς τὴν τρέχ. ἀξίαν τῶν 1000 φρ.

Ἐὰν ἀνιιθέτως τὸ γαλλ. φρ. τιμᾶται 3,45, θὰ καταχωρηθῇ ἡ ἀντίθετος ἐγγραφή, ἵτοι θὰ χρεωθῇ ὁ Σ. Ζήσης μὲ τὴν διαφορὰν τῶν (3.600—3450) 150 δρ., οὕτως ὥστε τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον του εἰς δρ. νὰ εἴνε ἵσον πρὸς τὴν τρέχουσαν ἀξίαν τῶν 1000 γαλλ. φράγκων

ι) ὁ λ)σμὸς εἰς ἔνενον νόμισμα εἴνε πιστωτικός, ὁ δὲ εἰς δρ. λ)σμὸς παρουσιάζει χρεωστικὸν ὑπόλοιπον, δύοτε ἡ διαφορὰ—ἡ δροῖα πρὸς τακτοποίησιν θὰ καταχωρηθῇ εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Σ. Ζήση» καὶ εἰς τὴν χρέωσιν τῶν «Νομισματικῶν Διαφορῶν»—ἀποτελεῖται 1) ἀπὸ τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον δραχμῶν καὶ 2) ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν ὑπολοίπων φράγκων ἐπὶ τὴν τρέχουσαν τιμὴν των εἰς δραχμάς. Ἐστω ὅτι ὁ λ)σμὸς τοῦ Σ. Ζήση ἔχει πιστωτικὸν ὑπόλοιπον 1000 φρ. καὶ ὁ λ)σμὸς εἰς δρ. χρεωστικὸν ὑπόλοιπον 80 δρ. καὶ ὅτι ἡ τρέχ. τιμὴ τοῦ φρ. εἴνε 3,30· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρὸς τακτοποίησιν θὰ πιστώσωμεν τὸν Σ. Ζήσην μὲ $1.000 \times 3,30 = 3.300 + 80 = 3.380$

VI. B'. Τρόπος ἀμέσου τακτοποιήσεως.—Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον χρεώνομεν ἡ πιστώνομεν τὸν λ)σμὸν μὲ τὴν τιμὴν τοῦ κόστους τοῦ ἔνενον νομίσματος, τὴν δὲ προκύπτουσαν ἐκάστοτε διαφορὰν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς τρεχούσης καταχωροῦμεν ἀμέσως εἰς τὸν λ)σμὸν «Νομισματικὴ Διαφοραὶ». Ἐστωσαν πρὸς καταχώρισιν αἱ κάτωθι πρᾶξεις 1. Ἡγοράσαμεν ἐμπορεύματα 100 £ ἀπὸ I. Σλόθ. Σημειώνῃ τιμὴ £ δρ. 530.

53.000	Ἐμπορεύματα I. Σλόθ £ 100	53.000
2.	Ἐπληρώσαμεν ἔναντι εἰς I. Σλόθ £ 40 πρὸς 550	
21.200	£ 40 I. Σλόθ Ταμεῖον	22.000
800 Νομισμ. Διαφοραὶ		
3.	Ἐπληρώσαμεν πρὸς ἔξοφλησιν εἰς I. Σλόθ £ 60 πρὸς 525.	
31.800	£ 60 I. Σλόθ Ταμεῖον Νομισμ. Διαφοραὶ	31.500
		300

Τοιουτορόπως ὁ λ)σμὸς τοῦ I. Σλὸθ μετὰ τὸ πέρας τῶν ἔργασιῶν εἶναι ἔξισωμένος καὶ ἀπὸ ἀπόψεως λιρῶν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δραχμῶν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ «Νομισματικὴ Διαφοραὶ» ἐκ δραχ. (800—300)=500 δεικνύει τὴν διαφοράν, ἡ δοπία προέκυψεν ἐκ τῆς διακυμάνσεως τῶν λιρῶν.

Ο τρόπος οὗτος θὰ ἥτο ἀκριβέστερος, ἐὰν εἰς ἑκάστην συναλλαγὴν ὁ I. Σλὸθ ἔχρεωπιστοῦτο μὲ τοιοῦτον ποσόν, ὥστε τὸ ὑπόλοιπόν του εἰς δραχμὰς νὰ ἴσοῦται πάντοτε μὲ τὴν τρέχουσαν ἀξίαν τοῦ ἔνου νομίσματος, διότι εἰς τὸ ἄνω παράδειγμα μετὰ τὴν ἔναντι πληρωμὴν τῶν 40 £ ὁ I. Σλὸθ ἐμφανίζεται μὲ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον (53.000—21.200) δρ. 31.800, ἐνῷ ἐν τῇ πραγματικότητι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὠφείλαμεν (μὲ τιμὴν £ δρχ. 550) δρχ. 33.000. Ἐπομένως κανονικώτερον ἔπειτε νὰ χρεωθῇ ὁ I. Σλὸθ μόνον μὲ 20.000 δρ., δόπτε τὸ πιστωτικόν του ὑπόλοιπον θὰ ἥτο 33.00.) δρχ. (ἥτο £ 60 X 550) καὶ ὁ λ)σμὸς «Νομισματικὴ Διαφοραὶ» μὲ 2 000 δρχ. ὥστε νὰ ἐμφανισθῇ ἡ διαφορά, ἡ δοπία προκύπτει λόγῳ τῆς ἀνατιμήσεως τῆς λίρας ἀπὸ 530 εἰς 550 δρχ. δχι μόνον ἐκ τῆς γενομένης πληρωμῆς 40 £ ἔναντι, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἀπομένοντος πρὸς ἔξοφλησιν ποσοῦ τῶν 60 λιρῶν. Ο τρόπος οὗτος, παρ’ ὅτι εἶνε ὁρθότερος, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν πρᾶξιν λόγῳ τῶν δυσκολιῶν τὰς δοπίας παρουσιάζει.

V. Γ' Τρόπος: Βάσει λογιστικοῦ ἰσοτίμου. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν αἱ διάφοροι εἰς δραχμὰς χρεώσεις καὶ πιστώσεις καταχωροῦνται εἰς τὸν λ)σμὸν κατόπιν μετατροπῆς τοῦ ἔνου νομίσματος ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς τιμῆς σταύρερᾶς ἐκ τῶν προτέρων ὀδρισμένης, ἡ δοπία καλεῖται «λογιστικὸν ἰσότιμον» ἢ «συμβατικὴ τιμὴ» κοινῶς *valuta*. Ἡ συμβατικὴ αὕτη τιμὴ εἶνε στρογγύλη πρὸς διευκόλυνσιν τῶν πολλαπλασιασμῶν καὶ συνήθως δὲν ἀφίσταται πολὺ τῆς πραγματικῆς τιμῆς τῶν νομισμάτων π. χ. διὰ τὸ φρ. εἶνε 3,50 δρχ., διὰ τὴν λίραν 500 δρχ., διὰ τὴν λιρέτταν 4 δρχ. διὰ τὸ δολλάριον 100 δρχ. Ἡ προκύπτουσα διαφορὰ ἐκάστοτε μεταξὺ τῆς πραγματικῆς τιμῆς τοῦ ἔνου νομίσματος καὶ τοῦ λογιστικοῦ ἰσοτίμου καταχωρεῖται εἰς τὸν λ)σμὸν «Νομισματικὴ Διαφοραὶ». Π. χ. 1) ἡγοράσαμεν ἀπὸ

τὸν Π. Σοῦτον ἐμπ)τα ἀξίας 10.000 φρ. Σημερινὴ ἀξία φρ. 3.60 λογιστικὸν ἴσοτιμον 3.50 δρχ.

36.000	Ἐμπορεύματα	Π. Σοῦτος 10.000 ff. 35.000 Νομισματ. Διαφοραὶ 1.000
--------	-------------	---

2) Ἐπληρώσαμεν ἔναντι εἰς Π. Σοῦτον δρχ. 13.200 δι' ἀξίαν 4.000 f. f.

14.000 f. f. 4.000	Π. Σοῦτος	Ταμεῖον 13.200 Νομισμ. Διαφοραὶ 800
--------------------	-----------	--

3) Ἐπληρώσαμεν πρὸς ἔξόφλησιν 21.300 δρχ. δι' ἀξίαν 6000 f. f.

21.000 f. f. 600	Π. Σοῦτος	Ταμεῖον 21.300 Νομισ. Διαφοραὶ
------------------	-----------	-----------------------------------

Τοιουτορόπως τὸ ὑπόλοιπον εἰς δραχμὰς διαιρούμενον διὰ τοῦ λογιστικοῦ ἴσοτιμου (3,50) δεικνύει τὸ ποσὸν εἰς ἔνον νόμισμα (π. χ. τῶν φράγκων ἐν προκειμένῳ). Πράγματι 35.000 : 3,50=10.000 φράγκα καὶ (35.000—14.000)=21.000 : 3,50=6.000 φράγκα.

Κατὰ τὸ προσωρινὸν κλείσιμον τῶν λ)σμῶν ἐνεργοῦμεν κατὰ δύο τρόπους ὡς ἔξῆς: α) ἀνάγομεν ὅλους τοὺς εἰς ἔνον νόμισμα λ)σμοὺς εἰς τὴν τρέχουσαν αὐτῶν ἀξίαν, τῆς τυχὸν διαφορᾶς καταχωρουμένης εἰς τὸν λ)σμὸν «Νομισματικαὶ Διαφοραὶ», μετὰ τὸ ἄνοιγμα δὲ ἐκ νέου καταχωροῦμεν τὴν ἀντίθετον ἐγγραφήν, ἵνα ἐπανέλθουν οἱ λ)σμοὶ εἰς τὴν ἀξίαν των βάσει τοῦ λογιστικοῦ ἴσοτιμου. Ο τρόπος οὗτος ἐν περιπτώσει πολλῶν λ)σμῶν εἶνε κοπιώδης καὶ ἐπομένως εἶναι προτιμώτερος ὁ β' τρόπος.

β) ἀφίνομεν ὡς ἔχουν τοὺς λ)σμοὺς εἰς ἔνον νόμισμα, ἢτοι μὲ ὑπόλοιπα βάσει τοῦ λογιστικοῦ ἴσοτιμου, τὴν δὲ διαφορὰν καταχωροῦμεν εἰς τὸν λ)σμὸν «Νομισματικαὶ Διαφοραὶ» ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸν λ)σμὸν τακτοποιήσεως—ἀντίστοιχον ἥ συμπληρωματικὸν—ὑπὸ τὸν τίτλον «Τακτοποίησις λ)σμῶν εἰς Ξένον Νόμισμα». Ἡ ἐγγραφὴ αὐτὴ ἀκυροῦται δι' ἀντιστόφου κατὰ τὸ ἄνοιγμα ἐκ νέου.

VI. Χαράκωμα τοῦ λ)σμοῦ.—Εἰς τοὺς λ)σμοὺς εἰς ἔνον νόμισμα προστίθενται στῆλαι, διὰ τῶν δποίων παρακολουθοῦν-

ταὶ αἱ χρεώσεις καὶ αἱ πιστώσεις τῶν ποσῶν εἰς ξένον νόμισμα, ὡς καὶ τὸ ὑπόλοιπόν των καὶ μετὰ ταῦτα ἀκολουθοῦσιν αἱ στῆλαι τῶν ποσῶν εἰς δραχμάς. Δύνανται ἐπίσης νὰ τεθοῦν αἱ στῆλαι μὲ τὴν ἔξης σειρὰν 1) χρέωσις εἰς Ξ. Ν. 2) χρέωσις δραχ. 3) πίστωσις εἰς Ξ. Ν. 4) πίστωσις δρχ. 5) ὑπόλοιπον εἰς Ξ. Ν. καὶ 6) ὑπόλοιπον δρχ. Προτιμῶμεν τὸν α' τρόπον, δ ὅποιος ἄλλως τε ἐπιβάλλεται, ἐὰν εἰς τὸν αὐτὸν λ)σμὸν καταχωροῦνται δύο ἢ περισσότερα ξένα νομίσματα, π. χ. δταν μετὰ τοῦ Α. Α. ἐνεργοῦμεν συναλλαγὰς εἰς λίρας καὶ εἰς μάρκα.

VII. Παράδειγμα.—Πρὸς καλυτέραν ἐμπέδωσιν παραθέτομεν τὰς κάτωθι πρᾶξεις ἐγγραφείσας καὶ κατὰ τοὺς τρεῖς τρόπους.

1. Τὸ εἰς νέον χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ Ε. Ducoux εἶνε f. f. 14.720. Τιμὴ f. f. 3.50. Λογιστικὸν ἰσότιμον δρχ. 3. 'Υπάρχονταν ὧσαύτως ἐν τῷ Ταμείῳ μας μετρητὰ 40.000 δρχ. καὶ ἐμπορεύματα δρχ. 500.000 ἐν τῇ ἀποθήκῃ.

2. Τιμολόγιον Ε. Ducoux σακχάρεων f. f. 37.200. Τιμὴ f. f. 3.60.

3. "Εμβασμα εἰς Ε. Ducoux f. f. 10.000. πρὸς 3,65.

4. 'Απεστάλησαν εἰς αὐτὸν ἐλαιόλαδα ἀξίας 76.884, ἥτοι f. f. 22.610. Τιμὴ φρ. 3,40

5. "Εμβασμα παρ' Ε. Ducoux πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ λ)σμοῦ τοῦ f. f. 10.130, ἥτοι δρχ. 33.429.

6. Μεταφορὰ τῆς τυχὸν νομίσματικῆς διαφορᾶς εἰς τὸ Κεφάλαιον.

Α. Τρόπος: Βάσει τρεχούσης τιμής Ξ. Ν.

Νο πραξ.	Χρεούμενοι Λ)σμοί	Πιστούμενοι Λ)σμοί	Ποσά	
			Χρεώσεις	Πιστώσ.
1	Ταμεῖον 'Εμπορεύματα ‘Υπάρχοντα μετρητά καὶ ἐμπορεύματα	Κεφάλαιον	40.000 500.000	
2	E. Ducoux ‘Υπόλοιπον εἰς νέον fr. 14.720X3,50	Κεφάλαιον	51.380	51.380
3	'Εμπορεύματα Τιμολόγιον του fr. 37.200X3.60	E. Ducoux	133.920	133.920
4	E. Ducoux “Εμβασμά μας fr. 10.000X3,65	Ταμεῖον	36.500	36.500
5	E. Ducoux Τιμολόγιον μας fr. 22.610X3,40	'Εμπορεύματα	76.884	76.884
6	Ταμεῖον 'Εμβασμά του fr. 10.130X3,30	E. Ducoux	33.429	33.429
7	E. Ducoux Πρὸς τακτοποίησιν τοῦ λ]σμοῦ	Νομισμ. Διαφοραὶ	2.585	2.585
8	Νομισματ. Διαφοραὶ μεταφορὰ κέρδους	Κεφάλαιον	2.585	2.585

E m i l e D u c o u x

Αρ. πραξ.	Φεράγκα Γαλλικά			Δραχμαὶ		
	Χρέωσις	Πίστωσις	‘Υπόλοιπον	Χρέωσις	Πίστωσις	‘Υπόλοιπον
1	14.720		X. 14.720	51.380		X. 51.380
2		37.200	Π. 22.480		133.920	Π. 82.540
3	10.000		> 12.480	36.500		Π. 46.040
4	22.610		X. 10.130	76.884		X. 30.844
5		10.130	—		33.429	Π. 2.585
	47.330	47.330	—	164.764	167.349	Π. 2.585
				2.585		
				167.349	167.349	

Ταμεῖον	Νομισμ. Διαφ.	Κεφάλαιον	Έμπορεύματα
40.000	36.500	2.585	591.380
33.429			2.585
73.429		<u>Μεταφορὰ κέρδους</u>	76.884

Τοιουτορόπως ή περιουσιακή κατάστασις μετά τὰς πράξεις αυτὰς έχει ώς έξῆς :

Ένεργητικὸν

Παθητικὸν

Ταμεῖον	36.929	Κεφάλαιον	93.965
Έμπορεύματα	57.036		
Τὸ ὅλον	93965	Τὸ ὅλον	93.965

Β' τρόπος: ἀμέσου τακτοποιήσεως τοῦ ὑπόλοιπου.

No πρᾶξης	Χρεούμενοι Λ)σμοὶ	Πιστούμενοι Λ)σμοὶ	Χρέωσις	Πίστωσις
1	Ταμεῖον Έμπορεύματα E. Ducoux	Κεφάλαιον	40.000 500.000 51.380	591.380 132.308 1.612
2	Έμπορεύματα	E. Ducoux Νομισμ. Διαφοραὶ	133.920	
3	E. Ducoux Νομισμ. διαφοραὶ	Ταμεῖον	35.376 1.124	36.500
4	E. Ducoux	Έμπορεύματα Νομισμ. Διαφοραὶ	79.990	76.884 3.106
5	Ταμεῖον Νομισμ. Διαφοραὶ	E. Ducoux	33.429 1.009	34.438
		Τὸ ὅλον	376.228	376.228

Σημ.: 'Ως βάσις εἰς τὰς χρεωπιστώσεις τοῦ E. Ducoux ἐλήφθη νὰ ἐγγράφεται τοιοῦτον ποσὸν, ὥστε τὸ ἔκαστοτε ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ νὰ ἐμφαίνῃ τὴν ἀξίαν τοῦ ξένου νομίσματος. εἰς δοκ.'.

Emile Ducoux

N. Διαφορ.

Χρέωσις		Πίστωσις		Υπόλοιπα		N. Διαφορ.
Φράγκ.	Δραχ.	Φράγκ.	Δραχ.	Δραχ.	Φράγκα	
14.720	51.380	37.200	132.308	X. 14.720 Π. 22.480 Π. 12.480	X. 51.380 Π. 80.928 Π. 45.552	1124 1612 1009 3106 2133 4718 2585 4718 4718
10.000	35.376					
22.616	79.990			X. 10.130	X. 34.438	
47.330	166.746	47.330	166.746	—	—	
47.330	166.746	47.330	166.746	—	—	

Γ. Τρόπος: Βάσει Λογιστικοῦ Ἰσοτίμου (τὸ φρ.=3 δρ.)

.Αρ.πρός*	Χρεούμενοι Λ)σμοὶ	Πιστούμενοι Λ)σμοὶ	Χρέωσις	Πίστωσις
1	Ταμεῖον Ἐμπορεύματα E. Ducoux Διακαν. Λ)σμῶν Ε.Ν.		40.000 500.000 44.160 7.220	
2	Ἐμπορεύματα	Κεφάλαιον	133.920	591.380 111.600 22.320
3	E. Ducoux Νομισμ. Διαφοραὶ	E. Ducoux Νομισμ. Διαφοραὶ	30.000 6.500	
4	E. Ducoux Νομισμ. Διαφοραὶ	Ταμεῖον	67.830 9.054	36.500 76.884
5	Ταμεῖον	Ἐμπορεύματα	33.429	30.390 3.039
6	Νομ. Διαφοραὶ	E. Ducoux Νομισμ. Διαφοραὶ	7.220	7.220

E. D u c o u x			Νομ. Διαφοραί	
44.160	111.600	X. 44.160 Π. 67.440 ΠΙ. 37.440 X. 30.390	6.500 9.054 7.220	22.320 3.039
30.000		—		
67.830	30.390	—	22.774 2.585	25.559
141.990	141.990	—	25.359	25.359

‘Ο λ)σμὸς εἰς fr. fr. τοῦ E. Dusouxs, ὡς καὶ οἱ λ)σμοὶ Κεφαλαίου, Ταμείου καὶ Ἐμπορευμάτων, είναι οἱ αὐτοὶ μὲ τοὺς λ)σμοὺς κατὰ τοὺς δύο προηγουμένους τρόπους.

§ 32 ‘Ο λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα».

I. *Τὶ παριστᾶ.*—‘Ο σκοπὸς τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων εἶνε ἡ ἀγορὰ ἐμπορευμάτων πρὸς μεταπώλησιν μὲ τὸν σκοπὸν κέρδους· συνεπῶς δὲ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» παρακολουθεῖ τὰς σχετικὰς πράξεις, ἵνα μᾶς πληροφορῇ τὴν κίνησιν τῶν ἐμπ.)των ἀφ’ ἑνὸς καὶ ἀφ’ ἕτερου ποιῶν εἶνε τὸ ποσὸν τῶν ἀπωλήτων ἐμπορευμάτων ἐν τῇ ἀποθήκῃ. Παραλλήλως πρὸς τὰς πληροφορίας τὰς σχετιζομένας μὲ τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν πώλησιν καὶ γενικώτερον μὲ τὴν κίνησιν τῶν ἐμπορευμάτων πρέπει ἡ Λογιστικὴ νὰ μᾶς πληροφορῇ ποιῶν εἶνε τὸ προκύπτον ἔκαστοτε ἀποτέλεσμα—κέρδος ἢ ζημία—ἐκ τῆς κυρίας αὐτῆς κερδοσκοπικῆς ἁργασίας τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως.

II. *Χρέωσις τοῦ λ)σμοῦ.*—Αἱ συνήθεις πράξεις ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων εἶνε αἱ κάτωθι, ἔγγραφονται δὲ εἰς τὴν χρέωσιν ἐφόσον αὐξάνει ἡ ἀξία τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ ἐμπορευμάτων καὶ εἰς τὴν πίστωσιν, ἐφόσον μειοῦται ἡ ἀξία των ἐπομένως εἰς τὴν χρέωσιν ἔγγραφονται :

1. ἡ ἀγορὰ ἐμπορευμάτων τοῖς μετρητοῖς
2. ἡ ἀγορὰ ἐμπορευμάτων ἐπὶ πιστώσει ἢ εἰς λ)σμὸν

Λογιστικὴ

3. τὰ ἔξοδα παραλαβῆς τὰ αὐξάνοντα τὸ κόστος τοῦ ἀγορασθέντος ἐμπορεύματος

4. τὰ ἔξοδα συσκευασίας

5. τὰ ἔξοδα ἀποστολῆς, ἐφόσον εἰνε εἰς βάρος τοῦ πωλητοῦ

6. αἱ ἐπιστροφαὶ παρὰ τῶν πελατῶν

7. αἱ ἐκπτώσεις αἱ παρεχόμεναι εἰς τοὺς πελάτας

8. τὰ τυχὸν πλεονάσματα

9. πᾶσα ἡ ὁικοδήποτε ἄλλου λόγου εἰσαγωγὴ ἐμπορευμάτων
(π.χ. ἐκ κληρονομίας, δωρεᾶς κτλ.)

10. ἡ ἀνατίμησις τῆς ἀξίας τοῦ ἀποθέματος.

III. Πίστωσις τοῦ λ)σμοῦ.—Εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ καταχωροῦνται αἱ ἔξης πράξεις :

1. ἡ πώλησις τοῖς μετρητοῖς

2. ἡ πώλησις ἐπὶ πιστώσει ἢ εἰς λ)σμὸν

3. αἱ ἐπιστροφαὶ ἐμπορευμάτων εἰς τοὺς προμηθευτὰς

4. αἱ ἐκπτώσεις αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τῶν προμηθευτῶν

5. τὰ τυχὸν ἐλλείμματα

6. ἡ μείωσις τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων λόγῳ φυσικᾶς

7. πᾶσα ἡ ὁικοδήποτε ἄλλου λόγου ἔξαγωγὴ (π. χ. δωρεά,
πυρκαϊὰ κτλ.)

8. ἡ ὑποτίμησις τῶν ἀπωλήτων.

IV. Δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.—‘Ως τοιαῦτα χρησιμεύοντιν τὰ τιμολόγια τῶν προμηθευτῶν, οἱ συμπληρωματικοί των λογαριασμοί, τὰ ζυγολόγια, οἱ λ)σμοὶ τῶν ἐκτελωνιστῶν καὶ τῶν γραφείων ἀποπτολῆς, τὰ τιμολόγια πιστώσεως καὶ ἐπιστροφῆς, τὰ πιστοποιητικὰ ἀναλύσεως, οἱ λ)σμοὶ τῶν Τραπεζῶν, αἱ ἀποδείξεις παραδόσεως, οἱ λ)σμοὶ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν, αἱ ἀπογραφαὶ τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ τιμολόγια πωλήσεως, τὰ Δελτία τὰ καθορίζοντα τὰς τιμὰς Ἐπιμελητηρίων καὶ Χρηματιστηρίων, αἱ ἀποδείξεις παραδόσεως καὶ παραλαβῆς, τὰ ἀποδεικτικὰ πληρωμῆς τῶν φόρων, τὰ Δελτία ἐσωτερικῆς κινήσεως τῶν ἐμπορευμάτων κλπ. Ἡ ἔξέτασις τῶν ἀνωτέρω ἔγγραφων ἀνήκει εἰς τὴν Τεχνικὴν τοῦ Ἐμπορίου καὶ μόνον τὰ Δελτία Ἐσωτερικῆς Κινήσεως θὰ ἔξετάσωμεν ἐνταῦθα ὡς λογιστικὰ ἔγγραφα. Τὰ Δελτία ταῦτα εἶνε ἔγγραφα χρησιμοποιούμενα

ἀπὸ τὸν ἀποθηκάριον ἢ τοὺς ἀρμοδίους ὑπαλλήλους τῶν Καταστημάτων πωλήσεως διὰ τὴν παραλαβὴν ἢ τὴν παράδοσιν ἐμπορευμάτων, οὕτως ὥστε νὰ τακτοποιῆται ἡ διαχείρισις τῶν ὑπολόγων διαχειριστῶν τῶν ἐμπορευμάτων, π. χ. ἐντέλλεται ὁ ἀποθηκάριος νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ Κατάστημα Α' 4 δωδ. καλτσῶν μεταξωτῶν No 34. Ἐπὶ τῷ βάσει τῆς ἀνω ἐντολῆς ὁ ἀποθηκάριος ἐκδίδει Δελτίον Κινήσεως Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας εἰς τετραπλοῦν καὶ τὸ μὲν στέλεχος παραμένει εἰς χειρας του, τὸ ἐν ἀπόκομμα πιθαδίδεται εἰς τὸ Κατάστημα Α' ὡς δικαιολογητικὸν τῆς γενομένης εἰσαγωγῆς, τὸ ἔτερον ἀπόκομμα ἐπιστρέφεται ὑπογεγραμμένον παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Καταστήματος Α' εἰς τὸν ἀποθηκάριον καὶ χρησιμεύει ὡς ἀπόδειξις παραλαβῆς καὶ τὸ τρίτον ἀπόκομμα ὑπογεγραμμένον καὶ αὐτὸ ἀποστέλλεται εἰς τὸ Λογιστήριον πρὸς ἐγγραφὴν τῆς ἐσωτερικῆς ταύτης κινήσεως τοῦ ἐμπορεύματος εἰς τοὺς οἰκείους λ)σμούς.

V. **Τήρησις τῶν λ)σμῶν κατὰ ποσότητα.** — Ἐξωλογιστικῶς οἱ λ)σμοὶ τῶν ἐμπορευμάτων δύνανται νὰ τηρηθοῦν μόνον κατὰ ποσότητα π. χ. οἱ λ)σμοὶ οἱ τηρούμενοι παρὰ τοῦ ἀποθηκάριου, διότι δὲν ἐνδιαφέρει τὴν διαχείρισιν τοῦ ἀποθηκάριου ἢ ἀξία τῶν εἰσαγομένων ἢ ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων, ἀλλ' ἢ ποσότης ἐπιβάλλεται μάλιστα πολλάκις ὁ ἀποθηκάριος νὰ μὴ γνωρίζῃ τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων, ἢ ὅποια ἀποτελεῖ στοιχεῖον, τὸ δόποιον μόνον τὸ Λογιστήριον δέον νὰ γνωρίζῃ.

VI. **Περιληπτικοὶ καὶ ἀναλυτικοὶ λ)σμοὶ.** — Οἱ ἀναλυτικοὶ λ)σμοὶ παρακολουθοῦν τὴν κίνησιν ἐκάστου εἴδους ἐμπορευμάτων π. χ. Ἐλαιόλαδα ἐν γένει ἢ καὶ ἐκάστης ποιότητος ἐνὸς εἴδους π. χ. Ἐλαιόλαδα δεξύτητος 1⁰ ἢ 2⁰ κτλ. ἢ ἐκάστης προελεύσεως π. χ. Ἐλαιόλαδα Κρήτης. Οἱ ἀναλυτικοὶ λ)σμοὶ καταλλήλως γραμμισμένοι δύνανται νὰ παρακολουθοῦν συγχρόνως πολλὰς ποιότητας ἐνὸς εἴδους. Διὰ τῶν ἀναλυτικῶν λ)σμῶν παρέχονται λεπτομερεῖς πληροφορίαι καὶ ἔλεγχοι, καθοδηγεῖται δὲ οὕτω ὁ ἐπιχειρηματίας εἰς τὰς πράξεις τῆς ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως, αὐξήσεως ἢ μειώσεως τοῦ ἀποθέματος, διότι ὡς ἐλέχθη ἡ Λογιστικὴ ἔργον ἔχει νὰ καθοδηγῇ καὶ νὰ συντελῇ εἰς προβλέψεις περὶ τοῦ

πρακτέου. Οἱ ἀναλυτικοὶ λ)σμοὶ καταχωροῦνται εἰς τὸ Εἰδικὸν
•Αναλυτικὸν Καθολικὸν τῆς Ἀποθήκης Ἐμπ)των.

Παραλλήλως πρὸς τοὺς ἀναλυτικοὺς λ)σμοὺς λειτουργεῖ καὶ
δι γενικὸς λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» παρέχων γενικὰς πληροφο-
ρίας περὶ τῆς κινήσεως τῶν ἐμπορευμάτων καὶ ἐλέγχων τοὺς
ἀναλυτικοὺς συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς § 8 σελ. 28 - 30
•Ο γενικὸς λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» δύναται νὰ ὑποδιαιρεθῇ εἰς
περισσοτέρους γενικοὺς λ)σμοὺς, ἐὰν ἔχωμεν ποικιλίαν εἰδῶν
καὶ θέλομεν νὰ παρακολουθήσωμεν τὰς διαφόρους κατηγορίας
αὐτῶν π. χ. εἰς ἓν κατάστημα Γυναικείων Εἰδῶν δυνάμεθα νὰ
ἀνοίξωμεν γενικοὺς λ)σμοὺς ὑπὸ τὸν τίτλον «Μεταξωτά, Μάλ-
λινα, Βαμβακερά, Λινά, Ψιλικά, Γάντια, Κάλτσες κτλ.», δεδο-
μένου δτι εἰς ἔκαστον τῶν λ)σμῶν τούτων ἀντιστοιχοῦσι πολλοὶ
ἀναλυτικοὶ λ)σμοί· ἐπίσης εἰς μίαν ἐπιχείρησιν ἐγχωρίων καὶ
ἀποικιακῶν προϊόντων δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν γενικοὺς λ)σμοὺς
•Ελαιολάδων, Δημητριακῶν, Ὀσπρίων κτλ.

Εἰς ἐπιχειρήσεις λιανικοῦ ἐμπορίου ἔχούσας μεγάλην ποικι-
λίαν εἰδῶν λειτουργεῖ πολλάκις μόνον δι γενικὸς λ)σμὸς «Ἐμπο-
ρεύματα», οἱ δὲ ἀναλυτικοὶ λ)σμοὶ ἡ παρακολουθοῦνται μόνον
κατὰ ποσότητα ἡ οὐδόλως τηροῦνται, δπως π.χ. εἰς τὰ πλεῖστα
καταστήματα γυναικείων νεωτερισμῶν. Οἱ λ)σμοὶ κατὰ ποσότητα
δύνανται νὰ τηροῦνται εἰς Δελτίον τὸ δποίον τίθεται ἐντὸς τοῦ
κυτίου τοῦ περιέχοντος τὸ ἐμπόρευμα (π. χ. κάλτσες) ἡ τὸ δποίον
εἶνε προσηγμοσμένον εἰς τὸ ἐμπόρευμα καθ' οίονδήποτε τρό-
πον (π.χ. εἰς τὸ ξύλον, πέριξ τοῦ δποίου τυλίσσεται τὸ ὑφασμα).

Δελτίον Κινήσεως Καλτσών
Σειρά 36

Είσαγωγή	No	Διπλού.	Είσαγωγή	Υπόλοιπον	Είσαγωγή
72	197	2	72	70	
	216	4		66	
	305	12		54	
36	400	2		90	
				88	

Περαπλεύρως είς τὸ ποσὸν τῶν ἔξαγομένων ζευγῶν σημειοῦται ὁ ἀριθμὸς τοῦ διπλοτύπου, οὗτος ὥστε νὰ δύναται νὰ γίνεται ὁ ἔλεγχος. Τὸ σύστημα τοῦτο παρὰ τὰ πλεονεκτήματά του δὲν ἐφαρμόζεται συνήθως, διότι παρουσιάζει δυσκολίας κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του εἰς περίπτωσιν μεγάλης ἐργασίας, δόποτε οἱ ὑπάλληλοι εἶνε ἀπησχομένοι. Τῆς δυσκολίας ταύτης ἐπέρχεται διόρθωσις, ἐὰν οἱ ὑπάλληλοι βάσει τῶν διπλοτύπων πωλήσεως καταχωροῦν τὰς γενομένιας πωλήσεις κατὰ τὰς ὡρας, καθ' ἃς ἡ ἐργασία εἶνε μικρὰ ἢ καὶ κατὰ τὰ διαλείμματα τῆς ἐργασίας.

VII. Ὁ μικτὸς λ)σμὸς Ἐμπ)των. — Ὁ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» χρεοῦται μὲ τὴν ἀρχικὴν ἀξίαν (κόστος) τῶν εἰσαγομένων καὶ πιστοῦται μὲ τὴν ἀξίαν πωλήσεως, ἡ ὅποια ἀποτελεῖται ἐκ δύο στοιχείων, ἦτοι α) ἀπὸ τὸ κόστος τῶν πωληθέντων καὶ β) ἀπὸ τὸ ἐπιτευχθὲν κέρδος ἢ ἀντιθέτως ἀπὸ τὴν προκύψασαν ζημίαν. Οὕτω πως ὁ λ)σμὸς τῶν Ἐμπορεύμάτων καθίσταται μικτὸς καὶ συνεπῶς τὸ ὑπόλοιπόν του οὐδὲν παριστάνει — διότι δὲν εἶνε νοητὴ ἡ ἀφαιρεσις δύο ἀνομοίων στοιχείων (ἦτοι κόστους καὶ ἀξίας πωλήσεως) — ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν οὔτε κέρδος οὔτε ζημία ἐπραγματοποιήθη ἐκ τῶν ἀγοραπωλησιῶν τῶν Ἐμπορεύμάτων, περιπτώσεως οὐχὶ συνήθους ἐν τῷ ἐμπορίῳ.

Ὑποθέσωμεν ὅτι 1) ἡγοράσαμεν ἀπὸ τὸν Α. Δημητρίου 10.000 ὄκαδες σίτου πρὸς 6.50 δρ. τὴν ὄκαν

65.000 Ἐμπορεύματα | Προμηθευταὶ 65.000

2. Ἐπωλήσαμεν τοῖς μετρητοῖς 3.000 δρ. σίτου πρὸς 7 δρ. τὴν ὄκαν

21.000 Ταμεῖον | Ἐμπορεύματα 21.000

3. Ἐπωλήσαμεν ἐπὶ πιστώσει εἰς Σ. Ἰωάννου 1000 δρ. σύτου πρὸς 6.30 τὴν δικᾶν

6.300   Πελάται | Ἐμπορεύματα   6.300

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω πράξεων θὰ συνταχθῇ ὁ κάτωθι λ)σμός :

Ἐ μ π ο ρ ε ύ μ α τ α

65.000		65.000
	21.000	44.000
	6.300	37.700
65.000	27.300	37.700

Αἱ πληροφορίαι αἱ ἔξαγόμεναι ἐκ τοῦ ἄνω μικτοῦ λ)σμοῦ «Ἐμπορευμάτων» εἰνε αἱ ἔξῆς :

α) διὰ τῆς χρεώσεώς του πληροφορούμεθα τὸ κόστος τῶν εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων, ἦτοι δρ. 65.000

β) διὰ τῆς πιστώσεώς του τὴν ἀλεῖαν πωλήσεως τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων, ἦτοι δρ. 27.300

γ) διὰ τοῦ χρεωστικοῦ του ὑπολοίπου τὸ ποσὸν τῆς ζημίας, ἐὰν ἐννοεῖται δὲν ὑπάρχουν ἀπώλητα ἐμπορεύματα

δ) διὰ τοῦ πιστωτικοῦ του ὑπολοίπου τὸ ἐλάχιστον τοῦ προκύψαντος κέρδους, ἐφόσον ὑπάρχουν ἀπώλητα, ἢ τὸ σύνολον τοῦ κέρδους, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἀπώλητα.

IIX. Ἀτέλειαι τοῦ μικτοῦ λ)σμοῦ.—Ἀγνοθῆμεν ἐπομένως τὰ ἔξῆς ἀταραίτητα στοιχεῖα, τὰ διοῖα μόνον κατόπιν ἀπογραφῆς τῶν ἀπωλήτων πληροφορούμεθα :

α) τὸ κόστος τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων

β) τὰ ὑπάρχοντα ἀπώλητα ἐμπορεύματα

γ) τὸ προκύψαν ἀποτέλεσμα, (ἐφόσον ὑπάρχουν ἀπώλητα ἐμπορεύματα), ὃς συμβαίνει εἰς τὸ ἄνω παραδειγμα.

Ὑπὸ τοιούτους δρους δ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» εἰνε ἀτελής, διὸ καὶ ἐπεζητήθησαν λογιστικὰ καὶ ἔξωλογιστικὰ μέσα πρὸς διόρθωσιν τῶν ἀτόπων τούτων. Ἔξωλογιστικὰ μέσα εἰνε τὰ ἔξῆς :

α) δ ἐπιχειρηματίας γνωρίζει περίπου ποῖον εἶνε τὸ πραγματοποιούμενον ποσοστὸν μικτοῦ κέρδους ἐπὶ τῶν πωλήσεών του, ἔστω 20 ο). Ἐποιένως εὐρίσκει κατὰ μῆνα ἥ καὶ συχνότερον τὸ ἐπιτευχθὲν βάσει τοῦ ποσοστοῦ τούτου πιθανὸν κέρδος καὶ ἑξαλογιστικῶς συμπληρώνει τὰ στοιχεῖα τοῦ λ)σμοῦ «Ἐμπορεύματα» π. χ. «Υποθέσωμεν ὅτι ἡ χρέωσις τοῦ λ)σμοῦ ἀνέρχεται εἰς 3.580.000 δρχ. καὶ ἡ πίστωσις εἰς 2.715.260 δρχ., τὸ δὲ ποσοστὸν τοῦ μικτοῦ κέρδους ἐπὶ τῶν πωλήσεων συνήθως εἶνε 20 ο). Πολλαπλασιάζομεν τὸ 20 ο) ἐπὶ 2.715.260 καὶ εὑρίσκομεν πιθανὸν κέρδος 543.052· κατ' ἀκολουθίαν :

Αξία πωλήσεως	Δρχ. 2.715.260
Κέρδος πιθανὸν	» 543.052
ἡτοι πιθανὸν κόστος πωληθέντων	» 2.172.208
Κόστος εἰσαχθέντων	<u>» 3.580.000</u>
ἡτοι πιθανὴ ἀξία ἀπωλήτων	» 1.407.792

β) εἰς περίπτωσιν τηρήσεως ἀναλυτικῶν λ)σμῶν κατὰ ποσότητα καὶ κατ' ἀξίαν, καταρτίζομεν κατάστασιν περιέχουσαν ἀφ' ἐνὸς τὰ στοιχεῖα τὰ ἑξαγόμενα ἐκ τῶν λογαριασμῶν καὶ ἀφ' ἑτέρουν τὰ στοιχεῖα τὰ πρεκύπτοντα κατόπιν ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν καὶ οὕτω ἔχομεν πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς κινήσεως τῶν ἐμπορευμάτων μας καὶ τῶν ἑξ αὐτῶν ἀποτελεσμάτων. Π. χ. ὁ ἀναλυτικὸς λ)σμὸς Θεσσαλικὸς Σῖτος μᾶς πληροφορεῖ (Ιδὲ σελὶς 136) :

- α) ποία εἶνε ἡ εἰσαχθεῖσα ποσότης π. χ. 10.000 δικάδες
- β) ποία ἡ τιμὴ κτήσεως π. χ. 6,50 δρχ. κατ' ὅκαν
- γ) ποία ἡ ἀξία τῆς εἰσαγωγῆς, ἡτοι $(10.000 \times 6,50)$ δρχ. 65.000
- δ) ποία ἡ ἑξαχθεῖσα ποσότης π. χ. 4000 δικάδες
- ε) ποία ἡ μέση τιμὴ πωλήσεως π. χ. 6.825
- στ) ποία ἡ ἀξία πωλήσεως, ἡτοι $(4.000 \times 6,825) =$ δρχ. 27.300
- ζ) ποία εἶνε ἡ ποσότης τῶν ἀπωλήτων, ἡτοι $(10.000 - 4.000)$ δρχ. 6.000.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ἑξάγομεν τὰς κάτωθι συμπληρωματικὰς πληροφορίας

η) ποίον εἶνε τὸ κόστος τῶν πωληθέντων, τρῆθ' ὅπερ εὗρί-

σκομεν πολλαπλασιάζοντες τὴν ἔξαχθεῖσαν ποσότητα ἐπὶ τὴν τιμὴν κτήσεως, ἦτοι (4000×6.50) δρχ. 26.000

θ) ποία εἶνε ἡ ἀξία τῶν ἀπωλήτων πρὸς τοῦτο ἀφαιροῦμεν τὸ κόστος τῶν πωληθέντων ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῆς εἰσαγωγῆς, ἦτοι $(65.000 - 26.000) =$ δρχ. 39.000

ι) ποῖον εἶνε τὸ προκύψαν ἀποτέλεσμα πρὸς τοῦτο ἀφαιροῦμεν τὸ κόστος τῶν πωληθέντων ἀπὸ τὴν ἀξίαν πωλήσεως, ἦτοι $(27.300 - 26.000) =$ δρχ. 1.300.

Οὕτω πως καταρτίζεται κατάστασις περιέχουσα δι' ἔνα ἔκαστον ἀναλυτικὸν λ)σμὸν τὰ κάτωθι :

Τίτλος λ)σμοῦ	Εἰσαγωγὴ			Ἐξαγωγὴ	
	Ποσότης	Τιμὴ	Ἀξία	Ποσότ.	Ἀξία
Ἐλαῖαι Πηλίου Α'	1.000	18-	18.000	400	7.200
Βακαλάος Ισλανδίας »	1.500	23-	34.500	300	6.900
Θεσσαλικὸς Σῖτος >	10.000	6,5	65.000	4.000	26.000

(Συνέχεια ἀνω πίνακος)

Πώλησις		Ὑπάρχοντα		Zημίαι καὶ Κέρδη
Τιμὴ	Ἀξία	Ποσότης	Ἀξία	
21-	8.400	600	8.400	K. 1.200
22-	6.600	1200	6.600	Z. 300
6,825	27.300	6000	27.300	K. 1.300

Ἡ κατάστασις αὗτη παρέχει ἀπάσας τὰς ζητουμένας πλη-

φοφορίας παρὰ τῆς Λογιστικῆς, εἰνε δὲ ἐξωδιπλογραφική, καθόσον τὰ νέα στοιχεῖα—ήτοι τὸ κόστος τῶν ἐξαγοράντων καὶ τὸ ἀποτέλεσμα—δὲν καταχωροῦνται διπλογραφικῶς εἰς τοὺς οἰκείους λ)σμούς.

Δύναται νὰ συνταχθῇ καὶ ἄλλως δὲ πίναξ, ἥτοι νὰ περιέχῃ στήλας 1) ποσότητος (εἰσαγωγή, ἐξαγωγή, ὑπόλοιπον) 2) τιμῆς (ἀρχικῆς, πωλήσεως) 3) ἀξίας (εἰσαγωγῆς, ἐξαγωγῆς, ὑπαρχόντων, πωλήσεως) καὶ 4) ἀποτελέσματος (ζημίας, κέρδους). Ἡ ζημία πρὸς διάκρισιν δύναται νὰ γραφῇ μὲν ἐρυθρᾶν μελάνην πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας καὶ ἄλλης στήλης).

IX. Τακτοποίησις τοῦ μικτοῦ λ)σμοῦ.—Πρὸς τακτοποίησιν τοῦ λ)σμοῦ πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ α) τὸ κέρδος, τὸ δποίον νὰ προστεθῇ εἰς τὴν χρέωσιν πρὸς ἀντιλογισμὸν τῆς μεγαλυτέρας πιστώσεως ἢ β) ἡ ζημία, ἡ δποία νὰ προστεθῇ εἰς τὴν μικροτέραν πίστωσιν. Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ κέρδους ἢ τῆς ζημίας ἀπαραίτητον εἰνε νὰ γνωρίζωμεν διὰ τῆς ἀπογραφῆς τὴν ἀξίαν τῶν ἀπώλητων ἐμπορευμάτων ἐν τῇ ἀποθήκῃ. Πράγματι αἱ ἐξῆς περιπτώσεις δύνανται νὰ παρουσιασθῶσι *.

$$(X-A) > \Pi = K \text{ καὶ } (X-A) < \Pi = Z \text{ καὶ } \text{ἐπομένως} \\ (X-A)+K = \Pi \text{ καὶ } (X-A)-Z = \Pi.$$

α) 'Υποθέσωμεν διτὶ δὲ λ)σμὸς «'Εμπορεύματα» ἔχει χρέωσιν 5.654.312, πίστωσιν 4.715.020 καὶ χρεωστ. ὑπόλοιπον 939.292, τὰ δὲ ἀπώλητα ἐμπορεύματα διτὶ ἀνέρχονται εἰς 2.220.000 δρ.

Κόστος εἰσαγοράντων	Δρ. 5.654.312
Μεῖον ὑπάρχοντα	> 2.220.000
ἡτοι κόστος πωληθέντων	> 3.434.312
ἀξία πωλήσεως	> 4.715.020
ἡτοι μικτὸν κέρδος	> 1.280.708

Τὸ αὐτὸν ποσὸν εὑρίσκομεν ἀφαιροῦντες τὸ μικρότερον χρεωστικὸν ὑπόλοιπον ἀπὸ τῆς μεγαλυτέρας ἀξίας τῶν ἀπώλητων· ἡ διαφορὰ παριστάνει τὸ κέρδος ($2.220.000 - 939.292$).

* Τὸ X=χρέωσις, τὸ A=ἀπώλητα, τὸ Π=πίστωσις, τὸ K=κέρδος καὶ τὸ Z=ζημία.

Συνεπῶς πρὸς τακτοποίησιν τοῦ λ)σμοῦ—εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ δποίου καταχωρήθη ἐκτὸς τῆς ἀρχαικῆς ἀξίας τῶν πωληθέντων (ἥτοι δρχ. 3.434.312) καὶ τὸ προκῦψαν κέρδος (ἥτοι δραχμ. 1.280.708)—πρέπει νὰ προστεθῶσι εἰς τὴν χρέωσιν δραχμ. 1.280.708 πρὸς ἀντιλογισμὸν καὶ οὕτω τὸ οὐδὲν ἐκφράζον χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ ἐκ δρχ. 939.292 θ' συνέηθη εἰς δρχ. 2.220.000, δῆτα δηλαδὴ εἶνε ἡ ἀξία τῶν ἀπωλήτων.

β) Ὅποιοι προθέσωμεν ὅτι ἡ πίστωσις τοῦ λ)σμοῦ εἶνε ἵση μὲ τὴν χρέωσιν· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ κέρδος ἴσοῦται μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἀπωλήτων. Πράγματι :

Κόστος εἰσαχθέντων	Δρχ. 5.654.312
‘Υπάρχοντα	» 2.220.000
Κόστος πωληθέντων	» 3.434.312
ἀξία πωλήσεως	» 5.564.312
ἥτοι προκῦψαν μικτὸν κέρδος	» 2.220.000

δπερ θὰ καταχωρηθῇ πρὸς ἀντιλογισμὸν εἰς τὴν χρέωσιν καὶ τοιουτορόπως δ ἐξισωμένος λ)σμὸς θὰ ἐμφανισθῇ μὲ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον 2.220.000 δρχ. ἴσον πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ἀπωλήτων.

γ) Ὅποιοι προθέσωμεν ὅτι ἡ πίστωσις εἶνε μεγαλυτέρα τῆς χρεώσεως, π. χ. 6.137.484· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπάρχει πιστωτικὸν ὑπόλοιπον (6.137.484—5.654.312) δρχ. 483.172. Ἡ ἀνωμαλία αὐτὴ λ)σμοῦ ἀξίας μὲ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον προκύπτει ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι εἰς τὴν πίστωσιν ἔχει καταχωρηθῆ τὸ προκῦψαν κέρδος, τὸ δποίον ἴσοῦται μὲ τὸ ἀνδροῖσμα τοῦ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου καὶ τῆς ἀξίας τῶν ὑπαρχόντων. ἥτοι μὲ (483.172 + 2.220.000) δρχ. 2.703.172. Πράγματι :

Κόστος εἰσαχθέντων	Δρχ. 5.654.312
μεῖον ὑπάρχοντα	» 2.220.000
Κόστος πωληθέντων	» 3.434.312
‘Αξία πωλήσεως	» 6.137.484
ἥτοι προκῦψαν μικτὸν κέρδος	» 2.703.172

Συνεπῶς πρὸς τακτοποίησιν τοῦ λ)σμοῦ δέον νὰ καταχω-

ρηθῆ εἰς τὴν ἔρεσιν τὸ ποσὸν τῶν 2.703.172, δύότε τὸ πι-
στωτικὸν ὑπόλοιπον θὰ αεταραπῇ εἰς χρεωστικὸν καὶ ἵσον
πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ὑπαρχόντων.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω τρεῖς περιπτώσεις παρουσιάζεται κέρδος,
ή δὲ λογιστικὴ ἐγγραφή, ἔχει ὡς κάτωθι :

X   'Εμπορεύματα | 'Αποτελέσματα ἐμπ.)των X

Προκύψαν μικτὸν κέρδος μας*

πρὸς . . . ο) ἐπὶ τῶν πωλήσεων ἐκ δρχ. . .

δ) 'Υποθέσωμεν ὅτι ή πίστωσις τοῦ λ)σμοῦ ἀνέρχεται εἰς
δρχ. 3.290.665, καὶ τὸ χρεωστ. ὑπόλοιπον εἰς δρχ. 2.363.647,
δύότε :

Κόστος εἰσαχθέντων	Δρχ. 5.654.312
Ἀξία ὑπαρχόντων	» 2.220.000
Κόστος πωληθέντων	» 3.434.312
Ἀξία πωλήσεως	» <u>3.290.665</u>
ἢτοι προκύψασα ζημία	» 143.647

Τὸ αὐτὸ ποσὸν θέλομεν εὔρῃ, ἐὰν ἀφαιρέσωμεν τὴν μι-
κροτέραν ἀξίαν τῶν ὑπαρχόντων ἀπὸ τοῦ μεγαλυτέρου χρεω-
στικοῦ ὑπόλοιπον (2.363.647—2.220.000). Πρὸς τακτοποίησιν
ἐπομένως τοῦ λ)σμοῦ—ἀπὸ τῆς πιστώσεως τοῦ δροὶον ἀφηρέθη
ἡ ζημία—πρέπει νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν πίστωσιν τὸ ποσὸν
τῶν 143.647 δρχ., δηλονότι τὸ ποσὸν τῆς ζημίας.

ε) 'Υποθέσωμεν ὅτι ή πίστωσις τοῦ λ)σμοῦ ἀνέρχεται εἰς
δρχ. 4.970.368 καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀπώλητα ἐμπορεύματα.
Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τῶν δρχ.
683.944 ἴσοῦται πρὸς τὴν προκύψασαν ζημίαν. Πράγματι :

Κόστος εἰσαχθέντων	Δρχ. 5.654.312
μείον ὑπάρχοντα	» —
ἢτοι κόστος πωληθέντων	» 5.654.312
ἀξία πωλήσεως	» <u>4.970.368</u>
ἢτοι προκύψασα ζημία	» 683.944

'Ἐπομένως πρὸς τακτοποίησιν ὁ λ)σμὸς πρέπει νὰ πιστωθῇ
μὲ τὸ ποσὸν τῆς ζημίας διὰ νὰ ἔξισωθῇ.

* 'Ο τύπος εἶνε: Κέρδος ἐπὶ 100 δι' ἀρχικῆς ἀξίας πωληθέντων
(Κ X 100 : A) ἢ δι' ἀξίας πωλήσεως (Κ X 100 : Π)

Εἰς τὰς ἀνωτέρω δύο περιπτώσεις ὑπάρχει ζημία, ή ὅποια καταχωρεῖται διὰ τῆς ἐξῆς ἐγγραφῆς :

X 'Αποτελέσμ. Ἐμπ)των | 'Ἐμπορεύματα X

Προκύψασα ζημία πρὸς ο)ο
ἐπὶ πωλήσεων ἐκ δρχ. ....

X. *'Αμεσος ἐξαγωγὴ τοῦ ἀποτελέσματος.* — 'Η ἀνωτέρω ἀνωμαλία πηγάζει λόγῳ τῆς πιστώσεως τοῦ λ)σμοῦ «'Ἐμπορεύματα» μὲ τὴν τιμὴν πωλήσεως. 'Επομένως τὸ ἀτοπὸν δύναται νὰ ἀρθῇ, ἐὰν ὁ λ)σμὸς πιστωθῇ μὲ τὴν ἀρχικὴν ἀξίαν τῶν πωληθέντων, η δὲ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας καὶ τῆς ἀξίας πωλήσεως καταχωρηθῇ εἰς τὸν λ)σμὸν «'Αποτελέσματα ἐμπορευμάτων» π. χ. ὑποθέσωμεν διτι :

1) ἡγοράσαμεν ἀπὸ τὸν Α. Δημητρίου 10.000 σίτου πρὸς 6,50 δρ. τὴν ὁκᾶν.

65.000 'Ἐμπορεύματα | Προμηθευταὶ 65.000

2) ἐπωλήσαμεν τοῖς μετρητοῖς 3.000 ὁκ. σίτου πρὸς 7 δρ. τὴν ὁκᾶν, ἥτοι μὲ κέρδος 1500 δρχ.

21.000	Ταμεῖον	'Ἐμπορεύματα	19.500
		'Αποτελ. Ἐμπ)των	1.500

3) ἐπωλήσαμεν ἐπὶ πιστώσει εἰς Σ. Ιωάννου 1.000 ὁκ. σίτου πρὸς 6,30, ἥτοι μὲ ζημίαν 200 δρχ.

6.300	Πελάται	'Ἐμπορεύματα	6.500
200	'Αποτελ. Ἐμπ)των		

Οἱ λ)σμοὶ «'Ἐμπ)τα» καὶ «'Αποτελέσματα Ἐμπ)των» θὰ ἔχουν ὡς ἐξῆς :

'Ἐμπορεύματα

'Αποτελέσματα Ἐμπ)των

65.000		65.000		200	1.500	K 1.500
	19.500	45.500				» 1.300
	6.500	39.000				
65.000	26.000	39.000		200	1.500	K 1.300

Θεωρητικῶς ἡ λύσις τοῦ ζητήματος εἶνε ἀπλῆ. Ἀπαιτεῖται μόνον νὰ γίνῃ διπλοῦς ὑπολογισμός, ἵτοι ἀφ' ἐνὸς τῆς ἀρχικῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος καὶ ἀφ' ἐτέρου τῆς ἀξίας πωλήσεως καὶ ἔγγραφὴ τοῦ κέρδους ἡ τῆς ζημίας εἰς τὸν ἀποτελεσματικὸν λ)σμόν.

'Εξεταστέον ὅμως πῶς ἔχει τὸ ζήτημα ἐν τῇ πρᾶξει :

1) Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις χονδρικοῦ ἐμπορίου τὰς διενεργούσας ὀλίγας τὸν ἀριθμὸν καὶ μεγάλας κατ' ἀξίαν πωλήσεις ἐπὶ ὀλίγων εἰδῶν οὐδεμία ἀμφιβολία ἐπιτρέπεται, διὶ τοῦ ἐφαρμογὴ τῆς ἀμέσου ἔξαγωγῆς τοῦ ἀποτελέσματος εἶνε εὔκολος.

2) Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις χονδρικοῦ ἐμπορίου μὲν μεγάλον ἀριθμὸν εἰδῶν παρουσιάζονται δυσκολίαι, αἱ δοποῖαι ὑπερνικῶνται ἔστω καὶ διὰ προσλήψεως ἐν ἀνάγκῃ ὑπαλλήλου, ἡ δαπάνη τοῦ δποίου εἶνε ἀσήμαντος πρὸ τοῦ μεγέθους τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ πρὸ τῆς σημασίας νὰ γνωρίζωμεν ἀφ' ἐνὸς λογιστικῶς τὸ ἀπόθεμά μας ἐξ ἐκάστου ἐμπορεύματος καὶ ἀφ' ἐτέρου τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγοραπωλησιῶν μας.

3) Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις λιανικοῦ ἐμπυρίου μὲ ποικιλίαν εἰδῶν, λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν πωλήσεων αἱ δυσκολίαι εἶνε σημαντικαί, διότου δὲ δὲν ὑπάρχει ἐπαρκὲς λογιστικὸν προσωπικὸν αἱ δυσκολίαι καθιστοῦν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τρόπου τούτου ἀδύνατον.

Αἱ ἐξῆς λύσεις δύνανται νὰ ἐπιδιωχθοῦν εἰς τὴν ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀριθ. 3 περίπτωσιν

α) Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ κόστους τῶν πωληθέντων νὰ γίνεται παρὰ τῶν πωλητῶν εἰς εἰδικὸν ἀπόκεμμα τοῦ βιβλιαρίου πωλήσεων προοριζόμενον διὰ τὸ λογιστήριον π. χ.

Τριπλότυπη πωλήσεως

Διὰ τὸ Ταμεῖον* No 197		Διὰ τὸ Λογιστήριον No 197			
Εἰδος ἐμπλος	Πώλησις	Εἰδος	Κόστος	Πώλησις	
Κάλτσες 36		Κάλτσες 36			
Ζεύγη 2	150 300	Ζεύγη 2	120 240	150	300

Τὰ μειονεκτήματα τοῦ τρόπου τούτου εἶναι ὅτι 1) οἱ πωληταὶ ἐπιβαρύνονται διὰ διπλῶν ὑπολογισμῶν, οἵ διοποιοί δυσχεραίνουν αὐτοὺς κατὰ τὴν ὕφανταν ἵδια τῆς πολλῆς ἐργασίας καὶ 2) ὅτι οἱ πωληταὶ τελοῦν ἐν γνώσει τῶν ἀρχικῶν τιμῶν τοῦ ἔμπορεύματος.

β) ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ κόστους νὰ γίνεται ὑπὸ τοῦ Λογιστηρίου. Ο τρόπος οὗτος παρουσιάζει τὸ μειονέκτημα, ὅτι ἐπαυξάνει τὴν ἐργασίαν τοῦ Λογιστηρίου καὶ καθιστᾶ ἀπαραίτητον τὴν πρόσληψιν βοηθητικοῦ ὑπαλλήλου διὰ τοὺς ὑπολογισμούς.

γ) ἀντὶ τῆς ἔξαγωγῆς τοῦ ἀποτελέσματος μεθ' ἔκάστην πώλησιν νὰ γίνεται ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀρχικῆς ἀξίας καὶ τοῦ πραγματοποιηθέντος ἀποτελέσματος εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός, ὅπότε οἱ ὑπολογισμοὶ ἐλαττοῦνται εἰς τόσους, ὅσα εἶναι τὰ εἰδή τῶν ἔμπορευμάτων. Ο τρόπος οὗτος εἶναι ὁ προτιμώτερος, εἶναι δῆμως δυνατός, ἐφόσον τηροῦνται ἀναλυτικοὶ λγασμοὶ τῶν ἔμπορευμάτων καὶ κατὰ ποσότητα καὶ κατ' ἀξίαν.

Πάντως τὸ ζήτημα ἔνέχει ἴδιαιτέραν σημασίαν, διότι δὲν δύναται νὰ νοηθῇ Λογιστικὴ μὴ δυναμένη νὰ παρέχῃ πληροφορίας ἐπὶ τῶν δύο σημαντικωτέρων σημείων τῆς ἔμπορικῆς ἐπιχειρήσεως, δηλ. ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ὑπάρχοντος ἀποθέματος

* Τὸ στέλεχος εἶναι δῆμοιον πρὸς τὸ ἀπόκομμα τὸ προοριζόμενον διὰ τὸ Ταμεῖον. Δύναται νὰ προστεθῇ καὶ ἔτερον δῆμοιον ἀπόκομμα, διότι παραδίδεται εἰς τὸν πελάτην ὃς ἀπόδειξεις τῆς γενομένης πωλήσεως μετὰ τὴν παρ' αὐτοῦ πληρωμὴν τῆς ἀξίας τοῦ ἔμπορευματος.

καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας τῶν ἐμπορευμάτων.

XI. *Μορφὴ τοῦ λ)σμοῦ.* — 'Ο λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» πρέπει νὰ περιέχῃ τὰς κάτωθι στήλας, ὡστε νὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ δίδῃ ἀμέσως τὰς ἀπαραιτήτους πληροφορίας τόσον ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν ἐμπορευμάτων, δσον καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀποτελεσμάτων. 'Ο λ)σμὸς χαρακωμένος ὡς κάτωθι ἀποτελεῖ σκόπιμον συνδυασμὸν τοῦ λ)σμοῦ ἀξίας «Ἐμπορεύματα» καὶ τοῦ ἀποτελεσματικοῦ λ)σμοῦ «Ζημίαι καὶ Κέρδη ἐξ ἐμπορευμάτων».

Ἐμπορεύματα

Χρονικ.	Ἐκθεσις	Χρέωσις	Πίστωσις	Υπόλοιπο	Πώλησις	Ζημίαι Κέρδη
1 5	Ὑπάρχοντα	2.580.000		2.580.000		
31 5	Ἄγοραί	394.615		2.974.615		
>	Πωλήσεις		370.119	2.604.496	453.212	K. 83.093
>	>		46.437	2.558.059	42.420	Z. 4.017

Ἐὰν ὑπάρχῃ χῶρος, ἢ στήλη τοῦ ἀποτελέσματος δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς 3 στήλας, ἥτοι ζημίας, κέρδους καὶ ὑπολοίπου.

'Η μορφὴ τοῦ ἀναλυτικοῦ λ)σμοῦ σχηματίζεται ἀναλόγως πρὸς τὸ εἶδος τοῦ ἐμπορεύματος καὶ πρὸς τὰς πληροφορίας, τὰς δποίας ἐκ τοῦ λ)σμοῦ θέλομεν ν' ἀντλήσωμεν. Τοιουτοτρόπως ἄλλας στήλας θὰ περιέχῃ ὁ λ)σμὸς τοῦ εἰς σάκκους καὶ δκάδας πωλουμένου καφέ, ἄλλας ὁ λ)σμὸς τοῦ χῦμα πωλουμένου σίτου, ἄλλας στήλας ὁ λ)σμὸς τῶν ἔλαιων μὲ διαφόρους ποιότητας καὶ ἄλλας ὁ λ)σμὸς ἐνὸς ἐμπορεύματος μὲ μίαν ποιότητα κτλ.

'Υποθέσωμεν ὅτι διενηργήσαμεν τὰς κάτωθι πράξεις καὶ

ζητεῖται ἡ καταχώρισίς των εἰς τὸν λ)σμὸν «Βούτυρα Τρικάλων» :

Μαρτίου 1. Ὅπηροχον ἐν τῇ ἀποθήκῃ 30 Δοχ. βουτύρου δκ. 390 πρὸς 90 δρχ. τὴν ὁκᾶν, ἥτοι δρχ. 38.220.

15)3 Ὅγοράσαμεν ἐπὶ πιστώσει ἀπὸ Α. Βλάχον 60 δοχεῖα δκ. ἐν δλῳ 780 πρὸς 95 δρχ. τὴν ὁκᾶν, ἥτοι δρ. 74.100.

20)3 Ἐπωλήσαμεν τοῖς μετρητοῖς 20 δοχεῖα, δκ. 260 πρὸς 100 τὴν ὁκᾶν, ἥτοι δρ. 26.000.

26)3 Ἐπωλήσαμεν εἰς Δ. Πασᾶν 10 δοχ., δκ 130 πρὸς 90 δρ. τὴν ὁκᾶν, ἥτοι δρ. 11.700.

31)3. Ἐν δοκεῖον βουτύρου ἀξίας δρ. 1.248. κατεστράφη

(Ἀκολουθεῖ δ λ]σμὸς)

Βούτυρα Τρικκάλων

Χρονολόγια	Εκθεσιες	Εισαγωγή				Έξαγωγή				Πώλησις		Υπόλοιπα			Αποτελέσματα		
		Δοχ.	Όχ.	Τψή	Αξία	Δοχ.	Όχ.	Τψή	Αξία	Τιμή	Αξία	Δοχ.	Όχ.	Αξία	Ζημία	Κέρδη	Υπόλοιπο
Μαρτίου	1 'Υπαρχοντα	30	390	98	38220	—	—	—	—	—	—	30	390	82220	—	—	—
	15 'Από Α. Βλάχον	60	780	95	74100	—	—	—	—	—	—	90	1170	112320	—	—	—
	20 Μετρητοῖς	—	—	—	—	20	260	96	24960	100	24960	70	910	87860	—	1040	K. 1040
	26 Εις Δ. Πασᾶν	—	—	—	—	10	130	96	12480	90	12480	60	780	74880	780	—	K. 260
	31 "Ελλειμμα	—	—	—	—	1	18	96	1248	—	1248	59	767	72632	1248	—	Z. 988
	Tὸ δλον	90	1170	96	112320	81	403	96	38688	96,06	38688	59	767	73682	2028	1040	
>	'Εξισωσις	—	—	—	—	59	767	—	73632	—	—	—	—	—	—	988	
		90	1170	96	112320	90	1170	96	112320	—	112320	—	—	—	2028	2028	

Ο λ)σμὸς δύναται νὰ λάβῃ καὶ ἀλλην μορφήν, δηλ. νὰ χαρακωθῇ ἐπίση; εἰς 16 στήλας, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔξῆς σειράν: Δοχείων, (εἰσαγωγή, ἔξαγωγή, ὑπόλοιπα), Όχαδων (εἰσαγωγή, ἔξαγωγή, ὑπόλοιπα), Τιμῆς (εἰσαγωγῆς, ἔξαγωγῆς, πωλήσεως), Αξίας (εἰσαγωγῆς, ἔξαγωγῆς, ὑπολοίπων, πωλήσεως), Αποτελεσμάτων (ζημίας, κέρδους καὶ ὑπολοίπου).

Δυνάμεια νὰ παρακολουθῶμεν τὴν κίνησιν διαφόρων ποιοτήτων ἢ προελεύσεων ἐνὸς ἐμπορεύματος ἐν τῷ αὐτῷ λ)σμῷ διὰ καταλλήλου χαρακώματος. Ὑποθέσωμεν ὅτι ἡγοράσαμεν 100 σάκκους ἀλεύρων τῶν 70 δκ., (ἡτοι 30 σακ. Α', 50 σ) Β καὶ 20 σ) ἀλεύρων Γ' ποιότητος πρὸς 13, 11 καὶ 9 δρχ. κατ' ὅκαν) ἐπὶ πιστώσει ἀπὸ τὸν Φ. Νικολάου καὶ ζητεῖται νὰ συνταχθῇ δ)λ)σμὸς «Ἄλευρα ἐν γένει» περιλαμβάνων καὶ τὰς τρεῖς ποιότητας.

Χρέωσις

1938 "Άλευρα

Χρονολ.	'Αριθμὸς		Πωλητής	Σάκκοι			Οξάδες	Τιμή	Ποσά
	Τιμολ.	Ημερ.		A	B	Γ			
21]2	64	12	N. Δήμου	30			2.100	13-	27.300
»	»	»	»		50		3.500	11-	38.500
»	»	»	»			20	1.400	9-	12.600
28]2			Tὸ ὅλον	30	50	20	7.000	11.20	78.400

Τὸ αὐτὸ χαράκωμα ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ἐμπορευμάτων πωλουμένων λόγῳ τῆς ἀξίας των κατ' ἀντικείμενον (π. χ. κοσμήματα, τάπητες, φαδιόφωνα, γραμμόφωνα, μουσικὰ ὄργανα, ἔργα τέχνης κτλ.) χρησιμοποιεῖται τὸ λεγόμενον γραμμικὸν χαράκωμα, ὥστε νὰ παρακολουθῇται ἡ κίνησις ἐνὸς ἑκάστου ἀντικειμένου χωριστὰ ἐν εἴδει πρωτοκόλλου εἰσερχομένου καὶ ἔξερχομένου ἀντικειμένου.

XII. *Βιβλίον κινήσεως ἐμπορεύματος*.—Παραλλήλως πρὸς τὸν λ)σμὸν «Ἐμπορεύματα» τοῦ Γεν. Καθολικοῦ καὶ πρὸς τοὺς ἀναλυτικοὺς λ)σμοὺς τῆς «Ἀποθήκης» δυνάμεια νὰ τηρήσωμεν «Ειδικὸν Ἀναλυτικὸν Ἡμερολόγιον κινήσεως τῶν ἐμπορευ-

μάτων», τὸ δποῖον θὰ σχετίζεται καὶ πρὸς τὸν λόγον τῶν «Προμηθευτῶν» καὶ «Πελατῶν», δεδομένου ὅτι διὰ τοῦ βιβλίου τούτου παρακολουθοῦνται καὶ αἱ ἀγοραὶ καὶ αἱ πωλήσεις.

Τὸ ὁς ἄνω Ἡμερολόγιον περιέχει τὰς κάτωθι στήλας :

Εἰς μὲν τὴν χρέωσιν :

- 1) Χρονολογία εἰσαγωγῆς, 2) αὗξων ἀριθμὸς εἰσαγωγῆς τιμολογίου, 3) αὗξων ἀριθμὸς τιμολογίου προμηθευτοῦ, 4) χρονολογία αὐτοῦ, 5) φάκελλος ταξιθετήσεως, 6) ὀνοματεπώνυμον προμηθευτοῦ, 7) κατοικία του, 8) εἴδος ἐμπορεύματος, 9) ποσότης, 10) τιμὴ κατὰ μονάδα, 11) ποσὸν τιμολογίου, 12) ἔξοδα μέχρι cif, 13) τελωνειακά, 14) λοιπὰ ἔξοδα παραλαβῆς, 15) ἔξοδα συσκευασίας, 16) τιμὴ κόστους εἰσαχθέντων ἐμπ.)των, 17) Ολικὴ ἀξία, 18) Τρόπος διακανονισμοῦ, 19) Παρατηρήσεις.

Εἰς δὲ τὴν πίστωσιν τὰς κάτωθι στήλας :

- 1) Χρονολογίας ἔξαγωγῆς, 2) αὐξοντος ἀριθμοῦ τιμολογίου μας, 3) ὀνοματεπώνυμον ἀγοραστοῦ, 4) κατοικίας του, 5) φάκέλλου ταξινομήσεως, 6) εἴδους ἐμπορεύματος, 7) ποσότητος, 8) τιμῆς κατὰ μονάδα, 9) ἀξίας ἐμπορεύματος, 10) συσκευασίας 11) ἔξοδων ἀποστολῆς, 12) διλικοῦ ποσοῦ τιμολογίου, 13) τρόπου διακανονισμοῦ, 14) παρατηρήσεων.

XIII.—*Τιμὴ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀπωλήσων, ἐμπορευμάτων.*—Ιδιαιτέρας σημασίας ζήτημα είνε μὲ ποίαν τιμὴν θὰ ὑπολογίσωμεν τὰ ἀπώλητα ἐμπορεύματα κατὰ τὴν ἀπογραφήν. Αἱ ἔνης γνῶμαι κυρίως ἀνεπτύχθησαν : (*)

α) μὲ τὴν ἀρχικὴν τιμὴν, διότι αὐτὴ εἶνε κατὰ τὸν ὑποστηρικτάς της ἡ θετικὴ καὶ βεβαία τιμὴ, ἡ προκύψασα κατόπιν τῆς ἀγορᾶς τῶν ἐμπορευμάτων. Διὰ τῆς ἀρχικῆς τιμῆς ἐμφανίζονται ὡς κέρδη μόνον τὰ πραγματοποιηθέντα δυνάμει τῶν γενομένων ἀγοραπωλησιῶν. Ἡ ἀρχικὴ τιμὴ δὲν ἐπιτρέπει αὐθαιρέτους ὑπολογισμούς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δικοίων εἶνε δυ-

(*) Ἡ λεπτομερὴς ἔξέτασις τοῦ ζητήματος τούτου ἀνάγεται εἰς τὴν Ἱδιωτικὴν Οἰκονομικὴν. Πραγματευόμεθα περὶ αὐτοῦ εἰς σελ. 184—196 Γεν. Ἀρχῶν Λογιστικῆς μας καὶ εἰς Γ' τόμον Τεχνικῆς Ἐμπορίου.

νατὸν νὰ γίνῃ κερδοσκοπία καὶ ἐκμετάλλευσις εἰς βάρος τρεῖς τελείων

β) μὲ τὴν τρέχουσαν τιμήν, διότι κατὰ τοὺς ὑποστηρικτάς της ἐμφανίζει τὰ ἐμπορεύματα μὲ τὴν ἀξίαν των κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συντάξεως τῆς περιουσιακῆς μας καταστάσεως, ἐνῷ ή ἀρχικὴ ἀνάγεται εἰς τὸ παρελθόν καὶ πολλάκις οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὴν πραγματικότητα. Ἡ τρέχουσα τιμὴ κατ’ αὐτοὺς δὲν εἶνε αὐθαίρετος, ἀλλὰ πηγάζει ἐκ τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, παραγόντων ωμημιζόντων βασικῶς τὰς τιμὰς τῶν ἐμπορευμάτων. Φέρουν ὡς παράδειγμα οἶνον παλαιὸν στοιχίσαντα 10 δραχ. τὴν φιάλην καὶ ἥδη τιμώμενον 50 δρχ. καὶ ἐρωτοῦν ποία ἐκ τῶν δύο εἶνε ἡ πραγματικὴ τιμή;

γ) μὲ τὴν μικροτέραν τιμήν, δόδον τὴν δποίαν ἀκολουθεῖ ἡ νομοθεσία περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν καὶ συνεταιρισμῶν. Κατὰ τὴν γνώμην αὐτὴν τὰ ἐμπορεύματα πρέπει νὰ ἐκτιμηθοῦν μὲ τὴν ἀρχικήν, ἐφόσον εἶνε μικροτέρα τῆς τρεχούσης καὶ μὲ τὴν τρέχουσαν, ἐφόσον αὐτὴ εἶνε μικροτέρα τῆς ἀρχικῆς. Εἶνε γνώμη συντηρητική ἀποβλέπουσα νὰ ἐμφανισθοῦν μικρότερα κέρδη ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπ’ ὠφελείᾳ τοῦ μέλλοντος.

XIV. Δογματικὸν διαφορὰν τῶν ἀνω τρόπων.—Διὰ νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἡ διαφορὰ τῶν ἀνωτέρω τρόπων ὑπολογισμοῦ τῶν ἐμπορευμάτων, ἥποθέσωμεν δτι δ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» ἔχει χρεωστικὸν ὑπόλοιπον 1.624.000 δρχ. δτι δ λ)σμὸς Κεφαλαιον ἔχει ἰσόποσον πιστωτικὸν ὑπόλοιπον καὶ δτι νῦν ή μὲν ἀρχικὴ ἀξία τῶν ἐμπορευμάτων εἶνε 2.000.000 δρχ., ή δὲ τρέχουσα δρχ. 2.236.000.

Κατὰ τὸν α' τρόπον δ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» θὰ χρεωθῇ μὲ (2.000.000—1.624.000) δρχ. 376.000 μὲ πίστωσιν τῶν «Ἀποτελεσμάτων», ή δὲ περιουσιακὴ κατάστασις θὰ εἶνε ἡ ἔξης :

Ἐμπορεύματα	2.000 000	Κεφάλαιον	1.624.000
		Κέρδος	376.000
Τὸ ὅλον	2.000.000	Τὸ ὅλον	2.000.000

Κατὰ τὸν β' τρόπον δ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» θὰ χρεωθῇ

μὲ (2.236.000—1.624.000) δρχ. 612.000 πιστώσει τῶν Ἀποτελεσμάτων, ή δὲ περιουσιακὴ κατάστασις θὰ εἰνε ἡ ἔξῆς, διαφέρουσα κατὰ (612.000—376.000) δρχ. 236.000 ὡς πρὸς τὸ κέρδος, ἐν σχέσει πρὸς τὴν προηγουμένην κατάστασιν :

Ἐμπορεύματα	2.236.000	Κεφάλαιον	1.624.000
Κέρδος		612.000	
Τὸ δλον	2.236.000	Τὸ δλον	2.236.000

Κατὰ τὸν γ' τρόπον ἡ χρεωπίστωσις καὶ ἡ περιουσιακὴ κατάστασις εἰνε ὡς καὶ κατὰ τὸν α' τρόπον, δεδομένου ὅτι ἡ ἀρχικὴ τιμὴ εἰνε ἡ μικροτέρα.

Ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ τρέχουσα ἀξία εἰνε δρ. 1.500.000, δόποτε κατὰ τὸν β' τρόπον θὰ χρεωθῇ ὁ λ)σμὸς «Ἀποτελέσματα» μὲ τὴν προκύψασαν ζημίαν ἐκ δρ. 124.000 καὶ θὰ πιστωθῇ ὁ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα», ἡ δὲ κατάστασις τῆς περιουσίας θὰ εἰνε ἡ ἔξῆς:

Ἐμπορεύματα	1.500.000	Κεφάλαιον	1.624.000
Ζημίαι	124.000		
Τὸ δλον	1.624.000	Τὸ δλον	1.624.000

Κατὰ τὸν τρίτον τρόπον ἡ περιουσιακὴ κατάστασις θὰ εἰνε ὡς ἄνω, διότι ἡ τρέχουσα τιμὴ εἰνε ἡ μικροτέρα. Τοιουτοτρόπως ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ ἀφ' ἐνὸς τοῦ α' τρόπου ἐμφαίνοντος κέρδη δρχ. 376.000 καὶ ἀφ' ἐτέρου τοῦ β' καὶ γ' τρόπου παρουσιάζοντος ἀντιθέτως ζημίαν 124.000 δρχ.

XV. **Ο προτιμώτερος τρόπος ύπολογισμοῦ τῶν ἐμπιτων.**—Προκειμένου νὰ ἐμφανίσωμεν τὰ πραγματοποιηθέντα ἀποτελέσματα, πρέπει νὰ ύπολογίσωμεν τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὴν ἀρχικήν των ἀξίαν, διότι κέρδος ἡ ζημία εἰνε μόνον ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας καὶ τῆς ἀξίας πωλήσεως.

Ἐξ ἀλλού προκειμένου νὰ ἐμφανίσωμεν τὴν σημερινὴν ἀξίαν

τῶν ἐμπορευμάτων μας πρέπει νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὴν τρέχουσαν τιμήν.

Ἐπομένως ή καλυτέρα μέθοδος εἶνε νὰ συνδυάσωμεν τὴν ἀρχικὴν καὶ τρέχουσαν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων, ἀναγράφοντες τὰ Ἐμπορεύματα εἰς τὴν ἀρχικὴν των ἀξίαν καὶ ἴδιαιτέρως διὰ λ)σμοῦ τακτοποιήσεως τὴν ἐπελθοῦσαν ὑπερτίμησιν ή ὑποτίμησιν. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας καὶ τῆς τρέχουσης ἀποτελεῖ τὸ πιθανὸν ἀποτέλεσμα ἐκ τῶν μελλουσῶν πωλήσεων τοῦ ὑπάρχοντος ἀποθέματος καὶ παρουσιάζεται ὡσαύτως εἰς λ)σμὸν τακτοποιήσεως.

Ὑποθέσωμεν ὅτι η ἀρχικὴ ἀξία τῶν ἐμπορευμάτων εἶνε 2.000.000 δρχ., τὸ δὲ ἀρχικὸν κεφάλαιον 1.624.000 δρχ. καὶ η τρέχουσα ἀξία 2.236.000 δρχ. Πρὸς τακτοποίησιν θὰ καταχωρηθοῦν αἱ ἔξι ἑπτά ἑγγραφαὶ μὲ χρησιμοποίησιν τῶν κάτωθι λ)σμῶν «Πιθανατοποιηθέντα κέρδη» «Ἐλπιζόμενα κέρδη» καὶ «Ὑπερτίμησις Ἐμπ)των».

376.000 Ἐμπορεύματα | Κέρδη πραγματοπ. 376.000

Διὰ τὸ πραγματοποιηθὲν κέρδος ἐπὶ τῶν πωλήσεων.

236.000 Υπερτ. Ἐμπ)των | Ἐλπιζόμενα Κέρδη 236.000

Πιθανὰ κέρδη ἐν τῷ μέλλοντι ἐκ τοῦ ἀποθέματος.

Ἐὰν ἀντιθέτως η τρέχουσα ἀξία εἶνε 1.800.000 δρχ. θὰ καταχωρηθῇ η πρώτη πρᾶξις ὡς ἄνω καὶ η κάτωθι μὲ χρησιμοποίησιν τῶν λ)σμῶν «Πιθαναὶ ζημίαι καὶ Υποτίμησις ἐμπ)των» πρὸς ἐμφάνισιν τῆς πιθανῆς ζημίας ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῶν ἐμπορευμάτων.

200.000 Πιθαναὶ ζημίαι | Υποτίμησ. ἐμπ)των 200.000

Πιθανὴ ζημία ἐν τῷ μέλλοντι ἐκ τοῦ ἀποθέματος.

Οὕτω πῶς εἰς τὴν περίπτωσιν ἀνατιμήσεως δ Ἰσολογισμὸς θὰ ἐμφανισθῇ ὡς ἔξι :

Ἐμπορεύματα	2.000.000	Κεφάλαιον	1.624.000
Υπερτίμησις	236.000	Κέρδη πραγματοπ.	376.000
		» Ελπιζόμενα	236.000
Τὸ ὅλον	2.236.000	Τὸ ὅλον	2.236.000

Αντιθέτως είς τὴν περίπτωσιν πιθανῆς ζημίας ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως δὲ Ἰσολογισμὸς θὰ ἐμφανισθῇ ὡς ἔξῆς :

Ἐμπορεύματα	2.000.000	Κεφάλαιον	1.624.000
Πιθαναὶ ζημίαι	200.000	Κέρδη πραγμάτ.	376.000
Τὸ ὅλον	2.200.000	·Υποτίμησ. Ἐμπ)τῶν	200.000
		Τὸ ὅλον	2.200.000

Τοιουτορόπως δὲ Ἰσολογισμὸς δίδει πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς καταστάσεως διότι ἐμφανίζει α) τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὴν ἀρχήν των ἀξίαν β) εἰς τὴν τρέχουσαν ἀξίαν των γ) τὰ πραγματοπιθηθέντα ἀποτελέσματα δ) τὴν ἐπελθοῦσαν ἀνατίμησιν ἢ τὴν ὑποτίμησιν καὶ τὰ ἐκ ταύτης πιθανὰ ἀποτελέσματα.

Στοιχειώδης ἐννοεῖται φρόνησις ἐπιβάλλει νὰ μὴ ἀποσυρθῇ ἐκ τῆς ἐπιχειρίσεως κέρδος, ἐφόσον ὑπάρχει πιθανότης ἐν τῷ μέλλοντι νὰ πραγματοπιθοῦν ζημίαι ἐκ τοῦ ἀποθέματος τῶν ἐμπορευμάτων, τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε λογιστικὸν ζήτημα, ἀλλὰ γενικώτερον διαχειριστικόν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην συνιστᾶται ἡ δημιουργία προβλέψεως διὰ τὰς πιθανὰς ζημίας, ὥστε δὲ Ἰσολογισμὸς νὰ ἐμφανισθῇ μὲν εἰς τὴν ἀρχὴν των ἀξίαν, ἀλλὰ καὶ μὲν ἀντίστοιχον προβλέψιν ἐν τῷ Παθητικῷ. Πρὸς τοῦτο καταχωρεῖται ἡ ἔξῆς ἐγγραφὴ μὲν χοησιμοποίησιν τοῦ ἀντιστοίχου λ)σμοῦ τακτοποιήσεως «Πρόβλεψις δι᾽ ἐνδεχομένην ὑποτίμησιν τῶν Ἐμπ)τῶν».

200.000 Πιθαναὶ ζημίαι | Προβλ. δι' ὑποτ. ἐμπ. 200.000 καὶ ἐπομένως δὲ Ἰσολογισμὸς λαμβάνει τὴν ἔξῆς μορφήν :

Ἐμπορεύματα	2.000.000	Κεφάλαιον	1.624.000
Κέρδη			176.000
Προβλ. δι' ὑποτ. ἐμ.	200.000	Τὸ ὅλον	2.000.000

λήσεων ὑπαρχόντων ἐμπ)των κατὰ τὸ προσωρινὸν ὡς ἄνω κλείσιμον, θὰ γίνῃ ἡ ἔξῆς ἐγγραφή :

200.000 Προβλ. δι' ὑποτ. ἐμπ. | Ἐμπορεύματα 200.000

Ἐὰν οἱ φόβοι ἀποδειχθοῦν ἀβάσιμοι καὶ ἀδικαιολόγητος ἡ δημιουργία τῆς προβλέψεως, θὰ καταχωρηθῇ ἡ ἔξῆς πρᾶξις :

200.000 Προβλ. δι' ὑποτ. ἐμπ. | Κεφάλαιον 200.000

Δὲν πιστοῦμεν τὰ ἀποτελέσματα, καθόσον πρόκειται περὶ κέρδους τῆς προηγουμένης χρήσεως, τὸ δποίον θὰ εἰχε ἥδη κεφαλαιοποιηθῆ, ἐὰν δὲν εἰχομεν ἀβασίμους φόβους περὶ ζημιῶν ἐκ τῶν τότε ἀπωλήτων ἐμπορευμάτων μας.

Οἱ λ)σμοὶ «Υπερτίμησις ἐμπ)των—Ἐλπιζόμενα Κέρδη» καὶ «Πιθαναὶ Ζημίαι—Ὑποτίμησις ἐμπ)των» ὡς λ)σμοὶ τάξεως ἀκυροῦνται δι^o ἀντιθέτου ἐγγραφῆς, ἐὰν ἀποδειχθῇ περιττὴ ἡ δημιουργία των.

§ 33. Διαιρέσις τῶν Ἐμπορευμάτων

I. Δόγοι διαιρέσεως.—Ο λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» περιλαμβάνει, ὡς εἴδομεν ἐν ἕδ. II καὶ III τῆς προηγουμένης παραγράφου, διάφορα στοιχεῖα, ἡ ἀνάμειξις τῶν δποίων καθιστᾶ ἐνίστε δυσχερῆ τὴν ἔξαγωγὴν διαφόρων στατιστικῶν πληροφοριῶν. Τοιουτορόπως δ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» διαιρεῖται εἰς τόσους γενικοὺς λ)σμούς, ὅσα εἶνε τὰ στοιχεῖα τὰ καταχωρούμενα εἰς αὐτόν, π. χ. ἀγοραί, ἔξοδα παραλαβῆς, ἔξοδα συσκευασίας, ἔξοδα ἀποστολῆς, πωλήσεις, ἐπιστροφαὶ εἰς προμηθευτάς, ἐπιστροφαὶ πελατῶν, ἀποθήκη, ἐκπτώσεις ἀγορῶν, ἐκπτώσεις πωλήσεων κ. τ. λ. Τὸ σκόπιμον ἡ μὴ τῆς διαιρέσεως τοῦ λ)σμοῦ «Ἐμπορεύματα» ἐν τῇ πρᾶξι ἔξαρτᾶται ἀπὸ τὸ εἰδος καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἀπὸ τὴν γενικωτέραν τῆς λογιστικὴν ὁργάνωσιν.

Ἀντὶ τῆς διαιρέσεως εἰς διαφόρους λ)σμοὺς χρησιμοποιεῖται ἡ διαιρεσίς τοῦ λ)σμοῦ εἰς διαφόρους στήλας, εἰς τὰς δποίας ταξινομοῦνται τὰ διάφορα στοιχεῖα, ἐγγράφονται δηλ. Ιδιαιτέρως ἡ ἀξία τῶν τιμολογίων ἀγορᾶς, τὰ τελωνειακά, τὰ λοιπὰ ἔξοδα παραλαβῆς, αἱ ἐπιστροφαὶ τῶν πελατῶν, αἱ ἐκ-

πτώσεις αἱ παρεχόμεναι εἰς πελάτας, ἥ ἀξία τῶν τιμολογίων πωλήσεως, αἱ ἐπιστροφαὶ εἰς προμηθευτάς, αἱ ἐκπτώσεις αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τῶν προμηθευτῶν (πίστωσις). Τόσον εἰς τὴν χρέωσιν ὅσον καὶ εἰς τὴν πίστωσιν ὑπάρχει ἀνὰ μία στήλη διὰ τὰ διάφορα ἄλλα στοιχεῖα. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου λίαν σκοπίμου, ἀποφεύγεται ἡ δημιουργία πολλῶν λ)σμῶν, ἡ ἐπαυξάνουσα τὸν κόπον καὶ τὸν κίνδυνον λαθῶν.

Χρέωσις

Ἐμπορεύματα

Χρονολ. Νο ἔγγ.	"Εκθεσις	Αγορὰ	*Εξοδα cif	Τελων.	*Εξοδα παραλιαρ.	Συσκευασ	Αποστ.	*Έκπτ. πελατῶν

Οἱ λ)σμοί, εἰς οὓς τυχὸν διαιρεῖται ὁ λ)σμὸς «Ἐμπ)τα» είνε γενικοὶ καὶ ἐπομένως ὑπάρχουν οἱ ἀντίστοιχοι ἀναλυτικοὶ λ)σμοί, οἱ δποῖοι καταχωροῦνται εἰς τὰ οἰκεῖα «Εἰδικὰ ἀναλυτικὰ Καθολικά», ἐκτὸς ἐὰν ἀναπληροῦ πάντα ταῦτα τὸ Βιβλίον τῆς 'Αποθήκης.

II. 'Ο λ)σμὸς «Ἀγοραὶ ἐμπ)των». — Ο λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται :

1) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἀγοραζομένων ἐμπορευμάτων τὴν ἀναγραφομένην εἰς τὰ σχετικὰ τιμολόγια, πιστώσει μὲν τοῦ Τυμείου, ἐὰν ἡ ἀγορὰ ἐγένετο τοῖς μετρητοῖς, πιστώσει δὲ τῶν Προμηθευτῶν, ἐὰν ἡ ἀγορὰ ἐγένετο ἐπὶ πιστώσει ἡ εἰς λ)σμὸν καὶ

2) μὲ πᾶσαν αὐξησιν τῆς ἀξίας τῶν ἀγορασθέντων ἐμπ)των π.χ. λόγῳ καλυτέρας ποιότητος (ὅρος μετὰ ἀνάλυσιν) κ.τ.λ.) λόγῳ ταχυτέρας παραδόσεως, λόγῳ νομισμ. διαφορᾶς κ.τ.λ.

Ἐπομένως δικαιολογητικὰ τῶν χρεώσεων εἶνε τὰ διάφορα τιμολόγια τῶν πωλητῶν, ἀτινα κατατασσόμενα μεθοδικῶς διευκολύνοντα τὸν ἔλεγχον τῶν χρεώσεων τοῦ λ)σμοῦ «Ἀγοραὶ»

‘Ο λ)σμός οὗτος πιστούται :

- 1) μὲ τὴν ἀξίνιν τῶν ἀποθηκευθέντων ἐμ̄ :ορευμάτων
  - 2) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπ)των τῶν τεθέντων εἰς τὰς ἀποθή-
κας ἀποταμιεύσεως τοῦ Τελωνείου
  - 3) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπ)των τῶν ἀποθηκευθέντων εἰς τὰς
Γεν. Ἀποθήκας
  - 4) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν καθ' ὅδὸν πωλουμένων ἐμπορευμάτων
  - 5) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἐπιστρεφομένων ἐμπορευμάτων εἰς
τοὺς Προμηθευτὰς
  - 6) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν παρεχομένων εἰς ἡμᾶς ἐκπτώσεων
παρὰ τῶν Προμηθευτῶν
  - 7) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν καθ' ὅδὸν καταστραφέντων, ἀπολε-
σθέντων κιλ. ἐμπορευμάτων.
- ‘Ως δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῆς πιστώσεως χρησιμοποι-
οῦνται 1) τὰ Δελτία εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἀποθήκην 2) αἱ ἀπο-
δείξεις ἀποταμιεύσεως τοῦ Τελωνείου 3) οἱ ἀποθετήριοι τίτλοι
τῶν Γενικῶν ἀποθηκῶν 4) τὰ τιμολόγια πωλήσεως 5) τὰ τιμο-
λόγια ἐπιστροφῆς ἢ πιστώσεως 6) αἱ πιστωτικαὶ σημειώσεις
τῶν ἐκπτώσεων, τὰ τιμολόγια πιστώσεως λόγῳ κατωτέρας ποι-
ότητος (περίπτωσις ὅρου ἀγοραπωλησίας «μετὰ ἀνάλυσιν») 7)
αἱ ἐκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, δειγματοληψίας, οἱ λ)σμοὶ
τῆς ἀσφαλείας 8) αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιστολαὶ κτλ.

III. Βιβλίον Ἀγορᾶν.—Παραλλήλως πρὸς τὸν λ)σμὸν τη-
ρεῖται εἰς τὰς σημαντικὰς ἐπιχειρήσεις «Εἰδικὸν ἀναλυτικὸν
‘Ημερολόγιον ἀγορᾶν», τὸ δποῖον θὰ περιέχῃ τὰς ὑπ' ἀριθ.
1—11 στήλας τοῦ «Βιβλίου Κινήσεως Ἐμπ)των» (ἰδὲ σελ. 47).

IV. Ἐξοδα παραλαβῆς.—‘Ο λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται :

- 1) μὲ τὰ ἔξοδα ταξιδίου τοῦ ἐμπορεύματος, ἢτοι ναῦλοι
καὶ ἀσφάλιστρα δηλ. τὰ ἔξοδα μέχρι cif
- 2) μὲ τὰ ἐκφορτωτικά, τὰ ἔξοδα δειγματοληψίας καὶ πραγ-
ματογνωμοσύνης
- 3) μὲ τὰ τελωνειακὰ καὶ τοὺς λοιποὺς φόρους;
- 5) μὲ τὰ μεταφορικὰ ἀπὸ τοῦ τελωνείου εἰς τὴν ἀποθήκην.

‘Ο λ)σμὸς πιστοῦται διὰ χρεώσεως τῶν οἰκείων λογαριασμῶν :

1) μὲ τὸ σύνολον τῶν ἔξόδων τῶν γενομένων μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἀποθήκην μας τοῦ ἐμπορεύματος

2) μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἔξόδων τῶν καταβληθέντων μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἐμπ.)τος εἰς τὴν ἀποταμίευσιν τοῦ Τελωνείου

3) μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἔξόδων τῶν καταβληθέντων μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἐμπορεύματος εἰς τὰς Γεν. Ἀποθήκας

4) μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἔξόδων τῶν καταβληθέντων μέχρι τῆς πωλήσεως, ἐὰν αὐτῇ ἐγένετο τοῦ ἐμπορεύματος εὑρισκομένου καθ' ὅδὸν

5) μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἐπὶ πλέον καταβληθέντων ἔξόδων, ἐφόσον εἰσεπράχθησαν (π. χ. ἀχρεωστήτως καταβληθέντες τελωνειακοὶ φόροι)

6) μὲ τὸ ποσὸν τῶν καταβληθέντων διὰ λ)σμὸν τῶν Προμηθευτῶν ἔξόδων, ἐὰν ἐπιβαρύνωνται οὗτοι διὰ τῶν ἔξόδων (π.χ. εἰς τὴν περίπτωσιν πωλήσεως εἰς τὴν ἀποθήκην μας, δόποτε τὰ ἔξοδα εἶνε εἰς βάρος τοῦ πωλητοῦ).

Αἱ ἀποδείξεις τοῦ ναύλου, τῶν ἀσφαλίστρων, τῶν ἐκφορ-τωτικῶν, τῶν ἔξόδων δειγματοληψίας καὶ πραγματογνωμοσύνης, τῶν φόρων, τῶν μεταφορικῶν, οἱ λ)σμοὶ τῶν ἐκτελωνιστῶν κτλ. ἀποτελοῦν τὰ δικαιολογητικὰ τῶν ἀνω χρεωπιστώσεων.

V. Συσκευασία.— ‘Ο ἐμπορος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συσκευάζει τὰ ἐμπορεύματα τὰ δοῦλα πωλεῖ καὶ ἄλλοτε μὲν ἐπιβαρύνεται αὐτὸς διὰ τῆς δαπάνης συσκευασίας, ἄλλοτε ἐπιβαρύνεται δ ἀγοραστὴς καὶ ἄλλοτε δ ἀγοραστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιστροφῆς τῆς συσκευασίας. Πρὸς παρακολούθησιν τῶν ζητημάτων αὐτῶν δημιουργεῖται εἰδικὸς λ)σμὸς ὑπὸ τὸν τίτλον «Συσκευασία».

Εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ τούτου ἐγγράφεται:

1) ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν περικαλυμμάτων (δοχείων, βαρελίων, κιβωτίων, κυτίων κτλ.).

2) τὰ ἔξοδα διὰ τὴν κατασκευὴν. συμπλήρωσιν, ἐπισκευὴν τῶν περικαλυμμάτων

3) ή ἀξία τῶν ἐπιστρεφομένων περικαλυμμάτων ἀπὸ τοὺς πελάτας

4) τὰ ἔξοδα παραλαβῆς καὶ ἀποστολῆς κτλ.

Εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ ἐγγράφεται :

1) ή ἀξία ἐπιβαρύνουσα τοὺς πελάτας κατὰ τὴν πώλησιν τῶν ἀποστελλομένων εἰς αὐτοὺς περικαλυμμάτων

2) ή ἀξία ή προσωρινῶς ἐπιβαρύνουσα τοὺς πελάτας, οἱ δόποι οἱ ἔχουν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιστροφῆς

3) ή ἀξία τῶν περικαλυμμάτων τῶν ἀποστελλομένων εἰς τοὺς προμηθευτὰς

4) ή μείωσις τῆς ἀξίας τῶν περικαλυμμάτων λόγῳ ἐλλείμματος, φθορᾶς, βλάβης κτλ.

5) ή ἀξία ή μεταφερομένη εἰς τὴν χρέωσιν τῶν «Ἐμπορευμάτων», δταν περικαλυμμα καὶ ἐμπόρευμα πωλοῦνται ὡς ἐν ἑνιαῖον.

Κατὰ τὴν Ἀπογραφὴν ή Συσκευασία ὑπολογίζεται ἡ μὲ τὴν ἀρχικήν της ἀξίαν ἢ μὲ τὴν τρέχουσαν, ἐφόσον αὕτη εἴνε μικροτέρα καὶ ἀναγράφεται εἰς τὸν Ἰσολογισμὸν ὡς στοιχεῖον ἐμπορεύσιμον συνήθως ὑπὸ τὸν τίτλον «Υλικὰ συσκευασίας».

Τὰ δοχεῖα τὰ ἀποστελλόμενα εἰς τοὺς Προμηθευτὰς πρὸς συσκευασίαν τῶν ἐμπορευμάτων, ὡς καὶ τὰ δοχεῖα τὰ ἀποστελλόμενα εἰς τοὺς Πελάτας ὑπὸ τὸν δρον τῆς ἐπιστροφῆς καταχωροῦνται εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Συσκευασία παρὰ τρίτοις», δόποιος πιστοῦται κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν δοχείων παρὰ τῶν Προμηθευτῶν ἢ Πελατῶν.

Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις λιανικοῦ ἐμπορίου ή συσκευασία, ή δόποια χρηγεῖται δωρεὰν εἰς τοὺς πελάτας (χάρτης περιτυλίξεως, φάκελλοι ἐμπ)των, σακκοῦλαι, κυτία, σακκίδια, σπάγγος κτλ.), καταχωρεῖται εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Ἐξοδα συσκευασίας». Σημειωτέον δτι εἰς τὰς πωλήσεις τροφίμων—καὶ ἐφόσον ἐφαρμόζεται τὸ μικτὸν βάρος διὰ καθαρὸν (μπροῦτο γιὰ νέτο)—ή συσκευασία λογίζεται ὡς ἐμπόρευμα καὶ ἐπομένως ή δαπάνη δι' αὐτὴν καλύπτεται διὰ τοῦ μικροτέρου βάρους, τοῦ διδομένου εἰς τὸν ἀγοραστήν ἐπομένως κατὰ θεωρίαν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους πρέπει νὰ παρατηρηται πλεόνασμα βάρους

έμπορευμάτων ίσον πρὸς τὸ βάρος τῆς συσκευασίας τῶν πωληθέντων ἐμπ)των.

Πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν ἀνωτέρω ὑποθέσωμεν :

1) Ἡγοράσαμεν 20 κενὰ βαρέλια ἀξίας 170 δρ. ἔκαστον, ἢτοι δρ. 3.400 μετρητοῖς

3.400 Ὑλικὰ Συσκευασίας | Ταμεῖον 3.400

2. Ἐπληρώσαμεν δρ. 80 δι' ἔξοδοι ἐπισκευῆς τῶν ἀνω βαρελίων

80 Ὑλικὰ Συσκευασίας | Ταμεῖον 80

3. Ἀπεστείλαμεν εἰς τὸν προμηθευτὴν μας Α. Ἀνδρέου 5 βαρ. πρὸς συσκευασίαν τῶν ἐμπορευμάτων μας ἀξίας (174×5) δρ. 870.

870 Συσκ)σία π] τρίτοις | Ὑλικὰ συσκευασίας 870

4. Ὁμοίως ἀπεστείλαμεν 3 βαρ. ἀξίας (174×3) δρ. 522 εἰς τὸν πελάτην μας Β. Βασιλείου ὑπὸ τὸν δρον τῆς ἐπιστροφῆς.

522 Συσκ)σία π] τρίτοις | Ὑλικὰ συσκευασίας 522

5. Ἐλάβομεν παρὰ τοῦ προμηθευτοῦ μας 5 βαρ. ἐλαιολάδου ἀξίας 20.000 δρ.

20.000 Ἐμπορεύματα | Προμηθευταὶ 20.000

870 Ὑλικὰ συσκευασίας | Συσκ. π] τρίτοις 870

6. Ἐπωλήσαμεν εἰς τὸν Δ. Δημητρίου ἐλαιόλαδα ἀξίας 9000 καὶ ἔχρεώσαμεν αὐτὸν καὶ μὲ τὴν ἀξίαν 2 βαρ. πρὸς 200 δρ. ἔκαστον.

9.400 Πελάται | Ἐμπορεύματα 9.000
                        | Ὑλικὰ συσκευασίας 400

7. Ἐν βαρέλιον ἀξίας 174 δρ. κατεστράφη.

174 Ἀποτελ. ἐμπ)των | Ὑλικὰ συσκευασίας 174

8. Ὁ πελάτης μας Β. Βασιλείου ἐκράτησε τὰ ἀποστιαλέντα εἰς αὐτὸν βαρέλια.

522 Πελάται | Συσκ. π] τρίτοις 522

9. Ἡ σημερινὴ ἀξία τῶν βαρελίων μας εἶνε δρ. 160 ἔκαστον, ἢτοι (14×160) δρ. 2.240 καὶ ἐπομένως ἐπραγματοποιήθη ζημία δρ. 318.

318 Ἀποτελ. ἐμπ)των | Ὑλικὰ συσκευασίας 318

Τοιουτορόπως ὁ μικτὸς λῆσμὸς τῶν Ὑλικῶν συσκευασίας ταχτοποιεῖται καὶ ἀποκτᾷ ὑπόλοιπον δρ. 2.240.

VI. Ὁ λ)σμὸς «Πωλήσεις Ἐμπ)τῶν». — Ἀντιστοίχως πρὸς τὸν λ)σμὸν «Ἄγοραὶ» λειτουργεῖ ὁ λ)σμὸς «Πωλήσεις Ἐμπορευμάτων».

Εἰς τὴν πίστωσιν αὐτοῦ καταχωρεῖται ἡ ἀξία πωλήσεως τῶν πωλουμένων ἐμπορευμάτων.

Είς τὴν χρέωσιν τοῦ λα)σμοῦ τούτου καταχωροῦνται :*

- τὰ ἔξοδα ἀποστολῆς τῶν ἐμπορευμάτων
  - τὰ ἔξοδα συσκευασίας
  - αἱ παρεγγόμεναι ἐκπτώσεις εἰς τοὺς πεζάτας
  - αἱ ἐπιστροφαὶ τῶν πελατῶν
  - ἡ ἀρχικὴ ἀξία τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων
  - τὸ μικτὸν κέρδος πρὸς ἔξισωσιν

·Υποθέσωμεν ὅτι διενηργήσαμεν τὰς ἑξῆς πράξεις :

1. Ἐπωλήσαμεν τοῖς μετρητοῖς ἐμπορεύματα ἀξίας 15.722
καὶ ὅτι αἱ λιανικαὶ πωλήσεις ἀνῆλθον εἰς δρ. 3.135.

18.857 Ταμεῖον | Πωλήσεις 18.857

2. Ἐπωλήσαμεν ἐπὶ πιστώσει καὶ εἰς λ)σμὸν ἐμπ)τα ἀξίας δοζ. 62.674 εἰς διαφόρους πελάτας.

62.674 Πελάται | Πωλήσεις 62.674

3. Ἐπειστράφησαν παρὰ πελατῶν ἐμπ)τα ἀξίας 4.812 καὶ παρεχωρήθησαν εἰς αὐτοὺς ἐκπτώσεις 1.044.

5.856 Πωλήσεις | Πελάται 5.856

4. Ἐπληρώσαμεν δι' ἔξοδα ἀποστολῆς ἐμπ)των 578

578 Πωλήσεις | Ταμείον 578

5. Ἡ ἀρχικὴ ἀξία τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων εἶναι δεκ. 66.743.

66.743 Πωλήσεις | Έμπορεύματα 66.743

* Αἱ ὑπ' ἀριθ. 1—4 περιπτώσεις καταχωροῦνται, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν οἱ οἰκεῖοι λόγοι.

6. Τὸ προκύψαν μικτὸν κέρδος ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀγοραπωλησιῶν εἶνε δοχ. 8.354

8.354 Πωλήσεις | Ἀποτελ. Ἐμπ)των 8.354

‘Η μεταφορὰ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας εἰς τὸν λ)σμὸν «Πωλήσεις» γίνεται ἡ μεθ' ἐκάστην πρᾶξιν ἡ ἐὰν τοῦτο παρουσιάζῃ δυσχε-
ρείας εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός, διπότε μεταφέρεται ἡ ὅλη
ἀρχικὴ ἀξία τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων κατὰ τὸν μῆνα.

· Ή καταχώρισις εἰς τὸν λόγομὸν γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει :

1) τῶν τιμολογίων πωλήσεως, ἀντίγραφα τῶν ὅποιων τη-
ροῦνται μετὰ μεθόδου ταξινομημένα εἴτε κατ' αὐξ. ἀριθμὸν
ἔκδόσεως, εἴτε κατὰ πελάτην ἢ καὶ τὸ προτιμώτερον κατ' ἀμ-
φοτέρους τοὺς τρόπους. Ἡ κατ' αὐξ. ἀριθμὸν ταξινόμησις εὐ-
κολύνει τὸν ἔλεγχον τῶν ἐγγραφῶν καὶ ὁ φάκελλος τῶν οὕτω
πως ταξινομημένων τιμολογίων ἀποτελεῖ κατ' οὖσίαν τὸ «Βι-
βλίον Πωλήσεων»

2) τῶν δελτίων λιανικῆς πωλήσεως, τὰ διοῖα εἰνε ἡριθμη-
μένα κατ' αὐξοντα ἀριθμὸν καὶ ἀναγράφουν τὸ εἶδος τοῦ ἐμ-
πορεύματος, τὴν ποσότητα, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀξίαν πωλη-
σεως. Τὰ δελτία ταῦτα ἔκδιδονται εἰς διπλοῦν καὶ τὸ ἐν παρα-
μένει εἰς τὸν ταμίαν ὡς ἀποδεικτικὸν τῶν εἰσπράξεων, τὸ δὲ
ἔτερον μὲν τὴν σφραγίδα «ἔξωφλήθη» παραδίδεται εἰς τὸ τμῆμα
παραδόσεως τῶν ἐμπορευμάτων, ἵνα ἔκειθεν μετὰ τὴν ἔξφρα-
σιν τῆς ἀξίας παραλάβῃ τὸ ἐμπόρευμα ὁ ἀγοραστής. Τὰ Δελ-
τία λιανικῆς πωλήσεως καταχωροῦνται ὑπὸ τοῦ Ταμίου εἰς τὸ
Βιβλίον Εἰσπράξεων ἐκ Πωλήσεων, ὑπόδειγμα σκόπιμον τοῦ
ὅποιου παραθέτομεν:

Είσπραξεις ἐκ πωλήσεων τοῦ μηνὸς Ιουνίου 1938*.

Α		Β		Γ		Δ		Ξ			
No	Ποσά	No	Περιήψις								
1	35	1	20	1	30	1	50	1	30	A	961
2	17	2	15	2	50	2	50	2	36	B	830
3	112	3	65	3	84	3	75	3	42	Γ	706
4	54	4	60	4	92	4	100	4	94	Δ	610
5	407	5	100	5	40	5	130	5	81	E	3.508
6	15	6	420	6	75	6	120	6	36	Σ	295
7	20	7	70	7	75	7	40	7	45	Z	1.720
8	30	8	40	8	150	8	10	8	48	H	2.083
9	210	9	15	9	100	9	15	9	85	Θ	795
0	61	0	25	0	10	0	20	0	15	I	512
	961		830		706		610		512		12.020

Τὸ ποσὸν ἔκαστου Δελτίου ἀναγράφεται μὲ τὴν σειράν του καὶ τὰ ποσὰ ἀνὰ δέκα ἀθροίζονται πρὸς εὐκολίαν· ἀφ' οὗ συμπληρωθῶσι καὶ αἱ δέκα στῆλαι, τὰ ἀθροίσματά των γράφονται εἰς τὴν τελευταίαν στήλην καὶ ἀθροίζονται, ὥστε νὰ ἔχωμεν τὸ συνολικὸν ἀθροίσμα· ἐὰν τὰ ἔκδοθέντα διπλόιυπα εἴνε ὅλιγώτερα τῶν 100, διαγράφονται αἱ κεναὶ στῆλαι καὶ γραμμαὶ, ἐὰν δὲ εἴνε περισσότερα συνεχίζομεν εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα. Εἰς ἐπιχειρήσεις μὲ μεγάλην κίνησιν προστίθενται ἔτεραι 10 ἢ 20 κ.τ.λ. στῆλαι, αἱ μὲν κάτω τῶν δέ, οὗτως ὥστε εἰς μίαν σελίδα νὰ γράφωνται τὰ ποσὰ 200 ἢ 300 κ.τ.λ. δελτίων πωλήσεως.

Τὸ Λογιστήριον ἢ ἔκαστος πωλητὴς ὁφείλει νὰ συντάσσῃ κατάστασιν ἡμερησίως ἐμφαίνονταν τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ πωλητοῦ, τὸν ἀριθμὸν τῶν ἔκδοθέντων παρ' αὐτοῦ διπλούπων καὶ τὴν ὅξιαν τῶν πωληθέντων, μηνιαίως δὲ ἀνακεφαλαιωτικὴν κατάστασιν, καθὼς καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

* Επὶ τῇ βάσει τῶν ἀτομικῶν τούτων καταστάσεων τὸ Λο-

* Ελασίψει χώρου παρελείφθησαν αἱ στῆλαι Ε—Θ.

γιστήριον συντάσσει γενικήν κατάστασιν ἐμφαίνουσαν τὰ δνόματα τῶν πωλητῶν, τὰ ἐκδοθέντα παρ' ἑκάστου διπλότυπα καὶ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Τοιουτοτρόπως δὲ ἐπιχειρηματίας λαμβάνει γνῶσιν τῆς ἀπασχολήσεως ἑκάστου ὑπαλλήλου καὶ τῆς ἀποδοτικότητος τῆς ἐργασίας, ἵνα ωθμίζῃ κατὰ τὸν προσφορώτερον τρόπον τὴν ἀμοιβὴν ἑκάστου τῶν πωλητῶν *.

VII. **Ἐξοδα ἀποστολῆς.**—Αἱ σχετικαὶ ἐγγραφαὶ ἔξαρτῶνται ἐκ τοῦ ποῖον κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς ἀγοραπωλησίας ἐπιβαρύνουν τὰ ἔξοδα ταῦτα.

‘Ο λ)σμὸς ἐπομένως χρεοῦται :

μὲ τὰ ἔξοδα τὰ πληρωνόμενα ἀπὸ τῆς ἀποθήκης μας διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων

καὶ πιστοῦται :

1) μὲ τὰ ἔξοδα τὰ ἐπιβαρύνοντα τὸν ἀγοραστήν, εἰς χρέωσιν τοῦ ὁποίου μεταφέρονται καὶ

2) μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τυχὸν ἀχρεωστήτως καταβληθέντων ἔξοδων

Τὸ ὑπόλοιπον συνεπῶς τοῦ λ)σμοῦ παριστᾶ τὰ ἔξοδα τὰ ἐπιβαρύνοντα ἡμᾶς καὶ μεταφέρεται εἰς τὸν λ)σμὸν «Ἐμπορεύματα», δεδομένου διτοιούσι τοῦσι μείωσιν τοῦ ποσοῦ τῶν πωλήσεων.

Ἀντὶ νὰ χρεωθῇ δὲ λ)σμὸς «Ἐξοδα ἀποστολῆς» καὶ μετὰ ταῦτα νὰ πιστωθῇ διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν ἔξοδων τῶν ἐπιβαρυνόντων τὸν ἀγοραστήν, δύναται ἀπὸ εὐθείας νὰ χρεωθῇ δὲ λ)σμὸς τοῦ ἀγοραστοῦ.

1. Ἐπωλήσαμεν ἐμπ)τα εἰς Δ. Ζήσιμον παραδοτέα εἰς τὴν ἀποθήκην μας καὶ ἐπληρώσαμεν ἔξοδα μεταφορᾶς μέχρι fob Πειραιᾶ δρ. 2.162.

2.162

Πελάται | Ταμεῖον

2.162

* Ιδὲ λεπτομερῶς εἰς Γ' τόμον «Τεχνικῆς τοῦ Ἐμπορίου» μας προσεχῶς δημοσιευθησόμενον καὶ εἰς Κεφ. ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ ἀμοιβὴ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐπιχειρήσεως».

2. 'Επληρώσαμεν δι.' ἔξοδα ἀποστολῆς ἐμπ)των Π. Κυριακίδου πωληθέντων cif Πάτρας δρ. 4.816.

4.816 "Εξοδα ἀποστολῆς | Ταμείον 4.816

3. Εἰσεπράξαμεν παρὰ τῆς Ἀσφ. Ἐταιρείας ώς ἐπιστροφὴν ἀσφαλίστρων 105 δρχ.

105 Ταμείον | "Εξοδα ἀποστολῆς 105

VIII. *'Εκπτώσεις καὶ Ἀποκοπαί.*—Ο πωλητὴς εἴτε αὐτοβούλως εἴτε ἀναγκαῖό μενος παραχωρεῖ ἐκπτώσεις εἰς τοὺς ἀγοραστὰς (π. χ. λόγῳ κατωτέρας ποιότητος, βραδύτητος περὶ τὴν ἀποστολήν, πρὸς προσέλκυσιν πελάτου κτλ.). Ἀποτέλεσμα τῆς παραχωρουμένης ἐκπτώσεως είνει ή μείωσις τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ πωλητοῦ ἀφ' ἐνὸς καὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἀγοραστοῦ ἀφ' ἑτέρου. Ἐπομένως διὰ τὴν λογιστικὴν ἐγγραφὴν τῆς ἀνωτέρω μειώσεως θὺν χρεωθῇ ὁ λ)σμὸς τοῦ παραχωροῦντος τὴν ἐκπτωσιν καὶ θὰ πιστωθῇ ὁ λ)σμὸς ὑπὲρ τοῦ δποίου παραχωρεῖται ή ἐκπτωσις.

Ως δικαιολογητικὰ χρησιμεύονταν αἱ διάφοροι ἀποδείξεις πληρωμῆς τῶν μεταφορικῶν, φορτωτικῶν, φόρων, ναύλων, ἀσφαλίστρων ἢ οἱ λ)σμοὶ τῶν Γραφείων ἀποστολῆς ἢ τῶν ἐκτελωνιστῶν κτλ. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὰ ἔξοδα ταῦτα είνει εἰς βάρος τοῦ πελάτου διθόν εἶνε νὰ ἐκδίδωνται αἱ ἀποδείξεις εἰς διπλοῦν.

"Υποθέσωμεν δτι ὁ Δ. Παναγιώτου ἐπώλησεν εἰς τὸν Ἡ. Ἰωάννου ἐμπορεύματα ἀξίας 10.000 δρχ. καὶ μετὰ ταῦτα παρεχώρησεν ἐκπτωσιν 30), ἥτοι δρχ. 300. Αἱ ἐγγραφαὶ τοῦ πωλητοῦ θὰ είναι αἱ ἔξῆς :

10.000	Πελάται Ἐμπορεύματα	10.000
300	Ἐκπτώσεις Πελάται	300

Τοιουτορόπως ὁ Ἡ. Ἰωάννου εἶνε χρεωμένος πλέον μόνον μὲ 9.700 δρχ.

Αἱ ἐγγραφαὶ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀντιθέτως θὰ είνε αἱ ἔξῆς :

10.000	Ἐμπορεύματα Προμηθευταὶ	10.000
300	Προμηθευταὶ Ἐκπτώσεις	300

Οὗτω ὁ Δ. Παναγιώτου ἔχει πλέον πιστωτικὸν ὑπόλοιπον μόνον δρ. 9.700.

Αἱ αὐταὶ πράξεις γίνονται καὶ διὰ τὰς παρὰ τῶν Πελατῶν αὐτοβούλως διενεργούμενας ἀποκοπάς, ίδιᾳ πρὸς στρογγύλευσιν τοῦ ποσοῦ.

‘Ο λ)σμὸς δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς «Ἐκπτώσεις Προμηθευτῶν» καὶ εἰς «Ἐκπτώσεις Πελατῶν».

‘Ανάλογος εἶνε ἡ λειτουργία τοῦ λ)σμοῦ «Προμήθειαι καὶ Μεσιτεῖαι» διὰ τὰς παραχωρουμένας ὑπὸ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τοὺς συνιστῶντας πελάτας. ‘Ο λ)σμὸς οὗτος μειώνει τὸ ποσὸν τῶν πωλήσεων.

‘Ωσαύτως εἰς τὸ ἐμπόριον συνειθίζεται εὐθὺς ὡς πελάτης τις ὑπερβῆ ὁρισμένον ὄριον ἀγορῶν νὰ παραχωρῇται εἰς αὐτὸν δῶρον τόσον τοῖς ἑκατόν, π. χ. διὰ πᾶσαν ὑπέρβασιν ἄνω τῶν 1.500.000 δρ. παραχωρεῖται δῶρον 2 ο)ο, διὰ πᾶσαν ὑπέρβασιν ἄνω τῶν 2.000.000 δρ. δῶρον 3 ο)ο κτλ. ‘Υποθέσωμεν δτι ὁ πελάτης Κ. Δ. ἥγοραστεν ἐν δλῳ ἐμπορεύματα 2.762.400 δρχ. ἀπὸ τὸν προμηθευτὴν Ε. Ζ., ὁ ὅποιος κατὰ τὴν συμφωνίαν θὰ παραχωρήσῃ δῶρον $(1.500.000 \times 2\text{o})o + 762.400 \times 3\text{o})o$ δρ. 52.872, μὲ τὰς ὅποιας ὁ μὲν πωλητὴς θὰ χρεώσῃ τὸν λ)σμὸν «Δῶρα πωλήσεων», μὲ πίστωσιν τοῦ ἀγοραστοῦ, ὁ δὲ ἀγοραστὴς θὰ πιστώσῃ τὸν λ)σμὸν «Δῶρα πωλήσεων» μὲ χρέωσιν τοῦ πωλητοῦ.

‘Ανάλογος λ)σμὸς μειώνων τὸ ποσὸν τῶν πωλήσεων εἶνε ὁ λ)σμὸς «Ποσοστὰ ἐπὶ τῶν πωλήσεων» παραχωρούμενα εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς πωλήσεως ἐν τῷ καταστήματι, τοὺς πλασιὲ καὶ τοὺς περιοδεύοντας ὡς τόσον τοῖς ο)ο ἐπὶ τῶν πραγματοποιουμένων παρ' αὐτῶν πωλήσεων. Τὰ ποσοστὰ ταῦτα ἦ ἀποτελοῦν τὴν ἀμοιβὴν τοῦ χρησιμοποιουμένου παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως προσώπου ἢ ἀποτελοῦν πρόσθετον ἀμοιβὴν πρὸς διέγερσιν τοῦ ζήλου του.

Οἱ λ)σμοὶ «Ἐκπτώσεις, Ἀποκοπά, Δῶρα, Προμήθειαι καὶ Μεσιτεῖαι, Ποσοστὰ πωλήσεως» δύνανται νὰ συγχωνευθῶσιν εἰς ἔνα κοινὸν λ)σμόν, ὁ ὅποιος θ' ἀποτελῇ διὰ τὸν πωλητὴν ἀντιλογισμὸν κατ' οὐσίαν τῆς πιστώσεως τοῦ λ)σμοῦ «Ἐμπορεύματα», ὅπως ἐπίσης διὰ τὸν ἀγοραστὴν θ' ἀποτελῇ ἀντιλο-

γισμὸν τῆς χρεώσεως τοῦ λ)σμοῦ «Ἐμπορεύματα».

Δικαιολογητικὰ τῶν ἀνωτέρω ἐγγραφῶν εἶνε αἱ ἐκκαθαρίσεις, ή ἀλληλογραφία ή σχειτικὴ μὲ τὰς διαμαρτυρίας τοῦ ἀγοραστοῦ, τὰ συμφωνητικὰ μὲ τοὺς προμηθευτὰς διὰ τὰ δῶρα, τὰ συμφωνητικὰ μὲ τοὺς ὑπαλλήλους διὰ τὰ ποσοστά των, αἱ ἐκθέσεις δειγματοληψίας καὶ πραγματογνωμοσύνης κτλ.

IX. Διαφοραὶ ἀποθήκης.—Ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐμπορευμάτων γεννῶνται πλεονάσματα καὶ ἐλλείμματα λόγῳ λαθῶν κατὰ τὴν μέτρησιν ἢ ζύγισιν τῆς ποσότητος, κατὰ τὴν μεταφορὰν ἢ λόγῳ τῆς φυσικῆς ἀπομειώσεως (φύρας) ἢ λόγῳ καταχρήσεως. Τὰς διαφορὰς ταύτας παρακολουθεῖ ἡ Λογιστική.

1. Ἐὰν πρόκειται περὶ πλεονάσματος χρεοῦται ὁ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» καὶ πιστοῦται ὁ λ)σμὸς «Διαφοραὶ Ἀποθήκης», διότι πρόκειται περὶ οἷονεὶ εἰσαγωγῆς λόγῳ ἐπαυξήσεως τοῦ βάρους ἢ διότι πρόκειται περὶ ἀντιλογισμοῦ τῆς ἔξαχθείσης μικροτέρας ποσότητος ἀπὸ τὴν κανονικήν.

2. Ἐὰν πρόκειται περὶ ἐλλείμματος πιστοῦται ὁ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» διότι πρόκειται περὶ οἷονεὶ ἔξαγωγῆς (φύρα) ἢ καὶ ἔξαγωγῆς ποσότητος—ἐκ λάθους ἢ καταχρήσεως—μεγαλυτέας τῆς κανονικῆς χρεοῦται δέ:

α) ὁ λ)σμὸς «Διαφοραὶ Ἀποθήκης» ἢ εἰδικώτερον ὁ λ)σμὸς «Ἐλλείμματα Ἀποθήκης», ἐὰν ἡ μείωσις τῆς ποσότητος ἐπιβαρύνῃ τὴν ἐπιχείρησιν

β) ὁ λ)σμὸς τοῦ ὑπολόγου Ἀποθηκαρίου, ἐὰν τὸ ἐλλειμμα προηλθεν ἐξ αἰτίας του—λάθος ἢ κατάχρησις—καὶ ἐπιβαρύνει αὐτόν.

Αἱ βλάβαι τῶν ἐμπορευμάτων φέρονται εἰς χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Ἀποτελέσματα Ἐμπορευμάτων», ἐκτὸς ἐὰν τὰ ἐμπορεύματα εἶνε ἡσφαλισμένα, διότε χρεοῦται ἡ Ἀσφαλιστικὴ «Ἐταιρεία» πάντως ὅμως πιστοῦται ὁ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα».

§ 34. "Ετεροι λ)σμοί Έμπορευμάτων.

I. *Γενικὰ περὶ αὐτῶν*.—Έκτὸς τῶν ἀνωτέρω πράξεων ἐπὶ ἔμπορευμάτων ἔχομεν καὶ πράξεις ἐπὶ ἔμπορευμάτων εὑρισκομένων καθ' ὅδὸν ἢ εἰς τὸ Τελωνεῖον καὶ ὑποκειμένων εἰς δασμὸν ἢ εἰς τὴν ἀποταμίευσιν ἢ ἐν διαμετακομίσει ἢ εἰς τὰς Γεν. Ἀποθήκας ἢ εἰς τρίτους πρὸς φύλαξιν ἢ πρὸς πώλησιν ἢ ὡς ἐνέχυρον. Δι’ ὅλας τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἀνοίγονται εἰδικοὶ λ)σμοί, ὅπως ἐπίσης διὰ τὰς πράξεις τὰς παρ’ ἡμῶν διενεργουμένας ἐπὶ ἔμπορευμάτων ἀνηκόντων εἰς τρίτους, καθὼς καὶ διὰ τὰς πράξεις ἐπὶ συμμετοχικῶν ἔμπορευμάτων. Τέλος ὑπάρχει εἰδικὴ κατηγορία πράξεων ἐπὶ προθεσμίᾳ (προαγοραὶ καὶ προπωλήσεις, πράξεις ἐπὶ δώρῳ κτλ.). Αἱ δύο ἀνωτέρω κατηγορίαι, δηλονότι αἱ πράξεις ἐπὶ ἔμπ)των τρίτων καὶ αἱ συμμετοχικαὶ πράξεις ἔξετάζονται εἰς τὸν Β' τόμον.

II. *Έμπορεύματα καθ' ὅδόν*.—Εἰς τὸ χονδρικὸν ἔμποριον διενεργοῦνται ἀγοραπωλησίαι ἐπὶ ἔμπορευμάτων εὑρισκομένων καθ' ὅδὸν διὰ μεταβιβάσεως τῆς φορτωτικῆς ἢ δι’ ἐκδόσεως Διατακτικῆς παραδόσεως (delivery order). Η ἀγορὰ τῶν καθ' ὅδὸν ἔμπορευμάτων καταχωρεῖται εἰς τὸ 'Ημερολόγιον Ἀγορῶν, ὅπως καὶ ἡ πώλησις εἰς τὸ 'Ημερολόγιον Πωλήσεων.

Εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Έμπ)τα καθ' ὅδον», λειτουργοῦντος ἐννοεῖται ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ὁ λ)σμὸς «Ἄγοραὶ ἔμπ)των», καταχωρεῖται :

1) ἡ ἀξία ἀγορᾶς αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὸ τιμολόγιον τοῦ πωλητοῦ

2) τὰ ἔξοδα αὐτῶν μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν θὰ προσδιορισθῇ ἡ τύχη αὐτῶν (ἀποθήκευσις εἰς τὸ Τελωνεῖον ἢ εἰς τὰς Γεν. Ἀποθήκας, παραλαβὴ εἰς ἀποθήκην μας κτλ.)

Εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ λ)σμοῦ καταχωροῦνται :

1) ἡ ἀξία τῶν πωληθέντων καθ' ὅδὸν ἔμπορευμάτων

2) ἡ ἀξία τῶν ἔμπορευμάτων τῶν μεταφερθέντων εἰς τὸ

Τελωνεῖον ἢ εἰς τὰς Γεν. Ἀποθήκας ἢ εἰς τὴν ἀποθήκην μας μετὰ τὴν ἀφίξιν των.

Ο λ)σμὸς ἐπομένως εἶνε προσωρινός, λειτουργῶν μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς τύχης τῶν ἀφιχθέντων ἐμπορευμάτων.

Αἱ ἑγγραφαὶ δικαιολογοῦνται διὰ τῶν τιμολογίων ἀγορᾶς, διὰ τῆς ἀλληλογραφίας μετὰ τῶν προμηθευτῶν καὶ πελατῶν, διὰ τῶν φοριωτικῶν καὶ διατακτικῶν παραδόσεως, ἀσφαλιστηρίων συμβολαίων, τῶν λ)σμῶν ἔξοδων ἐκτελωνιστῶν κτλ.

III. Ἐμπορεύματα ἐν τῷ Τελωνείῳ.—Μετὰ τὴν ἀφίξιν των τὰ ἐμπορεύματα ἐκφορτώνονται εἰς τὸ Τελωνεῖον, ὅπου ἡ ἐκτελωνίζονται καὶ παραλαμβάνονται ἐλεύθερα ἢ παραμένουν προσωρινῶς εἰς αὐτὸ χωρίς νὰ καταβληθῶσιν οἱ τελωνειακοὶ φόροι (ὑποκείμενα) ἢ τίθενται εἰς τὴν ἀποταμίευσιν τοῦ Τελωνείου. Οὕτω πως δημιουργεῖται ὁ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα ἐν τῷ Τελωνείῳ» ἢ καὶ εἰδικώτεροι λ)σμοὶ «Ἐμπ)τα ὑποκείμενα», «Ἐμπ)τα ἐν ἀποταμιεύσει», διὰ τῶν ὅποιων παρακολουθοῦνται αἱ σχετικαὶ πράξεις.

Ο λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται :

1) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἀποβιβαζομένων εἰς τὸ Τελωνεῖον ἐμπορευμάτων

2) μὲ τὰ εἰς βάρος των ἔξοδα (ἐκφορτωτικά, λιμενικὰ κτλ.)

3) μὲ τὴν ἀξίαν τῆς ἀγορᾶς ἐμπορευμάτων εὑρισκομένων ἐν τῷ τελωνείῳ δι' ἐκδόσεως διατακτικῆς τοῦ πρακτορείου ἐπ' ὅνοματί μας ἢ ἐν ἀποταμιεύσει δι' ἀναγνωρίσεως ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ

4) μὲ πᾶσαν ἐξ οίουδήποτε ἄλλου λόγου αὐξησιν τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων (ἀνατίμησις, πλεονάσματα κτλ.).

Ο λ)σμὸς ἀφ' ἐτέρου πιστοῦται :

1) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν πωλουμένων ἐμπορευμάτων ὡς ὑποκειμένων, δι' ἐκδόσεως τῆς διατακτικῆς πρακτορείου ἐπ' ὅνοματι τῶν ἀγοραστῶν

2) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν πωλουμένων ἐμπορευμάτων ἐν ἀποταμιεύσει δι' ἀναγνωρίσεως.

3) μὲ πᾶσαν μείωσιν τῆς ἀξίας των ἐξ οἰουδήποτε λόγου (φύραι, βλάβαι, ύποτίμησις κτλ.).

Τὰ δικαιολογητικὰ τῶν χρεωπιστώσεων εἶνε αἱ διπτακτικαὶ τοῦ πραιτορέου, οἱ λ)σμοὶ τοῦ ἔκτελων ιστοῦ διὰ τὰ ἔξοδά του, αἱ ἀποδεῖξεις ἀποταμιεύσεως, αἱ τελωνειακαὶ ἀναγνωρίσεις, τὰ διπλότυπα φόρων κτλ.

IV. Ἐμπ)τα ἐν Γεν. Ἀποθήκας.—'Ο ἔμπορος δύναται ν' ἀποθηκεύσῃ τὰ Ἐμπορεύματά του εἰς τὰς Γεν. Ἀποθήκας εἴτε ὡς ὑποκείμενα (εἰς τελων. φόρους) εἴτε μὴ καὶ νὰ λάβῃ ἔγγραφον ἀπόδειξην καλουμένην «τίτλος ἀποθηκεύσεως». Τὰ ἔμπορεύματα ταῦτα δύναται νὰ πωλήσῃ δι' ὅπισθιογραφήσεως τῆς ἀποδεῖξεως ἀποθηκεύσεως ἢ νὰ τὰ ἐνεχυριάσῃ δι' ὅπισθιογραφήσεως τοῦ β' μέρους τοῦ τίτλου καλουμένου «Ἐνεχυρόγραφον» ἢ νὰ τὰ παραλάβῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς τὴν ἀποθήκην του. Διὰ τὴν ἀποθήκευσιν πληρώνει «ἀποθήκευτρα» εἰς τὴν Ἐταιρείαν τῶν Γεν. Ἀποθηκῶν διὰ τὴν φύλαξιν καὶ συντήρησιν τῶν ἔμπορευμάτων καὶ ἀσφάλιστρα. Τὴν κίνησιν ταύτην ἡ Λογιστικὴ παρακολουθεῖ δι' εἰδικοῦ λ)σμοῦ καλουμένου «Ἐμπορεύματα εἰς Γεν. Ἀποθήκας» ἢ «Ἀποθετήρια».

Ο λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται :

- 1) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἀποθηκευομένων ἔμπορευμάτων
- 2) μὲ τὰ ἔξοδα μέχρι τῆς ἀποθηκεύσεως
- 3) μὲ τὴν ἀξίαν ἀγορᾶς τοῦ ἀποκτωμένου ἀποθετηρίου δι' ὅπισθιογραφήσεως
- 4) μὲ τὰ ἀποθήκευτρα καὶ ἀσφάλιστρα, τὰ ὄποια εἶνε εἰδικὰ ἔξοδα ἐπιβαρύνοντα τὸ κόστος τοῦ ἔμπ)τος
- 5) μὲ πᾶσαν ἐξ οἰουδήποτε ἄλλου λόγου αὐξησιν τῆς ἀξίας τῶν ἔμπ)των.

Ο λ)σμὸς ἀφ' ἐτέρου πιστοῦται :

- 1) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν παραλαμβανομένων ἔμπορευμάτων ἐκ τῶν Γεν. Ἀποθηκῶν
- 2) μὲ τὴν ἀξίαν πωλήσεως τοῦ δι' ὅπισθιογραφήσεως μεταβιβασθέντος ἀποθετηρίου

3) μὲ πᾶσαν μείωσιν τῆς ἀξίας (π. χ. φύρα, βλάβη, ὑποτίμησις κτλ.).

4) μὲ τὴν ἀξίαν πάσης ἐξ οἰουδήποτε ἄλλου λόγου ἔξαγωγῆς.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ δανεισμοῦ δι' ὅπισθιογραφήσεως τοῦ ἐνεχυρογράφου, ἀνοίγεται εἰδικὸς λ)σμὸς παραπλήσιος: πρὸς τὸν λ)σμὸν «Γρ)τα Πληρωτέα» ὑπὸ τὸν τίτλον «Πληρωτέα Ἐνεχυρόγραφα», δ ὁποῖος πιστοῦται μὲ τὸ ποσὸν τοῦ δανείου ἐπ' ἐνεχύρῳ τῶν ἀποθηκευμένων ἐμπ)των καὶ χρεοῦται κατὰ τὴν ἔξοφλησιν τοῦ δανείου· ἐὰν τὸ δάνειον δὲν ἔξοφληθῇ, τὰ ἐμπορεύματα ἐκποιοῦνται ἀναγκαστικῶς καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει χρεοῦται δ λ)σμὸς «Πληρωτέα Ἐνεχυρόγραφα» μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἐκποιηθέντων ἐμπορευμάτων πιστώσει τῶν «Ἀποθετηρίων». Διὰ τὸ τυχὸν ὑπόλοιπον τοῦ δανείου χρεοῦται δ λ)σμὸς «Ἀποτελέσματα ἐμπ)των» μὲ πίστωσιν τῶν Πιστωτῶν.

V. Ἐμπορεύματα ὡς ἐνέχυρον.—Πρὸς ἔξασφάλισιν δανείου δίδονται ὡς ἐνέχυρον ἐμπορεύματα εὑρισκόμενα ὅχι μόνον εἰς τὰς Γεν. Ἀποθήκας, ὡς εἴδομεν ἀνωτέρῳ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Τελωνεῖον ἢ εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ ἐνεχυρούχου δανειστοῦ· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀνοίγεται λ)σμὸς εἰδικὸς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐμπορεύματα ὡς ἐνέχυρον».

‘Ο λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται :

1) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν παφαδιδομένων ὡς ἐνέχυρον ἐμπ)των

2) μὲ πᾶν ἔξοδον εἰδικῶς ἐπιβαρύνον τὰ ἐν λόγῳ ἐμπ)τα

3) μὲ πᾶσαν ἐξ οἰουδήποτε λόγου αὐξῆσιν τῆς ἀξίας των.

‘Ο λ)σμὸς ἀφ' ἔτερου πιστοῦται :

1) μὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐκ τοῦ ἐνεχύρου τῶν ἐμπ)των μας

2) μὲ τὴν πώλησιν αὐτῶν εἰς τρίτον ἀναλαμβάνοντα τὸ βάρος τοῦ δανείου

3) μὲ πᾶσαν ἐξ οἰουδήποτε λόγου μείωσιν τῆς ἀξίας των.

‘Ως δικαιολογητικὴ ἔγγοναφα χρησιμεύουν τὰ δανειστικὰ συμβόλαια, αἱ ἔξοφλητικαὶ ἀποδείξεις, αἱ ἀποδείξεις παραβῆταις τοῦ ἐμπ)τος, τὰ τιμολόγια πωλήσεως ἢ τὰ συμφωνητικὰ

πωλήσεως, αἱ ἀποδείξεις τῶν ἔξόδων (π. χ. μεταφορᾶς, ἀνοικίων ἀποθήκης, ἐὰν βαρυνώμεθα δι' αὐτῶν κτλ.).

1. Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν παρεχώρησεν ἡμῖν δάνειον 40.000 δρχ. ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων μας ἀξίας 100.000

40.000	Ταμεῖον Τράπ. Ἀθηνῶν	40.000
100.000	Ἐμπ)τα ως ἐνέχ. Ἐμπορεύματα	100.000

2. Ἐπληρώσαμεν δι' ἔξοδα μεταφορᾶς τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς Τραπέζης δρ. 220

220	Ἐμπ)τα ως ἐνέχ. Ταμεῖον	220
-----	---------------------------	-----

3. Συνανέσει τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν παρελάβομεν ἐκ τῶν ἀποθηκῶν της ἐμπ)τα ἀξίας 8.000 δρ. καὶ ἐπωλήσαμεν αὐτὰ τοῖς μετρητοῖς 10.000 δρχ.

8.000	Ἐμπορεύματα Ἐμπ)τα ως ἐνέχυρον	8.000
-------	----------------------------------	-------

10.000	Ταμεῖον Ἐμπορεύματα	10.000
--------	-----------------------	--------

4. Ἐξωφλήσαμεν τὸ δάνειον καὶ παρελάβομεν τὰ ἐμπ)τα πληρώσαντες δι' ἔξοδα μεταφορᾶς δρ. 250

92.470	Ἐμπορεύματα Ἐμπ)τα ως ἐνέχυρον	92.220
	Ταμεῖον	250

40.000	Τράπεζα Ἀθηνῶν Ταμεῖον	40.000
--------	--------------------------	--------

VI. Ἐμπ)τα παρὰ τρίτοις. — * Ὁ λ)σμὸς οὗτος ἀνοίγεται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς παραδόσεως ἐμπορευμάτων μας εἰς παραγγελιοδόχον πρὸς πώλησιν διὰ λ)σμόν μας.

‘Ο λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται :

1) μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἀποστελλομένων πρὸς πώλησιν ἐμπορευμάτων μας

2) μὲ πᾶν ἔξοδον ἐπιβαρῦνον τὰ ἐν λόγῳ ἐμπορεύματα (π. χ. ἔξοδα ἀποστολῆς, ἀσφάλιστρα κτλ.)

3) μὲ πᾶσαν ἔξ οίουδήποτε ἄλλου λόγου αὔξησιν τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων.

*] Λεπτομερεστέρα ἔξέτασις γίνεται εἰς τὸ Κεφ. Α' τοῦ Β' τόμου.

‘Ο λ)σμὸς ἀφ’ ἐτέρου πιστοῦται:

- 1) μὲ πᾶσαν ἐκκαθάρισιν μερικὴν ἢ δλικὴν ἐκ μέρους τοῦ παραγγελιοδόχου μας
- 2) μὲ πᾶσαν πληρωμὴν ἐκ μέρους τοῦ παραγγελιοδόχου μας διὰ λ)σμόν μας
- 3) μὲ πᾶσαν ἔκδοσιν συν)κῆς εἰς βάρος του
- 4) μὲ πᾶσαν ἔξ οίουδήποτε λόγου μείωσιν τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων μας (φύραι, βλάβαι, ὑποτίμησις κτλ.).

§ 35 Εἰδικαὶ περιπτώσεις. (*)

I. Πωλήσεις ἔναντι φορτωτικῆς.—‘Η πληρωμὴ τῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος γίνεται πολλάκις ἔναντι φορτωτικῆς. Πρὸς τοῦτο δὲ πωλητὴς παραδίδει εἰς μίαν Τράπεζαν τὴν φορτωτικὴν καὶ τραβηγτικὴν εἰς βάρος τοῦ πελάτου του, μετὰ τὴν ἔξόφλησιν τῆς δροσίας ἡ Τράπεζα μεταβιβάζει εἰς τὸν ἀγοραστὴν δι’ ὅπισθιοργαφήσεως τὴν φορτωτικήν. Αἱ σχετικαὶ λογιστικαὶ ἐγγραφαὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην εἶναι αἱ ἔξης, χρησιμοποιουμένων δύο νέων εἰδικῶν λ)σμῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Κομισταὶ ἀξιῶν μας πρὸς εἴσπραξιν» καὶ «Ἄξιαι μας πρὸς εἴσπραξιν».

1. Ἐπωλήσαμεν ἐμπορεύματα εἰς Α. Δ. ἀξίους δρχ. 15.000 πληρωτέα ἔναντι φορτωτικῆς μέσω Τραπέζης Ἐμπ. Πίστεως. 15.000

Πελάται | Ἐμπητα 15.000

2. Παρεδώκαμεν εἰς Τράπ. Ἐμπ. Πίστεως τὰ φορτωτικὰ ἐγγραφα τῆς ἀνω πωλήσεω.

15.000 Κομισταὶ ἀξιῶν μας | Ἄξιαι πρὸς εἴσπρ. 15.000

3. ‘Η Τράπεζα Ἐμπ. Πίστεως γνωρίζει ἡμῖν ὅτι εἰσέπραξε παρὰ τοῦ Α. Δ. τὴν ἀξίαν τοῦ τιμολογίου καὶ ὑπελόγισε προμήθειαν της δρχ. 150.

14.850 Τράπ. Ἐμπ. Πίστεως | Πελάται 15.000
150 Προμήθειαι

4. Ἀντιλογισμὸς τῆς ὑπ’ ἀριθ. 2 πράξεως.

(*) Αἱ περιπτώσεις αὗται κυρίως ἔξετάζονται εἰς τὴν «Τραπέζιτικὴν Λογιστικήν». Ἐνταῦθα συνοπτικῶς ἔξετάζεται ἡ ἀποψίς τοῦ ἐμπόρου.

15.000 Ἀξίαι πρὸς εἰσπραξ. | Κομιστ. ἀξιῶν μας 15.000

Οἱ λ)ποὶ «Ἀξίαι πρὸς εἰσπραξιν», καὶ «Κομισταὶ ἀξιῶν μας» εἰνε λ)σμοὶ τάξεως, ἀμοιβαίως ἀκυρούμενοι μετὰ τὴν περαίωσιν τῆς πράξεως.

II. Ἀγορὰ δι' ἀνοίγματος πιστώσεως.—Ἡ πληρωμὴ τῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος δύναται νὰ γίνῃ ὁσαύτως ἄμα τῇ φορτώσει· πρὸς τοῦτο ὁ ἀγοραστής συνεννοεῖται μετά τίνος Τραπέζης, ἥ δοποία βεβαιώνει εἰς τὸν πωλητήν, ὅτι ἄμα τῇ παρουσιάσει τῆς φορτωτικῆς θέλει καταβάλῃ διὰ λ)σμὸν τοῦ ἀγοραστοῦ τὴν ἀξίαν τοῦ ἐμπορεύματος. Ὁ πιστοῦχος τῆς Τραπέζης ἀγοραστής, συνήθως προκαταβάλλει εἰς δεσμευσμένην κατάθεσιν μέρις τῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος—δεδομένου ὅτι διὰ τὸ ὑπόλοιπον ἡ Τράπεζα κατέχουσα τὴν φορτωτικὴν εἰνε ἔξησφαλισμένη—καὶ τελικῶς ἔξιφλεῖ λαμβάνων τὴν φορτωτικὴν παρὰ τῆς Τραπέζης. Αἱ ἐγγραφαὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τῆς ἐνεγγύου πιστώσεως παρὰ τοῦ ἐμπόρου εἰνε αἱ ἔξης, χρησιμοποιουμένων δύο νέων εἰδικῶν λ)σμῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρεώσται ἐνεγγύων πιστώσεων» καὶ «Πιστωταὶ ἐνεγγύων πιστώσεων».

1. Ἡνοἶξαμεν παρὰ τῇ Λαϊκῇ Τραπέζῃ ἐνέγγυον πίστωσιν ὑπὲρ τοῦ K. Z. διὰ δρχ. 150.000. Κατόπιν τούτου ἀνοίγονται λ)σμοὶ τάξεως ἐμφαίνοντες τὴν ἐν λόγῳ συναλλαγῆν.

150.000 Χρεώστ. ἐνεγ. πιστ. | Πιστ. ἐνεγ. πιστ. 150.000

Ἄνοιγμα ὑπὲρ τοῦ K. Z. πιστώσεως μέσῳ Λαϊκῆς
ἐναντὶ φοροκῆς τοῦ συμφώνως παραγγελίᾳ μας.

150.000 , Ἀγοραὶ | Προμηθευταὶ 150.000

2. Κατεθέσαμεν παρὰ τῇ Λαϊκῇ ὡς περιιθώριον ἀνοιχθεῖσης πιστώσεως ὑπὲρ K. Z. δρχ. 50.000.

50.000 Δεσμευσμ. Καταθ. | Ταμεῖον 50.000

3. Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα μᾶς γνωρίζει ὅτι ἐμέτρησε εἰς K. Z. διὺ λ)σμόν μας δρχ. 150.000 καὶ ὑπελόγισεν εἰς βάρος μας τόκους δρχ. 175, προμήθειαν τῆς δρχ. 600 καὶ ἔξοδά της δρχ. 20.

795 150.000	'Αγοραί Προμηθευταί	Λαϊκή Τράπεζα	150.795
----------------	------------------------	---------------	---------

4. Διεκανονίσαμεν τὸν λ)σμὸν τῆς Λαϊκῆς καὶ παρελάβομεν τὴν φορτωτικήν.

150.795	Λαϊκή Τράπεζα	Δεσμευσμ. καταθ. Ταμείον	50.000 100.795
---------	---------------	-----------------------------	-------------------

5. Νὰ γίνῃ ἀντιλογισμὸς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 ἐγγραφῆς δι' ἀλληλοεξισώσεως τῶν λ)σμῶν.

150.000	Πιστ. ἔνεγ. πιστ.	Χρεῶσ. ἔνεγ. πιστ.	150.000
---------	-------------------	--------------------	---------

Τοιουτορόπως ἔξισοῦνται ἄπαντες οἱ λ)σμοὶ πλὴν τοῦ λ)σμοῦ «'Αγοραί» παρουσιάζοντος χρέωσιν δρχ. 150.795 καὶ τοῦ λ)σμοῦ «Ταμείον» πίστωσιν δρχ. 150.795. Διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῆς Τραπέζης ἡ ἀγορὰ ἐμπορευμάτων μὲ πληρωμὴν ἀμα τῇ φορτώσει κατέληξεν εἰς πρᾶξιν τοῖς μετρητοῖς.

III. Πώλησις δι' ἀνοίγματος πιστώσεως.—Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὁ πωλητὴς λαμβάνει βεβαίωσιν, ὅτι θὰ πληρωθῇ τὸ ἀντίτιμον τοῦ τιμολογίου του προσκομίζων τὴν φορτωτικὴν εἰς τὴν Τράπεζαν, ὅπότε θὰ καταχωρηθοῦν αἱ ἔξης ἐγγραφαί, χρησιμοποιουμένων δύο νέων λ)σμῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «'Ανοιχθεῖσαι πιστώσεις» καὶ «Ιαραγγελίαι πρὸς ἐκτέλεσιν».

1. "Αμα τῷ ἀνοίγματι τῆς πιστώσεως.

150.000	'Ανοιχθεῖσ. πιστώσ.	Παραγ. πρὸς ἐκτέλ.	150.000
---------	---------------------	--------------------	---------

"Ανοιγμα πιστώσεως τῆς Λαϊκῆς ὑπὲρ τοῦ E.N. διὰ παραγγελίαν του ἀπὸ 18 τρέχ.

2. "Αμα τῇ φορτώσει τοῦ ἐμπορεύματος.

150.000	Πελάται	'Εμπορεύματα	150.000
---------	---------	--------------	---------

N. E. Τιμολόγιον μας № 367.

3. "Αμα τῇ εἰσπράξει τοῦ ἀντίτιμου παρὰ τῆς Τραπέζης.

150.000	Ταμείον	Πελάται	150.000
---------	---------	---------	---------

"Εξόφλησις μέσω Λαϊκῆς τιμολογίου μας N.E.

4. Μετὰ ταῦτα θὰ γίνῃ ἡ ἀκύρωσις τῶν λ)σμῶν τάξεως.

150.000	Παραγ. πρὸς ἐκτέλ.	'Ανοιχθ. πιστώσ.	150.000
---------	--------------------	------------------	---------

"Αντιλογισμὸς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 ἐγγραφῆς.

IV. Πράξεις ἐπὶ προθεσμίᾳ.—Εἰς τὰς πράξεις ταύτας τελονμένας ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ ἐμπορευμάτων συμφωνεῖται διτὶ ἡ ἔκτελεσις τῆς συμβάσεως, ἢτοι ἡ παράδοσις τοῦ ἐμπορεύματος καὶ ἡ πληρωμὴ τοῦ ἀντιτίμου, θὰ γίνη εἰς τὸ μέλλον. Αἱ πράξεις αὗται διαιροῦνται εἰς δύο κατηγορίας, ἢτοι ἀγοραπωλησίας ὁριστικὰς ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ ἀγοραπωλησίας ἐπὶ δώρῳ. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ πράξις θὰ ἔκτελεσθῇ, ἐνῷ εἰς τὴν δευτέραν ὁ ἔτερος τῶν συμβαλλομένων—ὅριζόμενος κατὰ τὴν σύμβασιν—ἔχει τὸ δικαίωμα κατὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας νὰ λύσῃ τὴν σύμβασιν πληρώνων ἀποζημίωσιν καλούμενην «δῶρον». Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας χρησιμοποιοῦνται οἱ λ)σμοὶ «Ἄγοραὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ—Προπωληταὶ» ἀφ' Ἑνὸς καὶ «Προαγορασταὶ—Πιωλήσεις ἐπὶ προθεσμίᾳ» ἀφ' ἑτέρου.

1. 'Υποθέσωμεν διτὶ ἡγοράσαμεν παρὰ τοῦ Β. Δ. ἐπὶ ὁριστικῇ προθεσμίᾳ 100 σάκ. καφὲ Ρίου χλγ. 5000 πρὸς 50 δρχ. τὸ χλγ. καὶ 30 σάκ. σακχάρεως Τσεχοσλοβακίας χλγ. 3000 πρὸς 12 δρχ. τὸ χλγ. καὶ ἐπὶ δώρῳ 1 δρχ.

286.000   'Αγοραὶ ἐπὶ προθ. | Προπωληταὶ   286.000

    'Αγορὰ σακχάρεων καὶ καφὲ ἐπὶ
    προθεσμίᾳ Μ)3 καὶ ἐπὶ δώρῳ 1 δρχ.

2. Κατὰ τὴν λῆξιν παρελάβομεν τοὺς ἄνω σάκκους καφὲ καὶ ἐπληρώσαμεν 250.000 δρχ πρὸς ἔξοφλησιν τῆς ἀξίας των.

250.000   'Εμπορεύματα | Ταμείον   250.000

    Παραλαβὴ σακχάρεων

250.000   Προπωληταὶ | 'Αγορ. ἐπὶ προθ. 250.000

    Μερικὸς ἀντιλογισμὸς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 πράξεως

3. Κατὰ τὴν λῆξιν δὲν παρελάβομεν τὰς σακχάρεις προτιμήσαντες πληρωμὴν δώρου 1 δρχ. κατὰ χλγ.

36.000   Προπωληταὶ | 'Αγορ. ἐπὶ προθ. 36.000

    'Ακύρωσις ἀγορᾶς σακχάρεων

3.000   'Αποτελ. ἐμπιτων | Ταμείον   3.000

    Πληρωμὴ δώρου σακχάρεων

Ἄντιθέτως ὁ πωλητὴς θὰ καταχωρίσῃ τὰς ἑξῆς ἐγγραφάς :

286.000	Προαγορασταὶ Πωλήσ. ἐπὶ προθ.	286.000
	Πώλησις καφὲ καὶ σακχάρεων	
	ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ ἐπὶ δώρῳ	
250.000	Ταμεῖον Ἐμπορεύματα	250.000
	Παράδοσις καφὲ Ρίου	
250.000	Πωλήσ. ἐπὶ προθ. Προαγορασταὶ	250.000
	Ἄντιλογισμὸς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 πράξεως	
3.000	Ταμεῖον Ἀποτελ. ἐμπ.)των	3.000
	Εἰσπραξίς δώρου σακχάρεων	

Ἐὰν κατὰ τὴν παράδοσιν - παραλαβὴν τοῦ καφὲ ἐτιμᾶτο οὗτος ἐν παραδείγματι δοχ. 55 τὸ χλγ., ὁ ἀγοραστὴς ἐνεργήσας ἐπιτυχῇ «πρᾶξιν ἐπὶ προθεσμίᾳ» δύναται νὰ χρεώσῃ τὰ «Ἐμπ.)τα» μὲ δοχ. (5.000X55) 275.000 καὶ νὰ πιστώσῃ μὲ τὴν διαφορὰν τῶν 25.000 δοχ. τὸ λ)σμὸν «Ἀποτελέσματα ἐμπ.)των» ἢ τὸν εἰδικώτερον λ)σμὸν «Ἀποτελέσματα πράξεων ἐπὶ προθεσμίᾳ». Τὸ ἀντίθετον θὰ γίνη ἐὰν παρὰ τὰς προβλέψεις τοῦ ἀγοραστοῦ, ἢ τιμὴ τοῦ καφὲ εἶναι κάτω τῶν 50 δοχ. τὸ χλγ.

Ως εὐνόητον εἰς τὴν ἀντίθετον θέσιν εὑρίσκεται ὁ πωλητής, ὁ ὅποιος πωλεῖ πρὸς 50 δοχ. τὸ χλγ. ἐλπίζων ὅτι κατὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας ὁ καφὲς θὰ τιμᾶται κάτω τῶν 50 δοχ. Τοιουτορόπως εἰς τὴν α' περίπτωσιν θὰ χρεώσῃ τὸν λ)σμὸν Ἀποτελεσμάτων, εἰς δὲ τὴν β' θὰ τὸν πιστώσῃ.

§ 36. Ἔξοδα Διαχειρίσεως.

I. *Tl παριστᾶ.*—Ο λ)σμὸς «Ἐξοδα Διαχειρίσεως» ἢ «Ἐξοδα Γενικὰ» παριστᾶ τὰς ἀναγκαίας καὶ χρησίμους δαπάνας διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως. Είνε δαπάναι προβλεπομέναι καὶ διατιθέμεναι διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως. Πολλάκις ἡ αὔξησίς των είνε ἀπαραίτητος καὶ ἀποτελεῖ δεῖγμα τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν, ἀλλοτε δὲ ἀντιθέτως πρέπει νὰ μειωθοῦν διὰ καταλλήλου καὶ δεξιᾶς διαχειρίσεως. Ἡ ἐπιτυχία συνίσταται νὰ ἀποφεύγωμεν

τὴν σπατάλην καὶ τὴν οἰκονομίαν καὶ νὰ ἀνευρίσκωμεν τὸ σκόπιμον δριὸν τῆς δαπάνης. Τὰ "Ἐξοδα Διαχειρίσεως εἰνε ἔξοδα ἐπιπίπτοντα γενικῶς ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ Εἰδικὰ ἔξοδα, τὰ δποῖα ἀφοροῦν ὡρισμένην πρᾶξιν (π. χ. ἔξοδα παραλαβῆς ἐλαιολάδου).

II. Διάκρισις Ἐξάδων.—Τὰ Γενικὰ Ἐξοδα διακρίνονται εἰς δύο κατηγορίας, ἢτοι :

α) ἔξοδα πάγια, τὸ ποσὸν τῶν δποίων δὲν μεταβάλλεται ἐκ τῶν ἐργασιῶν, π. χ. τὸ ἐνοίκιον τοῦ καταστήματος εἰνε τὸ αὐτὸν ἀνεξαρτήτως τῶν πωλήσεων καὶ

β) εἰς ἔξοδα ἀναλογικά, τὸ ποσὸν τῶν δποίαν ἔξαρταται ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, π. χ. τὰ ποσοστὰ τῶν ὑπαλλήλων.

III. Διαίρεσις τοῦ λ)σμοῦ.—Ο λ)σμὸς «"Ἐξοδα Διαχειρίσεως» ὑποδιαιρεῖται εἰς εἰδικοὺς λ)σμοὺς παρακολουθοῦντας λεπτομερῶς τὰ διάφορα εἴδη τῶν ἔξόδων π. χ. Ἔνοικια γραφείου, καταστήματος, ἀποθήκης, Μισθοὶ ὑπαλλήλων, "Ἐξοδα Γραφείου, Ἀσφάλιστρα, Φωτισμός, Θέρμανσις, Διαφήμισις, "Ἐξοδα Ἀλληλογραφίας, Τηλέφωνον, "Ἐξοδα ταξειδίων, "Ἐξοδα Κινήσεως, Ποσοστὰ Υπαλλήλων, Νοσήλεια, "Ἐξοδα συσκευασίας, "Ἐξοδα ἀποστολῆς, Συντήρησις καὶ ἐπισκευαί, Φθορὰ ἐπίπλων, Φόρου, "Ἐξοδα καθαριότητος, "Ἐξοδα παραστάσεως κτλ.

IV. Χρεωπίστωσις τοῦ λ)σμοῦ.—Ο λ)σμὸς χρεοῦται μὲ πᾶσαν δαπάνην καὶ πιστοῦται μὲ πᾶσαν μείωσιν αὐτῶν καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς χρήσεως λόγῳ μεταφορᾶς του εἰς τὸν λ)σμὸν «Γενικὰ Ἀποτελέσματα», διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ τελικοῦ κέρδους ἢ ζημίας.

V. Προκαταβληθέντα ἔξοδα.—Εἰς τὸ τέλος τῆς χρήσεως πολλάκις συμβαίνει νὰ ἔχωμεν προκαταβάλλη ἔξοδα, τὰ δποῖα ἀνήκονταν εἰς τὴν ἐπομένην χρῆσιν καὶ ἐπομένως κανονικῶς δέον νὰ ἐπιβαρύνουν αὐτὴν π. χ. ἐπληρώσαμεν τὸ ἐνοίκιον τῆς τριμηνίας Δ)βρίου—Φ)ρίου καταχωρήσαντες τὴν ἔξῆς πρᾶξιν :

Ἡ χρῆσις λίγει τὴν 31 Δ)βρίου, δίκαιον συνεπῶς εἶνε ἡ μὲν λήξασα χρῆσις νὰ ἐπιβαρυνθῇ μόνον μὲ 5.000 δρχ. ἡ δὲ ἐπομένη μὲ τὰς 10.000 δρχ., ἥτοι μὲ τὸ ἐνοίκιον τοῦ Ἰανουαρίου—Φεβρουαρίου. Πρὸς τακτοποίησιν πρέπει νὰ μειωθῇ ὁ λ)σμὸς «Ἐνοίκια» μὲ δρχ. 10.000, καὶ πρὸς τοῦτο ἀνοίγεται εἰς λ)σμὸς γενικὸς ἐμφαίνων τὰς προκαταβληθείσας δαπάνας.

10.000 Προκαταβλ. Ἐξοδα | Ἐνοίκια 10.000

Μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς νέας χρῆσεως θὰ ἔξισωθῇ ὁ λ)σμὸς «Προκαταβληθέντα ἔξοδα» μεταφερόμενος εἰς τὸν λ)σμὸν «Ἐνοίκια».

VI. Πληρωτέα ἔξοδα.—Ἀντιθέτως κατὰ τὴν λήξιν τῆς χρῆσεως δυνατὸν νὰ ὀφείλωνται ἔξοδα ἐπιβαρύνοντα κανονικῶς τὴν λήξασαν χρῆσιν καὶ ἄτινα θὰ πληρωθῶσι κατὰ τὴν νέαν χρῆσιν. Πρὸς τακτοποίησιν πρέπει νὰ χρεωθῇ ὁ σχετικὸς λ)σμὸς ἔξόδων καὶ νὰ πιστωθῇ εἰς γενικὸς λ)σμὸς «Πληρωτέα ἦ Ὁφειλόμενα ἔξοδα», ὁ δποῖος θὰ ἐμφαίνῃ τὰς ὀφειλομένας πρὸς πληρωμὴν δαπάνας τὰς ἀνηκούσας εἰς τὴν λήξασαν χρῆσιν. Π. χ. ὀφείλομεν φωτισμὸν Δ)βρίου δρχ. 2.816.

2.816 Φωτισμὸς | Πληρωτέα ἔξοδα 2816

Εἰς τὴν νέαν χρῆσιν θὰ ἔξισωθῇ ὁ λ)σμὸς «Πληρωτέα Ἐξοδα» διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ «Ταμείου» ἀμα τῇ πληρωμῇ των.

§ 37. Ὁ λ)σμὸς «Ζημίαι καὶ Κέρδη».

I. Τὶ παριστᾶ.—Ο λ)σμὸς «Ἀποτελέσματα» εἰς τὰς κερδοσκοπικὰς ἐπιχειρήσεις παριστᾶ τὰ ἐκ τῶν ἐργασιῶν προκύπτοντα κέρδη καὶ τὰς ζημίας, διὸ καὶ συνήθως εἰς τὴν ἐμπορικὴν πρακτικὴν καλεῖται «Ζημίαι καὶ Κέρδη».

Ο λ)σμὸς ἐφόσον παριστᾶ κέρδη ἀνήκει εἰς τὸ Λογιστικὸν Παθητικόν, ἐφόσον δὲ παριστᾶ ζημίας ἀνήκει εἰς τὸ Λογιστικὸν Ἐνεργητικὸν καὶ συνεπῶς ἔχομεν τὸν κανόνα ὃν «ἡ μὲν ζημία ἐγγράφεται εἰς τὴν χρέωσιν τὸ δὲ κέρδος εἰς τὴν πίστωσιν».

II. **Κέρδος.** Άπο λογιστικῆς ἀπόψεως κέρδος εἶνε :

1) ἡ αὐξησίς στοιχείου τοῦ πραγματικοῦ Ἐνεργητικοῦ α) χωρὶς ν' αὐξηθῇ ἔτερον στοιχείον τοῦ πραγματικοῦ Παθητικοῦ καὶ β) χωρὶς νὰ μειωθῇ ἔτερον στοιχείον τοῦ Πραγματικοῦ Ἐνεργητικοῦ π.χ. ἐπωλήσαμεν τοῖς μετρητοῖς ἀντὶ 12.520 ἐμπορεύματα ἀξίας 10.000 δρχ. Ἐκ τῆς πράξεως ταύτης η ὑξήθη κατὰ 12.520 τὸ πραγματικὸν Ἐνεργητικόν, ἐνῷ συγχρόνως ἐμειώθη τὸ πραγματικὸν Ἐνεργητικὸν μόνον κατὰ 10.000 δρχ. καὶ συνεπῶς ἔχομεν αὐξησιν ἐπὶ πλέον 2.520 δρχ., ἥ δοια πρὸς διατήρησιν τῆς λογιστικῆς ίσοτητος χρεώσεως καὶ πιστώσεως πρέπει νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὴν πίστωσιν ἐνὸς λ)σμοῦ ἐμφαίνοντος τὸ προκύψαν κέρδος.

2) ἡ μείωσίς στοιχείου τοῦ πραγματικοῦ Παθητικοῦ α) ἀνευ ἀντιστοίχου αὐξήσεως ἔτερον στοιχείου τοῦ πραγματικοῦ Παθητικοῦ ἥ β) ἀνευ μειώσεως ἐνεργητικοῦ τινος πραγματικοῦ στοιχείου π. γ. δ Α. πιστωτής μας 8.640 δρ. παρεχώρησεν ἡμῖν ἔκπτωσιν 10 ο)ο, ἤτοι 864 δρχ. Δυνάμει τῆς ἔκπτώσεως ταύτης τὸ πραγματικὸν μας Παθητικὸν ἐμειώθη εἰς δρχ. 7.776 δραχμὰς· συνεπῶς ἔχομεν μείωσιν 864 δρχ., ἥτις—πρὸς διατήρησιν τῆς ίσοτητος χρεώσεως καὶ πιστώσεως—δέον νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὴν πίστωσιν λ)σμοῦ ἐμφαίνοντος τὸ μέλλον νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἔκπτώσεως κέρδος.

III. **Ζημία.**—Άπο λογιστικῆς ἀπόψεως ζημία εἶνε :

1) ἡ μείωσίς πραγματικοῦ τινος ἐνεργητικοῦ στοιχείου α) ἀνευ ἀντιστοίχου αὐξήσεως ἔτερον πραγματικοῦ ἐνεργητικοῦ στοιχείου ἥ β) ἀνευ μειώσεως πραγματικοῦ τινος παθητικοῦ στοιχείου π. χ. ἐπωλήσαμεν ἐμπορεύματα ἀξίας 8.124 δραχμ. ἀντὶ 7.500, ἕξ οὖ προέκυψε μία μείωσίς τοῦ πραγματικοῦ ἐνεργητικοῦ κατὰ δρχ. 624, πρὸς κάλυψιν τῆς δοιάς δέον νὰ χρεωθῇ ὁ λ)σμὸς «Ἀποτελέσματα».

2) ἡ αὐξησίς πραγματικοῦ τινος παθητικοῦ στοιχείου α) ἀνευ ἀντιστοίχου μειώσεως ἔτερον πραγματικοῦ παθητικοῦ στοιχείου ἥ β) ἀνευ αὐξήσεως πραγματικοῦ τινος ἐνεργητικοῦ στοιχείου π.χ. οἱ τόκοι εἰς ὅφελος τοῦ πιστωτοῦ μας Β. Β ἀνέρ-

χονται εἰς δρ. 1.160, ἐξ οὗ αὐξάνει τὸ πραγματικὸν παθητικόν μας κατὰ δρ. 1.160, ποσὸν ὅπερ—πρὸς διατήρησιν τῆς ἵστητος χρεώσεως, καὶ πιστώσεως—δέον νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Ἀποτελέσματα».

IV. Τύποι κερδοζημιών.—Αἱ περιπτώσεις αὗται δύνανται νὰ παρασταθῶσι διὰ τῶν κατωτέρω τύπων, ἔνθα $\Delta =$ πραγματικὸν ἐνεργητικόν, $Y =$ πραγματικὸν παθητικόν, $K =$ κεφάλαιον, $E =$ περιουσιακὸν ἔλλειμμα, $A =$ ἀποτέλεσμα καὶ $X =$ τὸ οινόδηποτε ποσὸν τῆς αὐξήσεως ἢ τῆς μειώσεως τοῦ πραγματικοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ, δηλ. ἐὰν πωλήσω ἐμπ)τα ἀξίας 8.000 δρ. ἀντὶ 10.000 δρ., αἱ 2.000 δρ. εἶναι τὸ X , διότι κατὰ τὸ ποσὸν αὐτὸν ηὔξηθη ἐν τῇ πραγματικότητι τὸ πραγματικὸν ἐνεργητικόν μας κτλ.

A) ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ἀρχικοῦ Κεφαλαίου :

I. Περιπτωσις Κέρδους	a) $(\Delta + X) - Y = K + A$
	b) $\Delta - (Y - X) = K + A$

II. Περιπτωσις Ζημίας	a) $(\Delta - X) - Y = K - A$
	b) $\Delta - (Y + X) = K - A$

B) ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν Ἀρχ. Περ. Ἐλλείμματος :

III. Περιπτωσις Κέρδους	a) $Y - (\Delta + X) = E - A$
	b) $(Y - X) - \Delta = E - A$

IV. Περιπτωσις Ζημίας	a) $Y - (\Delta - X) = E + A$
	b) $(Y + X) - \Delta = E + A$

V. Διαιρεσις τοῦ λ)σμοῦ.—Ο περιληπτικὸς λ)σμὸς «Ἀποτελέσματα» ἢ «Ζημίαι καὶ Κέρδη» ὑποδιαιρεῖται εἰς τόσους εἰδικοὺς λ)σμούς, δσα εἶνε τὰ διάφορα κέρδη ἢ αἱ διάφοροι ζημίαι, αἱ δύοιαι προκύπτουν ἐκ τῶν ἐργασιῶν μιᾶς ἐπιχειρήσεως. Οὕτως ἔχομεν τοὺς ἔξης λ)σμούς : Ἀποτελέσματα (ἀγοραπωλησίας) ἐμπ)των, Προμήθειαι, Μεσιτεῖαι, Προεξοφλήματα, Τόκοι, Νομισματικὰ Διαφοραί, Ζημίαι Χρεωστῶν, Ἐκπτώσεις καὶ Ἀποκοπαὶ Πελατῶν, Ἐκπτώσεις Προμηθευτῶν, Δῶρα πωλήσεων κτλ.

“Οπως διὰ τοὺς λ)σμοὺς τῶν Ἐξόδων Διαχειρίσεως, οὕτω

καὶ διὰ τοὺς λ)σμοὺς ἀποτελεσμάτων ἐπιβάλλεται τὸ ἄνοιγμα τόσων λ)σμῶν, ὅσαι εἶναι αἱ διάφοροι ἐργασίαι, ἐκ τῶν δοποίων πηγάζουν κέρδη ἢ ζημίαι. "Εκαστος λ)σμὸς εἶνε ἐν σημείον κατευθῦνον τὸν ἐπιχειρηματίαν, πῶς ν' ἀποκομίσῃ περισσότερα κέρδη ἢ ἀντιθέτως πῶς νὰ μετριάσῃ ἢ ν' ἀποφύγῃ τὰς ζημίας.

VI. Διάφοροι λ)σμοὶ Κερδῶν καὶ Ζημιῶν.—Οἱ συνήθεις λ)σμοὶ ἀποτελεσμάτων εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις εἴνε οἵ κάτωθι :

α) Ἀποτελέσματα ἐμπιτων. Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ τὰς ζημίας ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας ἐμπορευμάτων καὶ πιστοῦται μὲ τὰ ἔξ αὐτῶν κέρδη.

β) Προμήθειαι. Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ τὰς καταβαλλομένας προμηθείας εἰς τοὺς παραγγελιοδόχους, ἀντιπροσώπους καὶ τραπεζίτας διὰ τὰς ἐκτελουμένας παρ' αὐτῶν ἐργασίας διὰ λ)σμὸν τοῦ ἐμπόρου καὶ πιστοῦται μὲ τὰς ὑπὲρ ήμῶν ἀμοιβᾶς διὰ τὰς διενεργούμενας παρ' ήμῶν πράξεις διὰ λ)σμὸν τρίτων.

γ) Μεσιτεῖαι. Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ τὰς καταβαλλομένας μεσιτείας εἰς μεσίτας καὶ πιστοῦται μὲ τὰς ὑπὲρ ήμῶν μεσιτείας διὰ τὰς μεσιτικάς μας πράξεις διὰ λ)σμὸν τρίτων.

δ) Δυναμικότης. Ὁ λ)σμὸς οὗτος πιστοῦται μὲ τὴν ἀξίαν πωλήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ μας δικαιώματος. Τὰ ποσὰ τὰ καταβαλλόμενα διὰ τὴν ἀγορὰν εἰσαγωγικοῦ δικαιώματος καταχωροῦνται ὡς στοιχεῖον τοῦ κόστους εἰς τὴν χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Ἐμπορεύματα» ἢ τοῦ εἰδικοῦ λ)σμοῦ «Ἐξοδα περιορισμῶν ἐμπορίου».

ε) Τόκοι. Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ τοὺς τόκους τοῦ τρέχ. λ)σμοῦ τῆς Τραπέζης καὶ μὲ τοὺς ὑπὲρ τῶν τρίτων τόκους καὶ πιστοῦται μὲ τοὺς ὑπὲρ ήμῶν τόκους εἰς βάρος τῶν λ)σμῶν μας Καταθέσεων παρὰ Τραπέζαις καὶ τῶν λ)σμῶν τρίτων προσώπων.

στ) Προεξοφλήματα. Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ τὰ προεξοφλήματα εἰς βάρος μας λόγῳ διαπραγματεύσεως γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν πρὸ τῆς λήξεώς των καὶ πιστοῦται μὲ τὰ προεξοφλήματα ὑπὲρ ήμῶν λόγῳ προεξοφλήσεως γρατίων ἐκ μέρους μας.

ζ) Ἐκπτώσεις ὑπὲρ πελατῶν. Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ τὰς παρεχομένας ἐκπτώσεις εἰς τοὺς πελάτας λόγῳ διαφορᾶς ποιότητος, κατωτέρας συσκευασίας, καθυστερήσεως ἀποστολῆς κτλ. ἢ πρὸς προσέλκυσίν των.

η) Ἀποκοπαί. Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ τὰς ἀποκοπὰς τὰς γινομένας ὑπὸ τῶν Πελατῶν μας πρὸς στρογγύλευσιν τοῦ ποσοῦ π. χ. μᾶς πληρώνουν 4.500 ἀντὶ τῶν 4.512 τοῦ τιμολογίου μας καὶ πιστοῦται μὲ τὰς παρ' ἡμῶν γινομένας ἀποκοπὰς κατὰ τὴν πληρωμὴν χρεῶν μας.

θ) Δῶρα πωλήσεως. Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ τὸ δῶρον τύσουν τοῖς ἔκατὸν ιὸ παρεχόμενον εἰς τοὺς Πελάτας διὰ τὰς ἀγοράς των ὑπὲρ ὡρισμένον ὅριον π. χ. δῶρον 1 ο), ἐὰν αἱ ἀγοραί των ὑπερβοῦν τὰς 500.000 δρ., 2 ο), διὰ τὰς ἀγοράς των ἀπὸ 500.001—1.000.000 δρ., 3 ο), διὰ τὰς ἀγοράς των ἀπὸ 1.000.001—2.500.000 καὶ οὕτω καθεξῆς καὶ πιστοῦται ἀντιθέτως μὲ τὰ παρεχόμενα εἰς ἡμᾶς ώς ἄνω δῶρα.

ι) Ἐκπτώσεις Προμηθευτῶν. Ὁ λ)σμὸς οὗτος πιστοῦται μὲ τὰς παρεχομένας εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῶν Προμηθευτῶν ἐκπτώσεις πρὸς προσέλκυσίν μας ἢ λόγῳ διαφορᾶς ποιότητος, καθυστερήσεως ἀποστολῆς, κατωτέρας συσκευασίας κτλ.

ια) Ζημίαι Χρεωστῶν. Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ τὰς πιθανὰς ζημίας ἐκ τῶν ἐπισφαλῶν καὶ μὲ τὰς βεβαίας ζημίας ἐκ τῆς μὴ ἔξιφλήσεως λ)σμῶν παρ' ἀναξιοχρέων ὁφειλετῶν.

ιβ) Νομισματικαὶ Διαφοραί. Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ τὰς εἰς βάρος μας διαφορὰς τὰς προερχομένας ἐκ τῆς διακυμάνσεως τῆς δραχμῆς ἐν σχέσει μὲ τὰ ξένα νομίσματα ποσὰ διαφόρων λ)σμῶν καὶ πιστοῦται μὲ τὰς εἰς ὄφελός μας.

VII. Ὁ λ)σμὸς «Γενικὰ Ἀποτελέσματα». — Ὁ λ)σμὸς οὗτος καλεῖται καὶ «Ἀποτελέσματα Διαχειρίσεως» ἢ «Χρήσεως», ἔχει δὲ ώς σκοπὸν νὰ συγκεντρώνῃ τὰ "Εξοδα Διαχειρίσεως, τὰς Ζημίας καὶ τὰ Κέρδη. Πρὸς τοῦτο:

α) δ. λ)σμὸς χρεοῦται διὰ τῆς μεταφορᾶς :

- 1) τῶν ἔξόδων διαχειρίσεως
- 2) τῶν ἀπολήψεων, ἐὰν αὗται δὲν ἀποτελοῦν μείωσιν κατ' οὐσίαν τοῦ Κεφαλαίου.

- 3) τῶν ζημιῶν.
 4) τοῦ καθαροῦ κέρδους πρὸς ἔξισωσιν τοῦ λόγου.

β) δ λ)σμδς πιστοῦται διὰ τῆς μεταφορᾶς:

- 1) τῶν διαφόρων κερδῶν
2) τοῦ καθαροῦ ~~κέρδους~~, ποὸς ἐξίσωσιν.

Τοιουτορόπως τὸ ὑπελοιπον τοῦ λ)σμοῦ ἐμφαίνει:

- 1) τὸ μὲν χρεωστικόν, τὴν δριστικὴν καθαρὰν ζημίαν
2) τὸ δὲ πιστωτικόν, τὸ δριστικὸν καθαρὸν κέρδος.

IIX. Κέρδη καὶ ζημιαὶ ἐπομ. χρήσεως.—*Ὑπάρχουν περιπτώσεις κατὰ τὰς δύοιας πραγματοποιεῖται ἐν ἀποτέλεσμα, τὸ δυοῖον ἀνήκει εἰς τὴν ἐπομένην χρῆσιν.*

1) Κέρδη, π. χ. προεισεπράξαμεν τοὺς τόκους δανείου λήγοντος τὴν 28 Φεβρουαρίου 1938 ἐκ δραχ. 3.000 τὴν 1 Νοεμβρίου, ἢ δὲ χρῆσις λήγει τὴν 31 Δ)βρίου 1937. Δίκαιον εἶνε νὰ θεωρηθῶν αἱ μὲν 1.000 δραχ. ὡς ὄφελος τῆς χρήσεως 1937, αἱ δὲ 2.000 ὡς ὄφελος τῆς χρήσεως 1938. Πρὸς τακτοποίησιν καταχωρεῖται ἡ ἔξης πρᾶξις :

Τόκοι | Κέρδη έπομ. χρήσεως 2.000

Ούτω πως μειοῦται τὸ ποσὸν τῶν ὑπὲρ ἡμᾶν ιόκων τῆς χρήσεως 1937 εἰς δοχ. 1 000 καὶ δημιουργεῖται λ)σιμὸς τακτοποιήσεως, ὅστις μετὰ τὸ ἄνοιγμα θὰ ἔξισωθῇ διὰ χρεώσεώς του πιστώσει τῶν «Τόκων».

2) Ζημίαι, π. χ. προεπλήρωσαμεν τὸν τόκον δανείου συναφθέντος τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ λήγοντος τὴν 28 Φεβρουαρίου ἐκ δρχ. 3.000, ἡ δὲ κρητικής κλείνει τὴν 31 Δεκεμβρίου. Πρόδης τακτοποίησιν δὲ καταχωρήσωμεν τὴν ἔξης πρᾶξιν :

2.000 Ζημίαι έπομ.χρήσεως| Τόκοι 2.000

Ούτω πως μειοῦται τὸ ποσὸν τῶν εἰς βάρος μας τόκων εἰς 1.000 δρ., καὶ δημιουργεῖται λ.)σμὸς τακτοποιήσεως, ὅστις διὰ πιστώσεώς του θὰ ἔξισωθῇ μετὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν λ.)σμῶν εἰς τὴν ἐπομένην χρῆσιν χρεώσει τῶν Τόκων.

**IX. Κέρδη εισπρακτία και ζημίαι πληρωτέαι.—Δυνατόν
κέρδη και ζημίαι ἀναλογοῦσαι εἰς τὴν τρέχουσαν χοήσιν**

πραγματοποιηθοῦν εἰς τὴν ἐπομένην, ἡ ὅποια δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ φέρῃ τὰ βάρη ἢ τὰ ὀφέλη τῆς προηγουμένης.

α) Κέρδη τρεχ. χρήσεως, τὰ δόποια θὰ εἰσπραχθοῦν εἰς τὴν ἐπομένην, π. χ. τοκομερίδια 1937, τὰ δόποια ἡ ἔκδώσασα τὰς δμολογίας ἐπιχείρησις θὰ πληρώσῃ κατὰ Φεβρουάριον 1938. Πρὸς τακτοποίησιν θὰ καταχωρηθῇ ἢ ἑξῆς πρᾶξις :

5.000 Εἰσπρακτέα Κέρδη | Τοκομερίδια 5.000

Οὗτω πως ἐγγράφεται τὸ κέρδος ἐκ τοκομεριδίων, τὸ ὅποιον ἀνήκει εἰς τὴν χρῆσιν 1937, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὃτι θὰ εἰσπραχθῇ κατὰ τὸ 1938.

β) Ζημίαι τρεχούσης χρήσεως, αἱ δόποιαι θὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς τὴν ἐπομένην, π. χ. διαφορὰ 25.000 δρχ. ἐπιδικασθεῖσα εἰς βάρος μας, τὸ ποσὸν τῆς δόποιας θὰ πληρώσωμεν ἐντὸς τῆς ἐπομένης χρήσεως. Πρὸς τακτοποίησιν θὰ καταχωρηθῇ ἢ ἑξῆς πρᾶξις :

25.000 Διάφοροι Ζημίαι | Χρέη πρὸς τρίτους 25.000

§ 38. ‘Ο λ)σμὸς «Βεφάλαιον».

I. **Τὶ παριστᾶ.**—Ο λ)σμὸς οὗτος ἐμφανίζει τὸ παρὰ τοῦ ἐπιχειρηματίου κατατεθὲν κεφάλαιον ἀρχικῶς καὶ τὰς μετὰ ταῦτα μεταβολάς του λόγῳ προσθήκης νέου κεφαλαίου ἢ ἀναλήψεως καὶ λόγῳ κερδῶν ἢ ζημιῶν.

Τὸ Κεφάλαιον ἐπιχειρηματίου ἀτομικῶς δρῶντος καλεῖται «ἄτομικόν», τὸ Κεφάλαιον προσωπικῆς ἐταιρείας (δμοορθύθμου καὶ ἐτεροορθύθμου) καλεῖται «Ἐταιρικόν», τὸ Κεφάλαιον ἀνωνύμου ἐταιρείας καλεῖται «Μετοχικόν» καὶ τὸ Κεφάλαιον συνεταιρισμοῦ καλεῖται «Συνεταιρικόν».

II. **Χρεωπίστωσις τοῦ λ)σμοῦ.**—Ο λ)σμὸς «Κεφάλαιον» λειτουργεῖ ὡς ἑξῆς : Πιστοῦται :

- 1) μὲ τὸ ἀρχικῶς καταβληθὲν ποσὸν
- 2) μὲ πᾶσαν κατάθεσιν νέου κεφαλαίου
- 3) μὲ πᾶν κέρδος μεταφερόμενον εἰς αὐτὸ

άφ' έτέρου δ λ)σμὸς χρεοῦται : *

- 1) μὲ πᾶσαν ἀνάληψιν κεφαλαίου
- 2) μὲ πᾶσαν ζημίαν μεταφερομένην εἰς αὐτό.

III. Προσδιορισμὸς τοῦ δρχ. κεφαλαίου. — Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀρχικοῦ κεφαλαίου πρέπει νὰ γίνῃ ἀπογραφὴ τῶν στοιχείων τοῦ πραγματικοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ. Αἱ περιπτώσεις εἶνε αἱ ἔξης :

a) Ὑπάρχουν μόνον πραγματικὰ ἐνεργητικὰ στοιχεῖα, ὅπότε τὸ ἀθροισμα αὐτῶν ἀποτελεῖ τὸ Κεφάλαιον, π. χ. κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν μας εὑρέθησαν μετρητὰ 100.000 καὶ ἐμπορεύματα 2.400.000, ὅπότε ἡ λογιστικὴ ἐγγραφὴ θὰ εἶνε ἡ κάτωθι :

2.400.000	Ἐμπορεύματα	Κεφάλαιον	2.500.000
100.000	Ταμεῖον		

b) Ὑπάρχουν συγχρόνως καὶ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ στοιχεῖα, ὅπότε ἡ μεταξύ των διαφορὰ ἀποτελεῖ τὸ Κεφάλαιον π. χ. ἔχομεν τὰ ἀνωτέρω καὶ ὅφελομεν εἰς διαφόρους πιστωτὰς 800.000 δρχ., Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ λογιστικὴ ἐγγραφὴ θὰ εἴνε ἡ ἔξης :

2.400.000	Ἐμπορεύματα Κεφάλαιον	1.700.000
100.000	Ταμεῖον Πιστωτὰ	800.000

IV. Ἀπολήψεις. — ** Ὁ ἐμπορος λαμβάνει ἐκ τῆς ἐπιχειρίσεως διὰ τὰς ἀνάγκας του τὰς ἀτομικὰς καὶ οἰκιακὰς μετρητὰ ἡ καὶ ἐμπορεύματα, ἡ ἀξία τῶν ὅποιων καταχωρεῖται εἰς λ)σμὸν καλούμενον «Ἀπολήψεις» ἡ «Οἰκιακὰ Ἐξοδα». Ὁ λ)σμὸς οὗτος χρεοῦται μὲ πᾶν λαμβανόμενον ποσὸν καὶ ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἐπιχειρηματίου διὰ τὴν προσωπικήν του ἐργασίαν ἡ καὶ τὴν προαπόληψιν μέρους τῶν ἐλπιζομένων κερδῶν. Πᾶσα ὑπερβολικὴ ἀπόληψις ἀποτελεῖ οὐσιαστι-

*Σημ. Περὶ Ἐταιρικοῦ καὶ Μετοχικοῦ Κεφαλαίου, ὃς καὶ περὶ Ἀποθεματικῶν, ίδε B' τόμον «Λογιστικὴ Ἐταιρειῶν».

** Περὶ τοῦ λ)σμοῦ τούτου πραγματεύμεθα εἰς τὸν B' τόμον καὶ εἰς τὸ Κεφάλ. «Λογιστικὴ προσωπικῶν ἐταιρειῶν».

κῶς μείωσιν τοῦ κεφαλαίου καὶ τιμωρεῖται ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως, διότι δὲ ἔιτερος θεωρεῖται χρεωκόπος. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς δὲ λ)σμὸς ἐνέχει ἴδιαζουσαν νομικὴν καὶ οἰκονομικὴν σημασίαν, διὸ καὶ ἴδιαιτέρως ἐξετάζονται αἱ ἀπολήψεις παρὰ τῶν Τραπεζῶν καὶ τῶν φιρολογικῶν ὑπαλλήλων.

V. *Ἀποθεματικόν*.—Τὰ κέρδη ἀντὶ νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὸ Κεφάλαιον μεταφέρονται εἰς εἰδικὸν λ)σμὸν (συμπληρωματικὸν λ)σμὸν τακτοποιήσεως) καλούμενον «Ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον» καὶ τοιωντορόπως δὲ λ)σμὸς «Κεφάλαιον» παριστᾶ τὴν ἀρχικὴν καταθέσειν ἢ τὸ ποσὸν ὅπερ προέκυψε λόγῳ συμπληρωματικῆς καταθέσεως ἢ ἀντιθέτως λόγῳ ἀναλήψεως.

Κατὰ ταῦτα δὲ λ)σμὸς «Ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον» ἐμφανίζει τὸ ποσόν, ὅπερ ἐσχηματίσθη ἐκ τῶν κερδῶν. Εἰς τὸν λ)σμὸν τούτον μεταφέρονται καὶ αἱ προκύψασαι τυχὸν ζημίαι, ἐφ' ὅσον αὗται καλύπτονται ὑπὸ προηγουμένων κερδῶν.

VI. *Εἶδη ἀποθεματικῶν*.—Διακρίνομεν τρία εἶδη ἀποθεματικῶν :

α) Τὸ Νόμιμον, ὅπερ ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ Νόμου περὶ Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν καὶ Συνεταιρισμῶν καὶ εἴνε 5 ο)ο ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν.

β) Τὸ Τακτικὸν ἢ Καταστατικόν, ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ μιᾶς Ἐταιρείας κατ' ἔτος καὶ

γ) Τὸ Ἔκτακτον, ὅπερ δημιουργεῖται εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις λόγῳ πραγματοποιήσεως μεγάλων κερδῶν ἢ πρὸς ἀντιμετώπισιν προϋπολογιζομένων κινδύνων τοῦ μέλλοντος.

“Ἡ πρόνοια εἴνε χαρακτηριστικὸν τοῦ πολιτισμένου ἀνθρώπου καὶ ἡ ὑγιὴς οἰκονομία ἐπ' αὐτῆς στηρίζεται. Ἡ ἐπιχείρησις πρακτατοῦσα τὰ κέρδη ἐδραιοῦται, ἐπαυξάνει τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν της καὶ ἀντιμετωπίζει τὰς δυσμενεῖς περιστάσεις, χωρὶς νὰ κλονισθῇ.

VII. *Παράδειγμα*.—Ζητεῖται νὰ καταχωρηθοῦν αἱ κάτωθι πράξεις :

1. Κατετέθησαν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν μετρητὰ δρ. 100.000, ἐμπορεύματα 2.000.000 καὶ πιστωτὰ δρ. 500.000.

100.000	Ταμεῖον Πιστωταὶ	500.000
2.000.000	Ἐμπορεύματα Κεφάλαιον	1.600.000
2.100.000		2.100.000

2. Κατετέθησαν μετρητὰ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀρχικοῦ Κεφαλαίου δρ. 250.000

250.000	Ταμεῖον Κεφάλαιον	250.000
---------	---------------------	---------

3. Ἀπεσύρριθησαν 50.000 δρ. ώς πλεονάζουσαι.

50.000	Κεφάλαιον Ταμεῖον	50.000
--------	---------------------	--------

4. Ἐλήφθησαν εἰς μετρητὰ 10.000 δι' οἰκιακὰ ζεῦδα καὶ εἰς ἔμπτα 820 δρχ.

10.820	Απολήψεις Ταμεῖον	10.000
	Ἐμπορεύματα	820

5. Ἐκ τῶν κερδῶν μετεφέρθησαν 100.000 εἰς Κεφάλαιον καὶ 150.000 εἰς Αποθεματικόν

250.000	Αποτελέσματα Κεφάλαιον	100.000
	Αποθεματικόν	150.000

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΛΑΘΗ ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΑΓΙΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

§ 39. Τὰ λογιστικὰ λάθη (*)

I. **Ἡ πιθανότης τῶν λαθῶν.**—Δυστυχῶς ἡ λογιστικὴ ἐργασία λόγῳ τῆς φύσεώς της ὑπόκειται συχνὰ εἰς λάθη, ἥτοι εἰς παραλείψεις ἐγγραφῶν, εἰς ἐσφαλμένας καταχωρίσεις, εἰς λανθασμένους ἀριθμητικοὺς ὑπολογισμοὺς κτλ. Δὲν ἀρκεῖ ἐπομένως νὰ καταχωρίσωμεν εἰς τὰ βιβλία καὶ τοὺς λ)σμοὺς μίαν σειρὰν οἰκονομικῶν πράξεων, εἰνε ἐπίσης καὶ ἔξισου ἵπαραίτητον νὰ εἴμεθα βέβαιοι, δτὶ ἡ καταχώρισις ἐγένετο ὅρθως, διότι τότε καὶ μόνον ἡ περιουσιακὴ κατάστασις ἡ πηγαδούσα ἐκ τῶν λ)σμῶν ὡς ἀκριβῆς ἔχει ἀξίαν. Ἐπομένως χρειάζεται νὰ βεβαιωθῶμεν περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν λ)σμῶν μας, νὰ ἀνεύρωμεν τὰ τυχὸν παρεισφρύσαντα λάθη καὶ νὰ διορθώσωμεν αὐτά.

Τὰ λάθη ἀποφεύγονται διὰ τῆς προσοχῆς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς αὐτήν. Λογιστὴς δόποιος βιάζεται, περισπᾶται ὑπὸ ἄλλων σκέψεων, εἰνε ἀναπόδραστον νὰ ὑποπέσῃ εἰς λάθος καὶ εἰνε παρατηρημένον δτὶ ἐν λογιστικὸν λάθος δημιουργεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τούλαχιστον ἐν ἔτερον λάθος. Ἡ ταχύτης εἰς τὴν καταχώρισιν τῶν πράξεων ἀποτελεῖ μέγα προσόν, ἀλλ’ δταν συνδυάζεται μὲ τὴν ἐπιπολαιότητα καὶ τὸν ἐκνευρισμὸν μεταβάλλεται εἰς μειονέκτημα σοβαρώτατον, διότι ἡ ἀναζήτησις τοῦ λάθους ἀπαιτεῖ πολλάκις χρόνον μεγαλύτερον καὶ ἀπὸ τὸν χρόνον, δόποιος θ' ἀπητεῖτο διὰ μίαν βραδεῖαν καταχώρισιν τῶν πράξεων. Οἱ ἀρχάριοι ίδιως

(*) Πρόκειται περὶ τῶν ἔξι ἀμελείας καὶ πλάνης λαθῶν. Περὶ τῶν λογιστικῶν καταδολιεύσεων πραγματευόμεθα εἰς τὸν Β' τόμον καὶ εἰς τὸ Κεφάλ. «περὶ ἐλέγχων».

λογισταὶ πρέπει ἴδιαιτέως νὰ προσέξουν εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, διότι τὰ λάθη των εἶνε πιθανὰ καὶ ἐξ αἰτίας των ἐκτίθενται εἰς τοὺς προϊσταμένους των, βασανίζονται καὶ κουράζονται διὰ τὴν ἀνεύρεσίν των. Τὰ λογιστικὰ λάθη ἀποδεικνύουν ἐπιπολαιότητα, ἀφηρημάδαν, ἀμέλειαν, ἀδιαφορίαν καὶ ἀκνευρισμὸν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας.

II. **Ετδη λαθῶν.**—Τὰ λογιστικὰ λάθη δύνανται νὰ συμβοῦν εἰς τὰ λογιστικὰ ἔγγραφα, εἰς τὸ Γενικὸν Ἡμερολόγιον, τὰ Εἰδικὰ Ἡμερολόγια, εἰς τοὺς Γενικοὺς καὶ Ἀναλυτικοὺς λ)σμούς, ὡς καὶ εἰς τὰ Βοηθητικὰ Βιβλία.

’Απὸ ἀπόψεως περιεχομένου των τὰ λογιστικὰ λάθη δύνανται νὰ διακριθοῦν εἰς τὰς ἑξῆς κατηγορίας :

α) παράλειψις μιᾶς ὀλοκλήρου πρᾶξεως

β) ἐσφαλμένη λογιστικὴ διατύπωσις μιᾶς πρᾶξεως εἰς τὰ

· Ἡμερολόγια ἀπὸ ἀπόψεως λ)σμοῦ πρὸς χρεωπίστωσιν ἢ ἀπὸ ἀπόψεως ποσοῦ

γ) ἐσφαλμένη καταχώρισις εἰς τοὺς λ)σμοὺς ἀπὸ ἀπόψεως χρεωπιστώσεως ἢ ἀπὸ ἀπόψεως ποσοῦ

δ) ἐσφαλμένη ἀριθμητικὴ πρᾶξις τόσον εἰς τὰ Ἡμερολόγια, δοσον καὶ εἰς τοὺς λ)σμοὺς

ε) ἐσφαλμένη μεταφορὰ ποσῶν ἀπὸ σελίδος εἰς σελίδα οίου δήποτε βιβλίου.

III. **Διαπίστωσις ψπάρξεως.**—Τὰ λάθη διαπιστοῦνται:

α) ἐκ πραγματικῶν νεγονότων, π. χ. γίνεται καταμέτρησις τοῦ Ταμείου καὶ τὸ ποσὸν αὐτοῦ δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ «Ταμείον»

β) ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας πρὸς τὰ δικαιολογητικὰ λογιστικὰ ἔγγραφα

γ) ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας τῶν λ)σμῶν μας ἐν σχέσει μὲ τοὺς λ)σμοὺς τῶν τρίτων προσώπων, μεθ' ὧν συναλλασσόμεθα

δ) ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας χρεώσεως καὶ πιστώσεως, ἐνῷ βάσις εἰς τὴν Διπλογραφίαν εἶνε ἡ ἵσοτης τῆς χρεώσεως καὶ τῆς πιστώσεως

ε) ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας τῶν περιληπτικῶν καὶ τῶν ἀντιστοίχων ἀναλυτικῶν λ)σμῶν

οτ) ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας βιβλίων περιεχόντων τὰς αὐτὰς πράξεις κατ' ἄλλον τρόπον διατυπωμένας π. χ. ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας τοῦ Ἡμερολογίου καὶ τοῦ Καθολικοῦ.

IV. Ἐλεγχος λαθῶν.—[‘]Η διαπίστωσις τῆς ὑπάρχεως τῶν λαθῶν γίνεται ἐπομένως ή ἐκ τῆς λογιστικῆς ἀσυμφωνίας (περιπτώσεις δ, ε καὶ στ) ή κατόπιν ἐλέγχου (περιπτώσεις, α, β καὶ γ). Εἰς τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις δὲ ἐλέγχος τῶν ἐγγραφῶν ἐπιβάλλεται νὰ είνε συστηματικὸς καὶ καθημερινὸς λόγω τοῦ μεγάλου πλήθους τῶν ἐγγραφῶν, διὸ καὶ εἰς αὐτὰς παρὸτε τὴν Λογιστικὴν ‘Υπηρεσίαν είνε ἀναγκαία ή Ἐλεγκτικὴ ‘Υπηρεσία, χάρις εἰς τὴν δύοιαν τὰ λάθη ἀνειρίσκονται καὶ διορθοῦνται ἀμέσως, ἐνῷ ἄλλως ἥδυνατο νὰ ἐπέλθῃ μεγάλη καθυστέρησις εἰς τὴν λογιστικὴν ἐργασίαν, καθυστέρησις ή δύοια είνε δημιουργός ἐπίσης νέων λαθῶν. Είνε βέβαιον διὰ δύο ὑπάρχουν ἐκκρεμότητες, ἐκεῖ ὑπάρχουν βεβαιότητες λαθῶν. ‘Η ἐκκρεμότης είνε διά μέγας κίνδυνος διὰ τὸν λογιστήν, εἰς τὸν δύοιον προξενεῖ ταραχὴν καὶ ἐκνευρισμόν.

V. Χρόνος καὶ τρόπος ἀνευρέσεως λαθῶν.—Εἰς τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις ή ἐργασία διὰ τὴν συμφωνίαν τῶν ἐγγραφῶν γίνεται καθ' ἡμέραν, εἰς δὲ τὰς μικρὰς κατὰ περιόδους, συνήθως εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός.

Συντάσσονται πρὸς τοῦτο καταστάσεις τῶν λαθῶν, αἱ δύοιαι λέγονται «λογιστικὴ καταστάσεις (ἡμερήσιαι, δεκαήμεροι, δεκαπενθήμεροι, μηνιαῖαι) ή ἴσολογισμοὶ ή ἴσοζύγια.

Κατωτέρω ἔξετάζονται αἱ διάφοροι περιπτώσεις τῶν λαθῶν καὶ διὰ τρόπος τῆς ἀνευρέσεως αὐτῶν. Τὸ ἀληθὲς είνε διὰ τὰ λογιστικὰ λάθη παρουσιάζονται ὑπὸ ποικιλωτάτας καὶ περιεργοτάτας μορφάς—διὸ καὶ δὲν ὑπάρχουν γενικοὶ κανόνες ἀνευρέσεως αὐτῶν—καὶ ἀποτελοῦν πολλάκις πραγματικὸν μαρτύριον διὰ τὸν λογιστήν.

‘Η ταχεῖα ἀνεύρεσις τῶν λαθῶν είνε κυρίως ζήτημα τύχης, πείρας καὶ ταλέντου. ‘Απαιτεῖται προπαντὸς προσοχὴ καὶ ψυχικὴ ἡρεμία καὶ πολλάκις η συνεργασία δύο λογιστῶν διὰ τὴν παραβολήν. Πρέπει νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ λάθους καὶ νὰ μὴ ἀναβάλωμεν τὴν ἐργασίαν, ἐκτὸς ἐὰν ἐσκοτίσθημεν, διόποτε πᾶσα προσπάθεια είνε ματαία.

‘Ο λογιστής πρέπει νὰ ἔντοπίσῃ τὸ λάθος, π. χ. λάθος 55.654 δρχ. δὲν δύναται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νὰ εἴνε εἰς τοὺς λ)σμοὺς Α, Β, Γ καὶ Δ, τῶν δποίων ἡ κίνησις εἴνε μικρὰ καὶ τὸ ἄθροισμα δὲν ὑπερβαίνει ἐν παραδείγματι τὰς 7.800 δραχμάς.

Τελικῶς ἡ ἐργασία τῆς ἐπαληθεύσεως γίνεται διὰ τοῦ «κτυπήματος» τῶν ποσῶν (ποντάρισμα), διὰ τῆς παραβολῆς δηλονότι ἐνὸς ἔκαστου ποσοῦ πρὸς τὸ ἀντίστοιχον. Πυραπλεύρως ἔκαστου ποσοῦ γράφουμεν τὸ σημεῖον ν δι’ ἐγχώριου μιλυβδίδης, διὰ τοῦ δποίου δηλοῦται ὅτι ἐγένετο παραβολὴ τοῦ ποσοῦ. Ή ἐργασία αὐτῇ εἴνε πολὺ ἐπίπονος, ἀλλ’ ἀπιτελεσματική, ἐφόσου γίνεται διὰ προσοχῆς.

Οργανα ἐπαληθεύσεως εἴνε τὸ ἀριθμοῦσοῦγιον καὶ αἱ λογιστικαὶ μηχαναὶ, ἀποφεύγονται δὲ λάθη τινὰ διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ Coupon System, τῶν εἰδικῶν βιβλίων Vitejust καὶ τῶν λογιστικῶν μηχανῶν πολλαπλῶν ἐγγράφων (περὶ τούτων ἴδε Β' τόμον).

§ 40. Λάθη ἀριθμητικὰ καὶ μεταφορᾶς.

I. **Ἐσφαλμένη μεταφορά.**—Συνήθης εἴνε ἡ μεταφορὰ ἐσφαλμένου ποσοῦ εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα τοῦ Ἡμερολογίου ἢ τῶν Εἰδικῶν Ἡμερολογίων ἡ εἰς ἄλλην σελίδα, εἰς ἡν μεταφέρεται ὁ λ)σμὸς τοῦ Καθολικοῦ ἢ τῶν Εἰδικῶν Καθολικῶν. Τὸ λάθος τοῦτο ἀποφεύγεται, ἐὰν κατὰ τὴν μεταφορὰν ἐκφωνεῖ τὸ ποσὸν ὁ λογιστής, διαπιστοῦται δὲ ἀμέσως, ἐὰν εὐθὺς μετὰ τὴν μεταφορὰν γίνεται ὁ ἔλεγχος.

Τὸ λάθος διορθοῦται εἰς τὸ Ἡμερολόγιον γράφοντες κάτω τοῦ ἐσφαλμένου ποσοῦ τὸ δρῦδὸν δι’ ἐρυθρᾶς μελάνης, εἰς δὲ τὸ Καθολικὸν καὶ δι’ ἀπαλείψεως τοῦ ἐσφαλμένου.

II. **Δάθη ἀθροιστικά.**—Εἰς πᾶσαν παρατηρουμένην διαφορὰν—ἰδίως ἐὰν πρόκειται περὶ στρογγύλου ποσοῦ—πρέπει νὰ ὑποπτευώμεθα κατὰ πρῶτον λόγον ἀθροιστικὸν λάθος, διὸ καὶ πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν τὴν πρᾶξιν κατατέμνοντες τὴν στήλην τῶν ποσῶν, ὥστε ἡ ἀθροισις νὰ γίνεται εὐκολώτερον.

III. Λάθη όπολοί πων.—Πιθανὰ ώσταύτως λάθη, ίδιως διὰ τὸν μὴ ἔξησκημένον λογιστήν, είνε τὰ λάθη κατὰ τὴν ἔξαγωγὴν τοῦ χρεωστικοῦ ἢ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου τῶν λ)σμῶν τοῦ Καθολικοῦ ἢ τῶν ἀναλυτικῶν λ)σμῶν τῶν Εἰδικῶν Καθολικῶν. Τὸ λάθος διαπιστώνεται διότι τὸ ὑπόλοιπον διαφέρει ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἀθροίσματος τῆς χρεώσεως ἀπὸ τοῦ ἀθροίσματος τῆς πιστώσεως καὶ ἀντιθέτως.

§ 41. Λάθη Ἡμερολογίου.

I. Σημασία των.—Τὰ λάθη τοῦ Ἡμερολογίου, ὅταν τοῦτο χρησιμεύει ὡς βάσις τῆς καταχωρίσεως ἐνέχουν ίδιαιτέραν σημασίαν, διότι κατ’ ἀνάγκην ἐπαναλαμβάνονται εἰς τοὺς γενικοὺς καὶ ἀναλυτικοὺς λ)σμούς, ὅπου μεταφέρονται αἱ πράξεις. “Οταν τὸ Ημερολόγιον είνε ἀκριβὲς καὶ ὁρθόν, καὶ οἱ λ)σμοὶ τελικῶς θὰ είνε ἀκριβεῖς, διότι ὑπάρχει ἀσφαλής βάσις τῆς ἐπαληθεύσεως τῶν ποσῶν τῶν λ)σμῶν.

II. Παράλειψις ἔγγραφῆς.—Δυνατὸν νὰ παραλειφθῇ ὀλόκληρος ἔγγραφὴ ἀπὸ τὸ Ἡμερολόγιον. Ἡ τοιαύτη παράλειψις δύναται νὰ ἀνακαλυφθῇ:

α) ἐκ τῆς παραβολῆς τοῦ Ἡμερολογίου πρὸς τὰ λογιστικὰ ἔγγραφα, π. χ. ἐκ τῶν διπλοτύπων πωλήσεως διαπιστοῦται ἡ παραλειφθεῖσα πώλησις τοῖς μετρητοῖς

β) ἐξ ἀλλων λογιστικῶν στοιχείων, π. χ. ἐκ τῆς παραβολῆς πρὸς τὸ Βοηθητικὸν Βιβλίον Λήξεων Γραμμ)τίων Ιιληρωτέων ἀνακαλύπτεται ἡ παράλειψις τῆς πληρωμῆς ἐνὸς γραμματίου λίξαντος.

γ) ἐκ τῆς μελέτης τῆς κινήσεως ἢ τοῦ ὑπολοίπου ἐνὸς λ)σμοῦ π. χ. βεβαιοῦται ἡ ὑπαρξίας λάθους, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ λ)σμὸς «Ταμείον» παρουσιάζει πιστωτικὸν ὑπόλοιπον

δ) ἐκ τῆς παραβολῆς πρὸς τὰ δεδομένα τῆς ἀπογραφῆς π.χ. ἐκ τῆς παραβολῆς τοῦ λ)σμοῦ «Χρεώγραφα» πρὸς καταμέτρησιν τῶν ὑπαρχόντων ἀποδεικνύεται ὅτι παρελείφθη ἡ ἀγορὰ Μετοχῶν Ἐταιρείας Οίνων.

Εὑρεθέντος τοῦ λάθους, καταχωρεῖται ἡ παραλειφθεῖσα πρᾶξις μὲ ήμερομηνίαν τῆς διαπιστώσεως τοῦ λάθους, γίνεται

δὲ ἀπλῶς μνεία τῆς χρονολογίας, κατὰ τὴν διποίαν κανονικῶς ἐπρεπε νὰ γίνῃ ἡ ἐγγραφὴ μὲ τὴν φρᾶσιν «παραλειφθεῖσα πρᾶξις τῆς . . . »

• III. *Παραλειψις λ)σμοῦ*.—Εἰς πολὺ σύνθετα ἀρθρα εἶνε δυνατὸν νὰ παραλειφθῇ εἰς χρεωστικὸς ἢ εἰς πιστωτικὸς λ)σμός· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἐν σκέλος τοῦ Ἡμερολογίου (εἰς τὸ διποῖον ἐπρεπε νὰ ἐγγραφῇ τὸ παραλειφθὲν ποσὸν) θὰ εἶνε μικρότερον τοῦ ἄλλου. Τὸ λάθος τοῦτο εὑρίσκεται εὐκόλως, διότι περιορίζεται ἡ ἔρευνα εἰς τὰς σελίδας ἐκείνας τοῦ Ἡμερολογίου, εἰς τὰς διποίας δὲν περατοῦται ἐξ ὀλοκλήρου τὸ τελευταῖον ἀρθρον, ἀλλὰ συνεχίζεται καὶ εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα. Αἱ λοιπαὶ σελίδες ἔχουσαι περατωμένα τὰ ἀρνητικά καὶ ἵσα τὰ ἀθροίσματα δὲν δύνανται νὰ ἔχουν λανθασμένας ἐγγραφάς. Ἡ περίπτωσις τοιούτου λάθους ἀποκλείεται, ἐὰν τηρηθῇ τὸ Ἡμερολόγιον κατὰ τὸν τρόπον τοῦ κλεισίματος ἐκάστης πράξεως (ίδε σελ. 66), διότι ἀμέσως βεβαιούμενα περὶ τῆς ἴσοτητος τοῦ ἀθροίσματος τῶν χρεώσεων καὶ τοῦ ἀθροίσματος τῶν πιστώσεων.

Τὸ ἐσφαλμένον ἀρθρον διορθοῦται διὰ συμπληρωματικῆς ἐγγραφῆς, π. χ. ὑποθέσωμεν ὅτι τὴν 24 Μαΐου ἀνακαλύπτομεν τὴν παραλειψιν τῆς πιστώσεως τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν μὲ δρε. 10.000 εἰς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 6 ἀρθρον τῆς 18 Μαΐου. Πρὸς διόρθωσιν θὰ ἐγγράψωμεν τὰ κάτωθι εἰς τὸ Ἡμερολόγιον.

24

6	Εἰς	<p>Τράπεζαν Ἀθηνῶν παραλειφθεῖσα πίστωσις τῆς 18 τρέχ. λόγῳ ἐκδόσεως ἐπιταγῆς εἰς διαταγὴν Σ. Ἀντωνιάδου.</p>	»	100.000
---	-----	---	---	---------

Δύναται νὰ συμβῇ καὶ ἡ ἀντίθετος περίπτωσις—σπανιώτερον—τῆς προσθήκης ἐνὸς λ)σμοῦ διπότε πρὸς διόρθωσιν θὰ

καταχωρηθῆ μονομερῶς ή ἀντίθετος χρέωσις ἢ πίστωσις «πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἐσφαλμένης πιστώσεως ἢ χρέωσεως».

IV. Ἐσφαλμένη διατύπωσις.—Δύναται νὰ γίνῃ τὸ λάθος νὰ χρεωπιστώσωμεν ἔνα λ)σμὸν ἀντὶ ἄλλου, ὅπότε τὰ ἀθροίσματα εἶνε ἐν τάξει. Τὸ λάθος διαπιστοῦται ὅπως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς παραλείψεως ὀλοκλήρου ἐγγραφῆς ἢ ἀκύρμη ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας τοῦ τυχὸν ἐσφαλμένου περιληπτικοῦ λ)σμοῦ μὲ τοὺς ἀντιστοίχους ἀναλυτικοὺς λ)σμούς.

‘Η διόρθωσις τοῦ λάθους θὰ γίνῃ δι’ ἀνιλογισμοῦ, ἦτοι :

α) ἐὰν ἐχρεώσαμεν κατὰ λάθος τὸν Α ἀντὶ τοῦ Β, πρὸς διόρθωσιν θὰ χρεώσωμεν τὸν Β καὶ θὰ πιστώσωμεν τὸν Α

β) ἐὰν ἐπιστώσαμεν κατὰ λάθος τὸν Δ ἀντὶ τοῦ Ζ, πρὸς διόρθωσιν θὰ χρεώσωμεν τὸν Δ καὶ θὰ πιστώσωμεν τὸν Ζ.

V. Ἀρνητικὰ ἐρυθρὰ πρᾶξεις.—Ἀντὶ ἀντιλογισμοῦ συνείθεται νὰ καταχωρῆται καὶ πάλιν τὸ ἐσφαλμένον ἀρυθρον, ἀλλὰ δι’ ἐρυθρᾶς μελάνης, τὰ δὲ ποσὰ θεωρούμενα ἀρνητικὰ ἀφαιροῦνται ἀντὶ νὰ προστίθενται π.χ. ἐχρεώσαμεν τὸν “Αλφα μὲ 1.000 δρχ. ἀντὶ νὰ τὸν πιστώσωμεν καὶ ἐπιστώσαμεν τὸν Β ἀντὶ νὰ τὸν χρεώσωμεν. Πρὸς διόρθωσιν καταχωροῦμεν ἐρυθρὰν ἀρνητικὴν πρᾶξιν, μὲ χρέωσιν καὶ πάλιν τοῦ “Αλφα καὶ μὲ πίστωσιν τοῦ Βῆτα, ἀλλ’ αἱ 1.000 δρχ. τῆς πρᾶξεως ταύτης, ἀντὶ νὰ προστίθενται εἰς τὰ λοιπὰ ποσὰ τῆς χρέωσεως τοῦ “Αλφα ἢ εἰς τὰ λοιπὰ ποσὰ τῆς πιστώσεως τοῦ Βῆτα, ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὴν χρέωσιν τοῦ “Αλφα καὶ ἀπὸ τὴν πίστωσιν τοῦ Βῆτα καὶ τοιουτορόπως τὰ ἀθροίσματα τῆς χρέωσεως ἢ τῆς πιστώσεως τῶν λ)σμῶν παριστάνουν τὸ πραγματικὸν ποσὸν τῶν πρᾶξεων, ἐνῶ διὰ τοῦ ἀντιλογισμοῦ θὰ ἡτο ηὑημένη κατὰ 1.000 δρχ. ἀφ’ ἐνὸς ἢ πίστωσις τοῦ “Αλφα καὶ ἀφ’ ἐτέρου ἢ χρέωσις τοῦ Βῆτα.

Δύναται ἐπίσης κατὰ λάθος ν’ ἀντιτραφῇ ὀλόκληρος ἢ πρᾶξις, ἦτοι νὰ χρεώσωμεν τὸν πρὸς πίστωσιν λ)σμὸν καὶ συγχρόνως νὰ πιστώσωμεν τὸν πρὸς χρέωσιν λ)σμόν. Πρὸς διόρθωσιν θὰ καταχωρίσωμεν τὴν δρὴν χρεωπίστωσιν μὲ τὸ διπλάσιον ποσόν, ἀφ’ ἐνὸς ἵνα ἀκυρώσωμεν τὴν ἐσφαλμένην χρεωπίστωσιν καὶ ἀφ’ ἐτέρου ἵνα ἐγγράψωμεν τὴν δρὴν πρᾶ-

ξιν. Ή οι έπεξήγησις θὰ γραφῇ «άκυρωσις τῆς ὑπὸ ἀριθμοῦ... πράξεως τῆς... ἀντιστρόφως γραφείσης».

V. **Διέξησις ή μείωσις τοῦ ποσοῦ.**—Δυνατὸν νὰ γραφῇ δορθῶς ὃ τίτλος τοῦ πρὸς χρέωσιν ἢ πίστωσιν λ)σμοῦ, ἀλλὰ τὸ ποσὸν νὰ εἶνε ἐσφαλμένον, ἥτοι :

α) ἄλλοτε μικρότερον τοῦ πραγματικοῦ, ὅπότε θὰ γίνῃ συμπληρωματικὴ ἐγγραφὴ μὲ τὸ ποσὸν τῆς διαφορᾶς διὰ χρεώσεως τοῦ πρὸς χρέωσιν λ)σμοῦ ἢ διὰ πιστώσεως τοῦ πρὸς πίστωσιν καὶ μὲ ἐπεξήγησιν «συμπληρωματικὴ διαφορὰ λόγῳ λάθους τῆς ὑπὸ ἀριθμ... ἐγγραφῆς τῆς...»

β) ἄλλοτε μεγαλύτερον, ὅπότε θὰ γίνῃ ἀντίθετος ἐγγραφὴ μὲ τὸ ποσὸν τῆς διαφορᾶς διὰ πιστώσεως τοῦ πρὸς χρέωσιν λ)σμοῦ ἢ διὰ χρεώσεως τοῦ πρὸς πίστωσιν καὶ μὲ ἐπεξήγησιν «διόρθωσις τοῦ ἐπὶ πλέον ποσοῦ τῆς ὑπὸ ἀριθ... πράξεως τῆς...».

§ 42. Λάθη Καθολικοῦ.

I. **Ισότης Ἡμερολογίου καὶ Καθολικοῦ.**—«Οι οἵδη ἀνεπιύθη, πᾶσα πρᾶξις χρονολογικῶς καὶ διπλογραφικῶς καταχωρούμενη εἰς τὸ Ἡμερολόγιον μεταφέρεται κατὰ λ)σμοὺς καὶ διπλογραφικῶς εἰς τὸ Καθολικόν» ἐπομένως τὸ ἄθροισμα τῆς χρεώσεως τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ εἶνε ἵσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν χρεώσεων δλων τῶν λ)σμῶν τοῦ Καθολικοῦ, ὅπως καὶ τὸ ἄθροισμα τῆς πιστώσεως τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ εἶνε ἵσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν πιστώσεων δλων τῶν λ)σμῶν τοῦ Καθολικοῦ.

II. **Ισότης ποσῶν Καθολικοῦ.**—«Οσαύτως τὸ ἄθροισμα τῶν χρεώσεων δλων τῶν λ)σμῶν τυῦ Καθολικοῦ πρέπει νὰ εἶνε ἵσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν πιστώσεων, δεδομένου ὅτι θεμελειώδης κανὼν εἶνε ὅτι «εἰς πᾶσαν πρᾶξιν διπλογραφικῶς καταχωρηθεῖσαν ἡ χρέωσις εἶνε πάντοτε ἵση μὲ τὴν πίστωσιν».

Παρὰ τὴν ἴσοτητα ταύτην καὶ τὴν ἀνωτέρω συμφωνίαν μὲ τὸ Ἡμερολόγιον οἱ λ)σμοὶ δύνανται νὰ εἶνε ἐσφαλμένοι :

α) ἐὰν παραλείψωμεν μίαν δλόκληρον πρᾶξιν εἰς τε τὸ Ἡμερολόγιον καὶ κατ' ἀνάγκην καὶ εἰς τὸ Καθολικὸν

Λογιστικὴ

β) έὰν καταχωρίσωμεν δρθῶς μὲν ἀπὸ ἀπόψεως χρεωπιστώσεως τὰ ποσά, ἄλλ’ εἰς ἄλλους λ)σμοὺς ἀντ’ ἄλλων.

Εἰς τὰς περιπτώσεις αὗτὰς οἱ λ)σμοὶ ἐλέγχονται ἐκ τῶν πραγματικῶν στοιχείων τῆς περιουσίας μας, ἐκ τῆς παραβολῆς πρὸς τοὺς ἀναλυτικοὺς λ)σμοὺς τῶν Εἰδικῶν Καθολικῶν καὶ πρὸς τὰ Εἰδικὰ Ἡμερολόγια καὶ ἐκ τῆς παραβολῆς πρὸς τοὺς ἀντιστοίχους λ)σμοὺς τοὺς τηρουμένους παρὰ τῶν ἀνταποκριτῶν μας.

III. *Ισότης ὑπολοίπων*.—'Αφοῦ τὰ ποσὰ τῆς χρεώσεως καὶ τῆς πιστώσεως εἶνε ἵσα, κατ’ ἀνάγκην θὰ εἶνε ἵσα μεταξύ των καὶ τὰ χρεωστικὰ καὶ τὰ πιστωτικὰ ὑπόλοιπα. (*)

Διὰ νὰ εἶνε αἱ ἔγγραφαι δρθαὶ πρέπει δχι μόνον τὰ ποσὰ τῆς χρεώσεως καὶ τῆς πιστώσεως νὰ εἶνε ἵσα, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπόλοιπα μεταξύ των, διότι δυνατὸν νὰ λησμονήσωμεν νὰ καταχωρίσωμεν εἰς τὴν χρέωσιν ἐνὸς λ)σμοῦ 1.000 δρ., καὶ συνάμα νὰ κάμωμεν ἐπὶ ἔλαττον ἀθροιστικὸν λάθος εἰς τὴν πίστωσιν 1.000 δρ., δόπτε τὰ μὲν ἀθροίσματα τῶν ποσῶν θὰ εἶνε ἵσα, ἐνῷ τὰ ἀθροίσματα τῶν ὑπολοίπων θὰ διαφέρουν, διότι τὰ χρεωστικὰ θὰ εἶνε μικρότερα κατὰ 1.000 δρχ. τῶν πιστωτικῶν ὑπολοίπων.

Ἐσφαλμένον ἐπίσης εἶνε ν’ ἀρκούμεθα μόνον εἰς τὴν ἰσότητα τῶν ὑπολοίπων, διότι παρὰ ταύτην δὲν ἀποκλείεται νὰ

(*) Γενικώτερον ἡ ἰσότης αὗτη ἀποδεικνύεται ὡς ἔξης: "Ἐστω ὅτι ἔχομεν τὰ κάτωθι χρεωστικὰ καὶ πιστωτικὰ ποσά :

X ₁	Π ₁
X ₂	Π ₂
X ₃	Π ₃
....	....
X _v	Π _v

$$\underline{X_1+X_2+X_3+\dots+X_v} = \underline{\Pi_1+\Pi_2+\Pi_3+\dots+\Pi_v}$$

Ἐπομένως

$$X_1+X_2+X_3+\dots+X_v - \Pi_1-\Pi_2-\Pi_3-\dots-\Pi_v=0$$

$$(X_1-\Pi_1)+(X_2-\Pi_2)+(X_3-\Pi_3)+\dots+(X_v-\Pi_v)=0$$

$$(X_1-\Pi_1)+(X_2-\Pi_2)+\dots+(X_v-\Pi_v)=-(X_1-\Pi_1)-\dots-(X_v-\Pi_v)$$

$$(X_1-\Pi_1)+(X_2-\Pi_2)+\dots+(X_v-\Pi_v)=(\Pi_1-X_1)+\dots+(\Pi_v-X_v)$$

ύπάρχη λάθος, π. χ. παρελείψαμεν νὰ χρεώσωμεν τὸν "Αλφα μὲ 3.600 δρχ., ἐνῷ κατεχωρίσαμεν εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ Βῆτα 2.600 δρχ. ἀντὶ 6.200 δρχ. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὰ ὑπόλοιπα θὰ εἶνε ἴσα—ἄφοῦ παρελείφθη ἔξι ἀμφοτέρων ποσὸν 3.600 δρχ.—ἀλλὰ πρόκειται περὶ λάθους, τὸ δποῖον ν' ἀποκαλυφθῇ ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας τῶν ποσῶν τῆς χρεώσεως καὶ πιστώσεως πρὸς τὸ 'Ημερολόγιον.

IV. Σημασία τῶν λαθῶν τοῦ Καθολικοῦ.—Δεδομένου ὅτι ἐκ τοῦ Καθολικοῦ ἔξαγεται ἡ περιουσιακὴ κατάστασις, εἶνε ἀπαραίτητον οἱ λ)σμοὶ νὰ εἶνε ἀπολύτως ἀκριβεῖς. Πᾶσα διαφορὰ—καὶ ἡ ἐλαχίστη—πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ καὶ νὰ τακτοποιηθῇ, διότι δὲν ἀποκλείεται μιὰ διαφορὰ νὰ ἀποτελῇ τὸ ἀποτέλεσμα πολλῶν λαθῶν, π. χ. παρελείψαμεν νὰ χρεώσωμεν τοὺς λ)σμοὺς μὲ 3.524 δρχ., μὲ 2.700 δρχ. καὶ μὲ 6.148 δρχ., πιστώσωμεν τοὺς λ)σμοὺς μὲ 2.223 δρχ. καὶ μὲ 10.148 δρχ., δπότε τελικῶς θὰ παρουσιασθῇ διαφορὰ μόνον μιᾶς δραχμῆς.

V. Ἀσυμφωνία 'Ημερολογίου καὶ Καθολικοῦ.—Παρουσιάζονται αἱ ἔξῆς περιπτώσεις :

α) τὰ ἀθροίσματα τοῦ Καθολικοῦ εἶνε ἴσα μεταξύ των, ἀλλὰ μικρότερα τῶν ἀθροίσμάτων τοῦ 'Ημερολογίου, δπότε (ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀθροίστικὸν λάθος) ἡ παρελείφθη νὰ μεταφερθῇ εἰς τὸ Καθολικὸν δλόκληρον ἄρθρον τοῦ 'Ημερολογίου ἡ μετεφέροθη μία χρέωσις καὶ μία πίστωσις κατ' ἴσον ποσὸν ἐπὶ ἔλαττον ἐκ διαφόρων ἡμερολογιακῶν ἄρθρων

β) τὰ ἀθροίσματα τοῦ Καθολικοῦ εἶνε ἴσα, ἀλλὰ μεγαλύτερα τῶν ἀθροίσμάτων τοῦ 'Ημερολογίου, δπότε (ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀθροίστικὸν λάθος) ἡ μετεφέροθη δἰς τὸ αὐτὸν ἡμερολογιακὸν ἄρθρον ἡ κατεχωρήθη μία χρέωσις καὶ μία πίστωσις κατ' ἴσον ποσὸν ἐπὶ πλέον ἐκ διαφόρων ἡμερολογιακῶν ἄρθρων.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἄνω περιπτώσεις πρέπει νὰ ἔξακριβώσωμεν κατὰ πρῶτον, μήπως ὑπάρχει εἰς τὸ 'Ημερολόγιον χρέωσις ἡ πίστωσις ἴσου ποσοῦ πρὸς τὴν διαπιστωθεῖσαν διαφορὰν τῶν ἀθροίσμάτων τοῦ 'Ημερολογίου καὶ τοῦ Καθολικοῦ

γ) ἐν τῶν ἀθροίσμάτων τοῦ Καθολικοῦ συμφωνεῖ πρὸς τὸ

άθροισμα τοῦ Ἡμερολογίου, τὸ δὲ ἄλλο εἶνε μεγαλύτερον, ὅπότε μετεφέρθη δὶς τὸ αὐτὸ ποσὸν εἰς τοὺς λ)σμοὺς τοῦ Καθολικοῦ καὶ ἵσον πρὸς τὴν παρατηρηθεῖσαν διαφορὰν

δ) ἐν τῶν ἀθροισμάτων συμφωνεῖ πρὸς τὸ τοῦ Ἡμερολογίου καὶ τὸ ἄλλο εἶνε μικρότερον, ὅπότε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα παρελείφθη ἡ μεταφορὰ ἐνὸς ποσοῦ ἵσου πρὸς τὴν παρατηρηθεῖσαν διαφορὰν

ε) τὰ ποσὰ τοῦ Καθολικοῦ διαφέρουν καὶ μεταξύ των καὶ πρὸς τὰ ἀθροίσματα τοῦ Ἡμερολογίου ἔαν δῆμος ἀφαιρεθῇ τὸ ἥμισυ τῆς διαφορᾶς ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον σκέλος καὶ προστεθῇ εἰς τὸ ἀσθενέστερον, ἔχομεν ποσὰ ἵσα πρὸς τὰ τοῦ Ἡμερολογίου. Ἐν τοιαύῃ περιπτώσει ἀντὶ νὰ καταχωρηθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὴν χρέωσιν ἐνὸς λ)σμοῦ μετεφέρθη εἰς τὴν πίστωσιν καὶ ἀντιθέτως (*)

στ) ἡ ὧς ἄνω διαφορὰ εἶνε ἐν οἰονδήποτε ποσόν, ὅπότε πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ λάθους πρέπει νὰ παραβάλωμεν τὰ ποσὰ τοῦ Ἡμερολογίου πρὸς τὰ τοῦ Καθολικοῦ καὶ ἰδίως πρὸς τὰ ποσὰ τῶν λ)σμῶν, δπον ὑπάρχει μεγαλυτέρα πιθανότης λάθους.

ζ) ἔαν ἡ ὧς ἄνω διαφορὰ εἶνε πολλαπλάσιον τοῦ 9, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐγένετο μετάθεσις ψηφίων εἰς ἐν ποσόν, π. χ. 284 ἀντὶ 824. Ἡ διαφορὰ εἶνε 540, ἦτοι 60×9

η) ἔαν ἡ ὧς ἄνω διαφορὰ εἶνε ἀριθμὸς τοῦ ὅποίου τὰ ψηφία ἀθροιζόμενα δίδουν ἀθροισμα 9 ἢ πολλαπλάσιον τοῦ 9, σημαίνει ὅτι ἐγένετο μετάθεσις τῶν διαφόρων μονάδων τοῦ ἀριθμοῦ π. χ. 320 δραχμ. ἀντὶ 3.200, ἦτοι διαφορὰ 2.880 (320×9).

VI. Εἴδη λαθῶν Καθολικοῦ.—Κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰς τὸ Καθολικὸν δύνανται νὰ γίνουν τὰ ἔξης λάθη :

α) παράλειψις καταχωρίσεως ὀλοκλήρου ἡμερολογιακοῦ ἀθροου εἰς τοὺς λ)σμοὺς

γ) καταχώρισις εἰς ἄλλον λ)σμὸν ἀντὶ ἄλλου μιᾶς χρεώσεως ἢ μιᾶς πιστώσεως ἢ καὶ ἀμφοτέρων

(*) Τοιοῦτον λάθος ἐγένετο εἰς τὸν λ)σμὸν «Ἐπιπλα καὶ Σκελετά» εἰς σελ. 69, ὁ ὅποιος ἐπιστάθη μὲ 100,000 δρχ. ἀντὶ νὰ χρεωθῇ.

δ) παράλειψις τῆς μεταφορᾶς εἰς τοὺς λ)σμοὺς μιᾶς χρεώσεως ἢ μιᾶς πιστώσεως

ε) καταχώρισις εἰς τὴν χρέωσιν ἐνὸς λ)σμοῦ ἀντὶ τῆς πιστώσεως καὶ τάναπαλιν

στ) καταχώρισις ἐσφαλμένου ποσοῦ ἐπὶ πλέον εἰς τὴν χρέωσιν ἢ τὴν πίστωσιν ἢ καὶ εἰς ἀμφότερα

ζ) καταχώρισις ἐπὶ ἔλαττον ἐσφαλμένου ποσοῦ εἰς τὴν χρέωσιν ἢ τὴν πίστωσιν ἢ καὶ εἰς ἀμφότερα

η) λάθη ἀθροιστικὰ τῶν λ)σμῶν

θ) λάθη κατὰ τὴν ἔξαγωγὴν τοῦ χρεωστικοῦ ἢ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου

ι) λάθη κατὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ἀνθροίσματος μιᾶς σελίδος ἐνὸς λ)σμοῦ εἰς ἄλλην σελίδα.

§ 43. Λάθη Εἰδικῶν Βιβλίων.

I. **Λάθη Ἀναλ. Ἡμερολογίων.**—Εἰς τὰ Εἰδικὰ Βιβλία, περιέχοντα δρισμένην κατηγορίαν πράξεων καὶ ἀπλογραφικῶς τηρούμενα, τὰ λάθη πρέπει νὰ εἶνε δλιγάτερα, ἀλλὰ γίνονται εἴτε διότι εἰς τὰ βιβλία ταῦτα θεωρούμενα ἀνεπίσημα, δὲν δίδεται ἢ πρέπουσα προσοχή, εἴτε διότι συντάσσονται ἀμέσως μετὰ τὴν πρᾶξιν.

Τὰ λάθη εἰς τὰ Ἀναλυτικὰ Εἰδικὰ Ἡμερολόγια, τὰ ὅποῖα κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῶν λ)σμῶν ἔξητάσαμεν (Ταμείον, Γραμματίων Εἰσπρακτέων, Γρείων Πληρωτέων, Ἐμπορευμάτων κτλ.), εἶνε κυρίως τὰ ἔξῆς:

α) παράλειψις ἐγγραφῆς μιᾶς πράξεως, διαπιστουμένη ἐκ τῆς παραβολῆς πρὸς τὰ λογιστικὰ ἔγγραφα, πρὸς τὰς σχετικὰς διπλογραφικὰς πράξεις τοῦ Ἡμερολογίου πρὸς τοὺς ἀντιστοίχους λ)σμοὺς τοῦ Γενικοῦ Καθολικοῦ καὶ τοὺς ἀντιστοίχους ἀναλυτικοὺς λ)σμούς, π. χ. τὸ «Βιβλίον Ταμείου» παραβάλλεται πρὸς τὸν λ)σμὸν «Ταμείον»

β) ἐγγραφὴ ἀντιθέτως διὰ δευτέρου φορὰν τῆς αὐτῆς πράξεως, διαπιστουμένη ὡς ἀνωτέρω

γ) ἐσφαλμένη διατύπωσις τῆς πράξεως ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ περιεχομένου της καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ποσοῦ

δ) καταχώρισις μιᾶς πράξεως ἀντιθέτως π. χ. μιᾶς εἰσπράξεως εἰς τὰς πληρωμάς τοῦ Ταμείου, τῆς εἰσαγωγῆς ἐνὸς γραμματίου εἰσπρακτέου εἰς τὴν ἔξαγωγὴν αὐτὴν.

ε) καταχώρισις μιᾶς πράξεως εἰς ἄλλο βιβλίον ἀντὶ ἄλλου, π. χ. μιᾶς πληρωμῆς ἐνὸς γραμματίου πληρωτέου εἰς τὸ Βιβλίον τῶν Γραμματίων Εἰσπρακτέων

στ) καταχώρισις ἐνὸς ποσοῦ ὃχι εἰς τὴν ἀρμοδίαν στήλην τῆς κατανομῆς τῶν ποσῶν, ἐὰν ὑπάρχουν τοιαῦται στῆλαι, π.χ. μία πώλησις ἐμπόρων τοῖς μετρητοῖς καταχωρεῖται εἰς τὸ Ταμείον εἰς τὴν στήλην τῶν εἰσπράξεων ἐκ Χρεωστῶν

ζ) λάθη ἀθροιστικὰ

η) λάθη μεταφορᾶς τῶν ἀθροισμάτων μιᾶς σελίδος εἰς τὴν ἔπομένην σελίδα.

II. Λάθη Εἰδικῶν Καθολικῶν.—Πᾶσα πρᾶξις περιληπτικῶς καταχωρούμενη εἰς τὸν γενικὸν λ)σμὸν τοῦ Καθολικοῦ ἐγγράφεται ἀναλυτικῶς εἰς τοὺς ἀντιστοίχους ἀναλυτικοὺς λ)σμούς· ἐπομένως κανονικῶς πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἴσοτης μεταξὺ τῶν ἀθροισμάτων τοῦ γενικοῦ λ)σμοῦ καὶ τῶν ἀναλυτικῶν λ)σμῶν. Ἡ τυχὸν ἔλλειψις συμφωνίας ἀποδεικνύει διὰ ὑπάρχει λάθος.

Τὰ λάθη τῶν ἀναλυτικῶν λ)σμῶν εἶνε τὰ ἔξης :

α) παράλειψις καταχωρίσεως μιᾶς χρεώσεως ἢ μιᾶς πιστώσεως.

β) δις ἐγγραφὴ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πράξεως

γ) καταχώρισις εἰς ἄλλον λ)σμὸν ἀντὶ ἄλλου τοῦ αὐτοῦ βιβλίου

δ) καταχώρισις εἰς ἄλλο βιβλίον π. χ. ἀντὶ εἰς τὸ Βιβλίον Χρεωστῶν, ἐγγραφὴ εἰς τὸ Βιβλίον Πιστωτῶν

ε) καταχώρισις εἰς τὴν χρέωσιν ἀντὶ τῆς πιστώσεως καὶ ἀντιθέτως

στ) ἐσφαλμένη διατύπωσις τῆς πράξεως

ζ) λάθος ἐπὶ πλέον ἢ ἐπὶ ἔλαττον εἰς τὸ ποσὸν τὸ καταχωρηθὲν εἰς τὴν οἰκείαν στήλην

η) ἀθροιστικὰ λάθη

θ) λάθη κατὰ τὴν ἔξαγωγὴν τοῦ χρεωστικοῦ ή πιστωτικοῦ ὑπολοίπου καὶ

ι) λάθη κατὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀθροισμάτων τῆς σελίδος εἰς ἄλλην σελίδα.

III. Ἡ ἀξία τῶν περιληπτ. **λ) συμῶν.**—Μεγάλως διευκολύνουν τὰς ἐγγραφὰς καὶ τὴν ἀναζήτησιν λαθῶν οἱ περιληπτικοὶ λ)σμοί, διότι τὸ λάθος ἐντοπίζεται εἰς ὡρισμένην κατηγορίαν λ)σμῶν. Ἐστω ὅτι μία ἐπιχείρησις ἔχει 200 πελάτας καὶ ἐπομένως ἵσαριθμους λ)σμούς· ἐὰν ὁ περιληπτικὸς λ)σμὸς συμφωνῇ πρὸς τὸ ἀθροισμα τῶν ἀναλυτικῶν, τὸ τυχὸν λάθος ἀναζητεῖται εἰς ἄλλους λ)σμούς, ἐνῷ θὰ ἀνεζητεῖτο—ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ περιληπτικὸς λ)σμὸς—καὶ εἰς τοὺς 200 λ)σμοὺς τῶν Πελατῶν.

IV. Λάθη Βοηθητικῶν Βιβλίων.—Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπονδύνανται νὰ γίνουν καὶ εἰς τὰ Βοηθητικὰ Βιβλία λάθη παραλείψεως ἢ δις ἐγγραφῆς μιᾶς πράξεως (π. χ. ἐνὸς γραμματίου εἰς τὸ Βιβλίον Λήξεων), καταχωρίσεως εἰς ἄλλο βιβλίον ἀντ' ἄλλου (εἰς τὸ Λήξεων Πληρωτέων ἀντὶ λήξεων Εἰσπρακτέων), ἐσφαλμένης διατυπώσεως, ἐπὶ πλέον ἢ ἐπὶ ἔλαττον ποσοῦ, ἀθροιστικά, μεταφορᾶς ποσῶν κτλ.

§ 44. Λογιστικαὶ καταστάσεις. Αριθμοῖσοςγύια

I. Ἰσοξύγιον Καθολικοῦ.—Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λ)σμῶν τοῦ Καθολικοῦ συντάσσεται λογιστικὴ κατάστασις περιέχουσα τοὺς τίτλους τῶν λ)σμῶν καὶ τὴν σελίδα τοῦ Καθολικοῦ, εἰς ἣν εἶνε ἐγγεγραμμένοι, τὰ ποσὰ τῆς χρεώσεως καὶ πιστώσεως καὶ τὰ χρεωστικὰ καὶ τὰ πιστωτικὰ ὑπόλοιπα τῶν λ)σμῶν. Ἡ λογιστικὴ αὐτὴ κατάστασις καλεῖται συνήθως ἴσολογισμὸς ἢ Ἰσοξύγιον καὶ συντάσσεται ἢ καθ' ἡμέραν ἢ περιοδικῶς (ἡμερησίᾳ λογιστικὴ κατάστασις, δεκαήμερος, μηνιαία κτλ.).

Ἡ λογιστικὴ κατάστασις πρέπει νὰ περιέχῃ ἀπαντας τοὺς λ)σμούς, ἐστω καὶ ἐὰν ἔχουν ἔξισωθῆ, διότι ἀφ' ἐνὸς πρέπει τὸ ἀθροισμα τῆς καταστάσεως τῶν λ)σμῶν τοῦ Καθολικοῦ νὰ δώσῃ τὸ ἀθροισμα τοῦ Ἡμερολογίου καὶ ἀφ' ἐτέρου δυνατὸν νά ἐνδιαφέρῃ ἢ κίνησις τῶν λ)σμῶν τούτων. Ἀντιθέτως πολ-

λοὶ λογισταὶ παραλείπουν τοὺς λ)σμοὺς τούτους πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐργασίας.

Οἱ λ)σμοὶ εἰς τὴν λογιστικὴν κατάστασιν πρέπει νὰ ἔγγραφοιν μεθοδικῶς, ἵτοι πρῶτον οἱ λ)σμοὶ τοῦ πραγματικοῦ Ἐνεργητικοῦ, δεύτερον τοῦ πραγματικοῦ Παθητικοῦ καὶ τελευταῖοι οἱ λ)σμοὶ τῆς Καθαρᾶς Περιουσίας. Δι' ἑκάστην κατηγορίαν λ)σμῶν δύναται νὰ γίνεται ἴδιαιτέρα ἀθροιστική γραφομένη μὲ ἐρυθρὰν μελάνην. Ἡ τοιαύτη ἐργασία σιντελεῖ εἰς τὴν εὐκολωτέραν μελέτην τῶν λ)σμῶν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἔξελλεως τῶν ἐργασιῶν καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.

II. Δάθη συντάξεως Ἰσοζυγίων.—Κατὰ τὴν καταγραφὴν τῶν ποσῶν εἰς τὴν λογιστικὴν κατάστασιν χρειάζεται προσοχὴ διότι πιθανὰ λάθη είνε :

- α) νὰ λησμονήσωμεν ἕνα διλόκληρον λ)σμὸν
- β) νὰ παραλείψωμεν τὴν χρέωσιν ἢ τὴν πίστωσίν του καὶ
- γ) νὰ ἔγγραψωμεν ἐσφαλμένον ποσὸν εἰς τὴν χρέωσιν ἢ τὴν πίστωσιν. Πρὸ τῆς ἀθροίσεως ἐπομένως τῶν στηλῶν, πρέπει νὰ βεβαιούμεθα ὅτι μετεφέρθησαν τὰ ποσὰ δρυπᾶς. Λάθη ἀλλως τε τινὰ είνε ἀπολύτως ἐμφανῆ, π. χ. παρελείφθη ἡ χρέωσις τῶν Ἐμπ)των ἢ ἡ πίστωσις τοῦ Ταμείου είνε μεγαλυτέρα τῆς χρέωσεως ἢ τὸ ποσὸν τῶν Γενικῶν Ἐξόδων εὑρίσκεται εἰς τὴν πίστωσιν κτλ.

Μετὰ ταῦτα πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀθροιστική τῶν στηλῶν μετὰ προσοχῆς ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐν περιπτώσει διαφορᾶς νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ἀθροιστική ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω.

III. Διάκρισις Ἰσοζυγίων.—Αἱ λογιστικαὶ καταστάσεις διαχίνονται :

- α) εἰς περιοδικάς, περιλαμβανούσας μόνον τὰ ποσὰ μιᾶς περιόδου, π. χ. τὰ ποσὰ τῶν πράξεων τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου
- β) εἰς γενικάς, περιλαμβανούσας ποσὰ ἐκφράζοντα ὅχι μόνον τὰς πράξεις μιᾶς περιόδου ἀλλὰ καὶ τὰς πράξεις τῶν προηγουμένων, π. χ. ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρις 28 Φεβρουαρίου.
- γ) εἰς συνθέτους, περιλαμβανούσας ἀφ' ἑνὸς τὰ ποσὰ τῆς

τελευταίας περιόδου καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ ποσὰ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς χρήσεως.

Διὰ τῶν περιοδικῶν καταστάσεων δίδεται ἡ κίνησις μιᾶς περιόδου, ἐνῷ διὰ τῶν γενικῶν ἐκφράζεται ἡ συνολικὴ κίνησις τῶν ἐργασιῶν. Τὰ ὑπόλοιπα τῶν περιοδικῶν καταστάσεων οὐδὲν παριστοῦν, ἐνῷ ἔχουν ἴδιαιτέραν σημασίαν τὰ ὑπόλοιπα τῶν γενικῶν καταστάσεων, ἀφοῦ ἐξ αὐτῶν ἐξάγεται ἡ κατάστασις τῆς ἐπιχειρήσεως. Διὰ τῶν περιοδικῶν καταστάσεων παρακολουθοῦμεν ἀπὸ περιόδου εἰς περίοδον τὰς κινήσεις τῶν λ)σμῶν, ἀντιπαραβάλλομεν ταύτας πρὸς τὰς προηγουμένας περιόδους τῆς αὐτῆς χρήσεως ἢ πρὸς τὰς ἀντιστοίχους περιόδους τῶν προηγουμένων ἐτῶν, καθορίζομεν τὰς διαφορὰς καὶ ἐρευνῶμεν τὰ αἴτια. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω σκόπιμος εἶνε ἡ σύντιξις καταστάσεων περιοδικῶν καὶ γενικῶν συγχρόνως, παρὰ τὸν πρὸς τοῦτο κόπον τοῦ λογιστοῦ.

IV. 'Υπόδειγμα λογιστικῆς καταστάσεως.—Παραθέτομεν κατωτέρω ὑπόδειγμα πλήρους λογιστικῆς καταστάσεως τοῦ Καθολικοῦ, περιλαμβανούσης ἀφ' ἑνὸς τὴν κίνησιν τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν κίνησιν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους.

Τίτλοι λ)σμῶν	Κίνησις Φεβρ.		Γενική κίνησις		Υπόλοιπα 28-2-28	
	X	Π	X	Π	X	Π
Ταμεῖον	37.938	27.211	79.280	68.730	10.550	—
Έμπ)τα	8.436	21.433	315.822	49.222	266.600	—
Γρ. Εἰσ]τέα	2.000	2.700	23.783	5.000	18.783	—
Χρεώσται	1.350	2.500	16.762	6.515	10.247	—
“Επιπλα	—	—	15.000	—	15.000	—
Τὸ ὅλον	49.724	53.844	450.647	129.467	321.180	—
Πιστωταὶ	10.000	6.002	14.744	67.491	—	52.747
Γρ) Πλ)τέα	6.500	5.448	13.000	30.000	—	17.000
Τὸ ὅλον	16.500	11.450	27.744	97.491	—	69.747
Κεφάλαιον	—	—	—	250.000	—	250.000
Άπολήψεις	1.000	—	2.000	—	2.000	—
Ζημίαι & Κέρδ.	131	4.782	213	8.596	—	8.383
Γεν. "Εξοδα	1.421	—	2.733	383	2.350	—
Μισθοὶ	1.300	—	2.600	—	2.600	—
Τὸ ὅλον	3.852	4.782	7.546	258.979	6.950	258.383
Γεν. Σύνολον	70.076	70.076	485.937	485.937	328.130	328.130

Διὰ τῆς συνδυασμένης ὡς ἄνω λογιστικῆς καταστάσεως ἔχο μεν ὅλας τὰς πληροφορίας πρὸς διαφώτισίν μας σχετικῶς μὲ τὴν ἔξελιξιν τῶν ἐργασιῶν μας.

V. **Καταστάσεις ἀναλυτ. λ)σμῶν.**—Παραλλήλως πρὸς τὴν λογιστικὴν κατάστασιν τοῦ Καθολικοῦ περιέχουσαν τοὺς περιληπτικοὺς λ)σμούς, συντάσσονται καὶ λογιστικὰ καταστάσεις τῶν ἀναλυτικῶν λ)σμῶν, π. χ. τῶν Χρεωστῶν, Πιστωτῶν, Έμπορευμάτων κτλ. Αἱ καταστάσεις αὗται δύνανται νὰ εἰνε περιοδικαὶ ἢ γενικαὶ ἢ καὶ σύνθετοι. Τὸ χαράκωμα τῶν καταστάσεων τούτων ἔχαρταται ἐκ τῆς φύσεως τοῦ λ)σμοῦ καὶ ἐκ

τῶν πληροφοριῶν, τὰς ὅποιας θέλομεν, π. κ. διὰ τοὺς Χρεώστας θὰ ἔχωμεν στήλας χρεώσεως, πιστώσεως καὶ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου, διὰ τοὺς εἰς ἔνον νόμισμα Πιστωτάς μας δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν καὶ τρεῖς στήλας ποσῶν εἰς ἔνον νόμισμα καὶ νὰ ἀφαιρέσωμεν τὴν στήλην τοῦ εἰς δραχμὰς ὑπολοίπου κτλ.

VII. Βιβλίον καταστάσεων.—Αἱ λογιστικαὶ καταστάσεις τοῦ Γενικοῦ Καθολικοῦ καὶ τῶν Ἀναλυτικῶν λ)σμῶν ἐγγράφονται εἴτε εἰς εἰδικὸν βοηθητικὸν Βιβλίον Λογιστικῶν Καταστάσεων ἢ Ἰσοζυγίων εἴτε ταξινομοῦνται μεθοδικῶς εἰς ταξιθέτην (classeur) ὑπὸ μορφὴν κινητῶν φύλλων, ὅταν μάλιστα λόγῳ τῆς μορφῆς των ἀπαιτούσιν σχῆμα χάρτου ἄλλοτε μὲν σχετικῶς μικρὸν καὶ ἄλλοτε μέγα.

VIII. Δογιστικαὶ Ἐκθέσεις.—Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Καταστάσεων αὐτῶν ὁ λογιστής εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς θὰ μελετήσῃ τὴν κίνησιν τῶν ἐργασιῶν καὶ τὴν κατάστασιν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ θὰ συντάξῃ τὴν ἔκθεσίν του, διὰ νὰ διαφωτίσῃ τοὺς ἐνδιαφερομένους, οἱ ὅποιοι μὴ λογιστικῶς κατηρτισμένοι δὲν δύνανται νὰ μελετήσουν τοὺς λ)σμοὺς καὶ νὰ ἔξαγαγούν ἐξ αὐτῶν τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας διὰ τὴν καλυτέραν διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεών των (ἴδε § 52 παρόντος καὶ ἴδιως Κεφ. «περὶ λογιστικῶν στατιστικῶν» Β' τόμου).

IX. Ἀριθμοῖσος γιον.—Μέσον συνεχοῦς ἐλέγχου τῆς ὁρθῆς μεταφορᾶς τῶν πυσῶν τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὸ Καθολικὸν ἢ εἰς τοὺς ἀναλυτικοὺς λ)σμοὺς εἶνε τὸ Ἀριθμοῖσος γιον, τὸ ὅποῖον εἶνε πίναξ περιέχων μίαν στήλην διὰ τὸν ἀριθμὸν τῆς σελίδος τοῦ χρεούμένου λ)σμοῦ, μίαν στήλην διὰ τὰ ποσὰ χρεώσεως, μίαν διὰ τὸν ἀριθμὸν τῆς σελίδος τοῦ πιστούμένου λ)σμοῦ καὶ μίαν στήλην διὰ τὰ ποσὰ τῆς πιστώσεως.

Μεθ' ἐκάστην μεταφορὰν ποσοῦ εἰς τοὺς λ)σμοὺς ἐγγράφεται τὸ ποσὸν καὶ εἰς τὴν οἰκείαν στήλην τοῦ ἀριθμοῖσος γιον καὶ τοιουτορόπως εἰς τὸ τέλος μιᾶς οἰασδήποτε περιόδου (ἡμέρας, ἔβδομαδος, δεκαημέρου κτλ.) βεβαιούμεθα ἐκ τῆς ἴσοτητος τῶν στηλῶν χρεώσεως καὶ πιστώσεως, ὅτι τὰ ποσὰ μετεβολής

φέρθησαν δόρυφως κατά τὴν περίοδον ταύτην. Εἰς τὸ ἀριθμοῦσο-
ζύγιον μετὰ πᾶσαν δεκάδα ποσῶν ὑπάρχει ἀθροιστικὴ γραμμή,
διότι τοισυτοτρόπως διευκολύνονται αἱ ἀθροίσεις χάρις εἰς
τοὺς ὀλίγους προσθετέους.

‘Υποθέσωμεν ὅτι καταχωροῦμεν εἰς τὸ ἀριθμοῦσοζύγιον τὰς
πράξεις τοῦ Ἡμερολογίου ἀπὸ 7—25 Μαΐου (ἰδέ σελὶς 62—63)

Σελὶς Καθολ.	Χρέωσις	Σελὶς	Πίστωσις	Σελὶς	Χρέωσις	Σελὶς	Πίστωσις
2	1.000.000	1	1.000.000		2.741.039		2.741.039
3	100.000	2	300.000	9	39.262	4	39.262
6	200.000	5	457.642				
4	457.642	2	8.718				
7	8.718	5	572.953		2.780.301		2.780.301
4	572.953	2	92.642				
5	292.642	6	100.000				
2	32.658	8	100.000				
9	26.426	4	59.084				
10	50.000	2	50.000				
	2.741.039		2.741.039				

Εὖνόητον ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἀριθμοῦσοζυγίου εἶναι σχετική :

α) διότι πᾶν λάθος τοῦ Ἡμερολογίου ἐπαναλαμβάνεται καὶ
εἰς αὐτὸ

β) διότι δυνατὸν τὰ ἀθροίσματα νὰ εἶνε ἵσα, ἀλλ᾽ ἡ
καταχώρισις νὰ ἐγένετο εἰς ἄλλον λόγο μὸν ἀντὶ ἄλλου κτλ.

Κατεκρίθη χαρὰ λογιστῶν τὸ σύστημα τοῦτο, διότι αὐξά-
νει τὸν κόπον καὶ διότι πᾶσα αὐξῆσις κόπου γεννᾷ νέαν πιθα-
νότητα λαθῶν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Η'

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΠΡΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΓΕΝ. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

§ 45. Σκοπὸς καὶ μέσα τῆς ἐργασίας ταύτης.

I. **Πότε γίνεται.**—Ο ἔμπορος ὅποτεδήποτε θέλει καὶ ὑποχρεωτικῶς ἐκ τοῦ Νόμου (ἀρθρον 8 Ε. Ν.) εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους προσδιορίζει τὴν περιουσίαν του καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν του. Ἡ ὑποχρέωσις αὐτὴ πηγάζει καὶ ἐκ τῶν φιορολογικῶν νόμων (ἐπιτηδεύματος καὶ καθαρᾶς προσόδου). Κατ' ἔξαίρεσιν ἡ πρώτη χρῆσις δύναται νὰ εἰνε μακροτέρᾳ τοῦ ἔτους, οὐχὶ ὅμως πλέον τῶν 24 μηνῶν. Εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἡ ἔναρξις τῆς χρήσεως δύναται νὰ γίνῃ δροτερήποτε θέλομεν καὶ ἐπομένως κατ' ἀναλογίαν καὶ τὸ κλείσιμον αὐτῆς, δὲν ὑπάρχει δηλονότι ὁρισμένη ἡμέρα ὑποχρεωτικῆς συντάξεως τοῦ Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ.

II. **Ἀπογραφή.**—Πρὸς σύνταξιν τοῦ Γεν. Ἰσολογισμοῦ, ἀπεικονίζοντος τὴν πραγματικὴν περιουσιακὴν μας κατάστασιν, ἀπαιτεῖται νὰ γίνῃ προηγουμένως ἡ λεπτομερὴς ἀπογραφὴ τῆς περιουσίας καὶ ἰδίᾳ ἡ καταγραφὴ τῶν διαφόρων ἀξιῶν. Ἡ καταγραφὴ αὐτῇ εἴνε πολλάκις ἐπίπονος καὶ δύσκολος, πρέπει δὲ νὰ γίνεται μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας, διότι χρησιμεύει ὡς βάσις τοῦ καθορισμοῦ τῆς περιουσίας μας. Μεγάλαι ἰδίως δυσκολίαι γεννῶνται κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τῶν ἐμπορευμάτων, δταν ὑπάρχουν πολλὰ εἰδη καὶ ποιότητες καὶ προπαντὸς εἰς τὰ καταστήματα ψιλικῶν καὶ εἰδῶν πολυτελείας.

Ο λογιστὴς πρέπει νὰ δώσῃ τὴν κατεύθυνσιν, αὐτὸς νὰ ἐποπτεύσῃ διὰ τὴν καλὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὄδηγιῶν καὶ αὐτὸς νὰ ἐλέγξῃ τὰ πορίσματα τῆς καταγραφῆς. Κανῶν εἴνε δτι ὁ ὑπόλογος δὲν δύναται νὰ εἰνε καὶ ἀπογραφεύς, π. χ. ὁ ἀποθηκάριος δὲν δύναται νὰ κάμῃ τὴν ἀπογραφὴν τῆς ἀποθήκης, ἀλλ᾽ ἀπλῶς νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς βιοηθητικὸν ὅργανον.

‘Η ἀπογραφὴ πρέπει νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον, εἰ δυνατὸν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας, διότι καὶ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν ἐμποδίζει καὶ τοὺς ὑπαλλήλους καταπονεῖ καὶ πράξεις γίνονται μεταβάλλουσαι τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς (π. χ. ἀγοραὶ καὶ πωλήσεις ἐμπιτων).

III. Μερικαὶ ἀπογραφαὶ.—Ἐν τῇ πράξει εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς τὰς ὁποίας τηροῦνται ἀναλυτικοὶ λ)σμοὶ τῶν ἀξιῶν κατὰ ποσότητας καὶ κατ’ ἀξίαν,—πραγματοποιούμενης διὰ τῶν ὑπολοίπων καὶ τῆς λεγομένης «**διαιρεκοῦς ἀπογραφῆς**»—γίνονται μερικαὶ ἀπογραφαὶ κατὰ διάφορα διαστήματα, ὥστε νὰ περιττεύῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἡ καταμέτρησις δλων τῶν ἀξιῶν. Αἱ μερικαὶ αὗται ἀπογραφαὶ τῶν ἐμπορευμάτων εἰνεὶ ἀπαραίτητοι πρὸς ἔλεγχον τῶν ὑπολόγων καὶ ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα, ὅτι δὲν παρακωλύουν τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ διενεργοῦνται μετὰ περισσοτέρας ἀκριβείας.

IV. Προσωρινὸν Ἰσοζύγιον.—Καλεῖται οὕτω συνήθως ἡ λογιστικὴ κατάστασις τῶν λ)σμῶν ἡ συντασσομένη τὴν ἡμέραν τὴν ὡρισμένην πρὸς σύνταξιν τοῦ Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ. Τὰ ὑπόλοιπα τῶν λ)σμῶν τοῦ Προσωρινοῦ Ἰσοζυγίου ἐμφαίνουν τὴν κατάστασιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς αὕτη προκύπτει ἐκ τῶν λ)σμῶν. Ἐπομένως τὸ θεμελεῖωδες ἔργωτημα εἰνεὶ κατὰ πόσον τὰ χρεωστικὰ καὶ πιστωτικὰ ὑπόλοιπα τοῦ Προσωρινοῦ Ἰσοζυγίου συμφωνοῦν πρὸς τὴν πραγματικότητα. Ἐάν συμφωνοῦν, οὐδεμία ἔγγραφὴ γίνεται, ἐάν δὲν συμφωνοῦν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ κατάλληλος λογιστικὴ ἔγγραφή, ὥστε τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ νὰ εἰνεὶ σύμφωνον πρὸς τὴν πραγματικότητα.

V. Ἐτερα στοιχεῖα.—Ἐκτὸς τῆς ἀπογραφῆς καὶ τοῦ Προσωρινοῦ Ἰσοζυγίου χρησιμεύουν διὰ τὰς «**πράξεις τῆς ἀπογραφῆς**» αἱ καταστάσεις τῶν ἀναλυτικῶν λ)σμῶν, τὰ Δελτία τιμῶν τῶν διαφόρων ἐμπορευσίμων ἀξιῶν, αἱ ἐκθέσεις ἐκτιμήσεως (ἐπίπλων, ἐμπιτων κτλ.), τὰ ἔταιρικὰ συμβόλαια τὰ περιέχοντα διατάξεις σχετικὰς μὲ τὰς ἔγγραφὰς (π. χ. διατάξεις σχετικαὶ μὲ τὰς ἀπολήψεις, μὲ τὴν διανομὴν τῶν κερδοζημῶν κτλ.), αἱ ἔγγραφοι ἐντολαὶ τοῦ διαχειριστοῦ, τὰ ἀντίγραφα τῶν

λ)σμῶν τὰ ἀποστεήλόμενα παρὸν τῶν ἀνταποκριτῶν μας, τὰ συμφωνητικὰ μετὰ τρίτων (π. χ. συμφωνίαι σχετικαὶ μὲ δῶρα λόγῳ μεγάλων πωλήσεων κτλ.).

VI. Πορεία τῆς ἐργασίας.—Κατὰ ταῦτα αἱ ἐργασίαι πρὸς σύνταξιν τοῦ Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ—ῶστε οὗτος νὰ ἔμφανισῃ τὴν περιουσιακὴν μας κατάστασιν σαφῇ καὶ ἀκριβῇ διὰ μέσου λ)σμῶν συμφωνούντων πρὸς τὰ πραγματικὰ δεδόμενα—συνίστανται εἰς τὰ κατωτέρω :

α) νὰ καταρτίσωμεν τὴν λεπτομερῆ κατὰ ποσότητας καὶ κατ’ ἀξίαν ἀπογραφὴν τῶν διαφόρων πραγμάτων (ἔμπορευμάτων, ἐπίπλων κτλ.) τῆς ἐπιχειρήσεως

β) νὰ ἑκτιμήσωμεν τὰ διάφορα περιουσιακὰ πράγματα (π. χ. τὴν ἀξίαν τῶν Ἐπίπλων, τὴν φερεγγυότητα τῶν Χρεωστῶν μας κ.τ.λ.)

γ) νὰ παραβάλωμεν τὰ ὑπόλοιπα τῶν ἀντιστοίχων λ)σμῶν ἀξιῶν πρὸς τὰ δεδομένα τῆς ἀπογραφῆς καὶ νὰ τακτοποιήσωμεν τοὺς σχετικοὺς λ)σμούς, ὡστε νὰ συμφωνήσουν πρὸς τὰ πραγματικὰ δεδομένα

δ) νὰ τακτοποιήσωμεν τοὺς προσωπικοὺς λ)σμούς, ὡστε τὰ μὲν χρεωστικά των ὑπόλοιπα νὰ ἔμφανίζουν τὴν ἀξίαν τῶν ἀπαιτήσεών μας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συντάξεως τοῦ Γεν. Ἰσολογισμοῦ, τὰ δὲ πιστωτικά των ὑπόλοιπα τὴν ἀξίαν τῶν πρὸς τρίτους ὑποχρεώσεών μας

ε) νὰ τακτοποιήσωμεν τοὺς λ)σμούς τῶν ἔξοδων, ζημιῶν καὶ κερδῶν, ὡστε νὰ παρουσιάσουν τὰ μὲν χρεωστικά των ὑπόλοιπα τὰ πραγματικὰ ἔξοδα καὶ τὰς ζημίας τὰς βαρυνούσας τὴν λήξασαν χρήσιν, τὰ δὲ πιστωτικά των ὑπόλοιπα τὰ πραγματικῶς ἀνήκοντα εἰς τὴν λήξασαν χρήσιν κέρδη

στ) νὰ συγκεντρώσωμεν ἄπαντα τὰ ἔξοδα, ζημίας καὶ κέρδη εἰς τὸν λ)σμὸν «Γενικὰ Ἀποτελέσματα», ὡστε τὸ ὑπόλοιπόν του νὰ δείξῃ τὸ προκύψαν κέρδος ἢ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν τελικῶς ζημίαν, ἔξαλειφομένων συγχρόνως ἀπάντων τῶν λ)σμῶν ἔξοδων, ζημιῶν καὶ κερδῶν, οἱ

δποῖοι ώς μὴ ἐμφανιζόμενοι εἰς τὸν Ἰσολογισμὸν καλοῦνται «προσωρινοὶ λ)σμοί».

§ 46 Τακτοποίησις (*) τῶν προσωπ. λ)σμῶν

I. Τοκοφόροι Δ)σμοί.—[‘]Η πρώτη φροντὶς τοῦ λογιστοῦ εἶνε διακανονισμὸς τῶν λ)σμῶν τῶν τρίτων προσώπων, δύπολογισμὸς τῶν τόκων καὶ τὸ κλείσιμον τῶν τρεχ. λ)σμῶν, ἀντίγραφον τῶν δποίων στέλλει διὰ τὴν βεβαίωσιν ὅτι «ἔχουν καλῶς» εἰς τοὺς τρίτους. Ωσαύτως παραβάλλει τὰ ἀντίγραφα τὰ σταλέντα παρὰ τρίτων, βεβαιοῦ τὴν λῆψίν των καὶ τὸ «ἔχειν καλῶς».

1. Οἱ τοκοφόροι λ)σμοὶ τακτοποιοῦνται κατὰ τὴν ἀπογραφὴν διὰ τῶν ἑξῆς ἐγγραφῶν.

α) Ἐὰν οἱ τόκοι εἶνε ύπερ ήμῶν :

400	A. Ανδρέου Τόκοι	400
-----	---------------------------	-----

Τοιουτορρόπως εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην :

- 1) αὐξάνει τὸ τυχὸν χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ A. Ἀνδρέου
- 2) μειώνεται τὸ τυχὸν πιστωτικόν του ὑπόλοιπον.

β) Ἐὰν οἱ τόκοι εἶνε εἰς βάρος μας:

400	Τόκοι A. Ανδρέου	400
-----	---------------------------	-----

Εἰς τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν :

- 1) μειοῦται τὸ τυχὸν χρεωστικόν του ὑπόλοιπον.
- 2) αὐξάνει τὸ τυχὸν πιστωτικόν του ὑπόλοιπον.

2. Ἐὰν ἡ ἡμερομηνία τῆς συντάξεως τοῦ Ἰσολογισμοῦ δὲν εἶνε ἡ 30 Ιουνίου ἢ ἡ 31 Δ)βρίου — ἡμέραι καθωρισμέναι ὑπὸ τῆς ἐμπορικῆς συνηθείας διὰ τὴν σύνταξιν τῶν τοκοφόρων λ)σμῶν—καὶ δὲν θέλομεν νὰ μεταβάλωμεν τοὺς προσωπικούς μας λ)σμούς—ἴδιως ἐὰν εἶνε πολλοὶ—δυνάμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὸν λ)σμὸν τακτοποιήσεως. «Καταλογιστέοι Τόκοι»

(*) Τὰ ζητήματα τῆς τακτοποιήσεως ἀνεπτύχθησαν καὶ κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς λειτουργίας ἔκαστου λ)σμοῦ, ἥδη δὲ ἐπαναλαμβάνονται διὰ νὰ λάβῃ ὁ σπουδαστής πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς σπουδαιοτάτης αὐτῆς ἐργασίας πρὸς σύνταξιν τοῦ Ἰσολογισμοῦ.

ἢ «Χρεωπιστωταιὶ τόκων». Εἰς τὴν α' περίπτωσιν, καθ' ἡν οἱ τόκοι εἰνε εἰς δφελός μας θὰ καταχωδίσωμεν τὴν ἑῆς ἐγγραφήν:

400 Χρεωπιστωταιὶ Τόκων | Τόκοι

400

καὶ ἀντιθέτως, ἐὰν οἱ τόκοι εἰναι εἰς βάρος μας:

400

Τόκοι | Χρεωπιστωταιὶ Τόκων 400

Ἐὰν δὲ Α. Ἀνδρέου εἰναι χρεώστης, θὰ παραμένῃ μὲ τὴν ἀρχικήν του ἀξίαν εἰς τὸν Ἰσολογισμὸν καὶ εἰς μὲν τὴν α' περίπτωσιν δὲ λ)σμὸς «Καταλογιστέοι Τόκοι» ἢ «Χρεωπιστωταιὶ Τόκων» εἶνε συμπληρωματικὸς προσωπικὸς λ)σμὸς τακτοποιήσεως, εἰς δὲ τὴν β' περίπτωσιν ἀντίστοιχος προσωπικὸς λ)σμὸς τακτοποιήσεως· ἀντιθέτως ἐὰν δὲ Α. Ἀνδρέου εἶνε πιστωτής μας.

II. Δ)σμοὶ εἰς ξένον νόμισμα.—Διὰ τῶν χρεωπιστώσεων ἐπιζητεῖται νὰ ἐμφανισθοῦν εἰς τὸν Γενικὸν Ἰσολογισμὸν αἱ ἀπαιτήσεις καὶ ὑποχρεώσεις εἰς ξένον νόμισμα μὲ τὴν τρέχουσαν ἀξίαν. Πρὸς τοῦτο πολλαπλασιάζομεν τὸ εἰς ξένον νόμισμα ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ ἐπὶ τὴν τρέχουσαν τιμὴν τοῦ ξένου νομίσματος. Τὸ γινόμενον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τούτου ἀλλοτε ἴσονται μὲ τὸ ὑπόλοιπον εἰς δραχμὰς τοῦ λ)σμοῦ καὶ ἀλλοτε εἰνε διάφορον, διότε προκύπτει τὸ ζήτημα τοῦ διακανονισμοῦ τῆς νομισματικῆς διαφορᾶς, ἢ δποία ἢ εἶνε ὑπὲρ ἡμῶν ἢ εἶνε εἰς βάρος μας.

Α) Ἐὰν ἡ νομισμ. διαφορὰ εἶνε ὑπὲρ ἡμῶν θὰ καταχωριθῇ ἢ ἑῆς πρᾶξις, ὥστε

1) ν' αὐξηθῇ τὸ τυχὸν χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ προσωπικοῦ λ)σμοῦ καὶ

2) νὰ μειωθῇ τὸ τυχὸν πιστωτικὸν ὑπόλοιπον.

1.000   Α. Ανδρέου | Νομισμ. διαφοραὶ 1.000

Ἡ ἐγγραφὴ αὗτη γίνεται εἰς τὰς ἑῆς τρεῖς περιπτώσεις:

α) ἐὰν τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον εἰς δρχ. εἶνε μικρότερον τῆς σημερινῆς ἀξίας τῆς ἀπαιτήσεώς μας εἰς ξένον νόμισμα π.χ. τὸ χρεωστ. ὑπόλοιπον τοῦ Α. Ἀνδρέου εἶνε φρ. 1.000 ἢ τοι δρχ. 3.000, ἐνῶ ἢ ἀξία τοῦ φρ. εἶνε 4 δρχ. καὶ ἐπομένως ἢ σημερινὴ ἀξία τῆς ἀπαιτήσεώς μας εἶνε (1.000×4) δρχ. 4.000.

β) ἐὰν τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον εἰς δρχ. εἶνε μεγαλύτερον λογιστικὴ

τῆς σημερινῆς ἀξίας τοῦ χρέους μας εἰς ξένον νόμισμα, ὡς π.χ. τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τοῦ Α. Ἀνδρέον εἶνε φρ. 1 000, ἦτοι δρχ. 5.000, ἐνῷ ἡ ἀξία τοῦ φρ. εἶνε 4 δρχ. καὶ ἐπομένως ἡ σημερινὴ ἀξία τοῦ χρέους μας εἶνε (1.000×4) δρχ. 4.000.

γ) ἐὰν δὲ λ)σμὸς ἔχῃ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον εἰς ξένον νόμισμα καὶ πιστωτικὸν εἰς δρχ., ὅπότε ἡ διαφορὰ ὑπὲρ ἡμῶν ἵσονται μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου καὶ τῆς τρεχούσης ἀξίας τῆς ἀπαιτήσεώς μας, π.χ. δ. Α. ὅφείλει 1.000 fr. ἀξίας 3.200 δρχ. καὶ δὲ λ)σμός του ἔχει πιστωτικὸν ὑπόλοιπον 150 δραχ., ὅπότε ἡ νομισματικὴ ὑπὲρ ἡμῶν διαφορὰ εἶνε ($3.200 + 150$) δραχμὰς 3.350.

Β) Ἐὰν ἀντιθέτως ἡ νομισματικὴ διαφορὰ εἶνε εἰς βάρος μας, θὰ καταχωρηθῇ ἡ ἔξης πρᾶξις, ὥστε

- 1) νὰ μειωθῇ τὸ τυχὸν χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ
- 2) νὰ αὔξηθῇ τὸ τυχὸν πιστωτικὸν ὑπόλοιπον

1.000   **Νομισμ. Διαφοραὶ | Β. Βασιλείου**   1.000

· Ή ἐγγραφὴ αὕτη γίνεται εἰς τὰς ἔξης τρεῖς περιπτώσεις :

α) ἐὰν τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον εἰς δρχ. εἶνε μεγαλύτερον τῆς σημερινῆς ἀξίας τῆς ἀπαιτήσεώς μας εἰς ξένον νόμισμα. Π. χ. τὸ χρεωστ. ὑπόλοιπον τοῦ Β. Βασιλείου εἶνε φρ. 1.000, ἦτοι δρχ. 5.000, ἐνῷ ἡ ἀξία τοῦ φρ. εἶνε δρχ. 4 καὶ ἐπομένως ἡ σημερινὴ ἀξία τῆς ἀπαιτήσεώς μας εἶνε (1.000×4) δρ. 4.000.

β) ἐὰν τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον εἰς δρχ. εἶνε μικρότερον τῆς σημερινῆς ἀξίας τοῦ χρέους μας εἰς ξένον νόμισμα, π. χ. τὸ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον τοῦ Β. Βασιλείου εἶνε φρ. 1.000, ἦτοι δρχ. 3.000, ἐνῷ ἡ ἀξία τοῦ φρ. εἶνε 4 δρχ. καὶ ἐπομένως ἡ σημερινὴ ἀξία τοῦ χρέους μας εἶνε (1.000×4) δρχ. 4.000.

γ) ἐὰν δὲ λ)σμὸς ἔχῃ πιστωτ. ὑπόλοιπον εἰς ξένον νόμισμα καὶ χρεωστικὸν εἰς δρχ., ὅπότε ἡ εἰς βάρος μας νομισματικὴ διαφορὰ ἵσονται μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου καὶ τῆς ἀξίας τοῦ εἰς ξένον νόμισμα χρέους μας.

Ἐὰν παραστήσωμεν διὰ τοῦ γράμματος X τὸ χρεωστικὸν εἰς δρχ. ὑπόλοιπον, διὰ τοῦ Π., τὸ πιστωτικὸν εἰς δρ. ὑπόλοιπον, διὰ τοῦ Α τὴν τρέχ. ἀξίαν τοῦ εἰς ξένον νόμισμα ὑπολοίπου καὶ διὰ τοῦ Δ τὴν νομισματικὴν διαφοράν, δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν τινάς.

έξης τῶν ἄνω περιπτώσεων παραστατικοὺς τύπους :

$X = A$ καὶ $\Pi = A$, δόποτε δὲν ὑπάρχει νομισματικὴ διαφορὰ
 $X < A$ καὶ $\Pi < A$, » ἡ νομισμ. διαφορὰ εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν
 $X > A$ καὶ $\Pi > A$, » » » » » εἰς βάρος μας

Ἐπομένως μετὰ τὴν λογιστικὴν τακτοποίησιν θὰ ἔχωμεν :

$X + \Delta = A$, $\Pi - \Delta = A$, $X - \Delta = A$, $\Pi + \Delta = A$

Ἐὰν οἱ λ)σμοὶ τηροῦνται κατὰ τὸ σύστημα τοῦ λογιστικοῦ ίσοτίμου, θὰ καταχωρηθοῦν αἱ ἔξης χρεωπιστώσεις, ὥστε, χωρὶς νὰ θιχθοῦν οἱ εἰς ἔνον νόμισμα λ)σμοί, νὰ ἐμφανισθοῦν αἱ ἀπαιτήσεις καὶ τὶς χρέεις εἰς τὴν σημερινήν των ἀξίαν.

α) Ἐὰν ἡ νομισματικὴ διαφορὰ εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν :

37.620 Διακ. λ)σμῶν εἰς Ξ. Ν. | Νομισμ. Διαφορ. 37.620

β) Ἐὰν ἀντιθέτως ἡ νομισμ. διαφορὰ εἶναι εἰς βάρος μας :

37.620 Νομισματ. Διαφοραὶ | Διακ. λ) εἰς Ξ. Ν. 37.620

‘Ο λ)σμὸς «Διακανόνισις λ)σμῶν εἰς ἔνον νόμισμα» εἶναι ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως συμπληρωματικὸς ἢ ἀντίστοιχος προσωπικὸς λ)σμὸς τακτοποιήσεως.

III. Ἀναγωγὴ ἀπαιτήσεων καὶ λρεῶν.—Ἐὰν θέλωμεν, δυναμέθα ν’ ἀναγάγωμεν εἰς τὴν σημερινήν ἀξίαν καὶ τοὺς εἰς δραχμὰς λ)σμοὺς τῶν ἀπαιτήσεων καὶ χρέων μας (εἴτε ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀνοικτῶν λ)σμῶν μὲν ὧδισμένην λῆξιν, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφὴν γραμματίων καὶ συν)κῶν) καταχωροῦντες τὴν ἔξης ἔγγραφήν :

α) Ἐὰν οἱ τόκοι εἶναι εἰς βάρος μας :

X Τόκοι | Ἀναγωγὴ τρεχ. λ)σμῶν X

β) Ἐὰν οἱ τόκοι εἶναι εἰς δΦελός μας :

X Ἀναγωγὴ τρεχ. λ)σμῶν | Τόκοι X

‘Ο λ)σμὸς «Ἀναγωγὴ τρεχ. λ)σμῶν εἰς τὴν σημερινήν των ἀξίαν» εἶναι λ)σμὸς τάξεως (συμπληρωματικὸς ἢ ἀντίστοιχος ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως).

‘Η πρᾶξις αὕτη τῆς ἀναγωγῆς δὲν συνειθίζεται εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, ἔχει δομῶς σημασίαν εἰς τὰς τραπεζικὰς ἐπιχειρήσεις, δπου εἶναι μεγάλα τὰ ποσὰ τῶν ἀπαιτήσεων καὶ

τῶν χρεῶν. Λόγῳ τῶν δυσχερειῶν τῆς ἀναγωγῆς δύναται αὗτη νὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον προκειμένου περὶ τῶν γραμματίων εἰσπρακτέων, διὰ νὰ ἀναχθῇ τὸ Χαρτοφυλάκιον εἰς τὴν πραγματικήν του ἀξίαν.

IV. Ἐκτίμησις τῶν ἀπαιτήσεων.—°Ο διευθύνων τὴν ἐπιχείρησιν, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ λογιστοῦ, πρέπει νὰ μελετήσῃ τὴν κίνησιν τῶν χρεωστικῶν προσωπικῶν λ)σμῶν καὶ τὰ ὑπόλοιπά των καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχουσῶν πληροφοριῶν νὰ συντάξῃ πίνακα τῶν ἀσφαλῶν, ἐπισφαλῶν καὶ ἀνεπιδέκτων εἰσπράξεως ἀπαιτήσεων, καθορίζων συνάμα τὸ ποσοστὸν τῆς πιθανῆς καὶ βεβαίας ζημίας ἐξ ἐκάστου ἐπισφαλοῦς καὶ ἀναξιοχρέου διφειλέτου. °Οταν οἱ λ)σμοὶ εἰνε πολλοὶ καὶ δὲν ὑπάρχουν ἀκριβῆ στοιχεῖα ἐκτιμήσεως, ἀρκοῦνται εἰς τὴν πρᾶξιν νὰ θεωροῦν ὡς ἐπισφαλὲς ποσὸν ἐν τόσον τοῖς ἔκατὸν καὶ σχηματίζουν ισόποσον πρόβλεψιν. Μετὰ ταῦτα ὁ λογιστὴς α) θὰ καταχωρίσῃ τὴν ἑξῆς ἐγγραφὴν πρὸς διαχωρισμὸν τῶν διαφόρων κατηγοριῶν τῶν χρεωστῶν :

35.850	Ἐπισφαλεῖς	Χρεωσταὶ	60.460
24.610	Αναξιοχρεοὶ		

Μεταφορὰ τῶν λ)σμῶν ὡς ἡ σχετικὴ κατάστασις :

β) Ωσαύτως θὰ καταχωρίσῃ τὴν ἐγγραφὴν τῆς πιθανῆς ζημίας ἐκ τῶν ἐπισφαλῶν ὡς ἑξῆς :

21.350	Ζημίαι Χρεωστῶν Προβλ. δι' Ἐπισφ.	21.350
--------	-------------------------------------	--------

A. A.	ἐπὶ	16.000	πιθανὴ ζημία	9.500
B. B.	>	10.000	> >	7.000
Γ. Γ.	>	9.850	> >	4.850

γ) Μεθ' ὁ θὰ καταχωρίσῃ τὴν βεβαίαν ζημίαν ἐκ τῶν Αναξιοχρέων διφειλετῶν

22.610	Ζημίαι Χρεωστῶν Αποσβ. ἀναξιοχρ.	22.610
--------	------------------------------------	--------

Δ. Δ.	ἐπὶ	14.610	δριστικὴ ζημία	12.610
E. E.	>	10.000	> >	10.000

Οἱ λ)σμοὶ «Προβλέψεις διὰ πιθανὰς ζημίας ἐξ Ἐπισφαλῶν Χρεωστῶν» καὶ «Απόσβεσις Ζημιῶν Ἀναξιοχρέων Ὁφειλέ-

τῶν εἰνε ἀντίστοιχοι λ)σμοὶ τάξεως, ἐμφανιζόμενοι ἐν τῷ Πα-
θητικῷ μὲ τὸν σκοπὸν τῆς μειώσεως τῆς ὀνομαστικῆς ἄξειας τῶν
ἐπισφαλῶν καὶ ἀναξιοχρέων, τῆς ἀναγραφομένης διὰ λόγους
πληροφοριακοὺς ἐν τῷ Ἐνεργητικῷ.

§ 48. Τακτοποίησις τῶν λ)σμῶν δέξιῶν.

I. Συμφωνία δπογραφῆς καὶ ψπολοίπων.—Ἐν περιπτώσει συμφωνίας ἀπογραφῆς καὶ ὑπολοίπου τοῦ ἀντιστοίχου λ)σμοῦ ἀξίας οὐδεμίᾳ ἐγγραφὴ γίνεται, ἐν περιπτώσει δὲ ἀσυμφωνίας πρέπει νὰ καθορισθῇ ἡ διαφορὰ καὶ νὰ ἀνευρεθῇ ἡ αἰτία, διότι δυνατὸν νὰ πρόκειται περὶ λάθους κατὰ τὴν καταγραφὴν ἢ ἀντιδέτως περὶ διαφορᾶς, ἡ ὅποια δέον νὰ τακτοποιηθῇ διὰ λογιστικῆς ἐγγραφῆς εἴτε εἰς βάρος τοῦ ὑπολόγου (π. χ. τοῦ ταμίου, ἀποθηκαρίου κτλ.), εἴτε εἰς βάρος ἢ ὅφελος τῆς ἐπιχειρήσεως (π. χ. ὑποτίμησις ἢ ἀνατίμησις ἐμπ)τος).

II. Ο λ)σμδς «Ταμείον». — Ἡ καταμέτρησις τῶν μετρητῶν ἐν τῷ Ταμείῳ πρέπει νὰ δώσῃ ποσόν ίσον πρὸς τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ «Ταμείον». ἄλλως ὑπάρχει διαφορά, ή δποία πρέπει νὰ τακτοποιηθῇ.

α) Έὰν ἡ διαφορὰ εἰνε πλεόνασμα, ἐστω 1.000 δρχ. Θὰ καταχωρηθῇ ἡ ἔξῆς πρᾶξις:

1.000 Ταμείον | Πλεονασμ. Ταμείου 1.000
αὗξανομένου τοιουτοτρόπως τοῦ χρεωστ. ὑπολοίπου τοῦ λ)σμοῦ

β) έαν ή διαφορά είνε ἔλλειμμα, γεννᾶται τὸ ἐρώτημα ποιον ἐπιβαρύνει

1) ἐὰν εἶνε εἰς βάρος τοῦ Ταμίου :

1.000 Χρεώσται | Ταμείον 1.000

2) έὰν εῖνε εἰς βάρος τῆς ἐπιχειρήσεως:

1.000 Ταμ. Ἐλλείμματα | Ταμεῖον 1.000
μειουμένου τοιουτορόπως τοῦ χρεωστ. ὑπολοίπου τοῦ λ)σμοῦ.

III. «*Ο λαγκάς Ευπορεύματα*». — Προκειμένου περὶ τοῦ

• λ)σμοῦ τούτου παρουσιάζονται τὰ ἐξῆς ζητήματα:

1) Ἡ καταμέτρησις τῶν ἐμπορευμάτων πρέπει νὰ δώ-

ση ποσὸν ἵσον πρὸς τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ «Ἐμπορεύματα» ἀλλως ὑπάρχῃ διαφορά, ἡ ὅποια πρέπει νὰ τακτοποιηθῇ ὡς ἀνωτέρῳ διὰ τῶν λογαριασμῶν «Ἐλλείμματα ἀποθήκης» ἢ «Πλεονάσματα ἀποθήκης» καὶ εἰς πίστωσιν ἡ εἰς χρέωσιν τοῦ λ)σμοῦ «Ἐμπορεύματα».

2) Ἐὰν δὲ λ)σμὸς «Ἐμπ)τα» εἶχεν ὑποδιαιρεθῆ εἰς τοὺς λ)σμοὺς «Ἀγοραί, Πωλήσεις, Ἐξοδα παραλαβῆς» κτλ., δέον οὕτοι νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς τὸν γενικὸν λ)σμὸν «Ἐμπορεύματα», δοστις θὰ συμπεριλάβῃ καὶ θὰ ἐμφανίσῃ τὴν δλην κίνησιν τὴν σχετικὴν μὲ τὰς πράξεις ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων.

3) Ἐὰν δὲ λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα» ἐπιστώνετο μὲ τὴν ἀξίαν τῆς πωλήσεως τῶν πωλουμένων, πρέπει νὰ τακτοποιηθῇ, ὥστε τὸ χρεωστικόν του ὑπόλοιπον νὰ δεικνύῃ τὴν ἀξίαν τῶν ἀπωλήτων ἐμπορευμάτων.

Πρὸς τοῦτο θὰ γίνῃ ἡ ἔξῆς ἐγγραφή :

α) Ἐὰν ὑπάρχῃ κέρδος

X   'Ἐμπορεύματα | Ἀποτελ. ἐμπ)των   X

β) ἐὰν ὑπάρχῃ ζημία

X   'Ἀποτελ. ἐμπ)των | Ἐμπορεύματα   X

Τὸ κέρδος ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων ἰσοῦται :

α) μὲ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς μεγαλυτέρας ἀξίας τῶν ἀπωλήτων καὶ τοῦ μικροτέρου χρεωστικοῦ ὑπολοίπου

β) μὲ τὸ ποσὸν τοῦ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἀπωληταὶ ἐμπορεύματα

γ) μὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ πιστωτικοῦ ὑπολοίπου καὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀπωλήτων, ἐὰν ὑπάρχουν τοιαῦτα.

Ἡ ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων ζημία ἰσοῦται :

α) μὲ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς μικροτέρας ἀξίας τῶν ἀπωλήτων καὶ τοῦ μεγαλυτέρου χρεωστικοῦ ὑπολοίπου

β) μὲ τὸ ποσὸν τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἀπωληταὶ.

Ἐὰν παραστήσωμεν διὰ X τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον, διὰ Π τὸ πιστωτικόν, διὰ A τὴν ἀξίαν τῶν ἀπωλήτων, διὰ K τὸ κέρδος καὶ διὰ Z τὴν ζημίαν, θὰ ἔχωμεν τοὺς ἔξῆς τύπους :

- α) κέρδονς : $X < A = K, P = K, P + A = K.$
 β) ζημίας : $X > A = Z.$
 γ) ουδενὸς ἀποτελέσματος : $X = A = O.$

Ἐπομένως πρός τακτοποίησιν τοῦ λ) σμοῦ πρέπει :

α) νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν χρέωσιν τὸ κέρδος — ἀφοῦ δὲν δυνάμεθα λογιστικῶς νὰ τὸ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὴν πίστωσιν, εἰς τὴν δποίαν ἔχει προστεθῆ μετὰ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας τοῦ πωληθέντος ἐμπορεύματος

β) νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν πίστωσιν τὴν ζημίαν — ἀφοῦ εἰς αὐτὴν κατεχωρήθη ἡ ἀξία πωλήσεως, ἥτις εἶνε μικρότερα τῆς ἀρχικῆς ἀξίας τοῦ πωληθέντος ἐμπορεύματος.

4. Δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας καὶ τῆς τρεχούσης ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων· ἐὰν θέλωμεν νὰ ἐμφανίσωμεν εἰς τὸν Ἰσολογισμὸν τὴν διαφορὰν ταύτην, καταχωροῦμεν τὴν ἑξῆς πρᾶξιν :

α) Ἐάν ὑπάρχῃ ὑπερτίμησις :

100.000 Ἀνατίμησις ἐμπ)τῶν | Ἐλπιζόμ. Κέρδη 100.000

Ἄμφοτεροι οἱ λ) σμοὶ εἶνε τάξεως, ὁ μὲν πρῶτος συμπληθώματικὸς τοῦ λ) σμοῦ «Ἐμπ)τα», ὁ δὲ δεύτερος ἀντίστοιχος τοῦ πρώτου.

β) Ἐάν ὑπάρχῃ ἀντιθέτως ὑποτίμησις :

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην καταχωροῦμεν τὴν ἑξῆς πρᾶξιν, δεδομένου ὅτι ἡ φρόνησις ἐπιβόλλει νὰ λάβωμεν σχετικὰ μέτρα, ἔστω καὶ ἀνὴρ η ζημία πραγματοποιηθῇ εἰς τὸ μέλλον.

100.000 Ζημίαι ὑποτίμησεως | Προβλέψ. ἐμπ)τῶν 100.000

Ο λ) σμὸς «Προβλέψεις δι’ ἐνδεχομένην ὑποτίμησιν ἐμπ)τῶν» εἶνε ἀντίστοιχος λ) σμὸς τακτοποιήσεως τοῦ λ) σμοῦ «Ἐμπορεύματα». Τοιουτοῦ πρώτως ἐμφανίζονται εἰς τὸν Ἰσολογισμὸν ἐμπορεύματα, μὲ τὴν ἀρχικὴν ἀξίαν, ἡ δποία εἶνε ἀνωτέρα τῆς τρεχούσης. Ταύτην εὑρίσκομεν ἀφαιροῦντες τὸ ποσὸν τοῦ λ) σμοῦ «Προβλέψεις κτλ.» ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ λ) σμοῦ «Ἐμπ)τα».

IV. Ἔπιπλα, Σκεύη καὶ Σκελετά.—Ως ἀνεπτύχθη ἥδη εἰς τὴν § 29 ἐδ. IV, τὰ πράγματα ταῦτα χρησιμοποιούμενα παγίως εἰς τὴν ἐπιχείρησιν φθείρονται καὶ χάνουν μέρος ἡ καὶ τὸ

δόλον τῆς ἀξίας των. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας καὶ τῆς σημερινῆς καιλεῖται «ἀπόσβεσις», ἢ ὅποια καταχωρεῖται

α) ως ἄμεσος, διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ οἰκείου λ)σμοῦ:

5.000 Ἐκπτώσεις Ἐπίπλων | Ἐπιπλα 5.000
μειούμένου τοιουτόροπως τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου τοῦ λ)σμοῦ
«Ἐπιπλα».

β) ως ἔμμεσος διὰ, χρησιμοποιήσεως λ)σμοῦ τακτοποιήσεως
5.000 Ἐκπτώσεις Ἐπίπλων | Ἀπόσβεσ. Ἐπίπλων 5.000
δύοτε δὲν μεταβάλλεται ἡ ἀρχικὴ ἀξία τῶν Ἐπίπλων, ἀλλ’ ἀντιστοίχως δημιουργεῖται λ)σμὸς τάξεως ἐν τῷ Παθητικῷ. Ὁ τρόπος οὗτος εἶναι δὲ δρυθώτερος καὶ εἶναι δὲ ἐφαρμοζόμενος συνήθως ἐν τῇ πράξει διότι, γνωρίζειν καὶ τὴν ἀρχικὴν ἀξίαν τῶν Ἐπίπλων καὶ τὴν γενομένην ἀπόσβεσιν καὶ ἐπομένως καὶ τὴν ἀποδιδούμενην σήμερον εἰς τὰ Ἐπιπλα ἀξίαν.

§ 49. Τακτοποίησις λ) Ἐξόδων, Ζημιῶν καὶ Κερδῶν.

I. Προπληρωθέντα ἔξοδα καὶ Πληρωτέα.—Δύο περιπτώσεις δύνανται νὰ παρουσιασθῶσι κατὰ τὴν ἀπογραφὴν σχετικῶς μὲ τὴν τακτοποίησιν τῶν ἔξόδων :

α) "Ἐξοδα ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐπομένην χρήσιν καὶ προπληρωθέντα κατὰ τὴν τρέχουσαν, π. χ. πληρωμὴ ἐνοικίου Δ)βρίου—Φ)βρίου ἐκ δρ. 30.000, ἐνῷ ἡ χρῆσις λήγει τὴν 31 Δ)βρίου. Δεδομένου δτι μὲ τὰς 30.000 δρ. ἐπεβαρύνθη ἥδη ὁ λ)σμὸς «Ἐνοίκια», πρὸς τακτοποίησιν τούτου θὰ καταχωρηθῇ ἡ ἔξης πρᾶξις :

20.000 Προπληρωθ. Ἐξοδα | Ἐνοίκια 20.000

Οὕτω μειοῦται τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ «Ἐνοίκια», ὅπερ τοῦ λοιποῦ δεικνύει τὸ ποσὸν τὸ ἐπιβαρύνον τὴν λήξασαν χρῆσιν.

β) "Ἐξοδα ἀνήκοντα εἰς τὴν λήξασαν χρήσιν, τὰ δοιά θὰ πληρωθοῦν εἰς τὴν ἐπομένην, π. χ. ὀφειλόμενοι φόροι Δημοσίου 16.564 δρ. Τὸ πυσὸν τοῦτο πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν λήξασαν χρῆσιν καὶ δχι τὴν ἐπομένην, καθ’ ἣν θὰ πληρωθῇ πρὸς τοῦτο καταχωρεῖται ἡ ἔξης πρᾶξις :

16.564 Φόροι Δημοσίου | Πληρωτέα Ἐξοδα 16.564

Τοιουτορόπως τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ «Φόροι Δημοσίου» δεικνύει τοὺς βεβαιωθέντας εἰς βάρος τῆς ληξάσης χρήσεως φόρους, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἐπληρώθησαν ἢ οὔτι.

II. Κέρδη εἰσπρακτέα καὶ ἐπομ. χρήσεως.—Προκειμένου περὶ τῶν κερδῶν ἡ αὐτὴ ὁσαύτως ἀρχὴ ἴσχυει, ἵτοι νὰ καταχωρηθοῦν εἰς τὴν λήξασαν χρῆσιν μόνον τὰ κέρδη τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτήν. Ἐπομένως δύο περιπτώσεις δύνανται νὰ παρουσιασθοῦν:

α) κέρδη ἀνήκοντα εἰς τὴν λήξασαν χρῆσιν, τὰ δποῖα δόμως θὰ εἰσπραχθοῦν εἰς τὴν ἐπομένην π. χ. ἐδανείσαμεν δρχ. 100.000 ἐπὶ τόκῳ 6 ο) δι' 6 μῆνας λήγοντας τὴν 31 Ἰανουαρίου· ἐπομένως δὲ τόκος τῶν 6 μηνῶν—δεδομένου ὅτι ἡ χρῆσις λήγει τὴν 31 Δ)βρίου—ἀνήκει εἰς τὴν λήξασαν χρῆσιν. Πρὸς τακτοποίησιν θὰ καταχωρίσωμεν τὴν ἑξῆς πρᾶξιν :

2.500	Εἰσπρακτέα Κέρδη Τόκοι	2.500
-------	---------------------------------	-------

Τοιουτρόπως αὗξάνει τὸ ὑπόλοιπον τῶν πιστωτικῶν τόκων μας καὶ δημιουργεῖται δὲ λ)σμὸς τάξεως «Εἰσπρακτέα Κέρδη» ἐν τῷ Ἐνεργητικῷ.

β) κέρδη πραγματοποιηθέντα κατὰ τὴν λήξασαν χρῆσιν καὶ ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐπομένην, π. χ. ἐδανείσαμεν τὴν 1 Ὁκτωβρίου 100.000 δρχ. δι' 6 μῆνας καὶ προεισεπράξαμεν τὸν τόκον ἐκ δρχ. 3.000. Δεδομένου ὅτι τὸ δάνειον λήγει τὴν 31 Μαρτίου καὶ ἡ χρῆσις κλείει τὴν 31 Δ)βρίου, πρέπει νὰ τακτοποιήσωμεν τοὺς λ)σμοὺς διὰ τῆς κάτωθι ἐγγραφῆς.

1.500	Τόκοι Προεισπρ. Κέρδη	1.500
-------	--------------------------------	-------

Τοιουτορόπως μειοῦται τὸ ὑπόλοιπον τῶν πιστωτικῶν τόκων μας ἥτις αὗξάγει τὸ ποσὸν τῶν χρεωστικῶν τόκων καὶ δημιουργεῖται δὲ λ)σμὸς τάξεως «Προεισπραχθέντα Κέρδη» ἐν τῷ Παθητικῷ.

III. Ζημίαι δφειλόμεναι καὶ ἐπομ. χρήσεως.—Ωσαύτως προκειμένου περὶ τῶν ζημιῶν δύο περιπτώσεις κατὰ τὴν ἀπογραφὴν παρουσιάζονται :

α) ζημίαι αἱ δποῖαι ἐπραγματοποιηθησαν κατὰ τὴν λήξασαν χρῆσιν, ἐνῷ ἀνήκουν εἰς τὴν ἐπομένην π. χ. ἐδανεί-

συνημεν τὴν 1 Δ)βρίου καὶ προεπληρώσαμεν διὰ τόκον μιᾶς ἑξαμηνίας δρ. 3.00. Κανονικῶς ἡ λήξασα χρῆσις δέον νὰ ἐπιβαρυνθῇ μόνον μὲ 2.500 καὶ πρὸς τακτοποίησιν καταχωρεῖται ἡ ἔξης πρᾶξις :

2.500 Ζημίαι ἐπομ. χρήσεως | Τόκοι 2.500

Τοιουτορρόπως μειοῦνται οἱ τόκοι κατὰ τὸ πόσον τὸ ἀνήκον εἰς τὴν ἐπομένην χρῆσιν καὶ δημιουργεῖται ὁ λ)σμὸς τάξεως «Ζημίαι ἐπομένης χρήσεως» (ἢ Προπληρωθεῖσαι ζημίαι) ἐν τῷ Ἐνεργητικῷ.

β) Ζημίαι αἱ ὅποιαι ἀνήκουν εἰς τὴν λήξασαν χρήσιν καὶ θὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς τὴν ἐπομένην π.χ. ἐδανείσθημεν τὴν 1 Ὁκτωβρίου καὶ ὀφείλομεν νὰ πληρώσωμεν διὰ τόκον εἰς τὸ τέλος τῆς ἑξαμηνίας δρ. 3.000· συνεπῶς πρὸς τακτοποίησιν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνωμεν τὴν λήξασαν χρῆσιν μὲ 1.500, ἥτοι μὲ τὸν τόκον ἀπὸ 1 8)βρίου μέχρι 31 Δ)βρίου.

1.500 Τόκοι | Ὁφειλόμενοι Τόκοι 1.500

Τοιουτορρόπως αὐξάνει τὸ πυσὸν τῶν τόκων τῆς ληξάσης χρήσεως καὶ ἀπαλλάσσεται ἡ ἐπομένη χρῆσις τοῦ βάρους ἐκ τόκων μὴ ἀνηκόντων εἰς αὐτήν.

§ 50. Ἰσοζύγιον Ἀπογραφῆς

Συγκέντρωσις ἀποτελεσμάτων καὶ διανομή.

I. **Ισοζύγιον Ἀπογραφῆς.**—Μετὰ τὸν ἐκτεθέντα διακανονισμὸν τῶν λογαριασμῶν πρὸς εὐκολίαν συντάσσομεν Ἰσολογισμὸν καλούμενον «Ισοζύγιον Ἀπογραφῆς», τὸ ὅποιον διαφέρει τῶν περιοδικῶν Ἰσολογισμῶν α) διὰ τῶν νέων λ)σμῶν οὐσίας, οἱ ὅποιοι ἐνεφανίσθησαν κατὰ τὰς πρᾶξεις τῆς ἀπογραφῆς (προσωπικῶν καὶ ἀξιῶν) β) διὰ τῶν νέων λ)σμῶν τάξεως καὶ γ) διὰ τῶν νέων λ)σμῶν ἀποτελεσμάτων.

Ο Ἰσολογισμὸς οὗτος γίνεται ἵνα βεβαιωθῶμεν, ὅτι αἱ νέαι πρᾶξεις τῆς ἀπογραφῆς κατεχωρήθησαν ὁρθῶς καὶ ἵνα ἔχωμεν πρὸ διφθολμῶν ὅλους τοὺς λ)σμοὺς ἔξοδων, ζημιῶν καὶ κερδῶν, πρὸς μεταφορὰν αὐτῶν εἰς τὸν λ)σμὸν «Γενικὰ Ἀποτελέσματα». Ἐν τῇ πρᾶξι οἱ ἔμπειροι λογισταὶ θεωροῦν

φιττὸν κόπον τὴν σύνταξιν τοῦ Ἰσολογισμοῦ Ἀπογραφῆς, ὃ δοποῖος ἐνδείκνυται ἀπολύτως διὰ τοὺς ἀπείρους λογιστάς.

II. **Συγκέντρωσις Ἐξόδων καὶ Ζημιῶν.**—Μετὰ ταῦτα προβαίνομεν εἰς τὴν συγκέντρωσιν ὅλων τῶν λ)σμῶν τῶν Ἐξόδων καὶ Ζημιῶν, τοὺς δοποίους μεταφέρομεν εἰς τὸν γενικὸν λογ)σμὸν «Γενικὰ Ἀποτελέσματα».

626.269 Γ. Ἀποτελέσματα

Συγκέντρωσις ἔξόδων καὶ ζημιῶν	Μισθοὶ	300.000
	Ἐνοίκια	180.000
	Γεν. Ἐξοδα	47.859
	Φωτισ. καὶ Θέρμαν.	28.914
	Διαφημίσεις	30.000
	Ζημίαι Χρεωστῶν	25.186
	Προεξοφλήματα	14.310

III. **Συγκέντρωσις Κερδῶν.**—Ἐπακολουθεῖ ἡ συγκέντρωσις τῶν λ)σμῶν τῶν ἐμφαινόντων κέρδη διὰ μεταφορᾶς των εἰς τὸν λ)σμὸν «Γενικὰ Ἀποτελέσματα» πιστούμενον διὰ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ αὐτῶν

884.615 Ἀποτελ. ἔμπτων	
37.280 Προμήθειαι	
14.338 Νομισ. Διαφοραὶ	
22.664 Δῶρα καταναλ.	

Συγκέντρωσις κερδῶν	Γεν. Ἀποτελέσματα	958.897
---------------------	--------------------------	---------

Τοιουτοτρόπως ὁ λ)σμὸς «Γενικὰ Ἀποτελέσματα» :

χρεοῦται μὲ τὸ σύνολον τῶν ἔξόδων καὶ ζημιῶν δρχ.	626.269
πιστοῦται » » » κερδῶν. » 958.897	

ἄρα κέρδος καθαρὸν	»	332.628
--------------------	---	----------------

Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ παριστάνει τὸ προκῦψαν τελικὸν ἀποτέλεσμα :

ἥτοι κέρδος, ἔάν τὸ ὑπόλοιπον εἶνε πιστωτικὸν
ζημίαν »   »   »   »   χρεωστικόν.

IV. **Τὰ πραγματικῶς ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα.**—Τὰ πραγματικῶς παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀποτελέσματα μόνον μετα-

τὴν διάλυσιν αὐτῆς εἶνε δυνατὸν νὰ γνωρίζωμεν, διότι τότε μόνον ἔξαργιροῦνται τὰ στοιχεῖα τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ ἔξοφλοῦνται τὰ στοιχεῖα τοῦ Παθητικοῦ ἀλλ' ὡς εὖνόητον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀναμείνωμεν τὴν διάλυσιν, διότι ἡ περιοδικὴ γνῶσις τῶν ἀποτελεσμάτων εἶνε ἀπαραίτητος ὅρος τῆς καλῆς καὶ σκοπίμου διαχειρίσεως· διὸ ἀρκούμεθα εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τὸ διοῖν ἔμφανίζει ἡ Λογιστική, μὲ προϋπόθεσιν τὴν ἔξακολούθησιν τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐμπόρευμα ἔχον ἀξίαν 100 δρ., λειτουργούσης τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ δυνάμενον νὰ πωληθῇ μὲ κέρδος, δύναται διαλυομένης τῆς ἐπιχειρήσεως νὰ πωληθῇ καὶ κάτω τοῦ κόστους.

*Ετερον ζήτημα εἶνε ἡ διανομὴ τοῦ κέρδους. Δι’ αὐτὴν ἀπαιτοῦνται δύο τινά :

- α) τὸ κεφάλαιον νὰ παραμένῃ ἀμείωτον καὶ
- β) τὸ κέρδος νὰ ἔχῃ πραγματοποιηθῆ ἐν τῇ παρούσῃ χρήσει ἢ ἐν προηγουμένῃ (ἀποθεματικὸν) καὶ νὰ μὴ εἶνε ἔλπιζόμενον.

Σκόπιμον εἶνε νὰ τίθεται ὡς προϋπόθεσις τῆς διανομῆς κέρδους ἔξω τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ὑπαρξίας ἐπαρκοῦς φευστοῦ κεφαλαίου.

V. *Διανομὴ κέρδους*.—Ἐὰν ἐπραγματοποιήθη κέρδος, τοῦτο μεταφέρεται :

- α) εἰς αὐξῆσιν τοῦ Κεφαλαίου
- β) εἰς αὐξῆσιν τῶν Ἀποθεματικῶν
- γ) εἰς τρέχοντα λ)σμὸν τοῦ ἐπιχειρηματίου, ἵνα τὸ ἀποσύρρη ὄντος ἐν καιρῷ
- δ) εἰς ποσοστὰ ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων
- ε) εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ Ταμείου Συντάξεων, Ἀρωγῆς, Υγιείας ὑπαλλήλων κτλ.

Πρὸς τοῦτο χρεοῦται ὁ λ)σμὸς «Γενικὰ Ἀποτελέσματα» καὶ πιστοῦνται οἱ ἀνωτέρω σχετικοὶ λ)σμοί.

‘Η μεταφορὰ τοῦ κέρδους εἰς τὸ Κεφάλαιον πολλάκις εἶνε ἀναγκαία ἢ ἐπωφελῆς διὰ τὴν ἐπιχείρησιν, ἔχουσαν ἀνάγκην περισσοτέρων μέσων ἐνεργείας πρὸς αὐξῆσιν τοῦ κύκλου τῶν ἔργασιῶν ἀλλοτε ἡ αὐξῆσις αὐτῇ εἶνε περιττὴ ἢ καὶ ἐπιβλαβής, καθόσον πολλαὶ ἐπιχειρήσεις ἔχουν ἀνάγκην ὀρισμένου κεφα-

λαίου, τὸ δὲ ἐπὶ πλέον ἀποβαίνει ἄνευ ἀποδοτικότητος. ἐνῷ δύναται νὰ διατεθῇ εἰς ἄλλην ἐπιχείρησιν καὶ νὰ ἀποβῇ χρήσιμον καὶ κερδοφόρον.

VI. Διανομὴ ζημίας.—Ἐὰν ἐπραγματοποιήθη ζημία, αὕτη μεταφέρεται :

- α) εἰς μείωσιν τοῦ Κεφαλαίου
- β) εἰς μείωσιν τῶν ἀποθεματικῶν
- γ) εἰς τὸν προσωπικὸν λ)σμὸν τοῦ ἐπιχειρηματίου, ἵνα ἐν καιρῷ κατατεθῇ ἵσον ποσόν, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ παραμείνῃ ἀμείωτον τὸ Κεφάλαιον. Πρὸς τοῦτο χρεοῦνται οἱ ἄνω σχετικοὶ λ)σμοὶ καὶ πιστοῦνται πρὸς ἔξισωσιν δ λ)σμὸς «Γεν. ἀποτελέσματα».

§ 51. Κλείσιμον τῶν λ)σμῶν

I. Σκοπὸς αὐτοῦ.—Ως ἐν § 7 ἐλέγομεν, κλείομεν τοὺς λ)σμοὺς δχι μόνον δριστικῶς, δταν αἱ πρᾶξεις αἱ συμβαλοῦσαι εἰς τὸ ἀνοιγμα αὐτῶν τελειώσουν, ἀλλὰ καὶ ἵνα μὴ ἐπαυξάνουν ἐπ' ἀπειρον τὰ ποσά—πρᾶγμα τὸ δποῖον τόσας δυσκολίας θὰ ἐδημιουργεῖ. Ἀντικαθιστῶμεν δηλονότι τὴν χρέωσιν καὶ τὴν πίστωσιν διὰ τοῦ ὑπολοίπου. Τὸ προσωρινὸν τοῦτο κλείσιμον γίνεται μετὰ τὴν τακτοποίησιν τῶν λ)σμῶν.

II. Ὁ λ)σμὸς «Ισολογισμὸς Ἐξαγωγῆς».—Γρεῖς τρόποι συνειδίζονται διὰ τὸ προσωρινὸν τοῦτο κλείσιμον. Πρῶτον διὰ τῆς δημιουργίας ἐνὸς νέου λ)σμοῦ καλουμένου «Ισολογισμὸς Ἐξαγωγῆς», τοῦ δποίου σκοπὸς εἶνε νὰ ἀναλάβῃ διὰ μὲν τῆς χρεώσεώς του τεὺς προσωρινῶς πιστούμενους λ)σμοὺς τοῦ «Ἐνεργητικοῦ μὲ τὴν αἰτιολογίαν «πρὸς ἔξισωσιν», διὰ δὲ τῆς πιστώσεώς του τοὺς προσωρινῶς χρεούμενους λ)σμοὺς τοῦ Παθητικοῦ μὲ τὴν αἰτιολογίαν «πρὸς ἔξισωσιν».

Τὸν τρόπον τοῦτον δὲν θεωροῦμεν δόρθιον, διότι δημιουργεῖται αὐθαιρέτως καὶ ἀσκόπως νέος λ)σμός. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἐν τῇ πρᾶξει δσημέραι ἐγκαταλείπεται δ τρόπος οὗτος τῆς ἐγγραφῆς τοῦ κλεισμάτος.

III. Ὁ κανονικὸς τρόπος κλεισίματος.—Ὁ δρυμώτερος

τρόπος συνίσταται εἰς τὴν ἐξίσωσιν προσωρινῶς ἀπάντων τῶν λ)σμῶν διὰ πιστώσεως τῶν Ἐνεργητικῶν καὶ χρεώσεως τῶν Παθητικῶν λ)σμῶν π. χ.

Κεφάλαιον	2.500.000
Γεν. Ἀποτελέσματα	327 564
Πιστωταὶ	1.720.610

Διὰ τὸ προσωρινὸν κλείσιμον τῶν λογαριασμῶν

Εἰς Ταμεῖον	128.625
» Ἐμπορεύματα	3.985.637
» Χρεώστας	283.912
» Ἔπιπλα καὶ Σκελετὰ	150.000

IV. **Κλείσιμον ἀνευ χρεωπιστώσεως.**—Κλείονται ὡσαύτως οἱ λ)σμοὶ ἀνευ χρεωπιστώσεως εἰς τὸ Ἡμερολόγιον, ἀλλὰ μόνον δι’ ἀπλῆς σημειώσεως τῶν συνολικῶν ποσῶν εἰς τὰς στήλας τῆς χρεώσεως καὶ πιστώσεως π. χ.

Διὰ τὸ προσωρινὸν κλείσιμον

τῶν λ)σμῶν κατὰ τὴν 31]12]37 4.548.174 | 4.548.174

Ο τρόπος οὗτος εἶναι εὐχερῆς καὶ ἀπαλλάσσει τὸν λογιστὴν τοῦ κόπου νὰ ἀναγράψῃ ὅλους τοὺς λ)σμούς, οἱ δποῖοι πολλάκις δύνανται νὰ ἀνέρχωνται καὶ εἰς σημαντικὸν ἀριθμόν, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἐν συνεχείᾳ θὰ ἀναγραφοῦν οἱ αὐτοὶ λ)σμοὶ καὶ κατὰ τὸ ἄνοιγμα ἐκ νέου, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Ο δεύτερος τρόπος ἐπιβάλλεται, ἐάν τὸ ἄνοιγμα τῶν λ)σμῶν ἐκ νέου πρόκειται νὰ γίνῃ εἰς ἔτερον Ἡμερολόγιον.

§ 52. Ὁ Γενικὸς Ισολογισμός.

I. **Ορισμός** — Η ἀπλῆ ἐγγραφὴ τῶν πράξεων εἰς τὸν λ)σμοὺς δὲν δύναται νὰ δεικνύῃ ἀμέσως τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς ἐπιχειρήσεως, καθόσον ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν λ)σμῶν καὶ ἡ ἀπειρία τῶν πράξεων καθιστοῦν ἀδύνατον εἰς τὸν μελετητὴν νὰ συλλάβῃ συνολικὴν καὶ ἀκριβῆ συνάμα περὶ τῶν ἐργασιῶν ἴδεαν, περὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀποτελεσμάτων καὶ περὶ τῆς σημερινῆς περιουσιακῆς καταστάσεως. Ἀπαιτεῖται λοιπὸν

μίν ἀνακεφαλαίωσις καὶ μάλιστα μεθοδική, ἡ ὅποια ἐπιτυγχάνεται ἐν μέρει διὰ τῶν περιοδικῶν Ἰσοζυγίων καὶ Λογιστικῶν Καταστάσεων καὶ δλοκληρωτικῶς διὰ τοῦ Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ, τῆς Ἀναλύσεως τῶν Ἀποτελεσμάτων καὶ τοῦ Ἀπολογισμοῦ.

«Γενικός Ἰσολογισμὸς εἶνε ἡ μεθοδικὴ καὶ συνοπτικὴ κατάστασις τῆς περιουσίας μας, ἡ ἔξαγομένη ἐκ τῶν ὑπολοίπων τῶν λ)σμῶν μετὰ τὴν τακτοποίησιν αὐτῶν, ὑπὸ μορφὴν Ἐνεργητικοῦ ἵσου ἐν τῷ συνόλῳ του ἀριθμητικῶς πρὸς τὸ Παθητικόν».

Τὰ χρεωστικὰ ὑπόλοιπα τῶν λ)σμῶν ἀποτελοῦν τὸ Ἐνεργητικόν, τὰ δὲ πιστωτικὰ τὸ Παθητικόν. Κατ' ἐπικρατήσασαν συνήθειαν τὸ Ἐνεργητικὸν γράφεται ἀριστερά, τὸ δὲ Παθητικὸν δεξιά. Κατ' ἔξαίρεσιν οἱ Ἀγγλοι γράφουν τὸν Γεν. Ἰσολογισμὸν ἀντιθέτως.

II. Τύποι Γεν. Ἰσολογισμοῦ.—Ο Γεν. Ἰσολογισμὸς ἀριθμητικῶς εἶνε μία ἔξισωσις τῶν χρεωστικῶν καὶ πιστωτικῶν λ)σμῶν, ἀφοῦ καὶ ἀπασπαι αἱ πράξεις, ἐκ τῶν ὅποιων τελικῶς πηγάζει, ἔχουν διπλογραφικῶς καταχωρηθῆ. Κατὰ ταῦτα, αἱ ἔξης περιπτώσεις παρουσιάζονται :

- * 1 Δικαιώματα = Κεφάλαιον
- 2 » = Κέρδη
- 3 » = Κεφάλαιον + Κέρδη
- * 4 » = Ὑποχρεώσεις
- * 5 » = Κεφάλαιον + Ὑποχρεώσεις
- 6 » = » + » + Κέρδη
- * 7 » + Ἐλλειμμα = Ὑποχρεώσεις
- * 8 » + » = » + Κέρδη
- 9 » + » + Ζημίαι = Ὑποχρεώσεις
- 10 » + Ζημίαι = Κεφάλαιον
- 11 » + » = » + Ὑποχρεώσεις
- 12 » + » = Ὑποχρεώσεις
- * 13 Ἐλλειμμα = Ὑποχρεώσεις
- 14 » + Ζημίαι = Ὑποχρεώσεις
- * 15 » = Κέρδη

- * 16 Ζημίαι — Κεφάλαιον
- 17 » = 'Υποχρεώσεις
- 18 » = Κεφάλαιον + 'Υποχρεώσεις

Αἱ ἀνωτέρῳ 18 περιπτώσεις περιορίζονται εἰς τὰς δι' ἀστερίσκου σημειουμένας περιπτώσεις, ἐὰν γίνῃ μεταφορὰ τῶν κερδοζημιῶν εἰς τὸ Κεφάλαιον ἢ εἰς τὸ "Ελλειμμα τῆς Περιουσίας.

III. Σημασία τοῦ Ἰσολογισμοῦ.—Καθ' ὅλον τὸ ἔτος διὰ τῶν λογιστικῶν πράξεων καταστρώνεται ἐν πρόβλημα, τὴν λύσιν τοῦ ὅποιουν ἐπιδιώκουν μὲ τὰς ἐγγραφὰς τῆς Ἀπογραφῆς καὶ ἐπιτυγχάνομεν μὲ τὸν Γενικὸν Ἰσολογισμόν. Οὗτος ἀποτελεῖ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀγνώστου τῆς μεγάλης λογιστικῆς ἔξισώσεως.

Ο Γεν. Ἰσολογισμὸς ἐκφράζει καὶ παριστάνει τὴν οἰκονομικὴν ἐν γένει κατάστασιν τῆς ἐπιχειρήσεως. Αὐτὸς θὰ δώσῃ τελικὰς καὶ δριστικὰς πληροφορίας περὶ τῆς θέσεώς μας ἀπέναντι τῶν τρίτων, περὶ τοῦ δυνατοῦ ἢ μὴ τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ὑποχρεώσεών μας, περὶ τῆς ἐσωτερικῆς μας καταστάσεως, περὶ τῆς ρευστότητος τοῦ Ἐνεργητικοῦ μας, περὶ τῆς ἀναλογίας τῶν παγίων καὶ κυκλοφορούντων κεφαλαίων μας, περὶ τῶν ἀπαιτήσεών μας, περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐργασιῶν μας. Ο Γενικὸς Ἰσολογισμὸς ἐπομένως ἐκπληρώνει ὑπὲρ πᾶν ἄλλο λογιστικὸν ὅργανον τοὺς σκοποὺς τῆς λογιστικῆς.

Ο Γεν. Ἰσολογισμὸς ἔχει προσέτι σημασίαν ἐξερχομένην τοῦ στενοῦ κύκλου τῶν συμφερόντων τοῦ ἐπιχειρηματίου, διότι εἴνε ὅργανον γενικωτέρας μελέτης τῆς καταστάσεως τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπομένως μέσον ἐξακριβώσεως τῆς πορείας τῆς ἔθνικῆς οἰκονομίας.

Κάτωθεν τοῦ Γεν. Ἰσολογισμοῦ τίθεται ἡ βεβαίωσις περὶ τῆς ἀκριβείας του. Η βεβαίωσις αὗτη κατ' ἐπικρατήσασαν συνήθειαν γράφεται ὡς ἔξῆς : «Οτι ἀκριβής καὶ σύμφωνος πρὸς τὰ βιβλία δ παρὸν Ἰσολογισμὸς βεβαιωθὲν» καὶ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ διαχειριστοῦ καὶ τοῦ λογιστοῦ. Εἴνε παλαιὸν διαχειριστικὸν ἀξιώμα α δτι «δ Ἰσολογισμὸς ἀξίζει τόσον ὅσον

τὸ πρόσωπον ποὺ τὸν ὑπογράφει». Εσν δὲ Ἰσολογισμὸς ἔχει ἐλεγχθῆ, πρέπει νὰ ὑπογραφῇ καὶ παρὰ τοῦ Ἐλεγκτοῦ.

IV. *Ανάγκη σαφῶν Ἰσολογισμῶν*.—Αφοῦ τοιαύτης σημασίας εἶνε δὲ Γεν. Ἰσολογισμός, εὐνόητον διτὶ πρέπει ἐπακριβῶς νὰ ἐκφράζῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ μάλιστα νὰ παριστάνῃ τὰ πράγματα μὲ περισσὴν σαφήνειαν καὶ ὅπλότητα, διότι πρέπει πάντοτε νὰ ἔχωμεν ὑπὸ δψιν, διτὶ δὲ Γεν. Ἰσολογισμὸς εἶνε μὲν λογιστικὸν στοιχεῖον, ἀλλ᾽ ἐν πάσει περιπτώσει εἶνε ἔγγραφον, τὸ δποῖον θὰ μελετηθῇ ἀπὸ ἐνδιαφερομένους μὴ λογιστικῶς κατηρτισμένους. Δυστυχῶς, ως ἐπὶ τὸ πολύ, οἱ Γεν. Ἰσολογισμοὶ εἶνε ἀκατανόητοι καὶ δι’ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς λογιστὰς εἴτε ἐξ ἀγνοίας εἴτε ἐκ δόλου τῶν συντασσόντων τοὺς Ἰσολογισμούς. Ο Ἐμπορικὸς Νόμος ἀρκεῖται ἀπλῶς εἰς τὴν σύνταξιν πραγματικῶν Ἰσολογισμῶν, τιμωρῶν μόνον τοὺς συντάσσοντας ἐξ ἀμελείας (ἀρθρον 682 Ε. Ν.) ἢ ἐκ δόλου (ἀρθρον 684 Ε. Ν.) ψευδεῖς Ἰσολογισμοὺς ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ως ἀπλοὺς ἢ δολίους χρεωκόπους. (*)

V. *Αἰτίαι τοῦ ἀκατανοήτου τῶν Ἰσολογισμῶν*.—Τὰ αἰτία τῆς ἀσαφείας καὶ τοῦ ἀκατανοήτου τῶν Γενικῶν Ἰσολογισμῶν δύνανται ως ἔξης νὰ συνοψισθοῦν :

- 1) χρησιμοποίησις δρων διαφόρων πρὸς προσδιορισμὸν ὁμοίων περιουσιακῶν στοιχείων
- 2) χρησιμοποίησις τοῦ αὐτοῦ ὁροῦ πρὸς προσδιορισμὸν ἀνομοίων περιουσιακῶν στοιχείων
- 3) χρησιμοποίησις ἀκατανόήτων ὁρων εἴτε λόγῳ τῆς ὑπερβολικῆς συντομίας των, εἴτε ἀντιθέτως λόγῳ τῆς πλατυτάτης των σημασίας
- 4) ἔλλειψις ταξινομήσεως τῶν λ)σμῶν κατὰ κατηγορίας καὶ
- 5) μεταλλαγὴ τῆς ὀνομασίας τῶν λ)σμῶν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, καθιστῶσα ἀδυνάτους τὰς συγκρίσεις.

(*) Περὶ τῶν Ἰσολογισμῶν τῶν ἀνωνύμων "Ἐτ ḡl ἀπαιρειῶ Τόον Β' Κεφάλ. Γ' «Λογιστικὴ ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν».

VI. Διορθωτικά μέσα.—”Αριστα μέσα πρὸς διόρθωσιν τῆς ἀτόπου ταύτης καταστάσεως καὶ συντελοῦντα, ὥστε ὁ Γεν. Ἰσολογισμὸς νὰ εἴνε σαφῆς καὶ εὐκολονόητος, ὅργανον τάξεως, ἀκριβείας, ἐλέγχου, πηγὴ πολυτίμων πληροφοριῶν, ὅργανον ἀνεκτιμήτου ἀπὸ κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ἀξίας, εἴνε τὰ κάτωθι :

1) καθορισμὸς ὄνοματολογίας ἐπισήμου τῶν λογαριασμῶν, ὥστε ὑπὸ ὀδρισμένον τίτλον νὰ ἐμφανίζωνται πάντοτε τὰ αὐτὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα

2) ταξινόμησις τῶν λ)σμῶν κατὰ κατηγορίας περιουσιακῶν στοιχείων, ὥστε νὰ ὑπάγωνται ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὅμοιοι ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ νομικῆς ἀπόψεως λογαριασμοί, νὰ διακρίνωνται δὲ οἱ λ)σμοὶ μὲ διάφορον περιεχόμενον.

VII. Ταξινόμησις τῶν λ)σμῶν (*).—Οἱ λογαριασμοὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐμφανίζωνται φύρδην μίγδην εἰς τὸν Γεν. Ἰσολογισμόν, δεδομένου ὅτι παριστάνονται περιουσιακὰ στοιχεῖα ὅμοίας ἢ διαφόρου οἰκονομικῆς φύσεως, π. χ. δὲν δύνανται τὰ Ἐπιπλα καὶ Σκελετά, τὰ ὅποια εἴνε πάγια περιουσιακὰ στοιχεῖα νὰ τεθοῦν κάτω τῶν Μετρητῶν, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὰ διαθέσιμα στοιχεῖα τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀπαραίτητον εἴνε πρὸς εὐκολον ἔξαγωγὴν συμπερασμάτων οἱ λ)σμοὶ νὰ ταξινομηθοῦν κατὰ κατηγορίας. Ἡ ταξινόμησις εἰς τοὺς Ἰσολογισμοὺς τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων εἴνε ἡ ἔναντι :

(*) Τὸ ἔξαρτεικῆς σημασίας ζήτημα τῆς ταξινομήσεως ἀπησχόλησε καὶ τὰ Διεθνῆ Λογιστικὰ Συνέδρια (Ιδὲ Β' τόμον «Λογιστικῆς» καὶ ἔργον μας «Θεωρία Λογιστικῆς»).

Ένεργητικόν

Διαθέσιμα	.....
Έμπορεύσιμα	.....
Απαιτήσεις	.....
Ασφαλεῖς	.....
Επισφαλεῖς	.....
μείον πρόβλεψις	.....
Αναξιόχρεοι	.....
μείον άπόσβεσις	.....
Ακινητοποιηθέντα	.....
μείον άπόσβεσις	.....
Σύνολον πραγματικοῦ ἐνεργητικοῦ	.....
Έλλειμμα περιουσίας	.....
Αρχικὸν	.....
Ζημίαι	.....
Τὸ δλον	.....
Λ)σμοὶ τάξεως	.....
Γενικὸν Σύνολον	.....

Παθητικόν

Χρέη πρὸς τρίτους	.....
Βραχυπρόθεσμα	.....
Μακροπρόθεσμα	.....
Κεφάλαιον (*)	.....
Αρχικὸν	.....
Αποθεματικά	.....
Κέρδη	.....
Τὸ δλον	.....
Λ)σμοὶ τάξεως	.....
Γενικὸν Σύνολον	.....

(*) Ως εύνόητον, ἔαν ὑπάρχῃ Κεφάλαιον, δὲν θὰ ὑπάρχῃ "Έλλειμμα περιουσίας, ὅπως ἔαν ὑπάρχῃ Κέρδος δὲν θὰ ὑπάρχῃ Ζημία συγχρόνως.

‘Η ταξινόμησις αὗτη ἵσχυει διὰ τοὺς Ἰσολογισμοὺς τῶν Ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, διάφορος δὲ εἶναι διὰ τοὺς Ἰσολογισμοὺς τῶν Τραπεζιτικῶν, Βιομηχανικῶν κλπ. ἐπιχειρήσεων ἡ τῶν Ὁργανισμῶν Κοινωφελοῦς σκοποῦ. ‘Η ἐπιδίωξις ἐνιαίου σχεδίου Γεν. Ἰσολογισμῶν εἶναι ματαία, δεδομένου ὅτι πρόκειται περὶ διαφόρου φύσεως οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν, χρησιμοπόιοι ὑπό των διάφορα περιουσιακὰ στοιχεῖα, τινὰ τῶν ὅποιων ἔχουν μεγαλυτέραν σημασίαν εἰς τὰς μὲν ἐπιχειρήσεις καὶ μικροτέραν εἰς τὰς δὲ ἡ καὶ οὐδεμίαν (π. χ. αἱ ἀξίαι αἱ διατιθέμεναι διὰ τὴν βιομηχανικὴν παραγωγὴν εἰνες θεμελειώδους σημασίας εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐνῷ δὲν ὑπάρχουν τοιαῦται ἀξίαι εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις.

Διὰ τῆς ταξινομήσεως ταύτης τῶν λογαριασμῶν καθίσται ται εὔκολος ἡ μελέτη τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὅχι μόνον εἰς ἓνα λογιστήν, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενον. Ἐὰν ἐγενικεύετο ἡ τοιαύτη ταξινόμησις καὶ ἐπεβάλλετο ὁδισμένη ὀνοματολογίᾳ, θὰ ἦτο εὔκολος καὶ ἡ συγκριτικὴ μελέτη τῶν Ἰσολογισμῶν τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, οὕτως ὥστε νὰ ἔξαχθοι πολύτιμα γενικώτερα συμπεράσματα περὶ τῆς πορείας καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἐμπορίου.

§ 53. Βεηθητικὰ στοιχεῖα τοῦ Γεν. Ἰσολογισμοῦ.

I. Ἀνάλυσις Ἀποτελεσμάτων.—Αὗτη περιλαμβάνει τὰ πάτωθι στοιχεῖα λεπτομερῶς:

Ἀριστερά	a) τὰ ἔξοδα διαχειρίσεως ἐν γένει
	β) τὰς ζημίας
	γ) τὰς ἀπολήψεις
	δ) τὴν διανομὴν τοῦ τυχὸν τελικοῦ κέρδους
Δεξιά	α) τὰ κέρδη
	β) τὴν διανομὴν τῆς τυχὸν τελικῆς ζημίας

‘Η Ἀνάλυσις τῶν Ἀποτελεσμάτων ἀποτελεῖ παράρτημα τοῦ Γεν. Ἰσολογισμοῦ, διότι :

- 1) ἐὰν δὲν ἐγένετο ἡ διανομὴ τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος,

ἀποτελεῖ ἐπεξήγησιν καὶ ἀνάλυσιν τοῦ λ)σμοῦ «Γενικὰ Ἀποτελέσματα» τοῦ Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ

2) ἐὰν ἀντιθέτως ἔγένετο ἡ διανομή, ἡ Ἀνάλυσις ἐμφανίζει τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἔργασιῶν, τὸ δόποιον δὲν προσδιορίζεται σαφῶς ὑπὸ τοῦ Γεν. Ἰσολογισμοῦ, δεδομένου ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα μετεφέρεθη ἥδη εἰς τοὺς οἰκείους λογαριασμούς.

II. Ἀπολογισμός.—Καλεῖται «Ἀπολογισμὸς διαχειρίσεως» ἡ κατάστασις ἡ συντασσομένη παρὰ τοῦ διαχειριστοῦ ἐνὸς οἰουδήποτε οἰκονομικοῦ ὅργανουσμοῦ, ἡ ἐμφαίνουσα τὴν ἐν γένει διαχείρισίν του καθ' ὧρισμένην περίοδον. Ἐὰν δὲ Ἀπολογισμὸς ἄφορῷ χρηματικὴν διαχείρισιν (ώς συνήθως συμβαίνει εἰς πολλοὺς κοινωφελεῖς ὅργανουσμοὺς) καλεῖται «Ταμειακὸς Ἀπολογισμός».

‘Ο Ἀπολογισμὸς διαφέρει τοῦ Ἰσολογισμοῦ :

α) διότι δὲ Ἰσολογισμὸς δεικνύει στατικῶς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λ)σμοῦ εἰς τὸ τέρμα ὠρισμένης διαχειριστικῆς περιόδου ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως, ἐνῷ δὲ Ἀπολογισμὸς ἐμφανίζει τὴν κίνησιν ὠρισμένης διαχειριστικῆς περιόδου, τὰς πράξεις δηλονότι διὰ τὰς ὁποίας είνε ὑπόλογος διαχειριστής.

‘Υποθέσωμεν ὅτι τὴν 1 Ἀπριλίου 1936 ὑπῆρχον ἐν τῷ καταστήματι “Επιπλα καὶ Σκεύη ἀξίας 125.000 δρχ. καὶ ὅτι ἀπὸ 1.4.36—31 Μαρτίου 1937 ἥγοράσθησαν ”Επιπλα καὶ Σκεύη ἀξίας 27.150 καὶ ὅτι ἐπωλήθησαν ἀξίας 8.220 δρχ. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲ μὲν Ἰσολογισμὸς τῆς 31.3.1937 θάναγράφη ἀπλῶς τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀξίας τῶν Ἐπίπλων καὶ Σκευῶν, ἥτοι δρχ. 143.930, ἐνῷ δὲ Ἀπολογισμὸς θὰ παρουσιάσῃ τὴν ἐν γένει κίνησιν, ἥτοι $125.000 + 27.150 - 8.220 = 143.930$, διότι διαχειριστής είνε ὑπόλογος διὰ τὰ παραληφθέντα κατὰ τὴν 1.4.1936 ”Ἐπιπλα καὶ Σκεύη, ὡς καὶ διὰ τὴν κίνησιν ἀπὸ 1.4.36—31.3.37 καὶ ἐπομένως είνε ὑπόχρεως νὰ ἔχῃ τὴν 31.3.37 ”Ἐπιπλα καὶ Σκεύη ἀξίας 143.930 δρχ.

β) διότι δὲ Ἀπολογισμὸς ἐμφανίζει τὴν κίνησιν τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν πραγματικῶν περιουσιακῶν στοιχείων, ἐνῷ δὲ Ἰσολογισμὸς χάριν τῆς λογιστικῆς ἴσοτητος περιλαμβάνει καὶ λογιστικὰ καθαρῶς στοιχεῖα

γ) διότι ὁ Ἰσολογισμὸς ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν μορφὴν Ἐνεργητικοῦ ἵσου ἐν τῷ συνόλῳ του ἀριθμητικῶς πρὸς τὸ Παθητικόν, ἐνῷ ὁ Ἀπολογισμὸς ἀναλύει κεχωρισμένως τὴν κίνησιν ἕνδεικάστον περιουσιακοῦ στοιχείου

δ) διότι ὁ Ἀπολογισμὸς ἀναλύει καὶ τὴν κίνησιν τῶν δαπανῶν, ζημιῶν καὶ κερδῶν, διμοιάζων εἰς τοῦτο μὲ τὴν «Ἀνάλυσιν τῶν Ἀποτελεσμάτων»

ε) ὁ Ἀπολογισμὸς κατὰ ταῦτα εἶνε βοηθητικὸν καὶ ἐπεξηγηματικὸν στοιχεῖον τοῦ Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ.

Εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ὁ Ἀπολογισμὸς περιορίζεται συνήθως εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς κινήσεως τῶν ἐμπορευμάτων.

III. Ἀπολογιστικὸς πίναξ ἐμπορευμάτων.—Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγγραφῶν εἰς τοὺς διαφόρους λησμούς τῶν Ἐπορευμάτων συντάσσεται ἔξωλογιστικὸς πίναξ, διὰ νὰ ἐμφανισθῇ σαφέστερον ἡ κίνησις αὐτῶν. Παραδέτομεν ἔναντι ὑπόδειγμα τοιούτου πίνακος:

1. Ἀγορὰ τοῖς μετρητοῖς	1.222.685	
2. » ἐπὶ πιστώσει	2.507.804	
3. Εἰσαγωγὴ ἐξ ἄλλης αἰτίας	3.120	3.733.609
4. "Εξοδα παραλαβῆς	1.020.112	
5. "Ἐτερα εἰδικὴ ἔξοδα	54.906	1.075.018
Τὸ δλον		4.808.627
6. Μεῖον ἐπιστροφαὶ εἰς προμηθευτάς	147.882	
7. » ἐκπτώσεις προμηθευτῶν	79.835	
8. » ἀποκοπαὶ μας	2.621	229.838
Καθαρὰ ἀξία εἰσαγωγῆς		4.578.789
9. 'Υπ)πον κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς χοήσεως		5.190.600
Γενικὸν σύνολον εἰσαγωγῆς		<u>9.769.389</u>
1. Πώλησις τοῖς μετρητοῖς	3.820.514	
2. » ἐπὶ πιστώσει	2.984.667	
3. Εξαγωγὴ ἐξ ἄλλης αἰτίας	12.500	6.817.681
4. Μεῖον ἔξοδα συσκευασίας	74.375	
5. » ἀποστολῆς	264.122	
6. » ἐκπτώσεις εἰς πελάτας	54.254	
7. » ἀποκοπαὶ πελατῶν	4.120	
8. » ἐπιστροφαὶ πελατῶν	89.776	486.647
Καθαρὰ ἀξία ἔξαγωγῆς		<u>6.331.034</u>

1 'Υπάρχοντα 1)1)1936	5.190.600
2 'Αξία είσαχθέντων ἀπὸ 1)-31)12	4.578.789
3 'Υπάρχοντα 31)12)1936	4.834.000
4 Κόστος ἔξαχθέντων	4.935.389
5 'Αξία πωλήσεως ἔξαχθέντων	6.331.034
6 Μικτὸν κέρδος	1.395.645
» τοι 22 ο) ἐπὶ τῶν πωλήσεων	
» 28 ο) ἐπὶ τῆς ἀρχ. ἀξίας	
7 Γενικὰ ἔξοδα πωλήσεων 2,8 ο)	178.620
8 'Υπόλοιπον μικτοῦ κέρδους	1.217.025
9 Γενικὰ ἔξοδα διαχειρίσεως 12,54 ο)	794.818
10 Καθαρὸν κέρδος 6,66 ο)	422.207
11 'Ελπιζόμενον Κέρδος ἐξ ἀνατιμήσεως	320.000
12 Τρέχουσα ἀξία ἐμπ.)των	5.154.000

IV. Λογιστικὴ Ἐκθέσεις. — * Μετὰ τοῦ Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ, τῆς Ἀναλύσεως τῶν Ἀποτελεσμάτων καὶ τοῦ ἄνω Πίνακος τῆς κινήσεως τῶν ἐμπορευμάτων δέον νὰ συνταχθῇ «Λογιστικὴ ἔκθεσις (οἰκονομικὴ καὶ στατιστικὴ)» ἐπεξηγοῦσα τὰ διάφορα κονδύλια τοῦ Ἰσολογισμοῦ καὶ τῆς Ἀναλύσεως τῶν Ἀποτελεσμάτων, συγκρίνουσα αὐτὰ πρὸς τὸ παρελθόν καὶ περιέχουσα διάφορα συμπεράσματα περὶ τῆς ἐν γένει κινητάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως. Αἱ συγκριτικαὶ παρατηρήσεις καὶ τὰ συμπεράσματα πολλάκις διατυπώνται καὶ ὑπὸ μορφὴν γραφικῶν παραστάσεων.

Εἰς τὴν Λογιστικὴν Ἐκθεσιν συνήθως περιλαμβάνονται τὰ ἔξῆς :

1. 'Η σχέσις τῶν διαθεσίμων πρὸς τὰ ἀπαιτητὰ χρέη τῆς ἐπιχειρήσεως, ὥστε νὰ ἐμφανισθῇ ἡ θευτότης τῶν κεφαλαίων μας.

* 'Ιδε συστηματικωτέραν ἔξέτασιν εἰς Τόμον Β' Κεφάλαιον: "Ἐλεγχοὶ καὶ Στατιστικαῖ.

2. Ἡ σχέσις τῶν διαθεσίμων, ἐμπορευσίμων καὶ τῶν ἀπαιτήσεων πρὸς τὰ ἀπαιτητὰ χρέη διὰ νὰ ἴδωμεν ποῖα τὰ μέσα τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν χρεῶν μας.

3. Ἡ σχέσις ἑκάστης κατηγορίας στοιχείων τοῦ Ἐνεργητικοῦ πρὸς τὸ σύνολον αὐτοῦ.

4. Ἡ σχέσις τῶν παγίων καὶ κυκλοφορούντων στοιχείων τοῦ Ἐνεργητικοῦ, διότι ἡ ὑπαρξίας τῆς πρεπούσης ἀναλογίας συντελεῖ εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως.

5. Ἡ σχέσις τοῦ ὅλου Ἐνεργητικοῦ πρὸς τὰ ἐν γένει χρέη τῆς ἐπιχειρήσεως, διὰ τῆς ὁποίας παρίσταται ἡ πιστωτικὴ ἐν γένει ἐπιφάνεια τῆς ἐπιχειρήσεως.

6. Ἡ σχέσις τοῦ κεφαλαίου πρὸς τὰ χρέη ἐν γένει ἐμφανίζουσα τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἰδίου καὶ δανείου κεφαλαίου.

7. Ἡ σχέσις τῶν κερδῶν πρὸς τὸ ἐν γένει κεφάλαιον τῆς ἐπιχειρήσεως, δεικνύουσα τὴν ἀποδοτικότητα τῶν κεφαλαίων.

8. Ἡ σχέσις τῶν κερδῶν πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐργασιῶν, δεικνύουσα τὴν ἐπιτυχίαν ἢ μὴ τῶν γενομένων ἐμπορικῶν συνδυασμῶν.

9. Τὸ ποσοστὸν τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἀποθέματος τῶν ἐμπορευμάτων, ἦτοι σχέσις ἀποθέματος πρὸς πωλήσεις ἐμπορευμάτων, ἦτοι «γύρος τοῦ ἀποθέματος».

10. Ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν κατὰ μῆνα, κατὰ περιόδους καὶ συγκριτικῶς πρὸς τὰ παρελθόντα ἔτη.

11. Τὸ ἐπιτευχθὲν ποσοστὸν τοῦ μικτοῦ κέρδους ἐν σχέσει πρὸς τὰς πωλήσεις.

12. Τὸ ποσοστὸν τῶν Γενικῶν ἔξόδων πρὸς τὰς πωλήσεις καὶ ἰδίᾳ τῶν παγίων ἀφ' ἕνδος καὶ ἀφ' ἐτέρου τῶν μεταβλητῶν.

13. Ἡ σχέσις ἑκάστου εἴδους ἔξόδων πρὸς τὸ σύνολον τῶν πωλήσεων.

14. Ἡ σχέσις ἑκάστου εἴδους ἔξόδων πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐν γένει ἔξόδων.

15. Ἡ σύγκρισις τῶν γενικῶν ἔξόδων πρὸς τὰ γενόμενα ἔξοδα κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη καὶ πρὸς τὸν μέσον δρον αὐτῶν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν κτλ.

16. Ἡ σύγκρισις τῶν Γενικῶν Ἐξόδων πρὸς τὸ ποσόν, τὸ δποῖον θεωρεῖται ώς «τὸ κανονικὸν ποσὸν ἔξόδων (standart)» τῶν ὁμοίων ἐπιχειρήσεων.

Πολλάκις μετὰ τῶν εἰδικῶν τούτων στοιχείων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως περιλαμβάνονται εἰς τὴν "Ἐκθεσιν καὶ πληροφορίαι γενικώτεραι περὶ τοῦ ἐμπορίου, τὸ δποῖον ἀσκεῖ ἡ ἐπιχειρήσης καὶ περὶ τῆς ἔθνικῆς ἐν γένει οἰκονομίας ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐμπόριον τοῦτο.

Τοιουτορρόπως ἡ Λογιστικὴ διὰ τῶν ώς ἄνω Ἐκθέσεων δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ἀπλῆν καταχώρισιν τῶν πράξεων, ἀλλ᾽ ἀποβαίνει ἀληθῆς Ἐπιστήμη διερευνῶσα τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα μιᾶς ἐπιχειρήσεως, διερμηνεύοντα αὐτὰ καὶ διακένοντα τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν.

§ 54. Βιβλίον Ἀπογραφῆς.

Κατὰ τὸν Ἐμπορικὸν Νόμον οἱ ἐμποροὶ ὑποχρεοῦνται νὰ τηροῦν ώς ἐπίσημον βιβλίον δεδεμένον καὶ ἡριθμημένον ἐκ τῶν προτέρων, μονογεγραμμένον ἀνὰ πᾶν φύλλον καὶ θεωρημένον παρὰ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου τὸ Βιβλίον ἀπογραφῆς, εἰς τὸ δποῖον κατ' ἐπικρατήσασαν συνήθειαν καταχωροῦνται :

1. Ὁ Γενικὸς Ἰσολογισμὸς
2. Ἡ Ἀνάλυσις τῶν Ἀποτελεσμάτων
3. Ἡ Ἀπογραφὴ
4. Ἡ Κίνησις τῶν ἐμπορευμάτων

Εἰς τὰ καταστήματα (ψυλικῶν, εἰδῶν πολυτελείας, κιγκαλεύσιας κτλ.) τὰ ἔχοντα ποικιλίαν ἐμπορευμάτων εἰς εἴδη καὶ ποιότητας ἡ λεπτομερής ἀπογραφὴ γράφεται εἰς ἀνεπίσημα βιβλία (καλούμενα ἐν τῇ πράξῃ «φυλλάδες ἀπογραφῆς»), εἰς δὲ τὸ Βιβλίον Ἀπογραφῆς περιορίζονται εἰς τὴν περιληπτικὴν σημείωσιν τῶν ἐμπορευμάτων κατὰ κατηγορίας (π. χ. Μάλινα, Βαμβακερά, Λινά, Ψιλικά, Κάλτσες, Γάντια κτλ.). Σκόπιμον εἶνε τὰ βοηθητικὰ αὐτὰ βιβλία νὰ δένωνται ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ νὰ φυλλάσσονται μετὰ τοῦ Βιβλίου Ἀπογραφῆς, ώς ἀπαραίτητα βοηθητικὰ αὐτοῦ στοιχεῖα.

§ 55. Ἀνοιγμα ἐκ νέου τῶν λ)σμῶν.

I. Πῶς γίνεται.—Μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Γεν. Ἰσολογισμοῦ ἀνύγομεν ἐκ νέου τοὺς λ)σμούς. Πρὸς τοῦτο εἰς τὸ Ἡμερόγιον χρεοῦμεν τοὺς λ)σμοὺς τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ πιστοῦμεν τοὺς λ)σμοὺς τοῦ Παθητικοῦ μὲ αἴτιολογίαν «Διὰ τὸ ἐκ νέου ἄνοιγμα τῶν λ)σμῶν». Τοιουτορόπως ἐν ἀρχῇ τῶν ἐγγραφῶν τοῦ Ἡμερολογίου εἶναι ἡ περιουσιακή μας κατάστασις, βάσις τῶν μετέπειτα ἐγγραφῶν.

Ταμεῖον	127.625
Ἐμπορεύματα	3.985.637
Χρεώσται	284.912
Ἐπιπλα καὶ Σκελετά	150.000
Διὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν λ)σμῶν	<u>4.548.174</u>
τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ	
Εἰς Κεφάλαιον	2.500.000
Εἰς Γεν. Ἀποτελέσματα	327.564
Εἰς Πιστωτὰς	1.720.610 4.548.174

Μετὰ τὴν καταχώρισιν εἰς τὸ Ἡμερόγιον μεταφέρονται αἱ πρόξεις εἰς τὸ Καθολικὸν καὶ τοὺς ἀναλυτικοὺς λ)σμοὺς μὲ τὴν αἴτιολογίαν «ὑπόλοιπον εἰς νέον» ἢ «ὑπόλοιπον προηγούμενης χρήσεως».

II. Ἰσολογισμὸς Εἰσαγωγῆς.—Ἐν τῇ πράξει χρησιμοποιοῦν ἔνα λ)σμὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἰσολογισμὸς Εἰσαγωγῆς», δστις χρεοῦται μὲ πίστωσιν τῶν λ)σμῶν τοῦ Παθητικοῦ καὶ πιστοῦται μὲ χρέωσιν τῶν λ)σμῶν τοῦ Ἐνεργητικοῦ. Ἡ χρησιμοποίσις τοῦ λ)σμοῦ τούτου εἶναι ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος, ὅπως ἐσφαλμένη εἶναι καὶ ἡ γνόμη τῶν ὑποστηριζόντων, διτι κατὰ τὸ ἄνοιγμα ἐκ νέου εἰς τὸ Ἡμερολόγιον εἶναι περιττὴ ἡ χρεωπίστωσις τῶν λ)σμῶν τοῦ Ἐνεργητικοῦ καὶ Παθητικοῦ, ἀφ' οὗ οὗτοι ἔχουν καταγραφῆ ἐις τὸ Βιβλίον ἀπογραφῆς.

III. Δ)σμοὶ πρὸς διακανόνισιν.—Μετὰ τὸ ἄνοιγμα ἐκ νέου τῶν λ)σμῶν ἡ πρώτη ἐγγραφὴ εἶναι τῆς διανομῆς τοῦ προκού-

ψαντος κέρδους ἢ τῆς ζημίας, ἐὰν αὕτη δὲν ἐγένετο κατὰ τὰς πράξεις τῆς Ἀπογραφῆς.

Μετὰ ταῦτα διὰ καταλλήλων ἐγγραφῶν ἀκυροῦνται οἱ κάτωθι λ)σμοὶ οἱ ἀνοιχθέντες κατὰ τὰς πράξεις τῆς Ἀπογραφῆς :

α) οἱ χρεωστικοὶ λ)σμοί : Χρεωπιστωταὶ Τόκων (εἰς βάρος τρίτων), Διακανόνισις λ)σμῶν εἰς Ε. Νόμισμα, Ἀνατίμησις Ἐμπορευμάτων, Προπληρωθέντα ἔξοδα, Εἰσπρακτέα Κέρδη, Ζημίαι ἑπομένης χρήσεως

β) οἱ πιστωτικοὶ λ)σμοί : Χρεωπιστωταὶ Τόκων (εἰς ὄφελος τρίτων), Διακανόνισις λ)σμῶν εἰς Ε. Νόμισμα, Ἐλπιζόμενι Κέρδη, Προεισπραχθέντα κέρδη, Ὁφειλόμεναι Ζημίαι.

IV. Χρεωπιστώσεις.—Πρὸς τακτοποίησιν τῶν ἀνω λ)σμῶν θὰ καταχωρηθοῦν αἱ κάτωθι πράξεις :

Χρέωσις

- 1) Προσωπικοὶ Λ)σμοὶ
- 2) Χρεωπιστωταὶ Τόκων
- 3) Προσωπικοὶ Λ)σμοὶ
- 4) Τακτοπ. λ)σμῶν εἰς Ε. N.
- 5) Τόκοι
- 6) Ἀναγωγὴ γρ)τίων
- 7) Ἐλπιζόμενα Κέρδη
- 8) Διάφορα ἔξοδα
- 9) Διάφοροι Ζημίαι
- 10) Προσειπραχθέντα Κέρδη

Πιστώσις

- Χρεωπιστωταὶ Τόκων
- Προσωπικοὶ Λ)σμοὶ
- Τακτοπ. λ)σμῶν εἰς Ε. N.
- Προσωπικοὶ Λ)σμοὶ
- Ἀναγωγὴ γρ)τίων
- Τόκοι
- Ἀνατίμησις ἐμπ)τῶν
- Προπληρωθέντα ἔξοδα
- Ζημίαι ἑπομ. χρήσεως
- Διάφορα Κέρδη

Αἱ πράξεις αὗται εἰνε ἀντίθετοι τῶν ἐγγραφῶν αἱ δποῖαι ἐγένοντο πρὸς τακτοποίησιν τῶν λ)σμῶν κατὰ τὸ κλείσιμον.

ΤΕΛΟΣ Α' ΤΟΜΟΥ

BIBLIOTHECA
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΟΙΚΟΝ & ΕΜΠΟΡΟΥ ΕΓΓΕΓΡΑΦΩΝ

BIR
ΑΝ
ΟΙΚΗΝ

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Άντι Προλόγου

Σελίς 5

Κεφαλ. Α'—Η περιουσία

§ 1.	"Εννοια τῆς περιουσίας	7
2.	Ορισμὸς καὶ σημασία τῆς Λογιστικῆς;	9
3.	Απογραφὴ καὶ Ισολογισμὸς	11
4.	Αἱ μειαβολαὶ τῆς περιουσίας	15

Κεφαλ. Β'—Περὶ λ)σμοῦ ἐν γένει

§ 5.	"Εννοια τοῦ λ)σμοῦ	17
6.	Διάγραμμα τοῦ λ)σμοῦ	21
7.	"Ανοιγμα καὶ κλείσιμον τοῦ λ)σμοῦ	25
8.	Διάφοροι πράξεις ἐπὶ τῶν λ)σμῶν	28

Κεφαλ. Γ'—Γεν. γραμμαὶ λειτουργίας τῶν λ)σμῶν

§ 9.	Διαίρεσις τῶν λ)σμῶν	34
10.	Οἱ προσωπικοὶ λ)σμοὶ	35
11.	Οἱ λ)σμοὶ ἀξιῶν	38
12.	Οἱ λ)σμοὶ καθαρᾶς περιουσίας	40
13.	Οἱ λ)σμοὶ τάξεως	42

Κεφαλ. Δ'—Αἱ λογιστικαὶ μέθοδοι

§ 14.	"Η Διπλογραφία	47
15.	Η ἀπλογραφία	51
16.	Ἄλλαι λογιστικαὶ μέθοδοι	52

Κεφαλ. Ε'—Τὰ λογιστικὰ βιβλία.

§ 17.	Νομικαὶ διατάξεις περὶ βιβλίων	53
18.	Πρόχειρον Ἡμερολόγιον	55
19.	Λογιστικὸν Ἡμερολόγιον	58
20.	Τὸ Καθολικὸν	67
21.	Εἰδικὰ βιβλία	72
22.	Τεχνικοὶ κανόνες τηρήσεως βιβλίων	75

Κεφαλ. ζ'—Ανάλυσις λ)σμῶν

23. Ο λ)σμὸς «Ταμεῖον»

24. Ό λ)σμὸς «Τράπεζα»	Σελίς 81
25. Οἱ λ)σμοὶ τῶν Χρεωστῶν	84
26. Οἱ λ)σμοὶ τῶν Πιστωτῶν	94
27. Τρέχοντες τοκοφόροι λ)σμοὶ	97
28. Ό λ)σμὸς «Γρ)α Εἰσπρακτέα»	99
29. Ό λ)σμὸς «Γρ)α Πληρωτέα»	108
30. Ό λ)σμὸς «Ἐπιπλα Σκεύη̄ καὶ Σκελετὰ»	113
31. Ό λ)σμὸς «Ἐμπορικὴ Πελατεία»	116
32. Οἱ λ)σμοὶ εἰς ξένον νόμισμα	118
33. Ό λ)σμὸς «Ἐμπορεύματα»	129
34. Διαίρεσις τοῦ λ)σμοῦ τῶν Ἐμπ)των	152
35. «Ἐτεροι λ)σμοὶ Ἐμπορευμάτων	165
36. Εἰδικαὶ περιπτώσεις ἐμπ)των	170
37. Ό λ)σμὸς «Ἐξοδα Διαχειρίσεως»	174
38. Ό λ)σμὸς «Ζημίαι καὶ Κέρδη»	176
39. Ό λ)σμὸς «Κεφάλαιον»	182
Κεφαλ. Ζ—Λάθη—Λογιστ. καταστάσεις	
§ 40. Τὰ λογιστικὰ λάθη	186
41. Λάθη ἀριθμητικὰ καὶ μεταφορᾶς	189
42. Λάθη τοῦ Ἡμερολογίου	190
43. Λάθη τοῦ Καθολικοῦ	193
44. Λάθη Εἰδικῶν βιβλίων	197
45. Λογιστ. καταστάσεις Ἀριθμοῖσοςύγια	199
Κεφαλ. Η—Ἐργασίαι Γεν. Ἰσολογισμοῦ	
§ 46. Σκοπὸς καὶ μέσα τῆς ἐργασίας ταύτης	205
47. Τακτοποίησις τῶν προσωπ. λ)σμῶν	208
48. Τακτοποίησις τῶν λ)σμῶν ἀξιῶν	213
49. Τακτοποίησις τῶν λ)σμῶν ἔξόδων, ζημιῶν καὶ κερδῶν	216
50. Ἰσοζύγιον Ἀπογραφῆς. Συγκέντρωσις ἀποτελεσμάτων	218
51. Κλείσιμον τῶν λ)σμῶν	221
52. Ό Γενικὸς Ἰσολογισμὸς	222
53. Βοηθητικὰ στοιχεῖα τοῦ Γεν. Ἰσολογισμοῦ	228
54. Βιβλίον Ἀπογραφῆς	234
55. Ἀνοιγμα ἐκ νέου τῶν λ)σμῶν	235

ΕΙΔΑΙΟ
ΛΑΟΤΑΤΟ
ΕΙΔΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗς
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

